

JØRN LIER

HORST ENGER

THOMAS

EEN BLIX & RAMM-THRILLER

STIGMA

Een Duitse seriemoordenaar is
op de vlucht in Noorwegen

JØRN LIER

HORST

THOMAS
ENGER

EEN BLIX & RAMM-THRILLER

STIGMA

Een Duitse seriemoordenaar is
op de vlucht in Noorwegen

Over het boek

Alexander Blix is een gebroken man. Sinds hij veroordeeld is voor het wreken van de dood van zijn dochter, zit hij vast in Noorwegens zwaarst bewaakte gevangenis. Daar benutten de andere gevangenen elke gelegenheid om de voormalige politierechercheur uit te dagen en te vernederen. Daarbij wordt geweld niet geschuwd.

Blix' voormalige collega's zijn intussen op jacht naar een gevreesde moordenaar. Walter Kroos is in Duitsland ontsnapt uit de gevangenis en is de grenzen noordwaarts overgegaan. De enige connectie die de politie met Noorwegen heeft gevonden, is een medegevangene op de afdeling van Blix. Daarom wordt de oud-politieman ingeschakeld voor hulp van binnenuit.

Journalist Emma Ramm is een van de weinige personen op de bezoekerslijst van Blix. Als hij de draden moet verbinden tussen heden en verleden, wordt ze zijn bondgenoot buiten de gevangensmuren. De sporen die ze vinden leiden naar Osen, een bosrijke nederzetting ten noorden van Oslo, waar verschillende inwoners dodelijke geheimen en diepe littekens met zich meedragen

'Simpelweg neerlegresistent.' – *vn Detective & Thrillergids* over *Slagzij*

Over de auteur

Voormalig rechercheur moordzaken Jørn Lier Horst (1970) is bekend van zijn misdaadserie over inspecteur Wisting. Zijn

werk is een unieke mix van spanning en realisme.

Het handelsmerk van Thomas Enger (1973) is zijn rauwe stijl in combinatie met een voorliefde voor maatschappelijke thematiek. *Stigma* is het vierde boek van de Blix & Ramm-thrillerreeks.

Van dezelfde auteurs

Nulpunt

Rookgordijn

Slagzij

Wil je meer informatie over onze boeken,
kijk dan op www.scandinavischethrillers.nl,
volg [@scandinavische_thrillers](https://www.instagram.com/scandinavische_thrillers) op Instagram of like
onze pagina: [Facebook.com/ScandinavischeThrillers](https://www.facebook.com/ScandinavischeThrillers).

Jørn Lier Horst & Thomas Enger

Stigma

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

Arr

© Jørn Lier Horst & Thomas Enger 2022

Published by agreement with Salomonsson Agency

Vertaling

Corry van Bree

Omslagbeeld

© Magdalena Żyźniewska/Trevillion Images

Omslagontwerp

Buro Blikgoed

© 2023 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 90 449 3469 4

NUR 305

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeleelvoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden

tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie,
Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

Dit e-book leest het best als het lettertype op de e-reader is ingesteld
op 'origineel', 'standaard' of 'default'. Verder wordt aangeraden om de
volgende instellingen te kiezen: 'niet uitvullen' en 'niet afbreken'.

Proloog

Walter Kroos keek op de klok.

1.14 uur.

Het was stil in huis.

Zijn moeder was een hele tijd geleden naar bed gegaan, maar hij had zijn vader, die in de schuur was, niet horen binnenkomen. Hij was daar dus alweer in slaap gevallen.

Dit was de kans waarop Walter had gewacht.

Nu kon hij het doen.

Hij zat al heel lang vol haat.

Nadat ze terug waren gekomen uit Noorwegen had hij stemmen in zijn hoofd gekregen die steeds harder riepen.

Nu schreeuwden ze.

Walter ging rechtop in bed zitten en plaatste zijn voeten op de koude vloer. Hij liep snel naar de keuken, opende de lade waarin alle messen lagen en pakte het scherpste, dat zwaar in zijn hand lag.

Zijn handen, benen en hart voelden ineens vreemd, alsof hij zich in een ander lichaam bevond.

Walter trok zijn jack niet aan, hoewel er sneeuw lag en het koud was. Hij schoof zijn voeten alleen in een paar afgetrapte sportschoenen. De rubberzolen knerpten op de sneeuw terwijl hij naar de schuur liep. Zijn adem kwam in wolkjes uit zijn mond. De stemmen spoorden hem aan om verder te gaan.

De deur naar het bijgebouw klemde zoals altijd in de sponning. Heel even was Walter bang dat zijn vader wakker

zou worden door het lawaai, maar hij zat op de stoel en sliep met zijn kin op zijn borstkas.

Zoals altijd rook het naar zaagsel en alcohol in de kleine ruimte, maar er hing ook een andere geur die Walter niet herkende.

Hij sloot de deur niet maar trok hem alleen dicht, bleef staan en keek naar het grijzende haar en de uitpuilende buik van zijn vader. Zijn kleding was vies, zijn schoenen zaten vol wit gipsstof. Hij was een verachtelijk mens. Eigenlijk bewijs je hem een dienst, dacht Walter. Het was bijna een reden om het niet te doen.

Op de tafel naast zijn vader lag een stuk fijn schuurpapier en een botermesje dat bijna af was, en daarnaast stond een flesje wapenolie. Dat verklaarde de vreemde lucht.

Soms haalde zijn vader zijn dienstwapens tevoorschijn om ze te reinigen en te oliën. Het geweer stond vlak achter hem. Het pistool lag op de werkbank. Walter pakte het mes steviger vast.

Een schotwond kon zelf toegebracht zijn. Zelfmoord was een treurig einde. Zijn vader verdiende het om vernederd te worden nadat hij zijn hele leven een mán was geweest, een soldaat, trots en krachtig.

Walter deed een stap achter hem langs, maar bleef staan toen er een vloerplank kraakte. Zijn vader snurkte een keer en bewoog zijn mond, maar zijn ogen bleven dicht.

Walter wachtte een hele tijd voordat hij weer in beweging kwam. Hij legde het mes op de werkbank, pakte in plaats daarvan het pistool en betastte het.

Een paar jaar geleden had hij gevraagd of hij mocht proberen te schieten. Zijn vader had gesnoven en gelachen. 'Het enige wat er gebeurt is dat je jezelf raakt,' had hij gezegd.

Walter draaide zich om naar zijn vader, hief het pistool, legde zijn wijsvinger op de trekker, richtte de loop op zijn hoofd en kneep één oog dicht.

Zijn hand begon te trillen.

Walter zette iets meer kracht op de trekker, maar het mechanisme bewoog niet. Hij bestudeerde het wapen en realiseerde zich dat hij het eerst moest ontgrendelen. Hij had geen idee of het wapen geladen was, maar op de tafel lag een geopend doosje patronen.

Misschien was die klootzak van plan geweest om zelfmoord te plegen, dacht Walter. Hij richtte weer, deed een stap naar voren en hield de loop bijna tegen zijn vaders hoofd. Hij had een zwarte baard met grijze haren en de slappe huid hing in plooiën onder zijn kin.

Walter klemde zijn kaken op elkaar en probeerde zijn hartslag en het trillen van zijn handen te beheersen. Hij duwde harder met zijn vinger op de trekker en voelde dat die meegaf. Zijn hele lichaam trilde terwijl de woede weer door hem heen stroomde.

Het volgende moment opende zijn vader zijn ogen.

Walter moest tot zichzelf komen en zweeg even. Hij had dit nog nooit aan iemand verteld.

‘En toen...?’

De stem aan het andere eind van de lijn klonk ongeduldig.

‘En toen... klonk er een knal.’

‘Heb je op hem geschoten?’

Walter hief zijn hoofd. In de gang sloeg een celdeur dicht. ‘Ja,’ antwoordde hij.

‘Wow,’ zei ze.

Walter vond het een vreemde opmerking, maar gaf er geen commentaar op.

‘Hoe voelde dat?’

‘In eerste instantie...’ Walter dacht even na. ‘... een beetje vreemd. Ik bedoel, vlak voordat ik schoot voelde ik me...’ Hij kon niet op de juiste woorden komen.

‘Machtig?’ maakte ze zijn zin af.

Walter dacht erover na. Machtig was misschien inderdaad een juiste omschrijving.

‘Wat gebeurde er daarna?’

Hij haalde diep adem. ‘Hij gleed van de stoel en viel op de vloer. Zijn ogen waren geopend, alsof hij nog steeds leefde. Het was... alsof ik niet helemaal kon geloven wat ik gedaan had. En de knal in de kleine schuur... die was zo verdomd hard. Daarna had ik een piep in mijn oren.’ Hij zweeg opnieuw even.

‘Heeft het geholpen?’ vroeg ze.

‘Hmm?’

‘Om hem te vermoorden. Werd het daarna beter?’

Walter overwoog wat hij zou antwoorden. ‘Nee. Het werd niet stil in mijn hoofd, maar het is anders dan wanneer er iemand tegen me praat, zoals in het dagelijks leven. Dit is eerder... lawaai.’

‘Heb je geprobeerd om de politie te laten denken dat hij echt zelfmoord gepleegd had?’

‘Nee, het kon me allemaal niet schelen. Ze mochten me komen halen. Ik wilde dat de mensen wisten wat voor

smeerlap Kurt Kroos was geweest. Ik heb niemand verteld wat hij met jóú gedaan heeft, dat vond ik niet nodig, maar...'

'Wat bedoel je?'

'Hmm?'

'Met mij gedaan heeft, zei je. Wat bedoel je daarmee?'

Walter slikte. 'Die zomer,' zei hij. 'Toen je...' Hij was niet in staat de zin af te maken.

Het duurde een hele tijd voordat ze weer begon te praten. 'Walter, je vader was niet degene die...' Ze zweeg abrupt.

'Wat wil je zeggen?' vroeg hij.

Toen ze verder praatte voelde hij de misselijkheid vanuit zijn maag opkomen. Een harde vuist vormde zich in zijn borstkas.

'Jezus,' hoorde hij haar zeggen. 'Dacht je... Heb je je vader dáárom vermoord?'

Walter gaf geen antwoord.

Hij verbrak de verbinding.

1

Blix sloeg zijn handen voor zijn gezicht terwijl hij de deur van de bezoekkamer hoorde dichtgaan.

Het was weer achter de rug.

De voetstappen verdwenen in de gang. Hij wachtte tot het stil was voordat hij opstond, naar het raam liep en met zijn voorhoofd tegen het plexiglas leunde. De kamer keek uit op de achtertuin. Er stond een pas geplante, bijna bladerloze boom met een dunne grauwe stam. Hij vroeg zich af hoe groot hij over twaalf jaar zou zijn.

Ergens in het grote gebouw werd iets geroepen in een vreemde taal. De man hield het een tijdje vol, herhaalde het telkens weer. Daarna werd het stil.

Een vogel ging op een van de uitgespreide takken zitten. Hij schudde zijn kopje en sprong naar een andere tak. In de gang klonken opnieuw voetstappen en het gerammel van sleutels.

Blix draaide zijn rug naar het raam toe en ging midden in de kamer staan. De deur ging open. Het was Kathrin, een van de jonge onzekere bewakers. Ze liep de kamer in, keek om zich heen om te zien of alles was zoals het moest zijn en gebaarde naar Blix dat hij met haar mee moest lopen.

Hij liep voor haar uit door de ondergrondse gang die de afdeling met de rest van de gevangenis verbond. Zijn voeten schuifelden over het versleten aluminium. Bij elke deur die ze passeerden moest hij een stap opzij doen en wachten tot het slot werd geopend. Er waren in totaal vijf deuren.

De andere gevangenen keken op toen Blix binnenkwam. Een van hen maakte een snurkend geluid dat deed denken aan

het knorrende geluid van een varken. De andere twee lachten en concentreerden zich weer op hun kaartspel.

‘Ga niet meteen je cel in,’ zei Kathrin. ‘Doe wat de hoofdbewaker zei. Probeer in elk geval een halfuur bij de anderen te blijven.’

Blix gaf geen antwoord.

Jakobsen had blijkbaar dienst. Hij had *Aftenposten* altijd bij zich en legde die voor de gevangenen neer. Blix had al heel lang geen belangstelling voor het nieuws meer, maar de krant lezen was zo ongeveer het enige aan het gevangenisleven wat hem herinnerde aan het leven dat hij buiten de muren had geleid.

De krant lag op de tafel die het dichtst bij de televisie stond. Blix probeerde het zicht van degenen die ernaar keken niet te blokkeren. De man die had geknord toen hij binnenkwam volgde hem met zijn ogen. Hij vormde een pistool met zijn hand en imiteerde het geluid van een schot. Vier schoten snel achter elkaar. De anderen overstemden het geluid van de televisie met hun gelach. Blix bleef staan in een poging onbewogen te lijken.

De nieuwslezer vertelde dat de Duitse politie jacht maakte op een ontsnapte gevangene die zijn straf uitzat vanwege de moord op zijn vader, en zijn moeder nu eveneens had vermoord. Blix deed alsof hij luisterde en bleef staan tot het item afgelopen was. Daarna stak hij zijn hand uit naar de krant.

Een stoel schraapte over de vloer. De man aan het naburige tafeltje boog zich naar hem toe, pakte zijn pols en hield die vast.

Het werd stil in de zaal. Alleen de nieuwslezer op de televisie praatte verder.

Blix keek naar beneden. Op de voorpagina van de krant stond een bericht over de golf overvallen door jongeren in Oslo. De greep rond zijn pols werd steviger.

‘Ik heb het je niet horen vragen,’ hoorde hij.

Jarl Inge Ree had zichzelf bovenaan de hiërarchie geplaatst en domineerde het dagelijkse leven binnen de gevangenis muren. Hij praatte zo zachtjes dat geen van de bewakers hem kon horen.

Blix hief zijn hoofd en keek in de donkere ogen van Ree, waarin geen teken lag dat hij het zou opgeven. Jarl Inge Ree was sterker dan hij, maar zat op een stoel en had zich naar voren gebogen om zijn pols vast te pakken. Blix torende boven hem uit en had het beste uitgangspunt. Hij kon zich met gemak losrukken, Rees arm met twee handen vastpakken, hem van de stoel trekken, op de grond duwen, zijn arm op zijn rug draaien en zijn knie in Rees nek zetten. Bij de gedachte voelde hij zijn hartslag versnellen.

De consequenties – uitsluiting van de groep of isolatie – waren niet belangrijk voor hem. Blix balde zijn vuist, maar opende hem meteen weer. ‘Sorry,’ zei hij zo hard dat degenen die kaartten het hoorden.

Jarl Inge Ree liet hem langzaam los.

De hypotheekrente ging omhoog, las Blix. Dat was eigenlijk niet interessant. Hij liet de krant liggen en ging naar zijn cel.

2

De late middagzon drong tussen de smoezelige appartementencomplexen door en scheen op de mensen die bij Holbergs plass op de tram wachtten. Als ze zo af en toe opkeken van de displays van hun telefoons, beschermden ze hun ogen en keken met half dichtgeknepen ogen naar hun omgeving.

Emma Ramm rende op de plaats, niet zeker of haar benen en longen het zouden volhouden. De vorige dag was ze bijna helemaal tot Blindern gekomen, maar op dat moment had ze nog niet gegeten en was ze ook niet eerst naar een gevangenis geweest.

Blix was magerder geworden. Bleker. Hij was ook een beetje kaler geworden. Toen ze hem naar het leven binnen de muren vroeg, hoe het was om als voormalig politieagent tussen alle zware criminelen te zitten, had hij een ontwijkend antwoord gegeven. Het enige wat ze uit hem had gekregen was dat iemand die Jarl Inge Ree heette hem een beetje 'extra aandacht' gaf. Ze kende hem inmiddels echter goed genoeg om te weten dat hij zich zorgen maakte, maar dat niet wilde delen omdat hij ervan uitging dat ze hem toch niet kon helpen.

Haar bezoek aan hem had nog steeds invloed op haar. Ze droeg zijn droevige gezicht en de beklemmende stilte nog met zich mee, probeerde zich voor te stellen hoe het voor Blix was om niet alleen gebukt te gaan onder het verlies van zijn dochter, maar ook veroordeeld te zijn omdat hij haar moordenaar had gedood.

Emma voelde een steek in haar borstkas.

Zij was ook aansprakelijk voor wat er was gebeurd, ook al beweerde Blix het tegendeel. Emma voelde dat ze hem iets verschuldigd was, maar wat precies? Ze wilde dat ze iets kon doen om zijn leven te verbeteren, een beetje eenvoudiger te maken.

Emma zette haar koptelefoon af. Boven het kabaal van de passerende auto's klonk het geluid van de lichtblauwe tram die vanaf het centrum de heuvel op reed.

Ze zette haar koptelefoon weer op, trok de rits iets verder naar haar hals dicht en haalde een paar keer diep adem. Ze trok haar sportlegging recht en controleerde of haar telefoon stevig op haar bovenarm zat. De tram stopte. Mensen stapten uit, mensen stapten in.

Emma zette de muziek aan.

All Shall Fall.

Het beste album van Immortal, iets beter dan *Sons of Northern Darkness*. Als ze ging rennen was er niets beter dan Noorse black metal. De lichtblauwe tram reed bij de halte weg, terwijl het intro van het titelnummer eindigde, en begon snelheid te maken.

Dat deed Emma ook.

Ze rende midden op de weg achter de tram aan tot de snelheid te hoog werd en ze de afstand tussen haar en het voertuig langzamerhand steeds groter zag worden. Ze wist dat ze niet hard hoefde te rennen om hem bij te blijven, want het was niet ver naar Dalsbergstien, de volgende halte. Daar zou de tram minstens twintig seconden blijven staan, wat lang genoeg was om hem weer in te halen.

Ze dacht aan Jarl Inge Ree.

Wie was hij?

De passagiers stroomden naar buiten. Emma jogde op de plaats tot de deuren weer dichtgingen en de tram verder reed. Ze concentreerde zich op de juiste manier van lopen, om op haar voorvoet te landen en minimaal contact met de ondergrond te hebben. De tram reed nu achter een paar auto's en was gemakkelijk bij te houden. Hij reed langzaam over de rotonde voor het Bislett-stadion.

Informatie was macht, dacht ze. Misschien kon ze iets over Ree ontdekken? Iets waarvan Blix kon profiteren?

De Thereses gate was lang en liep omhoog. De tram reed tien meter bij haar vandaan en vervolgens twintig, hoewel ze zo snel mogelijk rende. Bij het begin van de volgende kruising liep ze een stukje op het gevaarte in, waarna ze bij de halte Stensgata zeven tot acht seconden rust kreeg voordat de rit verderging naar de Adamstuen. Het was onmogelijk om deze snelheid lang vast te houden. Haar spieren verhardden door het melkzuur. Emma hief haar schouders zo hoog mogelijk om meer ruimte voor zuurstof in haar longen te creëren.

Ze had het verkeer niet mee; op de kruising bij de Ullevålsveien moest ze stoppen om op de passerende auto's te wachten, maar ze haalde de tram in voordat hij verder naar het Ullevål-ziekenhuis reed. Het zou helaas geen record worden. Ze had minder energie dan de vorige dag.

Bij John Colletts plass bleef ze staan en steunde met haar handen op haar knieën. Ze haalde zwaar adem terwijl de tram verder reed. Bijna negen minuten, zag ze op haar sporthorloge. Niet goed genoeg. Ze draaide zich om en jogde in een rustig tempo terug naar huis.

In plaats van meteen te gaan douchen ging ze achter haar computer zitten om informatie over Jarl Inge Ree te zoeken. Ze vond een foto van hem bij een felicitatie voor zijn dertigste

verjaardag in een plaatselijke krant. Hij had blond haar en dicht bij elkaar staande ogen.

Hij was afkomstig uit Osen, las ze, een kleine plaats in het binnenland die blijkbaar een favoriete bestemming voor zowel Noren als buitenlandse kampeerdere was. Het enige wat Blix over hem had verteld was dat hij in de gevangenis zat voor poging tot moord nadat hij een man met een honkbalknuppel op zijn hoofd had geslagen. In het artikel over de zaak stond dat hij eerder was veroordeeld voor drie andere gevallen van geweld, waarvan één tegen een politieagent die aanwezig was geweest bij zijn arrestatie voor een café in Grünerløkka. Bovendien was hij veroordeeld wegens de handel in drugs.

Emma ging terug naar de verjaardagsfoto en bekeek hem zorgvuldig. De foto was vergezeld van een simpele groet, niet meer dan een constatering dat hij jarig was, met felicitaties van zijn moeder, vader, Boffa en de rest van de groep. Het was bijna alsof degenen die het dichtst bij hem stonden niet met hun volledige naam vermeld wilden worden.

Er was iets aan zijn blik wat haar niet aanstond. Alsof hij iets tegen de fotograaf had, of tegen de hele wereld.

Ze stond op en trok haar bezwete sportkleding uit. Voordat ze de douche aandeed, zette ze haar pruik af en streek met haar hand over haar volledig kale hoofd.

Ze moest meer over Ree te weten zien te komen. Iets anders.

3

De cijfers van de klok die op de boekenplank stond gingen naar 7.14. Blix telde de seconden die volgden. Hij hield zijn ogen dicht en dwong zichzelf om in elk geval nog een minuut te blijven liggen.

Voetstappen naderden in de gang en stopten voor zijn deur.

Hij keek weer op de klok.

Nog steeds 7.14.

De sleutel werd in het slot gestoken en werd vastberaden omgedraaid, waarna de deur openging.

Fel licht stroomde naar binnen.

Nyberget verscheen in de deuropening. Het overhemd van zijn uniform was gekreukt en zijn schoenen waren vies. 'Je krijgt een urinetest,' zei hij.

Blix ging zitten. Dit was de derde keer in korte tijd. Hij pakte zijn T-shirt van de rugleuning van de stoel en trok het aan, waarna hij zijn broek aantrok, zijn voeten in de plastic sandalen schoof en naar de gang liep.

Twee anderen van de afdeling waren eveneens geselecteerd. De lange Pool die 'Gruwel' werd genoemd strompelde zijn cel uit en keek met half dichtgeknepen ogen naar de plafondlamp. Verderop in de gang stond een bewaker voor cel 6 te wachten. Ree verscheen in de deuropening. Zijn haar stond alle kanten op. Hij trok het koord in de tailleband van zijn sportbroek aan terwijl hij eerst naar Gruwel en vervolgens naar Blix keek.

Nyberget nam hen mee naar de lange tunnel. Blix liep in het midden en Ree schuifelde achter hem aan.

De Pool werd als eerste binnengelaten. Blix keek naar de bewakingscamera boven de testkamer. Ree leunde met zijn rug tegen de muur. 'Het is lang geleden dat hierbeneden ratten geweest zijn,' zei hij.

Blix gaf geen antwoord, maar begreep wat hij bedoelde. Ree dacht dat Blix de bewakers over het drugsgebruik op de afdeling had gewaarschuwd en dat hij werd meegenomen zodat ze hem er niet van verdachten dat hij had geklikt. Het was een soort omgekeerde psychologie die allang werd doorzien door de gevangenen.

Gruwel kwam naar buiten en Blix werd naar binnen geroepen.

Hij pakte een plastic potje uit de doos op de tafel, verdween achter het douchegordijn en ging voor het urinoir staan. Hij plaste zonder te morsen in het potje en deed het deksel erop, waarna hij verder plaste in het urinoir en het potje inleverde. Nyberget zette zijn naam en nummer erop, en knikte naar Blix om aan te geven dat hij naar buiten mocht gaan.

De rest van de afdeling was tot leven gekomen. Achttien mannen moesten ontbijten. Blix ging naar de keuken en wachtte tot er een plek vrijkwam om een kom te pakken en die met ontbijtgranen en melk te vullen.

Zijn plek bevond zich aan het eind van een van de lange tafels, met zijn rug naar de zaal toe. Het was niet prettig om niet te weten wat er achter hem gebeurde. Gedurende zijn jaren bij de politie had hij de gewoonte aangenomen om altijd met zijn rug naar de muur te zitten om overzicht te hebben over wie er kwamen en gingen. Hier kon hij niet kiezen. Dat wil zeggen, hij kon het proberen, maar dat was niet verstandig.

Blix ging zitten. Rondom hem werd in meerdere talen zachtjes gepraat en gemompeld.

Een kleine Nederlander zat normaal gesproken tegenover hem. Blix nam als vanzelfsprekend aan dat hij een straf wegens drugs uitzat. Dat gold voor de meesten uit Nederland.

Jarl Inge Ree was de kleine Nederlander voor en nam zijn stoel in beslag. De stapel boterhammen wiebelde toen hij zijn volgeladen bord neerzette.

Het gepraat rond de tafel verstomde. Alle aandacht was op hen gericht.

Blix nam een hap ontbijtgranen en begon kalm te kauwen. Hij klemde zijn kaken op elkaar en probeerde zich mentaal voor te bereiden op wat er ging komen.

Jari Inge Ree glimlachte breed, leunde naar achteren op zijn stoel en stak zijn rechterhand in zijn zak. 'Ik heb iets voor je,' zei hij.

Blix slikte de hap door.

Ree haalde een potje urine tevoorschijn, draaide het deksel eraf en boog zich over de tafel. Hij wachtte tot hij er zeker van was dat hij de aandacht van iedereen had en schonk de stinkende inhoud in Blix' kom.

De gevangenen lachten, applaudisseerden en floten.

Blix' eerste ingeving was opstaan, zijn kom in de afvalbak legen, hem in de afwasmachine zetten en zich in zijn cel terugtrekken. Hij was echter te vaak uitgedaagd zonder daarop te hebben gereageerd.

Hij pakte de lepel en roerde de gele vloeistof door de granen, waarna hij een hap nam.

Het gelach verstomde.

Blix kauwde. De zoute smaak was intens.

Hij richtte zijn blik op Ree en schoof zijn stoel langzaam naar achteren terwijl hij overeind kwam. Daarna boog hij zich naar voren en spuugde de inhoud van zijn mond in Rees gezicht.

De reactie volgde onmiddellijk.

Ree schoot als een gespannen veer over de tafel. Borden, glazen en bestek vlogen alle kanten op. Blix maakte gebruik van de kracht van de aanval. Hij sprong opzij, pakte Rees pols met één hand vast en kreeg zijn schouder met de andere hand te pakken. Hij trok hem verder met zich mee in de aanvalsrichting en naar de vloer, draaide zijn arm op zijn rug en ging schrijlings op hem zitten, zoals hij gedaan zou hebben als hij hem handboeien had willen omdoen.

Op hetzelfde moment kreeg hij een trap tegen zijn rug. Een laars raakte hem tussen zijn schouderbladen waardoor hij tegen een omgevallen stoel viel. Ree krabbelde overeind, stormde op hem af en stopte met zijn vuisten in Blix' gezicht, waarna hij een van de stoelpoten pakte en die tegen zijn keel duwde. Hij gromde, zijn lippen waren gebarsten en met bloed doordrenkt speeksel droop over zijn kin.

Blix slaagde erin om een hand achter de stoelpoot te schuiven om te voorkomen dat zijn strottenhoofd werd verpletterd.

De bewakers waren onderweg. Blix hoorde ze, maar de gevangenen in de kring rond de vechters deden geen moeite hen erdoor te laten.

De druk op Blix' keel nam toe. Ree had zijn linkeronderarm op de stoelpoot gelegd en hing er met zijn hele gewicht op. Met zijn rechterhand had hij een vork te pakken gekregen. Hij grijnsde, hield hem voor Blix' gezicht en duwde de tanden tegen zijn wang. Blix voelde hoe ze zijn huid doorboorden.

Op dat moment bereikten de bewakers hen. Ze trokken Jarl Inge Ree weg en hielpen Blix overeind. Hij haalde een paar keer diep adem en keek naar Ree, die zijn kin met de mouw van zijn trui afveegde, waarna hij met een glimlach rond zijn mond werd weggeleid. Zijn tanden waren rood van het bloed.

Meer bewakers kwamen van de andere afdelingen aanrennen. Sleutels rammelden. De gevangenen kregen het bevel om naar hun cellen te gaan. Blix raakte zijn wang aan en voelde bloed.

‘Wat was dat in vredesnaam?’ wilde Nyberget weten.

Blix haalde zijn schouders op. Het had geen zin om het uit te leggen.

4

De afdeling ging op slot.

Na een uur begonnen een paar gevangenen tegen de deuren te bonken en te schreeuwen. Iemand riep dat ze hun ontbijt niet hadden kunnen opeten.

Blix zat op zijn bed toen de deur openging. Nyberget gebaarde dat hij naar hem toe moest komen. 'De arts gaat je onderzoeken,' zei hij.

Blix stond op en controleerde zijn gezicht in de spiegel. Het bloed rond de wonden van de vork was gestold. Zijn keel was gezwollen en het deed pijn als hij slikte. 'Dat is niet nodig,' zei hij.

'Nu,' zei Nyberget en hij draaide zich om, klaar om te gaan.

Blix zuchtte en volgde hem door de tunnel naar de ziekenboeg.

De vrouwelijke arts was een dertiger. Blix mocht haar graag, maar herinnerde zich haar naam niet. Ze vroeg hem om te gaan zitten en trok haar stoel naar hem toe. Het brandde toen ze de wonden schoonmaakte.

'Ik dacht dat je ruzies uit de weg ging,' zei ze.

'Dat was ook zo,' antwoordde Blix.

'Krijg je nu isolatie?'

Dat wist Blix niet, maar hij hield er rekening mee dat Ree of hij naar een andere afdeling werd overgeplaatst.

De arts voelde aan zijn keel.

‘Kun je je bovenlichaam ontbloten?’ vroeg ze en ze pakte een stethoscoop. Blix knoopte zijn overhemd open en trok het uit. Hij beseftte dat ze naar kneuzingen of andere tekenen van inwendig letsel zocht. Daarna luisterde ze naar zijn ademhaling.

‘Het ziet er waarschijnlijk erger uit dan het is,’ concludeerde ze. ‘Ik maak alleen nog een foto, daarna mag je je weer aankleden.’

Blix sloot zijn ogen terwijl ze de foto maakte.

Het schoot hem te binnen dat ze Mette heette.

‘Ik denk dat het voldoende is om er een gaasje op te doen,’ zei ze terwijl ze de wondjes van de vork opnieuw bestudeerde. ‘Je houdt er waarschijnlijk wel een litteken aan over.’

Ze smeerde zalf op de wond en deed er een verband op, waarna Blix zijn overhemd weer aantrok.

‘Je mag ook nog even op weegschaal gaan staan,’ zei de arts. Ze wees naar de hoek van de onderzoekskamer en liep achter hem aan.

Hij woog 78,2 kilo.

‘Dat is een normaal gewicht,’ zei ze en ze ging weer achter haar computer zitten. ‘Maar je moet meer eten. Je bent sinds de eerste weging bijna vijf kilo afgevallen.’

Blix had inderdaad gemerkt dat zijn kleding losser zat.

‘Hoe gaat het verder met je?’ vroeg de arts. ‘Werken de medicijnen? Slaap je beter?’

‘Jazeker, dat gaat goed,’ antwoordde Blix.

De arts sloot het dossier en zei dat hij klaar was.

Nyberget stond in de gang op hem te wachten. ‘Ik heb gehoord dat je je spullen moet inpakken,’ zei hij.

‘Wat wil dat zeggen?’ vroeg Blix.

‘Geen idee,’ antwoordde Nyberget. ‘Maar het ziet er naar uit dat je niet op de afdeling blijft.’

Aan het eind van de tunnel kraakte Nybergets portofoon. Hij bleef voor de deur staan, haalde de portofoon van zijn riem en beantwoordde de oproep. De weerkaatsing tegen de muren zorgde ervoor dat Blix niet hoorde wat er werd gezegd.

‘Nu?’ vroeg Nyberget. Hij leek verrast.

‘Ja,’ klonk het in de portofoon. ‘Jullie kunnen er meteen naartoe.’

‘Begrepen,’ antwoordde Nyberget. Hij draaide zich om en wees in de richting waar ze vandaan waren gekomen.

‘Waar gaan we naartoe?’ vroeg Blix.

‘Je hebt bezoek,’ antwoordde Nyberget.

‘Wie?’

Nyberget haalde zijn schouders op en nam hem mee door de metalen deuren. Ze bleven voor de bezoekkamer staan.

Blix had maar twee namen op zijn bezoekerslijst staan, Merete en Emma. Merete was drie keer bij hem op bezoek geweest. De eerste twee keer was het vooral over praktische zaken in verband met het overlijden van Iselin gegaan. De documenten voor de verschillende overheidsinstanties moesten worden getekend. De derde keer had Blix gehoord dat de relatie met de man die ze na hun scheiding had ontmoet voorbij was en dat ze een appartement in de wijk Majorstua had gekocht.

Ergens hoopte hij dat zij onaangekondigd was gekomen, hoewel dat niet erg waarschijnlijk was.

Nyberget rommelde met de sleutels en opende de deur. Een lange man stond met zijn rug naar hen toe bij het raam. Blix herkende hem voordat hij zich omdraaide.

Gard Fosse.

Ooit zijn studiegenoot en beste vriend, later afdelingshoofd en Blix' directe chef bij de politie Oslo. Het was ongewoon om hem in burgerkleding te zien.

'Gebruik de intercom als jullie klaar zijn,' zei Nyberget. Hij wees naar het apparaat aan de muur.

Daarna ging de deur dicht en waren ze alleen.

Fosse keek weg. Hij begon te praten alsof hij van tevoren had bedacht hoe hij het gesprek zou beginnen, maar stopte midden in de zin. 'Wat is er gebeurd?' vroeg hij in plaats daarvan terwijl hij zijn hand op zijn eigen keel legde.

Blix streek met twee vingers over het verband. 'Niets,' antwoordde hij.

Ze bleven met de tafel tussen hen in tegenover elkaar staan. Fosse had er een plastic map op neergelegd. Hij schraapte zijn keel. 'Ik moet je de groeten van Abelvik en Wibe doen.'

Blix knikte zonder hem te vragen de groeten terug te doen.

'Zullen we gaan zitten?' stelde Fosse voor.

Blix nam plaats.

'Hoe gaat het met het hoger beroep?' vroeg Fosse.

'Ik heb vrijdag een afspraak met mijn advocaat,' antwoordde Blix.

‘Je hebt een betere kans bij het hooggerechtshof,’ zei Fosse. ‘Daar zitten meer rechters die de zaak anders zullen bekijken.’

‘Ik heb een man vermoord,’ zei Blix. ‘Omdat hij Iselin vermoord heeft.’

‘Je hebt uit noodweer gehandeld,’ zei Fosse. ‘Hij zou Emma Ramm ook vermoord hebben. Het was zij of hij, dat weet je.’

Blix gaf geen antwoord, maar hij wist dat Fosse nooit hetzelfde gedaan zou hebben.

‘Waarom ben je hier?’ vroeg Blix. Hij keek naar de map op tafel.

Fosse trok hem naar zich toe, maar opende hem niet. ‘Heb je weleens over Walter Kroos gehoord?’ vroeg hij.

Blix schudde zijn hoofd.

‘Kroos is een Duitse staatsburger die zijn vader een aantal jaar geleden vermoord heeft,’ zei Fosse. ‘Hij zat zijn gevangenisstraf uit in de Billwerder-gevangenis in Hamburg. Twee dagen geleden is hij tijdens een bezoek aan de tandarts ontsnapt, is naar huis gegaan en heeft zijn moeder eveneens vermoord. Daarna is hij met haar auto en wat geld gevlucht.’ Fosse opende de map en haalde er een politiefoto uit. Blix zag een jong gezicht van voren en van opzij, met donkerblond gemillimeterd haar, blauwe ogen en een flinke schaafwond op één wang. ‘Het is een oude foto die vlak na zijn arrestatie gemaakt is,’ zei Fosse.

Blix herkende hem. De jacht op Walter Kroos was de vorige dag in de nieuwsuitzendingen genoemd.

‘De vlucht was blijkbaar voorbereid,’ ging Fosse verder. ‘Hij heeft in de gevangenis op een soeplepel gebeten waardoor zijn kies brak. Waarschijnlijk was dat opzet.’ Hij keek naar een aantekening met trefwoorden in de map. ‘Voordat de politie in

de gaten had wat er aan de hand was, was het hem gelukt om de grens met Denemarken te passeren. De auto van zijn moeder is in de buurt van Kopenhagen aangetroffen.'

Blix verschoof op zijn stoel. 'Wat heeft dit allemaal met mij te maken?' vroeg hij.

'De Duitse politie denkt dat hij onderweg naar Noorwegen kan zijn,' zei Fosse zonder antwoord op de vraag te geven. 'Met de bus, de trein of een gestolen auto.'

'Waarom denken ze dat?'

'Hij heeft een vel papier in stukjes gescheurd en in de wc van zijn gevangenis cel gegooid. Toen ze de stukjes aan elkaar hadden gelegd stond er een Noorse naam op.'

Fosse haalde een nieuw vel papier uit de map, wat een kopie van het in stukjes gescheurde vel papier bleek te zijn. De stukjes leken verfrommeld en daarna gladgestreken. De letters liepen enigszins in elkaar over en op een paar plekken ontbraken er stukjes, maar het was toch geen probleem om de naam die erop stond te lezen.

Jarl Inge Ree.

5

Zijn vader hield hem via de achteruitkijkspiegel in de gaten. Walter staarde uit het zijraam. Hopelijk was dit het laatste jaar dat hij in de zomer met zijn ouders mee op vakantie moest. Volgend jaar zou hij zeventien, bijna achttien zijn.

Walter verschoof zijn koptelefoon een stukje zodat hij beter zat. Rammsteins harde riffs sloten het gesprek van zijn ouders op de voorstoelen buiten.

Na een veel te lange autorit langs bergen en bossen en schapen wees zijn vader naar een bord waarop OSEN stond. Een paar honderd meter verder reden ze een camping met bruin verschroeid gras op. Een bord voor het receptiegebouw verwelkomde hen in het Noors, Duits en Engels. Daarachter stonden caravans, tenten en hutjes vlak naast elkaar.

Zijn vader ging naar binnen.

Het duurde een eeuwigheid voordat hij weer naar buiten kwam, zijn hoofd schudde en in de auto ging zitten. Hij gooide het portier met zo'n harde knal dicht dat Walter het ondanks de basdrums van 'Reise, Reise' hoorde. Zijn vader gebaarde met zijn arm naar de receptie, waarna hij de camping op reed.

Walter zette een ander nummer op.

Even later stopten ze bij een kleine hut die vlak bij het bos lag. Het werd Walter duidelijk wat het probleem was. Ze konden het water hiervandaan niet zien. Zijn vader wilde altijd water zien als hij op vakantie was, anders was het geen geslaagde vakantie.

Walter was verstijfd door de lange autorit. Hij liep achter zijn ouders aan de piepkleine houten hut in. Ineens kreeg hij een klap tegen zijn hoofd; zijn vader had de koptelefoon weggeslagen. Hij kon hem nog net vastgrijpen voordat hij op de vloer viel.

‘Zo,’ zei zijn vader. ‘Zet die verdomde koptelefoon eindelijk eens af.’ Hij draaide zich om naar zijn vrouw, die een koeltas naast de koelkast neerzette. ‘Het stomste wat we ooit gedaan hebben, behalve natuurlijk ouders worden, is dat we hem die verdomde koptelefoon gegeven hebben,’ ging zijn vader verder.

Hij keek naar Walter. ‘Heb je vandaag gelezen?’

Walter keek naar beneden.

Zijn vader snoof. ‘Niet dus,’ stelde hij vast. ‘Je helpt je moeder eerst met uitpakken en daarna ga je lezen.’

‘We gaan eerst eten,’ zei zijn moeder met haar rug naar hen toe. ‘Walter heeft vast honger.’

‘Goed, nadat we gegeten hebben dan,’ snauwde hij tegen haar, waarna hij naar Walter keek. ‘Daarna ga je minstens een halfuur lezen.’

Ze aten aan een plastic tafel op het gortdroge gras voor de hut. Walter prikte in zijn eten: hachee uit blik. Het was bloedheet en de zon brandde.

‘We moeten niet vergeten om zonnebrandcrème op te doen,’ zei zijn moeder. Ze had zich omgekleed in een bikini en zat met haar benen over elkaar geslagen.

‘Zonnebrandcrème,’ zei zijn vader minachtend. ‘Een beetje zon heeft nog nooit iemand kwaad gedaan.’

Walter dacht dat de borstkas van zijn vader al rood begon te worden. Hij was gelukkig gekalmeerd. Eten en een paar blikjes

bier hielpen daar meestal bij.

Na de lunch stapelde zijn moeder de borden op elkaar en ging de hut in. Zijn vader keek haar na, nam een slok bier en smakte. ‘Ga een wandeling maken, knul.’

‘Huh?’ zei Walter.

‘Verken de omgeving een beetje.’

‘Moet ik niet lezen?’

‘Heb je niet gehoord wat ik zei?’

Zijn vader keek hem strak aan terwijl hij zijn hand tegelijkertijd diep in de zak van zijn korte broek stopte. ‘Je moeder en ik moeten... een beetje ontspannen.’

Zijn vader staaarde naar zijn moeder toen ze weer naar buiten kwam om de glazen en de kruidenmolens mee te nemen. Walter had die blik in zijn ogen eerder gezien.

‘Vooruit,’ zei zijn vader. ‘Verdwiijn. En neem vooral de tijd.’

Walter had geen zin om een wandeling te maken, maar deed het toch. Hij volgde een spoor dat een pad werd en in het bos verdween. Het was warm en de lucht om hem heen was droog. Walter had er spijt van dat hij geen korte broek had aangetrokken.

In het bos wemelde het van de vogels. Walter hield van vogels, misschien omdat hij ervan had gedroomd om te vliegen, om piloot te worden. Maar dat was voordat ze ontdekten dat de letters kriskras door elkaar stonden als hij las. Je kon geen vliegtuig besturen als je er niet in slaagde om de letters in de juiste volgorde te zetten.

Walter huilde op de dag waarop hij zich realiseerde dat zijn droom niet zou uitkomen. Zijn vader was zijn kamer in gekomen om te vragen waarom hij huilde en zich zo gedroeg.

‘Je was anders ook geen piloot geworden. Je kunt beter doen wat ik gedaan heb, militair worden.’

In de verte zag hij water tussen de bomen glinsteren. Langs de waterkant zaten mensen en er liep een steiger het water in. Helemaal aan het eind zat een groepje jongeren. De meisjes lagen op hun buik, de jongens steunden op hun ellebogen. Walter hoorde ergens muziek vandaan komen.

Hij liep iets dichterbij en keek naar een meisje dat met een gil in het water sprong. De glimlach die zich over haar gezicht verspreidde zorgde ervoor dat Walter ook glimlachte, vanbinnen. Het meisje draaide zich op haar rug en zwom terug.

Toen ze uit het water kwam liep ze naar een jongen met lang haar die met zijn ogen dicht op zijn rug lag en liet een paar waterdruppels die ze uit haar paardenstaart wrong op zijn buik vallen. De jongen schreeuwde en sprong overeind. Ze lachten allemaal.

Het meisje pakte een handdoek en droogde zich af. Terwijl ze dat deed zag ze dat Walter naar haar keek en ze keek terug, waarna ze naar hem glimlachte. Het was een glimlach waardoor Walter ook glimlachte. Deze keer echt.

Walter herinnerde zich die warme zomerdag alsof het gisteren was geweest. Dat was het moment waarop het begon. Die zomer. Die dag.

Hij deed zijn ogen dicht, haalde diep adem en beseftte niet dat hij zijn handen tot vuisten balde.

De bus helde over in een bocht. Walter liet zijn lichaam meegaan met de beweging. Volgens de dienstregeling zou hij om 20.15 uur arriveren. Hij had er spijt van dat hij niet verder naar voren was gaan zitten zodat hij de weg beter kon zien.

Plotseling verlichtten de koplampen het bord met daarop OSEN. Walter drukte op de stopknop en pakte de kleine rugzak en boodschappentas van de stoel naast hem. Daarin zat het meest noodzakelijke: zes blikjes bier, brood, boter en beleg. Een minuut later reed de chauffeur naar de kant van de weg. Walter stapte uit en bleef in de warme damp van olie en diesel staan.

Camping Osen lag schuin aan de overkant van de weg, precies zoals hij in zijn herinnering had. In de receptie en het winkeltje brandde geen licht. Voor het gebouw stonden een paar auto's. In een van de trekkershutten brandde licht, maar er was geen mens te zien.

Walter keek om zich heen. De caravans stonden dicht naast elkaar. Iemand had zelfs een hek geplaatst. De trekkershutten stonden op een rij.

Hij liep naar de bosrand.

Dezelfde hut als in 2004. Het bordje met het nummer – K-1492 – was het enige wat nieuw was.

Walter keek snel om zich heen en liep naar het terras. Hij liet zich op één knie zakken en voelde met zijn hand onder het hout. Het duurde niet lang voordat hij de spijker vond. De sleutel hing eraan.

6

‘Geniet ervan.’

Emma had de bewaker, een man met een grote baard, niet eerder gezien.

‘Hij komt zo,’ zei hij met een knipoog en een blik naar de bank, waarop een laken en een handdoek lagen.

Emma voelde de behoefte om duidelijk te maken dat het geen echtelijk bezoekje was. Blix was twee keer zo oud als zij en ze beschouwde hem vooral als een vaderfiguur. Ze zei echter niets.

De zware deur viel in het slot.

Ze was hier voor de tweede keer in twee dagen en vond de bezoekkamer niet prettig. Ze besepte dat er een poging was gedaan om een gezellige sfeer te creëren – een kleed op de tafel, een plant in de hoek, een doos met speelgoed voor de kinderen – maar de muren om haar heen waren een meter dik. Het was onmogelijk om te ontsnappen aan het gevoel opgesloten te zijn.

Emma voelde zich niet op haar gemak, hoewel ze nog nooit iets onwettigs had gedaan. Het was alsof de muren terwijl ze zat te wachten steeds dichterbij haar afkwamen.

Op dat moment ging de deur open en Blix kwam binnen.

Emma hijgde. Hij had een verband op één kant van zijn gezicht, zijn keel was gezwollen en zat onder de blauwe plekken. ‘Wat is er gebeurd?’ riep ze.

Blix glimlachte alsof hij duidelijk wilde maken dat het niets was om je druk over te maken.

Ze wist niet goed of ze hem kon omhelzen. Uiteindelijk deed ze het toch, voorzichtig, met haar hoofd aan de kant waar het verband niet zat. Hij rook sterk naar zweet en zijn haar leek niet gewassen.

Ze maakte zich van hem los en bekeek zijn verwondingen. 'Vertel wat er gebeurd is,' zei ze.

De bewaker trok zich uit de kamer terug.

'Ik heb gevochten,' antwoordde hij.

'Met Jarl Inge Ree?' vroeg ze.

Ze gingen zitten en Blix knikte bevestigend.

'Wist je dat hij veroordeeld is voor seksuele omgang met minderjarigen?' vroeg Emma.

Blix trok zijn wenkbrauwen een stukje op.

'Ik heb het vonnis een tijdje geleden in handen gekregen,' zei ze terwijl ze tussen haar papieren zocht. 'Kijk zelf maar.' Ze schoof het vonnis van de rechtbank naar hem toe.

Blix begon te lezen terwijl Emma de inhoud samenvatte: 'Ree was destijds negentien. Hij woonde in Oslo, waar hij een kring met vaste drugsklanten had opgebouwd. Een meisje dat bij Jeugdzorg zat en was weggelopen kwam in zijn klauwen terecht. Ze heette Nina, was vijftien en was van het ene na het andere pleeggezin weggelopen. Ree hield haar verborgen en had seks met haar.'

Blix leek niet overtuigd.

'De andere gevangenen zouden moeten weten dat hij een pedofiel is.'

'Hij is geen pedofiel,' zei Blix. 'Het is een juridische formaliteit. Een paar weken later werd ze zestien.'

Emma voelde zich teleurgesteld. Ze had gedacht dat Blix het op prijs zou stellen dat ze dit had ontdekt. ‘Snap je het punt niet?’ vroeg ze. ‘Dit is niet bepaald iets wat hij van de daken zal schreeuwen.’ Ze wees naar de dichtstbijzijnde muur, onzeker in welke richting de bezoekkamer van de gevangenis lag. ‘Je kunt het gebruiken,’ zei ze met stemverheffing.

Blix legde de papieren neer. ‘Ik snap dat je me wilt helpen,’ zei hij met een vage glimlach. ‘Maar het probleem verdwijnt heel binnenkort vanzelf. Ree wordt maandag vrijgelaten. Als ik die laatste dagen ergens voor wil gebruiken, dan moet het iets zijn waardoor ik hem beter leer kennen. Tot hem doordring.’

Emma schudde haar hoofd en gebaarde dat ze het niet begreep.

‘Ik heb gisteren bezoek gehad,’ zei Blix met een knikje naar de stoel waarop Emma zat. ‘Het ging over een Duitse moordenaar die voortvluchtig is.’

Emma had erover gehoord.

‘Er zijn details die erop wijzen dat hij onderweg is naar Noorwegen en dat hij een bepaalde connectie met Jarl Inge Ree heeft. Gard Fosse...’ Blix aarzelde even en schudde zijn hoofd. ‘... wil dat ik probeer uit te zoeken wat die connectie is, maar het heeft geen zin om dat te proberen. Ree laat liever al zijn tanden uit zijn mond trekken dan dat hij zich voor me openstelt.’

‘Waarom kan Fosse hem dat zelf niet vragen?’

‘Ree staat niet bepaald positief tegenover de politie,’ legde Blix uit. ‘Volgens Fosse heeft hij tijdens de verhoren nooit iets gezegd. Hij heeft nog nooit iets bekend of toegegeven en hij heeft geen reden om daar nu mee te beginnen.’

Emma pakte een pen en begon ermee te spelen. 'Wil je het niet proberen?'

'Het maakt niet uit of ik het al dan niet wil proberen. Het gaat niet werken.'

'Maar die Duitser kan gevaarlijk zijn,' hield Emma vol. 'Hij heeft eerder vermoord. Stel dat hij hier ook iemand vermoordt. Stel dat jij dat had kunnen voorkomen.'

Blix sloeg zijn blik neer, maar had geen antwoord.

Ze bleven zwijgend zitten tot ze voetstappen en het gerammel van sleutels in de gang hoorden. Een nieuwe bewaker opende de deur.

'Jullie moeten het gesprek afsluiten,' zei hij met een strakke blik naar Blix. 'Je hebt nog een afspraak.'

Jakobsen was een van de prettige bewakers, een Trondheimer van Blix' leeftijd, die zijn vrije tijd aan renpaarden besteedde. Hij had niet gezegd waar ze naartoe zouden gaan, had Blix alleen naar de ziekenboeg gebracht en hem daar in een spaarzaam gemeubileerde spreekkamer achtergelaten. Door een raam met tralies dat niet geopend kon worden stroomde licht naar binnen. De lucht was vochtig en stond stil.

Een man in een geruit flanelen overhemd met lang krullend haar in een paardenstaart stond op van zijn stoel en schoof zijn bril recht. De hand die hij Blix gaf voelde droog.

‘Otto Myran,’ zei hij. ‘Aangenaam.’

Blix schatte dat Myran midden dertig was. Hij gebaarde naar een van de in totaal drie stoelen in de kamer. Twee ervan stonden met een flinke afstand ertussen naast elkaar. De stoel waarop Myran had gezeten vormde de bovenste punt van de driehoek.

Myran ging weer zitten, sloeg zijn ene been over het andere en vouwde zijn handen. Hij zei niets en keek met een vriendelijke glimlach naar Blix.

‘Wachten we op iemand?’ vroeg Blix.

‘Hij kan hier elk moment zijn,’ antwoordde Myran.

Blix' slapen pulseerden. De wonden begonnen te genezen, maar het leek nog steeds alsof iemand zijn wang had opgeblazen. Zijn hele gezicht voelde verdoofd.

De deur ging open.

Jakobsen was terug. Hij bleef in de gang staan en gebaarde dat degene die hij begeleidde de kamer in moest lopen.

Jarl Inge Ree verscheen in de deuropening. Hij had een paar seconden nodig om de kamer in zich op te nemen, waarna hij abrupt bleef staan. 'Jezus...'

Blix zag zijn verraste blik die onmiddellijk overging in minachting. De wonden onder de pleister prikten.

Jakobsen leidde Ree naar de lege stoel, waarna hij tussen Ree en Blix in bleef staan.

'Wat heeft dit te betekenen?' snauwde Ree.

Myran gaf geen antwoord en gebaarde naar de stoel naast Blix.

Jakobsen leunde tegen de dichtstbijzijnde muur zodat hij snel kon ingrijpen als dat nodig mocht zijn.

Ree verschoof op zijn stoel en leek geen prettige zithouding te kunnen vinden. Blix wachtte tot Myran de leiding zou nemen. Ree leek eindelijk gekalmeerd.

'Ik ben socioloog,' begon Myran. 'Misschien hebben jullie me hier weleens door de gangen zien lopen.'

Blix en Ree gaven beiden geen antwoord.

'Zoals jullie weten is het doel van het correctionele systeem de gevangenen rehabiliteren en voorbereiden op een toekomstig leven in vrijheid. Wij – degenen binnen het maatschappelijk werk – functioneren graag als een schakel tussen het correctionele systeem en de buitenwereld. Het is ons doel om jullie het gevoel te geven dat jullie deel uitmaken van de maatschappij en ervoor te zorgen dat jullie activiteiten willen ontplooiën die in het belang van de gemeenschap zijn.'

Ree snoof.

Blix zei niets.

‘En dat is altijd lastig als...’ Hij woog zijn woorden. ‘... als er elementen in het dagelijkse leven zijn die een dergelijke wil saboteren. Die slechte voorwaarden creëren om de rehabilitatie te laten slagen. En jullie tweeën...’ Myran keek van de een naar de ander. ‘Het lijkt er niet op dat jullie het beste in elkaar naar boven halen. Dat is soms nu eenmaal zo. Je kunt niet met elkaar overweg en daar kunnen veel redenen voor zijn.’

Myran legde zijn handen tegen elkaar aan.

‘In plaats van jullie uit elkaar te halen door middel van een isolatie heeft Ullersmo besloten dat wij – wij drieën dus – gaan bekijken of er iets is wat we kunnen doen om de situatie te verbeteren.’

Ree keek naar Jakobsen, die zijn duimen achter zijn riem had geschoven.

‘De situatie verbeteren,’ imiteerde Ree hem met een brede glimlach. ‘Je bedoelt dat we hier over onze gevoelens en zo gaan praten?’

Myran zei niets.

‘Wat is dit verdomme voor kumbaya-mindfulnessbullshit?’ De glimlach was verdwenen. ‘Ik ben hier over vijf dagen weg.’

‘Volgens mij is dat een nog grotere reden om dit te doen,’ zei Myran. ‘Zorg ervoor dat je een zo goed mogelijk uitgangspunt voor het leven buiten deze muren hebt.’

‘Ik heb niets meer met hem te maken als ik hier uit ben,’ ging Ree verder. ‘Hij moet nog flink wat jaren zitten.’

‘Ik kan gewoon in mijn cel blijven tot hij weg is,’ zei Blix. ‘Dat is geen enkel probleem.’

‘Dat is een constructieve bijdrage,’ zei Myran tegen Blix. ‘Bedankt daarvoor, maar beschouw het als een oefening in het minder conflictgericht zijn.’

Ree snoof weer. ‘Ik ben helemaal niet conflictgericht.’ Hij stond op. ‘Ik heb hier geen zin in.’

Jakobsen haalde zijn duimen achter zijn riem vandaan. Ree zag het en bleef staan.

‘We moeten hier nog...’ Myran keek op zijn horloge. ‘... een uur en vijftwintig minuten zitten.’

‘Je neemt me in de zeik.’

De socioloog schudde zijn hoofd. Een zweetparel verscheen op zijn voorhoofd en gleeed langs zijn wang.

Ree kreunde. ‘Jezus.’

Blix zei niets. Hij keek naar Jakobsen en vervolgens naar de socioloog. Het voelde alsof hij in een absurdistische voorstelling meespeelde.

‘We kunnen hier natuurlijk gewoon blijven zitten en naar het plafond staren,’ ging Myran met nadruk verder. ‘Maar dat is verschrikkelijk saai en op die manier duurt het alleen maar langer.’

‘Wat duurt langer?’ snauwde Ree.

‘Dit,’ zei Myran. ‘Dit proces. Het bestuur heeft besloten dat jullie hier doorheen moeten. Dus dan zullen jullie dat ook moeten.’

‘Jezus christus.’ Ree ging weer zitten en sloeg zijn armen over elkaar.

Na een lange, intense stilte begon Myran weer te praten. ‘Ik wil dat jullie drie vragen bedenken die jullie aan elkaar willen

stellen.'

Blix hief zijn hoofd een stukje.

'Drie vragen die niets te maken hebben met iets wat hierbinnen plaatsvindt,' ging Myran verder.

Ree snoof.

'Het mag van alles zijn,' zei de socioloog. 'Als jullie bijvoorbeeld nieuwsgierig zijn naar iets wat een persoonlijk karakter heeft en het een vraag is waarmee de ander geen moeite heeft om hem te beantwoorden... Of het kan gaan over het eerste wat jullie gaan doen als jullie hieruit komen. Van alles,' herhaalde hij. 'Maar probeer respectloze vragen of hatelijke uitingen te voorkomen.'

Ree leunde naar achteren. 'Ik hou mijn mond liever.'

Myran schoof zijn bril iets rechter. 'Hoe zit het met jou, - Alexander? Is er misschien een vraag die je aan Jarl Inge wilt stellen?'

Blix was het niet gewend om bij zijn voornaam aangesproken te worden. 'Ik? Nee.' Hij leunde net als Ree naar achteren, sloeg zijn ene been over het andere en vouwde zijn handen op zijn schoot.

Het bleef stil. Lang.

Jakobsen veranderde van houding, zijn schoenen schuurden over de vloer. Myran keek van Ree naar Blix en weer naar Ree. Eén minuut werden er twee, vier. Blix keek van Ree, die naar iets op het plafond leek te staren, naar de muren.

'Jarl Inge, wat ga je doen als je hieruit bent?' vroeg Myran.

'Dat gaat je geen flikker aan.'

'En jij, Alexander?'

Blix keek hem aan. 'Ik? Ik weet het niet. Ik verdraag het niet om daarover na te denken.'

Het werd weer stil.

'Ik heb een vraag,' zei Ree ineens met een glimlach. Hij draaide zich naar Blix. 'Hoe oud was je toen je voor het eerst in je reet geneukt werd?' Hij lachte om zichzelf, een ruwe lach.

Blix gaf geen antwoord.

Ree leek zich ineens prima te vermaken.

Myran keek hem met een strenge blik aan. 'Daar hoeft je geen antwoord op te geven,' zei hij tegen Blix.

'Maar het telt als een vraag, nietwaar?' zei Ree enthousiast. 'Dat moet. Het was een vraag.'

'Als de volgende vraag die je stelt serieuzer is, dan zal ik erover nadenken.'

'Je bent zo aardig,' zei Ree sarcastisch. 'Ik heb echt het gevoel dat ik moet doen wat je zegt.'

Myran gaf geen antwoord.

Ree bleef glimlachen.

Blix staaarde voor zich uit. 'Hoe oud was jij?'

Ree stopte met glimlachen. Hij sprong van zijn stoel en wilde zich boven op Blix werpen, maar Jakobsen was bij Ree voordat hij iets kon doen.

Blix bleef voor zich uit staren en knipperde nauwelijks met zijn ogen.

Ree bond in. 'Oké, oké,' zei hij tegen Jakobsen. 'Ik ga al zitten.'

'Wat een goed idee is dit,' zei Blix tegen Myran.

De socioloog gaf geen antwoord.

Ree liet zich zwaar op zijn stoel vallen en staarde chagrijnig voor zich uit.

Jakobsen, die nooit iets zonder reden zei, schraapte zijn keel. 'Het staat 1-1,' zei hij. 'Nog twee vragen allebei, en dan ben ik er zeker van dat de socioloog de sessie iets eerder afrondt.'

Myran reageerde afkeurend op Jakobsens blik.

'Wie heeft zin om te beginnen?' vroeg de socioloog en hij keek van de een naar de ander.

Ree snoof en schudde zijn hoofd. Myran bleef naar hem kijken. Ree haalde diep adem en blies hard uit. Ineens was het alsof hij het opgaf, alleen om het achter de rug te hebben. 'Waar...' Hij stopte, alsof hij een hekel aan praten had. 'Waar kom je vandaan?' Het leek alsof de woorden vies smaakten.

'Oslo,' zei Blix. 'En jij?'

'Osen,' antwoordde Ree snel.

'Dat klinkt bijna hetzelfde,' merkte Myran op. 'Oslo, Osen.' Hij was de enige die lachte. 'Maar er zijn natuurlijk grote verschillen. Jarl Inge, hoe was het om daar op te groeien?'

'Dat gaat je geen reet aan.'

Myran negeerde hem. 'Dat waren twee vragen. Laten we proberen er nog een te stellen, het liefst een waardoor jullie een beetje vrijuit gaan vertellen. En dan denk ik dat we ons doel voor deze keer bereikt hebben.'

'Deze keer,' snauwde Ree. 'Bedoel je dat we dit vaker gaan doen?'

'Zoals ik al zei is dit een project waaraan het bestuur prioriteit geeft.'

‘Een project...’ Ree schudde zijn hoofd.

‘Het is een proces om begrip, relaties en nieuwsgierigheid te bevorderen. Hoe sneller we vooruitgang boeken, des te sneller zijn we klaar.’

Ree trok een gezicht.

Het werd weer stil.

‘Ik heb een vraag,’ zei Blix na een tijdje. Hij staaarde nog steeds recht voor zich uit. ‘Wie is je beste vriend en waarom?’

‘Dat zijn twee vragen,’ zei Ree.

‘Dat geeft niet,’ zei Myran. ‘En het zijn ook nog eens twee góede vragen. Dank je wel, Alexander.’

Myran richtte zijn blik op Ree en bleef hem strak aankijken.

Ree snoof en schudde zijn hoofd even. ‘Dat is in elk geval niemand hierbinnen,’ begon hij met minachting in zijn stem. ‘Hierbinnen zitten alleen verliezers.’

Blix zag dat Myran graag wilde vragen wat hij bedoelde, maar hij deed het niet.

Ree zuchtte. ‘Ze – ja, het is een vrouw – heet Samantha.’ Hij blies weer hard uit. ‘Ik ken haar al vanaf dat ik een kind was. We... zijn altijd met elkaar opgetrokken, hadden het fijn met elkaar, hadden samen geheimen. Daarom is ze mijn beste vriendin. Mijn andere vrienden... kunnen niet in haar schaduw staan.’

Myran knikte waardierend. ‘Goed,’ zei hij. ‘Heel goed. Dank je wel, Jarl Inge.’ Hij glimlachte tevreden. ‘Heb je nu een vraag voor Alexander?’

‘Ja,’ zei Ree en hij draaide zijn hoofd naar Blix toe. ‘Vertel vooral vrijuit, met veel details.’ Ree imiteerde Myrans stem,

glimlachte even en zei: 'Hoe denk je dat je doodgaat?'

De laatste druppel viel uit het koffiezetapparaat en Emma pakte het kopje eronderuit. Ze was de vorige avond en vannacht opgebleven om informatie over Walter Kroos te verzamelen. De Duitse kranten hadden vol gestaan met artikelen over de ontsnapping.

Ze had nog vakantie en hoefde pas over anderhalve week op de redactie van news.no terug te zijn, maar het was belangrijk nieuws dat een gevreesde moordenaar voortvluchtig en misschien onderweg naar Noorwegen was, en zij kon de eerste zijn die dat nieuws bracht.

Ze belde Gard Fosse.

Zoals altijd gaf hij korte, afgemeten antwoorden op Emma's inleidende zinnen. Hij wilde dat ze ter zake zou komen. Emma begreep de hint. 'Een Duitse moordenaar is voortvluchtig,' begon ze. 'Doet de politie van Noorwegen daar iets aan?'

Het bleef een paar seconden stil. 'Waarom zouden we dat doen?'

'Voor het geval hij hiernaartoe komt,' zei Emma. 'Of voor het geval dat hij hier al is.'

De politieagent zweeg. Ze kon hem bijna horen nadenken over zijn antwoord.

'We zijn er, net als alle andere politiediensten in Europa, natuurlijk van op de hoogte dat de Duitse politie jacht maakt op een voortvluchtige persoon. Zoals altijd hebben we open communicatielijnen met onze buitenlandse collega's, maar we hebben geen directe samenwerking in dit specifieke geval.'

‘Maar het betekent dat jullie alert zijn?’

‘Dat zijn we altijd.’

‘Hebben jullie extra maatregelen genomen om de grensovergangen te bewaken?’

‘De douanebeambten die onze grenzen bewaken zijn nog net zo goed als ze altijd zijn geweest.’

Hij is goed opgeleid, dacht Emma. Politiegezwets moet een apart vak zijn.

‘Zijn jullie bezorgd dat hij onderweg naar Noorwegen kan zijn?’

‘Nee.’

‘De Noorse burgers hebben dus ook geen reden om bezorgd te zijn?’

‘Dat is inderdaad zo.’

Ze hoorde dat Fosse ongeduldig begon te worden.

‘Oké, een laatste vraag. Weten jullie of Walter Kroos eerder in Noorwegen geweest is?’

Fosse schraapte zijn keel. ‘Er is niets wat daarop wijst.’

Het betekende dat ze de mogelijkheid onderzochten.

Emma glimlachte. ‘Dank je wel, Fosse. Het was leuk om weer eens met je te praten.’

Fosse gaf geen antwoord. Het leek alsof hij iets wilde zeggen, maar zich bedacht, waarna hij de verbinding verbrak.

Meteen na het telefoongesprek drukte Emma op de sneltoets van Anita Grønvold, de manager van news.no.

‘Hé hallo,’ zei Anita. ‘Hoe is het met je?’

Emma vertelde wat ze van Blix had gehoord en welke informatie ze zelf had verzameld. Ze eindigde met de korte antwoorden van Gard Fosse.

Anita floot, zoals ze vaak deed als ze een interessante zaak op het spoor waren. 'Het klinkt alsof je vakantie voorbij is.' Er klonk een lach in Anita's stem door.

De waarheid was dat Emma niet wist of ze terug wilde naar haar leven als nieuwsjournalist. De afgelopen jaren waren een beetje te dramatisch geweest. Het afgelopen halfjaar had ze een boek over een aantal van de wreedste en meest besproken misdaden in de Noorse geschiedenis geschreven. Het proces had een ontspannend effect gehad, maar had haar ook moeite gekost. Ze had het contact met de buitenwereld gemist.

'Probeer uit te zoeken of iemand in de omgeving van Ree weet of hij Walter Kroos kent,' zei Anita toen Emma geen antwoord gaf.

'Bedoel je daarmee dat je wilt dat ik naar Osen ga?'

'Misschien wel, maar zei je niet dat Ree ook een paar jaar in Oslo gewoond heeft?'

'Dat klopt.'

'Begin daar dan en hou me op de hoogte van wat je ontdekt.'

De afgelopen twee weken had Blix houten kisten getimmerd. Een set bestond uit één grote en twee kleine exemplaren. Voor de lunch zaagde hij het hout op maat, na de lunch zette hij alles in elkaar. De kisten zouden begin december tijdens de kerstmarkt in de gevangenis worden verkocht. Ze konden als opbergmogelijkheid of als decoratie gebruikt worden. Merete had een paar soortgelijke kisten met planten erin op het balkon staan.

Tijdens het werk stond de radio op de achtergrond op P4. Tussen de reclameblokken wisselden geklets en muziek elkaar af. Blix legde zijn gereedschap neer om de nieuwsuitzendingen te kunnen horen. De Duitse gevangene die op de vlucht was werd niet genoemd. Waarschijnlijk was niet bekend dat hij misschien van plan was om naar Noorwegen te komen. Er waren ook geen andere interessante nieuwsberichten en geen ernstige gebeurtenissen die aan Walter Kroos gekoppeld konden worden.

Om halfdrie was de werkdag achter de rug en werden ze naar de afdeling teruggebracht. Blix ging naar zijn cel om zeep en een handdoek te pakken.

De gevangenis was in 1970 gebouwd. Afdeling K was de enige die nog niet naar de huidige standaard was gerenoveerd. Ze hadden drie gezamenlijke toiletten en twee douches op de afdeling, waarvan maar één waterstraal een fatsoenlijke druk had. Blix had nog geen vaste routine ontwikkeld, maar hij dacht niet meer elke dag en nooit 's ochtends, als er een rij stond. Hij deed het graag meteen na het werk, als de anderen op bed lagen en op het avondeten wachtten.

Hij gooide de handdoek over zijn schouder, schoof zijn voeten in zijn sandalen en liep de cel uit. De douche was aan het andere eind van de gang. De deur was dicht, wat betekende dat hij bezet kon zijn. Hij liep ernaartoe en hoorde op het moment dat hij de deurklink vastpakte dat de kraan werd opengedraaid.

De Nederlander kwam met een appel in zijn hand langs. Hij knikte naar de douche en glimlachte. 'Jarl Inge,' zei hij in het Engels. '*Long shower.*'

Blix draaide zich om en liep terug. Hij kon wachten, maar het was irritant dat de warme stoom zo lang in de doucheruimte zou blijven hangen.

Ree had cel 6, midden in de gang. De deur stond op een kier en de sleutel zat in het bovenste slot. Vanaf halfnegen 's avonds tot de volgende ochtend werden alle gevangenen opgesloten. Overdag hielden ze zich bezig met werk of school, maar 's middags en 's avonds mochten ze vrij rondlopen en konden ze hun celdeur met hun eigen sleutel op slot doen.

Maar weinig gevangenen deden hun deur op slot, tenzij ze van de afdeling af gingen om te sporten of wanneer ze bezoek kregen. Er werden voortdurend dingen gestolen – eten uit de gezamenlijke kast, tabak die ergens rondslingerde of aanstekers die vergeten waren – maar de gevangenen kwamen zonder toestemming niet in elkaars cel. Dat was alsof je aan boord van een schip stapte zonder de kapitein eerst om toestemming te vragen.

De Nederlander was in zijn cel verdwenen. Blix keek naar de cel die hij was gepasseerd. Zonder erover na te denken, min of meer als een spontane ingeving, draaide hij zich om, trok de deur open en glipte naar binnen.

De cel zag er precies zo uit als die van hem. Hij was klein en in de achtermuur zat een raam. Tegen één muur stonden een bed en een bureau met planken erboven, tegen de andere een wastafel, een spiegel en een kast. Bij het voeteneind van het bed stond een televisie.

Blix nam aan dat hij niet meer dan vijf minuten de tijd had, maar hij was opgeleid om kamers te doorzoeken.

Hij begon met een stapel stripboeken op de onderste plank. Tussen de twee onderste boeken vond hij een envelop die in een onbeholpen handschrift aan Jarl Inge Ree was geadresseerd. Op de achterkant stond de afzender, Tom Erik Ree, die blijkbaar in Osen woonde.

De envelop was vrij dik. Blix haalde de inhoud eruit. Het was een stapel oude foto's en een brief. Eigenlijk was het niet meer dan een stukje papier dat was ondertekend met *papa*. Tom Erik Ree schreef dat tante Maren op bezoek was geweest. *Ze had een paar oude foto's van Samantha en jou van de eerste zomer dat ze hier was geweest meegenomen. Ik dacht dat je ze wel wilde zien.*

Op de foto's stonden kinderen in zwemkleding aan de waterkant, kinderen op een speelplaats en voor een kiosk. Het was niet moeilijk te zien dat Jarl Inge de blonde jongen met het smalle gezicht was. Op de foto's was hij een jaar of tien. Een andere jongen viel op. Hij leek achtergebleven. Zijn tong hing uit zijn halfopen mond, zijn pony was scheef en hij was bleker dan de anderen. Op een van de foto's probeerde een meisje van zijn leeftijd hem in het water te duwen.

Aan de muur hingen meer foto's waarop hetzelfde meisje stond. Een foto van haar in bikini was van dezelfde serie die hij in zijn handen had. Op de foto ernaast was ze een paar jaar ouder en had ze een vrouwelijk figuur gekregen. Ze had een

microfoon in haar hand en zong terwijl ze met haar blauwe ogen recht in de camera keek. Ze had een charmante glimlach. Op de recentste foto's was ze een volwassen vrouw van rond de dertig. Haar jeugdige uitstraling was verminderd, maar ze was nog steeds mooi.

Samantha, dacht Blix.

De vrouw over wie Jarl Inge bij de socioloog had gepraat.

Het onderste stuk plakband van een van de foto's aan de muur was losgeraakt. Blix pakte de foto en draaide hem om. Er stond niets op de achterkant. De andere foto's kon hij niet bekijken zonder dat het ontdekt zou worden.

Hij stopte de foto's terug in de envelop en schoof hem weer tussen de stripboeken.

In de bovenste bureaulade lagen schrijfspullen en een notitieblok dat alleen lege bladzijden bevatte.

In de volgende lade vond Blix twee dikke bruine enveloppen. De bovenste bevatte correspondentie met diverse openbare instanties. Het meest recente document was een afwijzing van een aanvraag voor een huurwoning in Osen.

De tweede envelop bevatte correspondentie met de gevangenis. Jarl Inge Rees verzoek om voorwaardelijke vrijlating was niet ingewilligd. De reden daarvoor was zijn criminele verleden. Het einde van zijn gevangenisstraf was vastgesteld op maandag 27 september.

Blix hoorde een geluid in de gang en verstarde. De voetstappen werden gevolgd door een celdeur die hard werd dichtgeslagen. Blix legde de envelop terug en bekeek de rest van de inhoud van de laden zonder iets te vinden wat naar Walter Kroos verwees of naar Jarl Inge Rees plannen voor na zijn vrijlating.

Blix nam aan dat hij nog een paar minuten de tijd had.

Op de bodem van de kast vond hij een doos met meer brieven. Een paar ervan waren van Samantha, die ze voor verjaardagen en Kerstmis had gestuurd. Blix las een van de laatste brieven vluchtig door. Ze schreef dat ze aan hem dacht en dat de toekomst anders moest worden.

Een paar van de overige brieven waren van een voormalige gevangene die samen met Ree in de gevangenis had gezeten. Daarnaast had hij brieven gekregen van kameraden die in andere gevangenissen zaten. De inhoud was moeilijk te lezen. Blix worstelde zich door scheve en onbeholpen letters zonder iets interessants te vinden.

Op de gang riep iemand iets over eten. Een ander antwoordde vanuit zijn cel. Blix' tijd begon op te raken. Dit was een slecht idee geweest.

Hij voelde in een lade met sokken en ondergoed zonder iets te vinden, maar kreeg de lade niet goed dicht. Hij duwde een paar sokken naar beneden en kreeg een idee. Blix opende de lade weer, haalde de wollen sokken eruit en voelde of erachter iets verborgen kon zijn. Er lag niets, maar de lade wilde nog steeds niet dicht. Een van de sokken moest achter de lade geschoven zijn. Dat was in zijn eigen kast ook gebeurd.

Hij stak zijn hand naar binnen, voelde dat hij gelijk had en haalde de sok die erachter was geschoven tevoorschijn. Tegelijkertijd voelde hij iets anders, wat onder de plank boven de lade was vastgemaakt. Het voelde als een vierkant doosje dat in een dunne sok was verpakt. Hij herkende het geluid van klittenband toen hij het lostrok.

Zijn eerste gedachte was dat het om drugs ging. Een doosje met pillen of het een of andere poeder. Het duurde even voordat hij beseftte dat het een mobiele telefoon was. Een plat

exemplaar met een klein display en een toetsenbord onder een schuifdeksel.

Blix deed een stap naar de deur en probeerde te horen of de kraan nog liep, maar de doucheruimte was te ver weg. Hij overwoog heel even om de telefoon mee te nemen en vond de knop om hem aan te zetten. Het scherm lichtte meteen op. Een batterij-indicator brandde rood, verder was het display leeg. Er was geen pincode nodig om hem te openen.

Zijn handdoek gleeed van zijn schouder. Hij liet hem op de vloer liggen terwijl hij de functies op de telefoon bekeek. Na even gezocht te hebben vond hij de gesprekkenlijst. Die was leeg. Hetzelfde gold voor de berichtenbox. In het geheugen stonden twee telefoonnummers die waren gemarkeerd met A en B. Blix prentte het eerste nummer in zijn geheugen. Dat begon met 92, de eerste twee cijfers van het nummer dat hij zelf had gehad, en was het gemakkelijkst te onthouden.

Zijn hartslag was versneld. Hij zette de telefoon uit, stopte hem in de sok terug en plakte die weer op zijn verstopplek. Daarna duwde hij de lade dicht, sloot de kastdeur, pakte zijn handdoek van de vloer en luisterde bij de deur voordat hij naar buiten glipte.

Het was lang geleden dat hij zoveel enthousiasme had gevoeld, lang geleden dat hij überhaupt iets had gevoeld.

Achter hem ging de deur van de douche open. Blix liep naar zijn cel en ging op het bed zitten. Het was riskant om een telefoon in je cel te verstoppen, dacht hij. Jarl Inge Ree moest heel veel behoefte aan contact met iemand buiten de muren hebben.

Een vrouw in een donkerblauw broekpak duwde de deur van de lunchroom open en keek zoekend om zich heen.

Emma herkende Nina Bach Hansen van de krantenartikelen die ze had gelezen en zwaaide naar haar.

‘Sorry dat ik laat ben,’ zei Nina terwijl ze haar dure tas in haar andere hand pakte om Emma te begroeten. Niets aan haar verried dat ze twintig jaar geleden op de vlucht was geweest voor de kindbescherming.

Ondanks haar moeilijke jeugd was Nina Bach Hansen een succesvolle zakenvrouw geworden. Toen ze achtentwintig was, had ze het idee gekregen om een digitaal platform voor het hergebruik van gedragen kleding te creëren. Dat platform was een paar maanden geleden voor een onbekend aantal miljoenen gekocht door een Deens bedrijf.

‘Hartelijk bedankt dat je kon komen,’ zei Emma. ‘Wil je iets eten of drinken?’

‘Water is goed genoeg, dank je wel.’ Ze schonk in uit de karaf die op tafel stond.

Na een paar inleidende zinnen schraapte Emma haar keel. ‘Zoals ik je al sms’te ben ik in eerste instantie op zoek naar achtergrondinformatie. Je bent altijd heel open over je jeugd geweest.’

‘Praten met journalisten is een uitstekende en gratis therapie,’ zei Nina met een glimlach. ‘Vraag maar raak.’

Emma pakte haar glas met twee handen vast. ‘Ik doe research naar een persoon die in de gevangenis zit. Jouw naam is

opgedoken in verband met een oud vonnis met betrekking tot deze persoon.'

Nina keek haar aan. 'Je hebt het over Jarl Inge Ree.'

'Inderdaad. Wat kun je me over je relatie met hem vertellen?'

Nina nam een slok water. 'Er is niet veel te vertellen. Het was ook geen echte relatie. Ik was jong en onbezonnen. Jarl Inge was ouder dan ik. Hij was lang en was een mán. Ik herinner me dat ik hem heel opwindend vond. Hij gaf mij wat ik nodig had en ik gaf hem wat hij nodig had. Het was allemaal volkomen vrijwillig. Ingewikkelder dan dat was het niet, maar puur juridisch gezien was ik te jong.'

Emma zei niets en wachtte rustig tot Nina verder vertelde.

'Het was op geen enkele manier líéfde. Ik was daar in elk geval niet naar op zoek.'

'Jarl Inge was dus eigenlijk heel goed voor je... Is dat wat je zegt?'

'Ja, maar ik begon langzamerhand te beseffen dat hij verkeerd bezig was.' Nina zweeg even. 'Een man met wie hij omging – ik herinner me zijn naam niet – vond me blijkbaar leuk. Hij flirtte in elk geval heel openlijk met me. Dat vond Jarl Inge niet leuk. Op een avond beukte hij zijn gezicht recht op het tafelblad.' Nina demonstreerde het met haar hand. 'Daarna smeed hij hem naar buiten. De neus van de man was op meerdere plekken gebroken.'

'Was hij jaloers?'

'Ja, absoluut.'

'Hoewel hij geen gevoelens voor je had?'

'Jarl Inge was nogal bezitterig.'

Emma luisterde gefascineerd naar Nina's verhaal over haar jeugd en leven. Ze was de perfecte persoon om te interviewen. Ze was openhartig, grappig, beschouwend, praatte enthousiast en geen detail was te persoonlijk voor haar.

Emma bracht het gesprek weer op het juiste spoor. 'Ik ben op zoek naar iemand die iets kan vertellen over Jarl Inges vrienden door de jaren heen. Was er iemand met wie hij meer contact had dan met anderen in de periode waarin jij met hem omging?'

Nina dacht na. 'Er was een meisje,' begon ze. 'Sara of zo.' Ze knipte met haar vingers. 'Nee, het was Samantha. Hij praatte vaak over haar. Volgens mij was zij de liefde van zijn leven. Er gebeurde iets waardoor hij nogal van slag raakte.' Nina maakte een draaiende beweging met haar hand. 'Ze was in elk geval zijn zwakke punt, want als ze belde omdat ze iets nodig had, dan regelde hij dat meteen. Het leek trouwens alsof ze nogal beschadigd was, maar ik had geen zin om me daarin te verdiepen. Het kon me niet zoveel schelen.'

'Waardoor kreeg je die indruk?'

'De manier waarop hij over haar praatte,' zei Nina. 'Op een heel beschermende manier en er waren niet veel mensen die hij beschermde. Hij en zijn vrienden waren allemaal nogal gestoord.'

'Herinner je je meer over haar?'

Ze dacht weer na. 'Ze was destijds vrij bekend,' ging Nina verder. 'Ze had meegedaan aan een zangwedstrijd op de televisie, maar meer dan dat weet ik niet over haar. Het kon me niet schelen. Ik heb bijvoorbeeld geen idee wat haar achternaam is.'

Emma schreef destijds nog geen artikelen over beroemdheden, maar ze wist dat de zangwedstrijden op de televisie populair waren geweest. Het moest mogelijk zijn om uit te zoeken wie ze was. ‘Heeft Jarl Inge het over een Duitser gehad? Een Duitse vriend?’

Nina keek naar het plafond terwijl ze nadacht. ‘Het is al zo lang geleden,’ zei ze. ‘Hij kende een jongen die uit Duitsland afkomstig kon zijn. Jarl Inge vertelde dat hij problemen had omdat hij iets had uitgehaald.’

‘Weet je wie dat was?’

‘Ik herinner me de details niet, maar ik geloof dat hij in de gevangenis terechtgekomen is.’

‘Kan dat Walter Kroos geweest zijn?’

‘Walter Kroos,’ mompelde ze alsof ze in haar geheugen zocht.

Emma beseftte dat Nina het nieuws over de ontsnapping nog niet had gehoord.

‘Dat zou heel goed kunnen, maar ik weet het niet zeker.’

‘Waarschijnlijk weet je het niet, maar heb je enig idee waar Jarl Inge die Duitser ontmoet kan hebben?’ vroeg Emma verder.

‘Ik neem aan op de plek waar hij vandaan kwam,’ zei Nina. ‘Fosen of Fjösen of zoiets.’

‘Osen.’

Nina knipte weer met haar vingers. ‘Dát was het. Jarl Inge is min of meer op een camping opgegroeid. En er zijn twee dingen waar Duitsers gek op zijn,’ zei ze met een knipoog. ‘Noorwegen en campings.’

Walter lag op de bank in de zitkamer, de grootste kamer van het huisje. Daar voelde hij zich het minst opgesloten. Het plafond, de vloer, de muren en de meubels waren van grenenhout. Het huisje rook naar stof en het tochtte bij de ramen.

Hij zette zijn voeten op de vloer en ging rechtop zitten. Het begon buiten donker te worden. Hij was het gewend dat de tijd langzaam verstreek, maar had behoefte aan beweging.

Het was buiten kouder en vochtiger geworden. Walter keek uit het raam. In sommige hutten brandde licht, maar de dichtstbijzijnde waren donker. Vanaf de weg, die zo'n honderd meter verderop lag, hoorde hij het geruis van autobanden op nat asfalt. Blijkbaar had het geregend.

Hij kreeg de herinneringen, waarmee hij al die jaren had geleefd, niet uit zijn hoofd. De blik waarmee ze hem die keer op de steiger had aangekeken, haar glimlach, hoe ze haar haar naar achteren had gegooid en af en toe in zijn richting had gekeken. Hoe ze telkens warm en uitnodigend naar hem had geglimlacht, wat hij tot heel diep vanbinnen had gevoeld.

Diezelfde avond had ze op het podium van de camping gezongen. Het publiek hield van haar. Walter had meteen beseft dat ze iets bijzonders had. Er stond een ster op het podium, een meisje dat succes had en het heerlijk vond als alle ogen op haar waren gericht. Er waren zelfs televisiecamera's aanwezig geweest.

Ze ging helemaal op in wat ze zong, geloofde erin, wat ervoor zorgde dat Walter en alle anderen er eveneens in

geloofden. Telkens als ze klaar was met een nummer zwaaide ze naar het publiek, glimlachte en riep twee woorden die niet moeilijk te begrijpen waren, zelfs niet voor Walter, die geen Noors sprak. Net als alle anderen raakte hij volledig in haar ban.

De volgende dag kreeg Walter opnieuw het bevel om een wandeling te gaan maken. Zonder dat hij het van plan was belandde hij bij de campingwinkel, het verzamelpunt voor kinderen en jongeren uit de omgeving.

Daar zag hij haar weer.

Ze was samen met een paar vrienden, waarschijnlijk dezelfde als de vorige dag op de steiger. Het was nog steeds heel warm en ze aten ijs. Terwijl Walter haar passeerde keek ze in zijn ogen en glimlachte naar hem. Hij wist niet goed wat hij moest denken van die blik. Zijn benen voelden als verlamd terwijl hij de winkel in liep, hoewel hij geen geld had. Hij bleef bij de stelling met tijdschriften staan en begon te bladeren zonder dat de woorden en foto's logisch waren of tot hem doordrongen.

'Hallo.'

Walter draaide zich om en slikte.

Het zingende meisje had haar zonnebril in haar haar geschoven. Ze droeg een witte rok en een strak topje.

Haar huid was goudbruin en glansde door de zonnebrandcrème. Ze rook zoet, lekker.

Ze keek een tijdje naar hem. 'En wie ben jij?' vroeg ze vervolgens.

Walter verstond niet wat ze zei.

Ze ging verder: 'Ik heb je hier niet eerder gezien.'

Walter keek haar zwijgend aan. Hij was niet in staat om een woord uit te brengen. Uiteindelijk begon hij hikkend te praten. *‘Entschuldigen Sie...’*

‘Ah, du bist aus Deutschland.’

Hij keek haar stralend aan. ‘Ja. Ja.’ Hij lachte zenuwachtig en voelde hoe klam zijn handen waren en hoe droog zijn mond was.

Ze ging verder in Engels. ‘Dat is het enige Duits wat ik ken,’ zei ze lachend. ‘Dat en *durch, für, gegen, ohne, um.*’

Walter lachte weer.

‘Ik heet Samantha,’ zei ze.

‘Ik... weet het,’ zei Walter. ‘Ik heb je gisteravond zien optreden.’ Hij wees uit het raam, hoewel hij zich niet precies herinnerde waar het podium was. ‘Je... bent goed,’ ging hij verder. Hij voelde dat hij tot aan zijn haargrens bloosde.

‘Bedankt,’ zei ze met een glimlach. ‘Ik doe mee aan een zangwedstrijd op de televisie.’

‘Echt waar?’

‘Daarom trad ik op. Hoewel ik eerder opgetreden heb. Hier, bedoel ik. Ik woon hier.’

Walter wist niet wat hij daarop moest zeggen.

‘Hoe heet je?’

‘Eh... Walter.’

‘Hallo, Walter.’ Ze stak haar hand uit. Hij schudde hem – haar hand was slank en warm – en hoopte dat ze niet voelde hoe bezweet hij was.

‘Heet je alleen Samantha?’

‘Heet je alleen Walter?’

Ze lachten allebei, waardoor hij gemakkelijker ademhaalde en een beetje ontspande.

‘Samantha is mijn artiestennaam,’ vertelde ze. ‘Ik heet Samantha Kasin. Mijn vader’ – ze knikte naar een forse man met een baard die achter de kassa stond en een klant hielp – ‘had jaren geleden een crush op een artiest die Samantha heette. Samantha Fox.’ Ze rolde met haar ogen. ‘Zo ben ik aan mijn naam gekomen.’

Walter vond het een mooie naam. Het klonk als een edelsteen. ‘Ik... heet Walter Kroos,’ zei hij. ‘Mijn vader...’ Hij wist niet waarom hij over zijn vader begon, want er was eigenlijk geen verhaal aan verbonden. Hij keek naar beneden en kneep in zijn vingers.

‘We gaan vanavond naar de steiger,’ zei ze. ‘Om een kampvuur te maken en worstjes te grillen en zo. Heb je zin om ook te komen?’

Opnieuw haar glimlach, die mooie, uitnodigende glimlach die tot diep in zijn binnenste doordrong.

Walter bedacht dat hij zijn vader eerst om toestemming moest vragen, dat hij misschien niet mocht, maar liet zich daardoor niet weerhouden. ‘Graag,’ antwoordde hij.

Walter herinnerde zich hoe blij hij daarna was geweest, hoe licht en veerkrachtig zijn benen hadden gevoeld terwijl hij naar zijn ouders terugliep. Hij had uitgekeken naar de avond, terwijl er destijds helemaal niets was waarnaar hij uitkeek.

Het verbaasde hem hoe helder zijn herinneringen aan die tijd waren, maar misschien was dat omdat hij er zo vaak aan had teruggedacht. Terwijl hij langs de rijksweg naar het

centrum liep, was het alsof hij in een tijdmachine reisde. Bij alles wat hij zag doken er herinneringen op.

Na een paar minuten sloeg hij af naar een woonwijk en liep, verlicht door de straatlantaarns, langs ruime woningen met hoge hagen. De tuinen, waarin oude fruitbomen stonden, waren goed onderhouden.

Achter een verlicht raam zag hij een mollige blonde vrouw die aan het koken was. Het leek erop dat ze tegelijkertijd met iemand praatte, want ze draaide haar hoofd af en toe terwijl haar lippen bewogen. Walter zag niet meer mensen in de keuken.

Het volgende huis was donker, met uitzondering van een brandende buitenlamp. Voor het huis erna stond een kleine Volkswagen op de oprit. De wisselende kleuren van de televisie in de zitkamer verlichtten de binnenkant van de gordijnen.

Een kat stak voor hem de straat over. Walter sloeg af naar een pad tussen twee woningen. Achter een ervan stonden bomen. Hij liep ertussendoor en bleef staan. De gordijnen waren niet dicht. Binnen brandden drie kaarsen. Hij zag een ladekast en een glazen vitrinekast. Aan de muren hingen foto's.

De herinneringen kwamen weer bij hem op.

De laatste keer had hij via het slaapkamerraam met haar gepraat. Hij was naar haar woning gegaan met een ongerustheid in zijn lichaam zoals hij die nog nooit had gevoeld. Nu, zoveel jaar later, kon hij dat gevoel van wanhoop weer heel eenvoudig oproepen. Het was een emotie die hij niet meer wilde beleven.

Zijn gedachten werden onderbroken door een beweging in de woning.

Walter snakte naar adem.

Samantha was te ver weg om haar goed te kunnen zien, maar hij twijfelde geen moment toen hij haar gezicht zag: ze wás het. Ze leek met iemand te bellen terwijl ze de woonkamer in liep, zich omdraaide en gebarend met haar hand terugliep.

Hij sloop dichterbij, ging in de schaduw van een grote conifeer staan en volgde de bewegingen in de woning. Toen Samantha van de zitkamer naar de keuken liep, verschool hij zich achter een oude appelboom. Ze opende een kast, ging op haar tenen staan en rekte zich uit om iets van de bovenste plank te pakken. Haar trui schoof omhoog en een stukje van haar buik werd zichtbaar. Hij zag gladde, witte huid.

Hij slikte.

De pijn was er nog.

En er was geen enkele twijfel. Hij was nog steeds boos.

De vorige avond waren er al geruchten geweest dat er een nieuwe gevangene op de afdeling zou komen. Een van de cellen stond sinds het weekend leeg.

Na het ontbijt werd het vermoeden bevestigd. Voor cel 7 stonden twee zwarte plastic zakken. Blix liep zijn cel in maar liet de deur openstaan. De andere gevangenen hingen rond in de gemeenschappelijke ruimte terwijl ze wachtten tot de nieuwe gevangene klaar was met zijn registratie.

Zoals altijd was er van tevoren gespeculeerd. Sommigen hadden kennissen die een overplaatsing hadden aangevraagd, maar ze bespraken voornamelijk of de zaak waarvoor de nieuwe bewoner was veroordeeld in de media was geweest en of hij een bekende misdadiger was. De meeste bijval was er voor de theorie dat hij een vijftigjarige man uit Fredrikstad kon zijn die een Zweedse man had vermoord en vervolgens had verkracht. De zaak had het nieuws zowel op de televisie als in de kranten dagenlang gedomineerd. Volgens de berekeningen die de gevangenen tijdens het ontbijt hadden gemaakt, zou de strafmaat inmiddels bepaald moeten zijn en werd hij rond deze tijd van het huis van bewaring naar de gevangenis overgebracht.

Blix hoorde iets op de gang en liep naar de deur. De bewakers hadden de moordenaar uit Fredrikstad niet bij zich, maar begeleidden Valdemar Hjorth.

Hij liep enigszins waggelend, met een opgezette borstkas, een gestrekte nek en een geheven hoofd. Op de rechterkant van zijn hals zat een grote tatoeage die tot zijn slaap liep. Zijn gezichtsuitdrukking veranderde toen hij Blix' celdeur passeerde

en hem zag staan. Zijn blik werd hatelijk en vijandig, net zoals de laatste keer dat ze elkaar hadden ontmoet.

Eén moment leek het alsof hij zou blijven staan om iets te zeggen of te doen. Hij liep echter verder, pakte de plastic zakken van de vloer en liep de cel in die hem was toegewezen.

Blix trok zich terug en ging op zijn bed zitten.

Hij had Valdemar Hjorth zeven of acht jaar geleden gearresteerd nadat hij had geprobeerd om een jonge man met drie schoten te vermoorden tijdens een afrekening in het drugsmilieu die te maken had met het creëren van kansen en het overnemen van de macht. Tijdens het onderzoek hadden ze niet veel gehad om mee te werken, maar een tipgever had Blix informatie over Hjorth gegeven en had hem verteld dat het gebruikte wapen in een gebouw met garages in Alna was verstopt. Vervolgens had Blix een actie geleid waarbij een inbraak in de bewuste garage werd gesimuleerd. Valdemar Hjorth ging poolshoogte nemen om te controleren of zijn pistool was verdwenen, waarna ze hem met het wapen in zijn handen hadden betrapt.

Tijdens de rechtszaak had Hjorths advocaat kritiek op de actie gehad, maar Blix had tijdens zijn getuigenverklaring aannemelijk kunnen maken dat de actie legaal was geweest. Hij meende zich te herinneren dat Hjorth vier jaar had gekregen, wat betekende dat hij een paar jaar geleden op vrije voeten was gekomen. Nu was hij dus weer terug en over een paar uur zouden ze aan dezelfde tafel zitten voor de lunch.

Blix stond op en liep naar het raam. Een vliegtuig was onderweg naar luchthaven Gardermoen. Hij kon natuurlijk overplaatsing aanvragen. Dat bespaarde de gevangenis problemen en het zou in ieders belang zijn, maar daardoor zou het contact met Jarl Inge Ree verdwijnen.

Hij had Gard Fosse niets beloofd en was de politie niets verschuldigd, maar hij moest met tegenzin bekennen dat de zaak hem begon te interesseren. Bovendien ging het maar om vier dagen, wat te overzien was.

Op de muur zat een bel en aan de deur hing een gietijzeren klopper. Emma probeerde beide, maar er werd niet opengedaan.

Ze liep een paar stappen naar achteren en keek met half dichtgeknepen ogen naar de ramen. Achter één ervan brandde licht, maar ze zag geen bewegingen achter de gordijnen. Emma liep naar de brievenbus en controleerde of ze bij het juiste adres was.

KARINA EN SAMANTHA KASIN, OSENLØKKA 24.

De rit had iets meer dan anderhalf uur geduurd. Ze had eerst kunnen bellen, maar had er goede ervaringen mee als ze haar komst niet aankondigde.

Karina was Samantha's moeder. Ze had ook een vader – Kenneth – maar Emma had geen adres van hem gevonden. Over Samantha was daarentegen voldoende informatie op internet te vinden. Als vijftienjarige had ze Noorwegen tijdens een zangwedstrijd op de televisie stormenderhand veroverd. Emma had een paar video's op YouTube bekeken. Samantha was ongetwijfeld een toekomstige superster geweest. Ze had het allemaal – een mooie zangstem, charisma en podiumprésence – en alles wees erop dat ze de aandacht die erbij hoorde heerlijk vond.

Tijdens de halve finale was er echter iets misgegaan. Ze leek niet op haar gemak en zenuwachtig, en had eerder gesnikt dan gezongen. Samantha's optreden was niet goed genoeg om door te gaan, maar de kijkers stemden haar toch naar de finale,

waaruit ze zich vervolgens terugtrok. Samantha verdween uit de schijnwerpers en keerde nooit meer terug.

Emma liep naar haar auto, maar stapte niet in toen ze een oudere vrouw in het oog kreeg die een terriër met erg korte pootjes uitliet.

‘Mag ik u iets vragen?’ zei Emma terwijl ze naar haar toe liep. ‘Weet u misschien waar ik Karina of Samantha kan vinden?’

De vrouw trok aan de hondenriem, bleef staan en glimlachte vriendelijk. ‘Karina is in Spanje. Daar is ze in dit jaargetijde altijd. Ze heeft difterie en de warmte daar doet haar goed. Samantha is ongetwijfeld op de camping.’

‘Hartelijk bedankt.’

Emma reed naar camping Osen. Voor het receptiegebouw hingen verbleekte vlaggen van verschillende landen. Emma parkeerde de auto en ging naar binnen.

Er was niemand bij de receptie, maar Emma hoorde geluiden vanuit de campingwinkel en liep ernaartoe.

Een vrouw met witte dopjes in haar oren en werkhandschoenen aan haar handen schilderde een muur. Haar kleren zaten onder de verf, ook op de rug, alsof ze tegen een muur had geleund terwijl de verf nog niet droog was. Emma riep haar. Op dat moment werd de vrouw zich er pas van bewust dat ze gezelschap had.

Ze draaide zich om, trok haar handschoenen uit en zette het stofmasker dat ze droeg af. Emma twijfelde geen seconde: dit was Samantha, bijna twintig jaar nadat ze op het podium van het Oslo Spektrum had gestaan en een nagenoeg eensgezind Noorwegen had geboeid.

De jaren waren mild voor haar geweest: ze was nog steeds opvallend mooi. Ze had een rode sjaal met blauwe stippen rond haar haar gebonden en haar broek hing los rond het slanke lichaam. Emma twijfelde er niet aan dat Samantha iets aan haar borsten had laten doen. Ze waren veel te groot voor haar tengere lichaam. Ze deed Emma aan een niet-opgemaakte Marilyn Monroe denken.

‘De camping is gesloten voor het seizoen,’ zei Samantha nog voordat Emma zich had voorgesteld. ‘Maar ik verhuur de hutten nog wel. Die kosten 690 kronen per nacht.’

‘Bedankt, maar daarom ben ik hier niet. Voorlopig niet in elk geval.’ Emma glimlachte en ging verder. ‘Ik ben Emma Ramm, werk voor news.no en ben op zoek naar informatie.’

‘Oké...’ Samantha legde haar handschoenen op de werkbank.

‘Ik heb een paar keer geprobeerd je te bellen,’ ging Emma met een vragende klank in haar stem verder.

‘Dan had je de kantoortelefoon moeten bellen,’ antwoordde Samantha met een blik naar een achterkamer. ‘Ik neem zelden op als ik door een onbekend nummer gebeld word.’

Emma beantwoordde haar glimlach en keek om zich heen. ‘Beheer je de camping alleen?’

‘Mijn vader is drie jaar geleden overleden,’ zei Samantha. ‘Het was in de eerste plaats zijn camping, maar wat doe je als je niet veel andere dingen te doen hebt?’ Ze spreidde haar armen.

‘Is het veel werk?’

Samantha wees naar de rommel en zuchtte. ‘Dat is het inderdaad als alles opgeknapt moet worden en je geen geld hebt om daar iemand voor in te huren.’

‘Dat kan ik me heel goed voorstellen.’

‘Maar ik neem aan dat je hier niet bent om advies te krijgen over iets renoveren als je daar geen geld voor hebt?’

Emma lachte en schudde haar hoofd. Ze deed een paar stappen naar haar toe. ‘Klopt het dat je Jarl Inge Ree kent?’

Samantha keek met half dichtgeknepen ogen naar Emma. ‘Waarom vraag je dat?’

Emma wachtte even voordat ze verderging. ‘Ik ben misdaadverslaggever. Een Duitse moordenaar is op de vlucht en er zijn aanwijzingen die suggereren dat hij onderweg is naar Noorwegen.’

‘Echt?’

‘Inderdaad. Ik weet niet of hij van plan is om hiernaartoe te komen, maar hij heeft een bepaalde connectie met Jarl Inge Ree. Ik probeer erachter te komen wat die is.’ Emma zag dat ze Samantha nieuwsgierig had gemaakt.

‘Hoe heet hij?’

‘De Duitser? Walter Kroos.’

Samantha dacht even na. ‘Die naam heb ik nog nooit gehoord.’

Emma keek naar de Duitse tekst op het welkomstbord achter het raam. ‘Is het mogelijk om te achterhalen of hij hier weleens geweest is?’ vroeg ze.

‘Misschien wel,’ antwoordde Samantha. ‘We hebben een jaar of tien geleden een nieuw computersysteem gekregen. Alles daarvoor is gewist.’

Emma begon te rekenen en beseftte dat als Walter Kroos in Osen was geweest, dat langer dan tien jaar geleden moest zijn.

‘Jarl Inge ken ik al vanaf onze jeugd,’ ging Samantha verder. ‘We hebben nog steeds contact. Het zou me heel erg verbazen als blijkt dat hij een band met een Duitse moordenaar heeft.’

‘Denk je dat hij je dat verteld zou hebben?’

‘Ja, absoluut.’

Emma keek even naar haar. ‘Oké. Bedankt voor je tijd,’ zei ze vervolgens.

Samantha gaf geen antwoord, liep terug naar de werkbank en pakte de handschoenen.

‘Het is jammer dat je gestopt bent met zingen,’ zei Emma.

‘Hmm?’ Samantha draaide zich om.

‘Je had een ongelooflijk mooie zangstem en hebt die vast nog steeds. Jammer dat je hem niet meer gebruikt.’

‘Wie zegt dat ik hem niet meer gebruik?’

‘Eh... ik ging ervan uit dat...’

Samantha glimlachte. ‘Ik maak een grapje, maar bedankt voor het compliment. Ik heb er geen belangstelling meer voor, maar het was een leuke tijd.’

Het was het eind van de middag. Walter liep naar het raam en schoof het gordijn opzij. Twee mannen met vishengels waren de trekkershut gepasseerd, maar verder had hij niemand gezien.

Het bos was vol herfstkleuren in variaties van geel, oranje en rood. Een grote vogel vloog op van een van de boomtoppen. Walter keek hem na tot hij uit het zicht was verdwenen.

Hij liep naar de keukenhoek, zette de kookplaat aan en warmde het restant van het blik eten op. Nadat het een tijdje had geprutteld, nam hij de pan en een lepel mee naar de bank.

Aan de muren hingen landschapsfoto's van bergtoppen, meren en bospaden, en een luchtfoto van Osen. Walter at terwijl hij ze bekeek. Een van de foto's was van het Noorse midzomerfeest. Jong en oud had zich rond een groot Sankt Hans-vuur verzameld.

De oranje en blauwe vlammen namen hem mee terug in de tijd en hij sloot zijn ogen.

Hij stond op een afstand naar de dansende vlammen te kijken. De kleuren verlichtten Samantha's gezicht, waardoor haar huid leek te gloeien. Ze zat tussen een groep van tien tot vijftien jongeren en lachte vrolijk.

Een mollige jongen liep bij de waterkant tegen zichzelf te praten. Walter dacht eerst dat hij dronken was, maar het leek eerder alsof hij niet helemaal normaal was. Hij had een pad gevangen en toen het beestje uit zijn handen glipte, rende de jongen erachteraan.

De maan verdween achter een wolk. Walter aarzelde of hij naar de groep toe zou gaan. Samantha's uitnodiging was heel duidelijk geweest, ze had haar hand zelfs op zijn arm gelegd en had er een kneepje in gegeven. Hij kon het gevoel ervan nog steeds oproepen.

Iemand speelde gitaar. Een jongen zong luidkeels mee met het refrein. Ze leken aardig. Walter wist niet wat ze dronken, maar het was in elk geval iets met alcohol. Sommigen dansten. Een jongen kwam druipend uit het water. Hij schudde zijn haar en trok aan zijn zwembroek.

Walter besloot iets te doen wat hij nog nooit eerder had gedaan: naar vreemde mensen toe gaan. Hij ging het doen, hier, nu. Langzaam zette hij zijn ene voet voor de andere terwijl hij steeds zenuwachtiger werd. Stel dat ze hem niet zou herkennen? Het was donker. Misschien was het anders nu er zoveel anderen bij waren. Hij kon haar beter met rust laten.

Samantha was midden in een gesprek, maar stopte met praten toen ze Walter zag. Ze glimlachte breed, alsof ze blij verrast was.

Er liepen warme en koude rillingen over zijn lichaam.

Samantha sprong op en kwam naar hem toe. 'Je bent gekomen!' riep ze en ze sloeg haar armen om hem heen.

Walter, die nog nooit had meegemaakt dat een meisje zoals zij blij was om een jongen zoals hij te zien, wist niet wat hij met zijn handen moest doen, maar vermande zich en beantwoordde haar omhelzing. Ze rook nog steeds naar zonnebrandcrème, maar ook naar een zoet, bloemig parfum.

'Ga mee naar de anderen,' zei ze tegen hem.

Samantha trok hem mee en Walter liet het gebeuren. Toen ze bij de groep jongeren waren, liet ze hem los en klapte in

haar handen. ‘Hallo, allemaal!’ riep ze. ‘Dit is Walter uit Duitsland.’

‘Duitsland!’ riep iemand, alsof het iets was om enthousiast over te zijn.

Walter had een kriebelend gevoel in zijn buik en borstkas en knikte zenuwachtig naar de jongeren rond het vuur zonder te registreren hoe ze eruitzagen.

‘Dit zijn mijn beste vrienden,’ zei Samantha. Ze nam Walter mee naar de jongen die nog maar een paar seconden geleden met een indrukwekkende vingervlugheid op zijn gitaar met nylon snaren had gespeeld. ‘Dit is Markus.’

‘Hallo, Walter,’ zei Markus. ‘Ik ben Markus Hadeland. Wil je een biertje?’

‘Nee, dank je,’ stamelde Walter zenuwachtig omdat hij misschien iets stoms zei. Hij wilde cool zijn, net als de anderen. Het leek erop dat ze allemaal dronken.

‘Waarom niet?’ zei een van de meisjes, die op het gras zat. ‘Laat je gaan. Je bent tenslotte niet in Duitsland.’

Op het moment dat Walter wilde toegeven, kwam Samantha tussenbeide. ‘Niemand mag een ander onder druk zetten om te drinken als diegene dat niet wil.’ Ze keek naar Walter en rolde met haar ogen. ‘Die idioot daar heet Trygve.’ Ze wees naar een jongen met gemillimeterd haar, die op het gras zat en hem begroette door zijn biceps te laten zien. Daarna salueerde hij, waardoor Walter aan zijn vader moest denken, maar hij glimlachte toch.

‘En hij...’ Ze wees naar de jongen die bij de waterkant zat, een nieuwe pad had gevangen en lachte omdat het beestje probeerde te ontsnappen. ‘... is mijn neef Fred. Trek je maar niets van hem aan.’

Fred leek niet te merken dat Samantha over hem praatte.

‘En dat is Jarl Inge.’

Een lange, magere jongen hief zijn hand, waarin hij een blikje bier had, en knikte.

Walter hoorde meer namen en mompelde zijn eigen naam terug.

Samantha ging op het gras zitten en gebaarde dat Walter haar voorbeeld moest volgen. Hij wist niet goed waar hij zijn handen moest laten, dus boog hij een stukje naar voren en plaatste zijn ellebogen op zijn knieën. Walter probeerde te begrijpen waarover ze het hadden, maar dat lukte niet omdat ze Noors praatten. Het was niet belangrijk. Hij had het toch naar zijn zin. Het was allemaal nieuw. Anders.

Een jongen kleepte zich bijna helemaal uit en rende het water in. Een van de meisjes sprong op, liep naar hen toe en trok haar beha uit.

‘Ga je mee?’ vroeg ze aan Samantha terwijl ze een arm voor haar borsten hield.

Samantha antwoordde in het Engels. ‘Nu niet, Rita,’ zei ze. ‘Ik wil Walter niet alleen bij zoveel idioten achterlaten.’

Het meisje keek naar hem. ‘Ga jij dan ook mee. Het water is heerlijk.’ Ze stond bijna helemaal naakt en volkomen ongegeneerd tegenover hem en Walter wist niet waar hij moest kijken. ‘Nee, dank je,’ zei hij. De anderen begonnen te lachen, wat hij niet prettig vond, maar Samantha bleef naast hem zitten en glimlachte. Dat was het enige wat belangrijk was. De vriendin haalde haar schouders op, begon te rennen en sprong het water in.

‘Ze is gestoord,’ zei Samantha, waarna ze lachte.

En bijna naakt, dacht Walter met een fascinatie die hem overweldigde. Hij had nog nooit zulke mensen ontmoet.

Hij kreeg een gegrilde worst die meer naar kolen dan naar ketchup smaakte en iemand gaf hem een plastic beker met cola. Walter bedankte in het Noors. Hij had het gevoel dat hij deel uitmaakte van iets heel bijzonders, iets wat hij niet kon uitleggen. Van één ding was hij echter zeker: dit was de geweldigste zomervakantie die hij ooit had meegemaakt.

Aan de andere kant van het vuur gebeurde iets. Er klonken harde stemmen en Samantha stond op. Walter deed hetzelfde en keek met tot spleetjes geknepen ogen door de vlammen. Een man in een politie-uniform praatte met de jongen die Jarl Inge heette.

‘Dat is Borvik,’ legde Samantha uit. ‘Hij valt ons altijd lastig.’

De discussie tussen de twee werd verhitter.

‘Hij wil dat we vertrekken,’ vertaalde Samantha. ‘In verband met het gevaar op bosbranden zijn kampvuren in de zomer verboden.’

Walter keek om zich heen en snapte niet dat het gevaar bestond dat de vlammen van het kampvuur zich naar het bos zouden verspreiden.

Het meisje dat halfnaakt had gezwommen, probeerde de jongen die met de politieagent discussieerde te kalmeren. Markus goot water op het vuur. De vlammen sisten en de rookwolken stegen op naar de donkere hemel.

De politieagent draaide zijn rug naar hen toe. Jarl Inge riep iets naar hem, maar kreeg geen reactie. De andere jongeren pakten hun rugzakken, dekens, slaapmatten en de overgebleven drank. Het afval lieten ze liggen.

‘Kom je naast me lopen?’ vroeg Samantha.

Walter knikte gelukkig.

Ze liepen achter de groep en het duurde niet lang voordat er een gat was ontstaan.

‘Ik heb hier mijn hele leven gewoond,’ zei Samantha. ‘De camping is van mijn vader en hij doet bijna alles alleen. Mijn moeder probeert hem waar mogelijk te helpen, maar ze heeft zoveel lichamelijke problemen dat al het fysieke werk op mijn vader aankomt. Ik help ook als ik daar tijd voor heb, maar ik heb mijn school en wil ook met mijn vrienden omgaan. En ik heb het druk met *De zomerhit van het jaar*. Dat neemt veel tijd in beslag.’

‘Vind je dat leuk om te doen?’ vroeg Walter.

‘Wat bedoel je?’

‘Om te zingen en op het podium te staan en... alles.’

‘Ik vind het heerlijk,’ zei ze.

‘Is dat wat je wilt gaan doen?’

‘Als ik volwassen ben, bedoel je?’ Ze glimlachte. ‘Ja, absoluut. Het is mijn grote droom.’

Ze liepen een stukje verder. ‘En jij? Waar droom jij over?’

Walter wilde zeggen dat hij gitaar wilde leren spelen en in een band als Rammstein wilde spelen, maar hij wist niet zeker of ze die band kende, dus hield hij zich op de vlakte. ‘Ik weet het niet. Ik heb niet echt een droom over... iets.’

Dat was niet waar. Hij had ervan gedroomd om piloot te worden, maar wilde niet vertellen waarom dat niet kon.

‘Het is belangrijk om te dromen,’ zei Samantha. ‘Ik wil graag naar Oslo verhuizen. Mijn oom woont daar. Hij heeft gezegd

dat ik bij hem mag wonen als ik dat wil, maar ik weet niet hoe ik daarover denk. Ik heb geen zin om met Fred onder één dak te wonen. Hij... is een beetje vreemd.' Ze maakte een cirkelbeweging met haar vinger naast haar slaap. 'Ze zijn een paar dagen op bezoek,' legde Samantha uit. 'En dan moet ik altijd voor hem zorgen.' Ze rolde met haar ogen.

Walter zag Fred bijna helemaal vooraan lopen. Hij liep alleen en leek verdiept in zijn eigen wereld.

'Shit,' zei Samantha ineens.

Ze knikte naar een gedaante die iets verder op het pad stond. 'Dat is mijn vader,' legde ze uit.

De anderen begroetten hem terwijl ze hem passeerden. Op het moment dat Samantha en hij bij hem waren, zei haar vader iets wat Walter niet verstond en het duurde niet lang voordat Samantha ruzie met hem had. Haar vader had een zware stem en keek met een dreigende blik naar Walter, waarna hij boos wegliep.

Toen ze weer alleen waren rolde Samantha met haar ogen. 'Ik had een uur geleden terug moeten zijn met Fred,' legde ze uit. 'Mijn vader is heel streng. Hij heeft moeite om te beseffen dat ik geen zes jaar meer ben. Is jouw vader ook zo?'

Mijn vader is waarschijnlijk nog veel erger, wilde Walter zeggen, maar hij volstond met een knikje.

Hij vond het heerlijk om haar te horen praten en wilde dat de wandeling naar de camping nooit zou eindigen. Hij wilde voor altijd naast haar blijven lopen.

Het was een lichte nacht en het begon een beetje kil te worden. Walter fantaseerde dat hij zijn arm om haar heen zou slaan en haar naar zich toe zou trekken om haar op te warmen.

‘Zien we elkaar morgen?’ vroeg ze toen ze het bos uit kwamen.

‘Dat vind ik een uitstekend idee,’ zei Walter.

Samantha lachte, bleef staan en omhelsde hem. ‘Slaap lekker,’ fluisterde ze.

‘Slaap lekker.’

Walter keek haar na terwijl ze de camping af liep. Hij stuurde naar haar benen en de plek waar de witte rok over de huid schoof. Hij droomde ervan om haar aan te raken, om haar heel dicht tegen zich aan te voelen.

Toen ze uit het zicht was, draaide hij zich om en liep terug naar de hut. Zijn ouders zaten ervoor. Er stonden twee blikjes bier en een schaal pinda's op de tafel voor hen. Uit een draagbare radio stroomde gedempte muziek.

‘Hallo,’ zei Walter voordat ze hem zagen. Hij zag meteen dat zijn vader dronken was.

‘Waar ben jij geweest?’ snauwde hij.

‘Ik heb rondgelopen,’ antwoordde Walter. Hij wachtte op de uitbrander die niet kwam. ‘Hoe lang blijven we hier nog?’

‘Nog vijf dagen,’ antwoordde zijn vader.

Vijf dagen, dacht Walter bij zichzelf.

Dat was verschrikkelijk weinig.

Walter dronk het blikje Hansa-bier leeg en haalde er nog een. Hij ging weer zitten en dacht aan wat er de dag na de heerlijke avond met het kampvuur was gebeurd. De gedachte wond hem op; hij voelde dat hij een erectie kreeg terwijl de woede tegelijkertijd door hem heen stroomde.

Bepaalde dingen waren onmogelijk te vergeten.

Hij had tweeëndertig latten voor de grote houten kisten en tweeëntwintig latten voor de kleine kisten nodig. Vervolgens kwam er in elke hoek een staander. De latten werden met spijkers aan beide kanten vastgezet, wat vierenzestig spijkers voor de grote kisten en vierenveertig voor de kleine kisten betekende.

Het spijkerpistool werkte op luchtdruk. Een gevangene met een borstelige baard van afdeling B, een lid van een motorbende die acht jaar voor geweld en drugs had gekregen, had Blix geleerd ermee om te gaan. De eerste dag in de timmerwerkplaats had hij gegrijnsd terwijl hij Blix zijn duim liet zien. Het was bij wijze van waarschuwing bedoeld. Aan de binnenkant van de duim zat een kraterachtige wond omdat hij onvoorzichtig was geweest. De spijker uit het pistool was er helemaal doorheen gegaan. De duimnagel van zijn andere hand was gespleten, was nooit meer aan elkaar gegroeid en deed aan de poot van een hoefdier denken.

De spijkers werden in stroken van honderd geleverd en kwamen voortdurend vast te zitten, ongeveer zoals de nietmachine in het kantoor.

Het had hem verrast dat de gevangenen toegang tot allerlei gereedschappen hadden. Hij had een keer een zaak gehad waarin een huurmoordenaar een man aan de tafel had vastgenageld door een spijker door zijn handpalmen te schieten. Het slachtoffer had zeven uur vastgezet voordat een kameraad van de man terug was gekomen met het geld dat hij de dader schuldig was. Maar het was net als buiten de muren: hoewel de werkplaats vol zat met gevangenen die

wegens geweld waren veroordeeld, vielen ze elkaar niet zonder reden aan.

Valdemar Hjorth was na de lunch naar de werkplaats gebracht. Alle gevangenen hadden activiteiten- of werkplicht. Daarmee verdienden ze geld – vierenzeventig kronen per dag – waarmee ze inkopen in de gevangeniswinkel konden doen. Hij had gehoopt dat Hjorth voor een opleiding zou kiezen of in een van de andere werkplaatsen tewerkgesteld zou worden, maar nu stond hij aan de andere kant van de werkplaats en timmerde hokken voor afvalcontainers.

Blix zette een kist die hij af had weg en begon aan een nieuwe. De derde spijker raakte een knoest en de lat spleet doormidden. Hij gooide de stukken op een hoop, trok de spijker met een tang uit het hout en begon opnieuw.

Een van de bewakers kwam naar hem toe en zei iets.

Blix zette zijn gehoorbescherming af en liet die rond zijn nek hangen.

‘Er is bezoek voor je,’ zei de bewaker.

Blix keek op de klok aan de muur achter in de werkplaats en zag dat het bijna halftwee was. De compressor gonsde en de lucht ontsnapte terwijl hij het pistool neerlegde. Hij klopte zijn kleding af, trok de werkhandschoenen uit en hing de gehoorbescherming op zijn plek.

Gard Fosse stond meteen op toen Blix de bezoekkamer in werd gebracht. Ze bleven staan tot de deur op slot was gegaan.

Blix trok een stoel bij de tafel vandaan en ging zitten.

‘Hoe gaat het?’ vroeg Fosse terwijl hij naar het litteken op zijn wang keek.

‘Je bent hier twee dagen geleden voor het laatst geweest,’ antwoordde Blix. ‘Er is niets veranderd.’

Fosse ging zitten en schraapte zijn keel. ‘Heb je nog nagedacht over datgene waarover we gepraat hebben?’

Blix trok een houtsplinter los die in de stof van de mouw van zijn overhemd vastzat. ‘Je hebt het verslag toch gekregen?’ zei hij. ‘De verplichte therapie werkte niet.’

Fosse glimlachte en trok één wenkbrauw een stukje op, zoals zijn gewoonte was als hij in verlegenheid was gebracht. ‘Het was een poging om jullie aan het praten te krijgen,’ gaf hij toe.

Het was beslist Fosses idee niet, dacht Blix. Het paste meer bij Wibe of een van de andere jonge onderzoekers. ‘We hebben om twee uur weer een gesprek,’ zei hij. ‘Ik betwijfel of het iets oplevert.’

Gard Fosse boog zich naar voren alsof hij iets vertrouwelijk wilde vertellen. ‘Hij is hier,’ zei hij.

‘Wie?’ vroeg Blix. ‘De Duitser?’

Fosse knikte, haalde een plastic map tevoorschijn en legde een foto op de tafel. Blix herkende het gebouw. Het was het Centraal Station van Oslo. Hij had meerdere keren beelden van de bewakingscamera’s opgevraagd en wist waar ze hingen.

De foto was van de uitgang naar het Jernbanetorget en er stonden zes personen op: twee tienermeisjes; een man met rood haar die een gitaarkoffer droeg; een vrouw die de hand van een kind vasthad; en een man met een donkere pet met een rood embleem aan de voorkant. Hij liep met een gebogen hoofd zodat alleen zijn mond en kin zichtbaar waren onder de klep.

‘De man met de pet,’ zei Fosse.

Blix wilde opmerken dat het iedereen kon zijn, maar deed het niet. Fosse had beslist meer. Hij haalde inderdaad nog een foto tevoorschijn. Een man met een pet op tankte benzine in een oude Golf. Dezelfde pet, hetzelfde jack, dezelfde broek.

Het was dezelfde man.

‘Deze foto hebben we uit Duitsland gekregen,’ legde Fosse uit. ‘Hij reed in de auto van zijn moeder, heeft in Flensburg getankt en heeft contant betaald. Tien minuten later is het kenteken bij de grensovergang naar Denemarken geregistreerd en nu is hij in Noorwegen.’

En maandag wordt Jarl Inge Ree vrijgelaten, dacht Blix. ‘Ik heb zijn cel doorzocht,’ zei hij.

Fosse stopte de foto's terug. ‘Dat hebben wij ook gedaan,’ antwoordde hij. ‘Nicolai Wibe is er woensdag geweest.’

Blix zuchtte. Natuurlijk hadden ze Rees cel in het geheim doorzocht. ‘Dat had je me wel mogen vertellen. Het was niet bepaald zonder risico.’

Fosses mondhoek vertrok weer en hij glimlachte verlegen.

Blix keek met half dichtgeknepen ogen naar de map met de foto's van Walter Kroos. ‘Zijn jullie van plan om ermee naar buiten te komen dat hij in Noorwegen is?’ vroeg hij.

Fosse schudde zijn hoofd. ‘Nog niet.’

‘Emma Ramm werkt eraan,’ zei Blix.

‘Dat weet ik. Ze heeft me gisteren gebeld. Het was niet moeilijk te begrijpen waar ze haar informatie vandaan had.’

Blix zag geen reden om het te ontkennen. ‘Ze is waarschijnlijk naar Osen gegaan,’ zei hij.

‘Osen,’ herhaalde Fosse. ‘Waarom dat?’

‘Mathematiek en statistiek,’ antwoordde Blix. ‘Jarl Inge Ree is er opgegroeid. Walter Kroos heeft ruim tien jaar in de gevangenis gezeten. Als hun wegen elkaar gekruist hebben, is dat waarschijnlijk in Osen gebeurd.’

Hij zag dat Fosse aarzelde. ‘Heb je daar ook mensen zitten?’ vroeg Blix.

‘We houden ons nog even op de vlakte,’ antwoordde Fosse.

‘Jullie moeten in elk geval met de plaatselijke politie praten,’ zei Blix.

Fosse leek geen prijs te stellen op Blix’ advies. Hij trok de map met foto’s met een abrupte beweging naar zich toe en stopte hem terug in zijn tas. ‘Ik heb met de gevangenis geregeld dat je geen beltijdbeperkingen meer hebt,’ zei hij. ‘Je mag wanneer en zo vaak als je wilt bellen en gesprekken aannemen, wie het ook is.’ Hij stond op en bleef even staan voordat hij verderging. ‘Bel me als je iets van Jarl Inge Ree of Emma Ramm hoort.’

Blix gaf geen antwoord en liet niet merken wat hij dacht.

Fosse drukte op de knop van de intercom om te melden dat het bezoek afgelopen was.

‘Ik kom eraan,’ hoorde hij via de krakende intercom.

‘Hebben jullie nog iets uit de telefoon kunnen halen?’ vroeg Blix.

Het was duidelijk dat Fosse niet snapte wat hij bedoelde. Blix nam als vanzelfsprekend aan dat ze de telefoon bij Ree hadden gevonden, maar hem daar hadden laten liggen en hem nu afluisterden. ‘Hebben jullie hem niet gevonden?’ vroeg hij. ‘Hij ligt in de sokkenlade.’

Fosse ging weer zitten. Blix vertelde over de eenvoudige telefoon en gaf het telefoonnummer dat hij had onthouden. Hij herhaalde het twee keer zodat Fosse het kon opschrijven.

‘Bedankt,’ zei hij.

Achter de deur klonk het gerammel van sleutels.

‘We hebben meer hulp van je nodig om dit uit te zoeken,’ zei Fosse. ‘Er gaat iets gebeuren.’

Hij stond opnieuw op. ‘Bel me zodra je iets weet.’

Het kostte Emma niet meer dan een halve minuut om door datgene te rijden wat met een beetje goede wil het centrum van Osen kon worden genoemd. Ze zag een paar winkels, een café en een supermarkt, maar bijna geen mensen.

Emma moest tanken, dus reed ze een Shell-tankstation binnen en tankte voor 832 kronen. Ze had een beetje honger, dus liep ze de winkel in. Een magere, kale man kwam uit een kamertje met twee kartonnen dozen die hij achter de toonbank op de vloer zette. Zijn gezicht was scheef, alsof het verlamd was. Zijn linkeroog en -mondhoek hingen een beetje.

Emma keek naar de warme gerechten. Er was niets bij wat haar aantrok, maar uiteindelijk bestelde ze toch een broodje gegrilde worst.

De man knikte en ze betaalde met haar bankpas.

‘Woon je hier in de buurt?’ vroeg Emma terwijl ze haar pas terugstopte.

‘Ik ben hier geboren en getogen,’ antwoordde de man. Hij schoof een worstenbroodje over de verwarmers.

Emma glimlachte en stelde zich voor. ‘Ik werk bij news.no,’ vertelde ze. ‘Ik doe onderzoek naar de mogelijke connectie tussen een Noor en een Duitse voortvluchtige gevangene. Er zijn details die erop wijzen dat hij lang geleden misschien in dit dorp geweest is.’

‘Walter,’ zei de man. Hij haalde het worstenbroodje van de stang, vouwde het open met een tang en legde het vervolgens op een dun velletje papier. ‘Dat was me er een. Wat wil je erbij?’

Hij pakte een gerimpelde worst met grillstrepen en legde die op het broodje. De vitrine bevatte een paar aluminium bakken met garnalen- en aardappelsalade, krokant gebakken uien en zure augurken.

‘Alleen ketchup en mosterd graag.’

‘Die vind je daar,’ zei hij terwijl hij naar een rek met verschillende flessen en servetten wees. Emma pakte het broodje worst aan. Er kwamen allerlei vragen bij haar op, maar ze wilde hem ongedwongen laten vertellen. Gelukkig was er op dit moment niemand in de winkel.

‘Ik heb erover gehoord op het nieuws,’ ging hij verder terwijl Emma naar de flessen liep. ‘Er komen hier niet veel mensen in deze tijd van het jaar, ’s zomers is het drukker. Ik moet de tijd doden, dus volg ik al het nieuws.’

Emma betrapte zichzelf erop dat ze zich afvroeg wat er met zijn gezicht was gebeurd. Ze zag dat hij vlak onder zijn jukbeen een litteken had.

‘Maar goed... Walter dus,’ zei hij. ‘Hij is hier jaren geleden geweest. Ik vraag me af hoe lang dat geleden is.’ Hij keek naar links, maar leek geen conclusie te trekken.

‘Je herinnert je hem dus wel?’ vroeg Emma, waarna ze een hap nam. De worst was veel te warm, dus wachtte ze even voordat ze begon te kauwen.

‘Jazeker,’ zei de man. ‘Er gebeurden die zomer veel vreemde dingen.’

‘Vreemd?’ zei ze met de hap nog in haar mond. ‘Wat bedoel je?’

De man haalde zijn schouders even op. ‘Ik had dat jaar een vakantiebaantje. Dat was hier trouwens, dus moet het in 2004

geweest zijn. Maar omdat het de zomer was dat ik hier begon te werken, ging ik niet zoveel met de anderen om.'

'Welke anderen?' Emma slikte de hap door.

'Mijn vrienden,' zei hij terwijl hij deksels op de bakken met de bijgerechten voor de worstenbroodjes legde. 'Degenen met wie ik op school zat en met wie ik omging. We waren meestal op de camping om te zwemmen en plezier met elkaar te maken.'

'Je herinnert je Walter Kroos dus van die zomer?'

Hij knikte en wierp een snelle blik op het scherm achter zich waarop een wedstrijd op een drafbaan werd uitgezonden. Onderaan het scherm gleed een lange rij met getallen en fantasievolle namen van paarden langs.

'Ik had geen probleem met Walter. Ik herinner me hem als een stille, verlegen jongen. En hij was Duits, wat natuurlijk een aantal problemen opleverde.'

'Op welke manier?'

'Tja, in eerste instantie de taal,' antwoordde hij. Hij pakte een prop verpakkingspapier van de toonbank en gooide die in een afvallemmer die op de vloer stond. 'We praatten voornamelijk Noors, maar Walter hing om ons heen.'

'Vond niet iedereen in de groep dat prettig?'

Hij aarzelde even voordat hij antwoord gaf. 'We waren hecht en vormden een gesloten groep. En plotseling kwam hij erbij. Uit Duitsland.'

Emma glimlachte een beetje om de woordkeuze.

'Het is volkomen gestoord dat hij uiteindelijk een moordenaar werd.'

‘Sorry,’ zei ze, ‘maar mag ik vragen hoe je heet?’

‘Trygve,’ zei hij met een glimlach. ‘Trygve Klepp.’

Emma ergerde zich eraan dat ze haar notitieboekje niet uit de auto had meegenomen, maar Trygve Klepp was een eenvoudige naam om te onthouden.

‘Je zei dat er die zomer veel vreemde dingen gebeurden. Kun je iets concreter zijn?’

‘Tja...’ Klepp aarzelde, alsof hij spijt had van wat hij had gezegd. ‘Ik bedoelde eigenlijk niets bijzonders,’ antwoordde hij. ‘Zoals ik al zei hadden we gewoon plezier met elkaar. Je weet wel... zoals jongeren doen.’

Emma dacht even na voordat ze de volgende vraag stelde. ‘Je zei dat hier ’s zomers veel mensen komen.’

‘Jazeker,’ zei Klepp alsof het iets was waarop hij trots was. ‘Er komen veel buitenlanders.’

‘Dus herinner je je Walter Kroos?’

Klepp leek ineens in verlegenheid gebracht.

‘Hij heeft dus een onuitwisbare indruk gemaakt?’ ging Emma verder toen hij geen antwoord gaf.

‘Tja... eigenlijk wel.’ Hij haalde zijn schouders weer op. ‘Je kunt beter met Rita praten. Rita Alvberg. Zij had meer met Walter te maken dan ik. Volgens mij is ze op dit moment in Osen omdat haar moeder vorige week overleden is. Ze is hier een paar dagen geleden nog geweest.’

Emma probeerde die naam ook te onthouden. ‘Heb je toevallig foto’s van die zomer? Van Walter Kroos?’

Klepp schudde zijn hoofd. ‘Tegenwoordig neemt iedereen overal foto’s van,’ zei hij. ‘Ik geloof dat niemand destijds een

telefoon met een camera had.' Hij dacht even na. 'Rita had een fotoestel,' realiseerde hij zich. 'Zij had er voornamelijk belangstelling voor om zelf gefotografeerd te worden, maar je kunt aan haar vragen of ze foto's heeft.'

Emma bedankte hem voor de tip. 'Ik neem aan dat je Jarl Inge Ree ook kent?'

Klepp legde zijn hand op zijn gezicht en krabde aan de wang met het litteken. 'Iedereen weet wie Jarl Inge is,' zei hij langzaam. 'Hij woont hier niet meer.'

'Dat weet ik. Hij zit in de gevangenis.'

'Daar hoort hij ook thuis.' Er was een agressieve toon in Klepps stem gekomen. Hij ging iets voorzichtiger verder. 'Vertel aan niemand dat ik dat gezegd heb.'

'Maak je geen zorgen,' zei Emma. Ze keek hem onderzoekend aan. Klepp had iets kwetsbaars en misschien ook iets verdrietigs, dat wist ze niet zeker. 'Zijn er anderen in het dorp die misschien iets over Walter kunnen vertellen?'

'Samantha Kasin,' antwoordde Klepp onmiddellijk.

'Samantha?' vroeg Emma verrast.

Klepp zag er meteen een beetje verlegen uit. 'Ik zou eigenlijk niet zoveel moeten zeggen,' ging hij verder. 'Dat is niet aan mij. Praat met Rita. En met Samantha. Misschien willen zij je iets vertellen.'

Samantha streek kalm met de roller over de muur, maar er zat te veel verf op. Het drupte op de kranten die ze op de vloer had uitgespreid.

Wonderwall heette de verf die ze had gekocht. Ze wist niet of de naam ironisch bedoeld was, maar het zou waarschijnlijk mooi worden. Mooier dan het was geweest in elk geval, constateerde ze. Ze had er behoefte aan om andere kleuren te zien.

Samantha streek nog een paar keer met de roller over de muur en gebruikte daarna iets minder verf. Ze bleef op en neer rollen. Hoewel haar armen en schouders moe werden, had de zich herhalende beweging een meditatief effect. Ze hoefde er niet over na te denken, maar kon haar gedachten laten afdwalen. Naar de steiger.

Het water.

Samantha deed haar ogen dicht en zag een veel jongere uitgave van zichzelf naakt in het water duiken en verder glijden tot ze geen vaart meer had en langzaam naar het wateroppervlak terugkeerde. Het koude water stoorde haar niet. Na nog een paar zwemslagen draaide ze zich om en knipperde het water weg zodat ze de steiger helder en duidelijk kon zien.

En hém.

Samantha opende haar ogen. Ze had kippenvel, schudde de nare herinneringen van zich af en schilderde verder.

In de receptie klonk een geluid. Ze besepte dat ze een bordje had moeten ophangen waarop stond dat de camping vandaag

gesloten was. Er kwam tenslotte bijna niemand in deze tijd van het jaar. Ze trok haar werkhandschoenen uit en keek naar de vrouw die glimlachend de winkel in kwam. Het was de journalist weer.

‘Je zei toch dat het 690 kronen was?’ vroeg ze.

Samantha staaarde naar haar. ‘Eh... ja.’

‘Ik red het niet om vandaag nog naar Oslo terug te rijden. Heb je een vrije hut voor me?’

Samantha knipperde met haar ogen. ‘Als er iets is wat ik heb, dan is het dat,’ zei ze. Ze glimlachte. ‘Je redt me. Nu kan ik misschien nog een liter verf kopen.’

De journalist lachte.

‘Heb je een voorkeur?’ vroeg Samantha. ‘Alle hutten zijn hetzelfde.’

‘Het zou fijn zijn als ik een hut met uitzicht op het water kan krijgen.’

Samantha glimlachte. ‘Dat wil iedereen.’

Ze nam de journalist mee naar de receptie en registreerde haar in het computersysteem. Emma Ramm, Falbes gate, Oslo.

‘Heb je beddengoed en handdoeken nodig, Emma?’

‘Ja.’

‘Dan komt er honderd kronen bij.’

‘Dat is geen probleem.’

Nadat ze het registratieformulier had ondertekend en had betaald, gaf Samantha haar de sleutel van K-1634.

‘Vraag me niet waarom de hutten hier zulke vreemde nummers hebben,’ zei ze. ‘Het is dus niet zo dat we hier zeventienhonderd hutten hebben staan.’

Emma Ramm glimlachte en schudde haar hoofd. ‘Mag ik je iets vragen?’

‘Natuurlijk,’ antwoordde Samantha.

‘Ken je Rita Alvberg?’

‘Rita? Ja.’ Samantha klikte het registratiesysteem op de computer weg, opende een map die op de balie lag, maakte twee gaten in het vel papier met de contactgegevens van de journalist en stopte het in de map. ‘Rita en ik gingen in onze jeugd veel met elkaar om. Daarna zijn we uit elkaar gegroeid, zoals zo vaak gebeurt.’

‘Ik was van plan om bij haar langs te gaan. Ze schijnt thuis te zijn omdat haar moeder overleden is.’

Samantha fronste haar voorhoofd. ‘Ik heb inderdaad gehoord dat Harriet overleden is, maar niet dat Rita thuis is. Maar misschien is dat niet zo vreemd, we hebben tenslotte geen contact meer en het is logisch dat ze van alles moet regelen nu haar moeder er niet meer is.’

‘Weet je waar ze woont?’

‘Je rijdt gewoon over de brug,’ zei Samantha. Ze wees uit het raam. ‘En dan is het de derde woning aan de rechterkant. Een mooi blauw huis dat aan de weg ligt. Ik denk dat je er binnen vijf minuten bent.’

‘Mooi, dank je wel.’

Emma Ramm begon weg te lopen.

‘Wie heeft je over Rita verteld?’ vroeg Samantha.

De journalist bleef met haar hand op de deurklink staan. 'Een man bij het tankstation,' zei ze. 'Hij herinnerde zich ook nog goed wie Walter Kroos was. Hij is hier in de zomer van 2004 geweest. Hij dacht dat Rita meer over hem zou kunnen vertellen. Er is destijds blijkbaar het een en ander gebeurd.'

Samantha voelde de kleur uit haar gezicht wegtrekken.

'Hopelijk is dat inderdaad zo,' ging Emma Ramm met een glimlach verder. Ze hief de sleutel bij wijze van afscheid. 'Niet iedereen heeft herinneringen van zo lang geleden.'

Samantha slikte en probeerde iets te zeggen, maar slaagde daar niet in.

'Ik wens je een fijne dag, Samantha,' zei Emma. 'Misschien spreken we elkaar later nog.'

Otto Myran begroette Blix met zijn zachtaardige glimlach en knikte vriendelijk naar de dichtstbijzijnde lege stoel.

Jakobsen volgde Blix naar de stoel en liep vervolgens naar wat zijn vaste plek bij de muur leek te zijn, naast de radiator en het getraliede raam. Blix ging zitten voordat Jarl Inge Ree naar binnen werd gebracht. Die keek onderzoekend naar Blix en schuifde naar de lege stoel.

Blix zat naar voren gebogen, steunde met zijn ellebogen op zijn dijbenen en staarde recht voor zich uit. Ree ging zitten, verstrengelde zijn handen op zijn schoot en zuchtte demonstratief.

‘Heren,’ zei Otto Myran. ‘Wat fijn om jullie weer te zien.’

Blix en Ree gaven beiden geen antwoord.

Myran schoof zijn bril recht. ‘Hoe gaat het met jullie sinds de vorige keer?’

Blix staarde naar de vloer. Ree verschoof een stukje op zijn stoel. Jakobsen haalde adem door zijn neus en hoestte.

‘Ik wil een nieuwe PlayStation voor Kerstmis,’ zei Ree. Hij keek om zich heen, op zoek naar een reactie. ‘Daar gaan we vandaag toch over praten, nietwaar?’ Hij snoof toen een reactie uitbleef.

‘Dat kunnen we inderdaad doen,’ antwoordde Myran. ‘Ik vind het een goed voorstel. Het duurt niet lang meer voordat het Kerstmis is. Vind je het leuk om op een PlayStation te spelen, Jarl Inge?’

‘Donder toch op.’

Myran glimlachte even gespannen.

Blix wreef zijn handen tegen elkaar. 'Je hebt een flinke woordenschat, Ree. Gevarieerd en mooi.'

'Lik mijn reet.' Rees gezichtsspieren verstrakten. Jakobsen haalde zijn duimen achter zijn tailleband vandaan, klaar om in te grijpen. Ree bleef zitten.

'Heren,' zei de socioloog opnieuw. 'Ik wil graag doorgaan met waar we de vorige keer gebleven zijn. Jullie gaan elkaar vragen stellen. Dat mag over van alles zijn, zoals we al gezegd hebben. Vandaag wil ik dat we alles zeggen, zonder beperkingen.' Hij glimlachte naar hen alsof hij hun een plezier deed. 'Maar doe het respectvol,' voegde hij eraan toe. 'Jullie mogen elkaar persoonlijke, intieme vragen stellen, maar op een beleefde manier. Wie wil beginnen?'

Blix en Ree zwegen.

Ree keek naar Blix, die zijn handen langzaam tegen elkaar bleef wrijven, alsof hij alle tijd van de wereld had.

De socioloog boog zich naar voren en keek naar Ree. 'Is er iets wat je Blix wilt vragen? Dat mag van alles zijn. Iets alledaags bijvoorbeeld.'

Het duurde even voordat Ree begon te praten. 'Ik wil weten wie de mooie vrouw is die de vorige keer uit de bezoekkamer kwam. Is dat je dochter of zo?' Ree corrigeerde zichzelf. 'Nee, dat is ook zo,' zei hij met een ruwe lach. 'Je hebt geen dochter meer.'

Myran leek in verlegenheid gebracht, maar Blix liet de opmerking van zich afglijden. 'Emma,' antwoordde hij na een paar seconden. 'Ze heet Emma en ze werkt voor news.no. We kennen elkaar van vroeger.'

'Wat bedoel je?'

Blix vroeg zich af wat het slimste antwoord zou zijn. 'Ik... heb haar vader doodgeschoten toen ze klein was.'

'Neem je me in de maling?'

'Nee.' Blix merkte dat hij Rees volledige aandacht had.

'Wat is er gebeurd?'

Blix wreef over zijn kin. De beginnende baard raspte. 'Haar vader was een klootzak,' begon hij. 'Een dronkaard die Emma's moeder in een aanval van razernij vermoordde omdat ze bij hem weg wilde en de kinderen mee wilde nemen.' Blix pauzeerde even. Het kostte hem moeite om hierover te praten. 'Ik werkte destijds net bij de politie,' vervolgde hij desondanks. 'Toen mijn partner en ik daar arriveerden, wilde hij dat we op versterking zouden wachten, maar een van de burens zei dat ze een schot had gehoord, dus vreesde ik het ergste.' Blix wachtte. Hij had het warm gekregen.

'En toen?' wilde Ree weten.

Blix draaide zich naar hem om en zuchtte hartgrondig. 'Ik besloot om naar binnen te gaan. Mijn partner bleef buiten. Ik vond Emma's moeder in een plas bloed op de keukenvloer. Emma's vader stond in de zitkamer en had zijn wapen op Emma's hoofd gericht. Hij zei dat hij haar dood zou schieten als ik hen niet met rust liet.' Blix begon sneller te praten. 'Het... eindigde ermee dat ik hem in zijn voorhoofd schoot.'

Ree keek met open mond naar hem. 'Heb je hem gewoon neergeknald?'

'Niet meteen,' zei Blix. 'Ik probeerde het eerst uit zijn hoofd te praten, maar alles wees erop dat het geen loos dreigement was.'

Blix herinnerde zich elke seconde van wat er daarna was gebeurd. Hoe de vader van Emma naar achteren was gevallen,

het geluid van het lichaam dat eerst op de salontafel en vervolgens op de vloer viel. De geur van kruitdamp in de kamer. De geur van bloed, hersenmassa. Emma's angstige blik, haar gil. Hoe Blix zich naar haar toe haastte, optilde en naar buiten droeg. Langs haar dode moeder op de keukenvloer. Het kleine, huilende, trillende meisje tegen zich aan.

'Het was zij of hij,' maakte Blix zijn verhaal zachtjes af. 'Het was het enige wat ik kon doen.'

Ree keek met een zijdelingse blik naar hem. 'Wat gebeurde er met je laffe partner?'

'Gard Fosse?' Blix haalde zijn schouders op. 'Hij werd mijn chef.'

'Dat klinkt als een kutsituatie,' zei Ree.

'Dat is waarschijnlijk een correcte omschrijving,' stemde Blix met hem in.

Rees mondhoeken vertrokken.

Myran boog zich een stukje naar voren. Hij leek eerder bezorgd over de manier waarop het gesprek zich ontwikkelde dan tevreden omdat er inderdaad een dialoog was ontstaan.

'Maar dat is lang geleden gebeurd,' zei Ree.

'In 1999,' bevestigde Blix.

'En nu zijn jullie de beste maatjes?'

Blix zweeg even voordat hij verderging. 'We hebben elkaar ontmoet in verband met een zaak waaraan Emma werkte,' zei hij. 'Sindsdien hebben we contact gehouden.'

'Ook al heb je een wees van haar gemaakt?'

'Emma heeft altijd gevonden dat ik haar een dienst bewezen heb.'

‘Je hebt haar leven gered,’ mengde Myran zich in het gesprek.

Blix gaf er geen commentaar op.

Er ontstond een lange pauze. ‘Ik heb trouwens net nog met haar gepraat,’ zei hij uiteindelijk. ‘Ze belde. Ze... is in je geboortedorp. In Osen.’

Een zwakke spiertrilling zorgde ervoor dat Rees rechterwenkbrauw een stukje omhoogging. ‘Waarom dat?’ vroeg hij.

‘Om over Walter Kroos te schrijven.’

Rees lippen verstrakten. Myran schudde zijn hoofd.

‘Misschien heb je gehoord dat Walter voortvluchtig is?’ ging Blix verder.

Ree zei niets, maar Blix zag de gedachten door zijn hoofd tolleren.

‘Emma heeft met je vriendin gepraat,’ ging hij verder. ‘Walter Kroos verbleef bij haar op de camping toen hij daar tijdens de zomervakantie was. Het schijnt dat ze destijds met elkaar omgingen.’

Ree keek met een scherpe blik naar hem. ‘Met Samantha?’ begon hij. ‘Waar... waarom?’ Hij zweeg even. ‘Dus...’ Hij leek weer naar woorden te zoeken, maar ineens was het alsof hem iets begon te dagen. ‘Zijn we daarom hiermee bezig?’ barstte hij uit terwijl hij opstond. ‘Met dit?’

Hij spreidde zijn armen. Jakobsen deed een stap naar voren, maar greep niet in.

‘Is dat waar het eigenlijk om gaat?’ ging Ree met stemverheffing verder. ‘Dat we zogenaamd samen moeten praten, maar dat het eigenlijk alleen over Walter gaat?’

Myran keek naar Blix, alsof hij hulp wilde hebben bij wat hij moest zeggen.

‘Wat heeft hij met mij te maken?’ ging Ree verder.

Blix dacht aan het papiertje in de wc-pot in Kroos’ cel in Duitsland, maar zei niets.

Ree wees naar Myran. ‘Jij zei dat dit een project is waaraan het bestuur prioriteit geeft.’ Zijn vinger trilde. Kleine spuugdruppels vlogen uit zijn mond. ‘Het is heel goed mogelijk dat dit nog een uur en vijftwintig minuten moet duren, maar dat is dan verdomme zonder mij. Probeer me maar tegen te houden.’ Ree liep naar de deur, maar Jakobsen versperde hem de weg.

‘Ik moet hier weg,’ zei Ree. ‘Nu.’

De bewaker keek vragend naar Myran.

De socioloog knikte zwijgend. Het gesprek was afgelopen.

Emma belde Anita Grønvold om haar te vertellen wat ze had ontdekt.

‘Ik heb een trekkershut op de camping gehoord,’ zei ze terwijl ze naar een luchtfoto keek die aan de muur tegenover haar hing. Ongeveer midden in een lange rij hutten die tot aan een uitgestrekt bosgebied liep, zag ze de hut waarin zij zich bevond.

‘De vrouw die de camping beheert liegt dat ze niet weet wie Walter Kroos is. Ze zei dat ze nog nooit van hem gehoord had, ook al was zij degene die hem in 2004 bij haar vriendengroep geïntroduceerd heeft. Ze werd lijkbleek toen ik zei dat ik wist dat Walter dat jaar hier geweest was.’

Anita wilde details horen. Emma vertelde terwijl ze de foto aan de muur bestudeerde. Aan het eind van de rij hutten lag het Osen-meer, waarin de rivier uitmondde die door de vallei stroomde. Op de dag waarop de foto was gemaakt, reed er een rode bus over de brug die de verbinding vormde tussen het centrum van Osen en de verspreide bebouwing aan de andere kant van de rivierbedding. Emma zocht naar het blauwe huis van Rita Alvbergs moeder, maar vond het niet.

‘Heb je haar met haar leugen geconfronteerd?’ vroeg de news.no-chef.

‘Daar had ik veel zin in, maar het leek me beter om eerst meer informatie te verzamelen,’ antwoordde Emma. ‘Er is die zomer iets gebeurd. Ik weet niet welke rol Walter Kroos daarbij speelde en of het iets te maken heeft met de reden

waarom hij voortvluchtig is, maar het is duidelijk dat hij in elk geval in het dorp indruk gemaakt heeft.'

Het centrum van het dorp leek uit niet veel meer dan de lange hoofdstraat te bestaan. Tussen het centrum en het Osenmeer bevond zich een wijk met een stuk of vijftig woningen. Van bovenaf gezien zagen ze eruit als piepkleine speelstukken van een monopolyspel. Door het dichte bos dat het dorp omringde kronkelden verschillende wegen die op dunne, grijze aderen leken. Een ervan leidde naar een groot vierkant gebied dat eruitzag alsof het uit het bos was gesneden. Waarschijnlijk was het een zagerij, dacht Emma.

'Vreemd dat ze over zoiets liegt,' zei Anita.

'Ja, dat vond ik ook.'

De camping deed Emma aan een grote D denken, waarbij de lange rij hutten de rechte streep vormde. Samantha's receptie, de kiosk en het gebouw met de gemeenschappelijke voorzieningen bevonden zich aan de rand van de boog.

'Het zou fantastisch zijn als het je lukt om foto's van Walter Kroos uit dat jaar te vinden.'

'Ik ben ermee bezig.'

Het was buiten nog steeds licht, maar over ongeveer een uur zou het donker zijn. Een kille wind waaide over de camping. Emma had niets meegenomen voor een overnachting. Ze moest in elk geval tandpasta en een tandenborstel kopen, en misschien ook schoon ondergoed.

Terwijl ze van de camping af reed, zag ze dat er in twee andere hutten licht brandde. Bij een ervan stonden rubberlaarzen en er hing regenkleding te drogen. In de andere was geen teken van leven. Er stond ook geen auto voor de hut geparkeerd.

Emma volgde Samantha's aanwijzingen en reed door het centrum van Osen en passeerde de kleine smalle brug over een stroomversnelling in de rivier, die vervolgens door de vallei stroomde. Het water bezat een enorme kracht en het was niet moeilijk te beseffen dat de afloop fataal zou zijn als er iemand in het water belandde.

Ze stopte bij het derde huis aan de rechterkant, dat zich door de blauwe kleur onderscheidde van de andere huizen in de wijk. De verf was op sommige plekken afgebladderd en de raamkozijnen, die ooit wit waren geweest, waren nu grijs. Het was een ruime woning met een grote tuin die op een idyllische plek lag. Het was niet ver naar de rivier, maar het dichte kreupelhout maakte het water minder toegankelijk.

Voor de woning stond een donkergrijze Nissan Leaf geparkeerd, met een snoer dat aan een stopcontact in de gevel was gekoppeld. Onder de carport stond nog een auto, een kleine Volkswagen. Emma vermoedde dat de elektrische auto van Rita was en de auto onder de carport van de overleden moeder.

Achter de ramen brandde licht, maar in tegenstelling tot de woningen ernaast kwam er geen rook uit de schoorsteen.

Emma liep de trap naar de voordeur op en belde aan. Ze had niet veel over Rita Alvberg kunnen ontdekken, alleen dat ze op een kleuterschool in Stovner in Oslo werkte. Niets wees erop dat ze getrouwd was of zelf kinderen had.

Emma belde nog een keer aan. Het geruis van de rivier zorgde ervoor dat alle andere geluiden gedempt werden, maar Emma hoorde binnen niets. De deur bleef dicht.

Ze toetste het kenteken van de elektrische auto in en stuurde dat naar een sms-dienst waarop ze was geabonneerd. Het antwoord volgde snel; de auto stond op naam van Rita

Alvberg. Ze kreeg ook een telefoonnummer bij dezelfde naam. Emma probeerde het nummer, maar werd meteen naar de voicemail doorgeschakeld.

Emma stelde vast dat het een mooie wijk was. Misschien maakte Rita een wandeling. Ze reed naar het centrum, kocht in de supermarkt wat ze nodig had en ging terug. Er was nog steeds geen teken van leven in de woning, maar in de naastgelegen tuin stond, leunend op zijn hark, een oudere man die een hoed en een ouderwets vierseizoenenjack droeg.

Emma zwaaide naar hem. De man beantwoordde het gebaar niet, maar zei alleen: 'Arvid is hier vandaag ook geweest.'

Emma keek met half dichtgeknepen ogen naar de man en liep een stukje naar hem toe. 'Arvid?'

'Arvid Borvik. De politieagent. Hij liep hier rond en vroeg of we Rita gezien hadden.'

'Is dat zo?'

De man gaf geen antwoord en knikte of schudde zijn hoofd ook niet. 'Hij vroeg wanneer we haar voor het laatst gezien hebben,' zei hij.

'En wanneer was dat?'

De man kreeg een sceptische uitdrukking op zijn gezicht.

'Sorry,' zei Emma en ze stelde zich voor. 'Ik wil iets met Rita bespreken.' Ze besloot om niets over Walter Kroos te zeggen. 'Het lijkt er niet op dat ze thuis is,' voegde ze eraan toe. 'Wanneer hebt u haar voor het laatst gezien?'

'Gisteren,' antwoordde de man nadat hij een paar seconden had nagedacht. 'Het leek erop dat ze een wandeling ging maken.'

'Maar u hebt haar niet terug zien komen?'

Hij schudde zijn hoofd. 'Ik ben gistermiddag zelf ook weggeweest. Ik zie niet alles.'

Emma glimlachte, bedankte hem en liep naar haar auto. De politie was hier niet zomaar geweest. Ze gingen alleen bij woningen langs als er een reden tot bezorgdheid was. Waarschijnlijk was de woning in Oslo gecontroleerd voordat ze naar de woning van de moeder waren gegaan.

Ze ging achter het stuur zitten. Ze had de naam van de kleuterschool waar Rita Alvberg werkte in haar notities gezet. Emma startte de motor voordat ze belde en zette het gesprek op bluetooth. Een man nam op. Op de achtergrond klonken kinderstemmen.

Ze stelde zich voor en vroeg naar Rita.

'Ze... is vandaag niet op het werk,' antwoordde hij.

'Weet je waar ik haar te pakken kan krijgen?'

Het bleef even stil.

'Nee,' zei de man uiteindelijk. 'Maar ik weet dat haar moeder pasgeleden overleden is. Ze heeft in verband daarmee een paar vakantiedagen opgenomen. Ze zou deze week naar het werk terugkomen, maar...'

Emma schakelde. 'Hebben jullie geprobeerd contact met haar te krijgen?'

Op de achtergrond begon een kind te krijsen. De man suste het en zei dat ze de volgende dag weer een wandeling gingen maken. 'Ik weet dat het hoofd wat rondgebeld heeft, maar... we hebben gewoon geen idee waar Rita is.' Er viel opnieuw een korte stilte. 'Er is natuurlijk een verklaring voor dat ze nog niet verschenen is,' ging de man verder. 'Waarschijnlijk is ze hier morgen weer.'

Emma bedankte hem en verbrak de verbinding. Voordat ze bij de woning wegreed keek ze in de achteruitkijkspiegel. Ze wist niet goed wat ze ervan moest denken dat niemand wist waar Rita Alvberg was.

Walter was het gewend om de tijd te laten verstrijken. In de gevangenis was dat in grote lijnen wat hij had gedaan; zichzelf bezighouden zonder te veel aandacht aan de klok te besteden. Er was toch altijd wel iemand die hem vertelde hoe laat het was en waar hij op welk tijdstip moest zijn.

Op de plank boven de open haard lagen een paar stripbladen en wat gewone boeken. Ze waren allemaal in het Noors en waarschijnlijk achtergelaten door eerdere vakantiegangers. Hij pakte een van de stripbladen en bladerde er een beetje in, maar het was niet gemakkelijk om te begrijpen wat er in de tekstballonnen stond.

Zijn vader had hem de opdracht gegeven om een halfuur per dag te lezen toen ze hier waren. Walter dacht aan de dag na het kampvuur, toen hij in de schaduw van de nok van de hut op een verroeste campingstoel zat te lezen.

De lucht bewoog nauwelijks; het was stil en drukkend warm. Hij was nog maar een paar minuten aan het lezen toen Samantha ineens voor hem stond.

‘Hallo,’ zei ze met een glimlach die zo stralend was dat de huid op zijn armen begon te prikken. Samantha liep op blote voeten en droeg alleen een bikini met een dun, luchtig en bijna doorzichtig hemdje dat nauwelijks tot haar dijbenen kwam. Op haar hoofd had ze een strohoed met bloemen en daaronder een zonnebril met donkergele, bijna hartvormige glazen. Ze was zo mooi en bruin dat het onmogelijk was om niet naar haar te staren.

‘Wat lees je?’ vroeg ze, waarna ze een paar dansspasjes deed.

Walter keek snel naar het boek en sloeg het dicht. ‘Niets bijzonders,’ zei hij verlegen. ‘Gewoon... schooldingen.’

‘Schóóldingen?’ Ze rolde met haar ogen en lachte tegelijkertijd. ‘Ben je huiswerk aan het maken? Heb je geen vakantie?’

‘Jawel, maar...’ Walter wist niet wat hij moest zeggen.

Het volgende moment kwam zijn vader met een ontbloot bovenlichaam de hut uit. Zijn roodbruine buik pulde boven de donkerblauwe zwembroek uit. Hij bleef staan toen hij Samantha zag, zette de zwarte Terminator-zonnebril af en wierp een snelle verraste blik op Walter, waarna hij weer naar Samantha keek en zijn zwembroek optrok. ‘*Mein Gott,*’ zei hij.

Walter vond de manier waarop zijn vaders blik over haar lichaam gleed voordat hij zijn zonnebril weer opzette niet prettig.

‘Je moet Engels praten,’ zei Walter in het Engels en een beetje chagrijniger dan hij van plan was. ‘Samantha spreekt geen Duits.’

‘Who is this beautiful girl?’

Walter werd vuurrood. Hij haatte de manier waarop zijn vader over haar praatte, maar kreeg de tijd niet om iets terug te zeggen, want Samantha nam het initiatief. Ze liep naar zijn vader toe, stak haar hand naar hem uit en noemde haar naam.

‘Hmm,’ zei zijn vader terwijl hij naar haar bleef staren. ‘Ik heet Kurt.’ Hij had ineens een vleiende klank in zijn stem.

Walter stond op en legde het boek op zijn stoel. ‘Kom mee,’ zei hij tegen Samantha, die nog steeds glimlachte en haar gewone, vriendelijke zelf was.

‘En waar denk jij naartoe te gaan?’ vroeg zijn vader. De zachte klank in zijn stem was verdwenen.

‘Ik ga wandelen.’

‘Ben je klaar met lezen?’

‘Ehh... ja.’

‘Nee dus,’ corrigeerde zijn vader hem.

‘Ik kan straks verder lezen.’

‘Denk je dat?’

‘Ja,’ zei Walter. ‘Dat denk ik.’

Er was iets aan Samantha’s aanwezigheid wat Walter brutaler maakte. ‘Kom mee,’ herhaalde hij tegen Samantha. ‘Laten we gaan.’

‘Het was leuk om u te ontmoeten,’ zei Samantha terwijl ze naar zijn vader keek. Hij gaf geen antwoord. Walter nam de eerste stap en verwachtte dat zijn vader elk moment zou gaan schreeuwen of hem achterna zou komen, hem in zijn nekvel zou pakken en terug zou sleuren, maar dat gebeurde niet. Hoe verder ze bij de hut vandaan kwamen, des te sterker voelde Walter zich. Hij had zijn vader tegengesproken en was ermee weggekomen.

Samantha liep in de richting van het water en de steiger zonder dat ze het erover hadden gehad om te gaan zwemmen. Walter voelde zich lichter, langer. Telkens als hij in de buurt van Samantha was, leek het alsof hij zich in een gesloten kamer bevond waarin niets anders bestond.

‘Is hij altijd zo?’ vroeg ze na een tijdje.

‘Wat bedoel je?’

‘Zo streng,’ zei Samantha.

Walter haalde zijn schouders op; hij wist geen ander antwoord dan 'ja' te bedenken, maar kreeg het woord toch niet over zijn lippen.

'Vaders,' ging ze verder alsof dat alles verklaarde. En dat was misschien ook zo.

Ze gingen met hun benen over de rand bungelend op de steiger zitten.

'Waarom moet je in je vakantie huiswerk maken?' vroeg Samantha.

Walter praatte in principe nooit over dingen die moeilijk of gênant waren. Niet met de leerkrachten of begeleiders op school en niet met de weinige vrienden die hij had, maar als hij bij Samantha was voelde het alsof hij alles kon zeggen. 'Ik heb dyslexie.'

Hij zei het met zijn gezicht gericht naar het water, dat precies op dat moment rimpelde, alsof het huiverde. Het was de eerste keer dat hij het woord uitsprak. Thuis hadden ze het behandeld als een ziekte waarover nooit werd gepraat, maar het was er de hele tijd, bij alles wat Walter deed, bij alles wat hij probeerde te bereiken. De letters die door elkaar stonden en hem het gevoel gaven dat hij klein en dom was, wat de anderen ook dachten. 'Weet je wat dat is?'

Samantha knikte.

'Mijn vader denkt dat als ik maar genoeg lees, ik ga beseffen in welke volgorde de letters horen te staan. Hij zegt altijd dat het met lezen net zoals met alle dingen in het leven is. Als je goed wilt worden in lezen, moet je oefenen. Dat klinkt heel eenvoudig, maar voor mij is het dat niet.'

Samantha's gezicht had een ernstige uitdrukking gekregen. Ze pakte zijn hand en kneep er voorzichtig in. Hij hijgde

doordat hij haar vingers tegen die van hem voelde.

‘Wat is er?’ vroeg ze.

‘Het...’ Hij glimlachte, onzeker over wat hij moest zeggen of doen, maar het was opnieuw alsof Samantha hem moedig maakte. ‘Ik ben er niet aan gewend dat meisjes... zoals jij zijn.’ Zijn hartslag versnelde; hij voelde het tegen zijn T-shirt.

‘Bedoel je... dat meisjes... je aanraken?’

De vraag maakte hem een paar seconden verdrietig, maar hij knikte toch.

‘Dan ben je vast ook niet zo gewend aan... dit.’ Samantha schoof dichters naar hem toe en duwde haar lippen op zijn mond.

Ze smaakten zoet.

Hij had gezien dat ze haar lippen insmeerde met de inhoud van een klein rond blikje waarin ze haar pink doopte.

Aardbeien.

Ja, ze smaakten naar aardbeien.

Walter wist niet wat hij moest doen, maar volgde haar voorbeeld. Zijn lippen bewogen nauwelijks en ineens voelde hij haar hand tegen zijn wang. Die was verrassend koel op een warme dag als deze, maar hij genoot ervan om hem te voelen, net zoals hij ervan genoot om zijn ogen dicht te doen en zichzelf te laten overweldigen door het moment dat zich uitrekte en langer werd, misschien maar twee of drie seconden, maar ongetwijfeld de heerlijkste seconden van zijn leven.

Ze stopte, schoof een stukje bij hem vandaan en glimlachte. ‘Je wangen zijn rood,’ zei ze.

Walter slikte en boog zich een stukje naar voren. Hij wilde niet dat ze zag wat er in zijn broek was gebeurd. Ze lachte, waardoor Walter ook begon te lachen. ‘Nu kun je zeggen dat je een meisje gekúst hebt,’ zei ze.

Dat maakte hem weer een beetje verdrietig, want hij hoopte dat ze het niet had gedaan zodat hij iets zou hebben om zijn vrienden te vertellen als hij thuiskwam.

‘Hoe was het?’ vroeg ze.

‘Eh... prettig,’ zei hij. Hij had er meteen spijt van. Samantha begon te lachen. God, wat hield hij ervan om haar te horen lachen.

‘Was het préttig?’ Ze rolde met haar ogen. ‘Nu ben ik heel teleurgesteld.’

‘Het was meer dan prettig,’ zei hij en hij voelde zijn wangen gloeien.

‘Was het... heel fijn?’ Ze keek met een plagerige blik naar hem en lachte weer.

Walter pakte haar hand vast. Zodra hij dat deed, was het alsof er een ernstige trek over haar gezicht gleed. Alsof er iets gebeurde op het moment dat hij zich langzaam naar haar toe boog.

En hij zag datgene wat hij in haar ogen wilde zien.

Daarin was geen sympathie of medelijden te lezen. Zij wilde het ook. Toen hij haar kustte, ademde ze snel en kort door haar neus in, waarna ze hem hard terugkuste.

Hij had geen herinnering aan waar de tijd was gebleven, niet voordat Samantha ineens opstond en zei dat ze naar huis moest.

‘Ik moet oefenen,’ zei ze. ‘Morgenavond is er een uitzending. Live deze keer.’ Ze trok het hemdje naar beneden zodat het haar billen bedekte en verschoof de strohoed zodat die beter zat. ‘Het is de halve finale,’ voegde ze eraan toe. ‘Er staat veel op het spel.’

Walter kwam overeind. ‘Ben je zenuwachtig?’ vroeg hij.

Samantha trok haar schouders op en haalde diep adem. ‘Een beetje,’ zei ze en ze blies de lucht hard uit. Daarna schudde ze haar hoofd. ‘Ik ben eigenlijk ongelooflijk zenuwachtig.’ Ze glimlachte. ‘Heel Noorwegen gaat kijken.’

‘Wat ga je zingen?’ vroeg Walter. Hij trok zijn T-shirt recht.

Ze keek naar hem. “I Will Always Love You”.

Walter wist dat het veel te vroeg was voor zulke dingen, maar het voelde toch alsof ze het tegen hem zei.

‘Dat nummer van...’ Hij slikte. ‘Hoe heet ze ook alweer... Whitney en nog iets?’

‘Whitney Houston,’ zei Samantha. ‘Eigenlijk heeft Dolly Parton het geschreven. Het is het mooiste nummer ter wereld, maar het is ongelofelijk moeilijk om het te zingen, vooral aan het eind.’

Er was geen televisie in de hut, maar Walter moest een manier bedenken om het te zien.

‘Het gaat je absoluut lukken,’ zei hij.

Samantha glimlachte, maar hij vond dat ze er niet uitzag alsof ze daar bijzonder overtuigd van was.

‘Loop je mee terug?’ vroeg ze.

‘Natuurlijk.’

Er waren meer mensen op het strand dan toen ze hier kwamen. Samantha zwaaide naar mensen die ze kende, sommigen riepen ‘Veel succes’ naar haar. Ze leek zich niet ongemakkelijk te voelen of zich te schamen omdat ze naast hem liep. Ze hielden elkaars hand niet vast en er was ook een beetje meer afstand tussen hen dan hij zou willen. Misschien had iemand gezien dat ze elkaar kusten? Daar leek ze zich in elk geval niet druk over te maken, en waarom zou ze ook?

Op de terugweg vertelde Samantha hoe het er bij de zangwedstrijd aan toeging; wat er allemaal achter de camera’s gebeurde, hoe de andere artiesten waren, dat de televisiemensen bij haar thuis waren geweest om haar ouders en zelfs haar oom te interviewen. Ze had een grote fanclub die posters maakte en naar de studio waar de wedstrijd plaatsvond zou komen. Ze was blij en dankbaar voor de steun, maar haar vader vond dat de bekendheid haar niet naar het hoofd mocht stijgen. Dat ze niet naast haar schoenen mocht gaan lopen.

Walter onderbrak haar niet, hij vond het heerlijk om naar de energie in haar stem te luisteren, naar haar inzet en de spanning die was verbonden met alles wat er ging gebeuren; dingen waar ze nog niets van af wist, maar waarvan ze duidelijk droomde. Stel dat ze de wedstrijd won? Hoe zou het dan verdergaan?

Walter probeerde niet te ver vooruit te denken. Op dit moment wilde hij alleen zo lang mogelijk genieten van het heerlijke, ongewone, bruisende gevoel dat door zijn lichaam stroomde.

‘Oké,’ zei ze toen ze de plek hadden bereikt waar het pad zich in tweeën splitste. Eén pad liep verder naar de camping, het andere naar de provinciale weg. ‘Ik moet naar huis om me om te kleden. Wat ga jij nu doen?’

‘Ik... weet het niet,’ zei Walter. ‘Waarschijnlijk...’

‘Lezen?’

Het zou hem niet lukken om zich te concentreren. Niet na alles wat hij vandaag had meegemaakt. Zijn vader zou woedend worden.

‘Ik weet niet hoe het vanavond verdergaat,’ voegde ze eraan toe. ‘Ik moet nu oefenen en... mijn oom en mijn neef zijn op bezoek. Het is mogelijk dat ik nog even weg kan sluipen, maar... dat weet ik niet zeker. Mijn vader zegt altijd dat familie belangrijk is en blablabla.’ Ze rolde met haar ogen. ‘Nu meer dan ooit,’ voegde ze eraan toe. ‘Vanwege alles wat er gebeurt. En mijn oom en Fred gaan morgen naar huis.’

Walter knikte. ‘Ik zal naar je uitkijken.’

‘Het is beter als ik naar jóú uitkijk,’ antwoordde ze.

Walter begreep niet wat ze daarmee bedoelde, maar knikte toch instemmend.

‘Als ik niet weg kan komen, kunnen we misschien morgen om tien uur op de steiger afspreken?’

Walter begon te stralen. ‘Natuurlijk,’ zei hij. ‘Heel graag.’

Walter herinnerde zich dat hij had gehoopt dat ze hem daarna weer zou kussen, maar dat gebeurde niet. Toen niet en later niet. Ze liep gewoon weg.

En daarna gebeurde al het andere.

Het bad liep vol. Samantha stond voor de spiegel en masseerde haar pols terwijl ze haar hand afwisselend tot een vuist balde en opende. Ze had verf in haar haar zitten, wat misschien lastig was om eruit te wassen.

Ze nam haar wijnglas mee naar de keuken en vulde het uit de doos op het aanrecht. Misschien zou het trillen van haar handen daardoor stoppen.

Het display van haar telefoon lichtte op. Ze had twee ongelezen berichten, een van haar moeder die op het strand had gegeten en zich afvroeg wat Samantha had gedaan. Haar moeder had een foto bijgevoegd die waarschijnlijk door een ober was gemaakt. Ze zag palmen en de blauwe zee. Op de achtergrond verdween de zon achter een rotsformatie.

Samantha antwoordde haar niet, nam een slok wijn en las het volgende bericht.

Markus wilde weten of ze vanavond uitging. Samantha schudde haar hoofd; ze was kapot en kon de gedachte om met iemand te moeten praten niet verdragen. Ze had het gevoel dat ze vandaag genoeg had gepraat nadat de journalist was langsgekomen om vragen over Walter te stellen.

Ze nam het glas en haar telefoon mee naar de badkamer. De spiegel was nu wazig door de stoom. Samantha draaide de kranen dicht en zocht op internet.

Emma Ramm had de afgelopen jaren over meerdere spraakmakende zaken bericht en had daarnaast een boek geschreven.

‘Wow,’ zei Samantha hardop tegen zichzelf.

Ze klikte naar de voorpagina van news.no en zag een foto van Walter. Het was zo abrupt en onverwacht dat ze een knoop in haar middenrif voelde.

DUITSE MOORDENAAR KAN IN NOORWEGEN ZIJN, luidde de kop.

Samantha hapte naar adem en moest wegkijken. Haar vrije hand zocht het glas. Ze nam een slok en slikte moeizaam voordat ze haar telefoon weer pakte. De foto van Walter was gemaakt op de dag van zijn arrestatie. Hij staaarde met een volkomen lege blik naar de camera. Samantha deed haar ogen dicht en haalde langzaam adem door haar neus.

De zomer waarin...

De ergste dag van haar leven was ermee begonnen dat ze Walter had meegenomen naar de steiger. Ze hadden elkaar ook gekust, hoewel ze dat niet van plan was geweest.

Samantha opende haar ogen weer en knipperde een paar keer. Ze zag haar vrienden voor zich, die ze was tegengekomen op het pad nadat Walter en zij ieder een andere kant uit waren gegaan. Hun blikken maakten duidelijk dat er iets mis was.

‘Waar ben jij geweest?’ vroeg Rita.

‘Hoezo?’ Samantha bleef tegenover haar beste vriendin, Jarl Inge en Markus staan. Jarl Inge had zijn armen over elkaar geslagen.

‘We waren net bij je thuis,’ ging Rita verder. Er klonk woede in haar stem door. ‘Je moeder wist niet waar je was.’

‘Ik wist ook niet waar ik naartoe zou gaan. En ik wist niet dat ik een meldingsplicht bij jullie had.’

‘Zo bedoelen we het niet,’ zei Markus. ‘We vroegen ons alleen af waar je was.’

‘Je zegt altijd wat je gaat doen,’ voegde Jarl Inge eraan toe.

‘Ik... ben gewoon op de steiger geweest.’

‘De steiger?’ Het leek alsof Rita niet snapte waarom Samantha juist daar was geweest.

‘Ja, met... Walter.’

‘Met Walter.’ Opnieuw het wantrouwen in Rita’s stem.
‘Waar ben je eigenlijk mee bezig?’

‘Hmm?’

‘Met die Duitser,’ ging Rita verder. ‘Die Duitse knul. Hij is walgelijk. Heb je gezien hoe hij naar je kijkt?’

Samantha dacht aan wat er daarnet op de steiger was gebeurd.

‘Hij kijkt trouwens niet alleen naar jou.’ Rita duwde haar borsten iets naar voren om haar punt te maken. Het kostte een paar seconden voordat Samantha begreep wat haar vriendin bedoelde.

‘Verdomde nazipunker,’ zei Jarl Inge. ‘Rammstein? Wat is dat in vredesnaam?’

Samantha wist dat hij al heel lang verliefd op haar was. En Markus trouwens ook.

‘Er is iets mis met die knul,’ zei Rita.

‘Mis?’

‘Ja, mis.’ Ze vertelde niet wat ze bedoelde. ‘Maar goed,’ verzuchtte Rita. ‘We zullen je niet tegenhouden.’

Daarna liep ze weg. De anderen volgden haar, Markus als laatste. Hij keek met een vluchtige blik naar haar terwijl hij haar passeerde, maar zei niets.

‘Waar gaan jullie naartoe?’ vroeg Samantha deemoediger dan anders.

‘Ik wist niet dat we een meldingsplicht bij je hadden,’ antwoordde Rita. ‘Maar we gaan waarschijnlijk naar de kiosk of zo. *Sieg Heil.*’

Samantha legde haar telefoon op de wastafel, kleepte zich uit en voelde de temperatuur van het water met haar voet. Het was te warm. Ze bleef staan wachten tot het iets beter te verdragen was en ging vervolgens liggen. Haar huid brandde. Ze voelde ook een steek in haar hart. En ze voelde het nog steeds in haar handen; die wilden niet stoppen met trillen.

Ze had die dag tijdens de repetitie niet goed gezongen, had zich niet kunnen concentreren of inleven in de tekst.

Ze huiverde.

Nee.

Ze verdroeg het niet om eraan terug te denken.

Sommige herinneringen deden gewoon te veel pijn om opnieuw te beleven.

Emma stond met haar telefoon in haar hand bij het raam. Het was inmiddels donker en aan de overkant van het water verscheen de maan boven de bosrand.

Ze kon Rita Alvberg nog steeds niet bereiken.

Er was geen politiedependance meer in Osen. Het dichtstbijzijnde bureau was in Elverum, veertig kilometer verderop. Nadat Emma het nummer had ingetoetst, hoorde ze een bandje met de openingstijden van het bureau. Daarna werd ze doorgeschakeld naar de telefooncentrale. Een jonge vrouw ontkende dat ze een vermissingszaak hadden.

‘Waar woont de persoon in kwestie?’ vroeg de telefoniste.

‘In Oslo,’ antwoordde Emma. ‘Maar ze is afkomstig uit Osen. Haar auto staat voor de woning van haar moeder geparkeerd.’

‘Dan zal Oslo de vermissingszaak moeten behandelen,’ kreeg Emma te horen. ‘Je moet met de politie daar praten. Ik mag hoe dan ook geen informatie geven over een zaak waarbij wij eventueel assistentie verlenen.’

Emma vond het onnodig bureaucratisch klinken, maar gaf er geen commentaar op. Bovendien had de vrouw haar indirect de bevestiging gegeven die ze wilde hebben.

‘Kun je me doorverbinden met Arvid Borvik?’ vroeg ze.

‘Ik kijk even op het rooster,’ antwoordde de telefoniste.

Emma hoorde haar op het toetsenbord typen.

‘Moment, ik verbind je door.’

De telefoon ging een hele tijd over, maar er werd niet opgenomen en Emma werd ook niet naar de telefooncentrale teruggeschakeld. Ze verbrak de verbinding en ging achter haar laptop zitten.

De naam Arvid Borvik leverde meerdere treffers op. Op een paar sites vond ze de informatie waarom de politiedependance was gesloten en de agenten naar het bureau in Elverum waren overgeplaatst. In verband met de vijftigste verjaardag van Borvik had de lokale krant een interview met een foto van hem geplaatst, waaruit bleek dat hij sinds 2001 in Osen werkte. Hij was niet uit de streek afkomstig, maar was verliefd geworden op een vrouw die in een kledingwinkel in het dorp werkte, waarna hij was gebleven.

Het werd zeven uur.

Emma had behoefte om iets te doen, met mensen te praten.

Ze trok haar jas en schoenen aan en deed de voordeur op slot. Buiten was het een paar graden kouder geworden. Ze besloot om de auto te laten staan en naar het centrum te lopen. Ze had gezien dat daar een pub was en redeneerde dat het op een vrijdagavond mogelijk zou zijn om juist daar iemand van de plaatselijke bevolking van Osen te ontmoeten.

De pub, die eenvoudigweg 'De pub' heette, was niet groot. De bezoekers zaten dicht naast elkaar aan de brede, massieve bar. Achter in de zaal waren drie mannen pijltjes naar een dartbord aan het gooien. De pub rook naar eten en verschaalde alcohol, alsof er na het vorige feest niet goed was schoongemaakt.

Niemand zat alleen. Mensen dronken en kletsten. Op het moment dat Emma binnenkwam was het alsof het geluid in het lokaal als het ware verstomde. Ze voelde de blikken op zich gericht. Ze was een vreemde in een dorp dat blijkbaar zo

klein was dat iedereen elkaar kende. Ze had gehoopt dat Samantha Kasin of Trygve Klepp hier zouden zijn, maar zag geen van beiden.

Op een klein podium, waar voor meer dan een stoel en een muziekstandaard geen plek was, zat een man die zong en gitaar speelde. Halverwege 'Wanted Dead or Alive' concludeerde Emma dat hij een redelijke versie van Bon Jovi's nummer liet horen. Een poster aan de muur vertelde dat de naam van de gitarist Markus Hadeland was.

Emma bestelde een biertje en vond een leeg tafeltje. Ze dronk langzaam terwijl ze om zich heen keek. De gitarist kreeg beleefd applaus tussen de nummers. Hij had er geen moeite mee om verzoekjes van de gasten te accepteren. Hij speelde ze voor de vuist weg zonder naar de gitaarhals te moeten kijken of een iPad te raadplegen voor de teksten. Emma was onder de indruk.

Toen Markus Hadeland een pauze nam, liep Emma naar de bar, ging naast hem staan en bestelde deze keer een glas rode wijn. Ze voelde dat ze honger had, maar niets op het traditionele menu van de pub trok haar aan.

'Heb je Guns N' Roses ook op je repertoire?'

Hadeland leek verrast door de vraag. 'Guns N' Roses,' zei hij alsof hij erover na moest denken. 'Ik kan veel van hun nummers spelen, maar niet veel daarvan zijn geschikt voor hier, misschien met uitzondering van "Knockin' on Heaven's Door".'

'Dat is eigenlijk niet van Guns N' Roses.'

'Inderdaad,' zei hij met een zenuwachtig lachje alsof hij het vreemd vond om aangesproken of gecorrigeerd te worden. 'Daar heb je gelijk in.'

Emma voelde dat ze hem mocht. Op het podium was hij zelfverzekerd en in zijn element, maar zodra hij zijn gitaar had weggezet werd hij onhandig en onzeker, en hij hield zijn blik nooit lang op iets of iemand gericht.

‘Ik heet Emma,’ zei ze. ‘Ik woon in Oslo en blijf hier misschien een paar dagen.’

Hij stak zijn hand uit en stelde zich voor. ‘Markus. Ik woon in Osen en blijf hier waarschijnlijk de rest van mijn leven.’

Ze lachte. ‘Je bent goed,’ zei ze.

‘Eh... dank je. Heel erg bedankt.’

‘Ben je musicus?’

‘Daar kan over gediscussieerd worden,’ antwoordde hij enigszins ijdel. ‘Ik speel af en toe een beetje. Voornamelijk hier en soms ook in een van de naburige dorpen. Ik heb ze blijkbaar nog niet de stuipen op het lijf gejaagd.’

‘Je moet een plaat opnemen,’ zei een man naast hen.

‘Tja, dat weet ik nog zo net niet,’ zei Hadeland glimlachend.

Emma keek naar hem. Zijn haarlijn vertoonde duidelijke tekenen van een haartransplantatie.

Hij schraapte zijn keel. ‘Mag ik je misschien een...’

Op hetzelfde moment werd Emma’s glas wijn voor haar neergezet. Hij zweeg en glimlachte. ‘Het volgende glas dan misschien.’

Emma glimlachte, maar gaf geen antwoord.

‘Wat... waarom ben jij hier op een vrijdagavond?’

‘Vanwege de muziek natuurlijk.’

Hij lachte en knikte naar de barman, die zijn onuitgesproken bestelling zonder vragen te stellen begon klaar te maken. Het duurde maar een paar seconden voordat er een glas bier voor hem op de bar stond.

‘Ik ben hier vanwege Walter Kroos,’ corrigeerde Emma zichzelf.

Hadeland bracht het glas net naar zijn mond en bevroor een fractie van een seconde, lang genoeg voor Emma om te beseffen dat hij wist over wie ze het had. Hadeland maakte de beweging af en Emma keek naar hem terwijl hij slikte. Zijn ogen zwierven opnieuw rond.

‘Ik ben journalist,’ ging ze verder toen hij niets zei. ‘Ik werk voor news.no. Ik probeer mensen in Osen te vinden die me het een en ander over Walter Kroos kunnen vertellen. Ik weet dat hij hier jaren geleden, in de zomer van 2004, geweest is.’

Markus Hageland schoof een stukje bij de bar vandaan en nam nog een slok. ‘Ik heb gehoord dat hij voortvluchtig is,’ zei hij uiteindelijk, maar het leek er niet op dat hij over de laatste ontwikkeling had gehoord.

Emma vertelde wat ze had gepubliceerd.

Markus Hadeland bleef met het glas in zijn hand staan. ‘Denkt de politie dat hij hiernaartoe komt?’ vroeg hij. Het idee leek hem ongerust te maken.

Emma haalde haar schouders op. ‘Dat weten ze niet.’

‘Maar daarom ben jij hier.’ Hij tikte met zijn wijsvinger op de bar.

‘Ja.’

Hadeland zei niets.

‘Ik heb met Samantha over hem gepraat,’ ging Emma verder.

Hadelands blik schoot naar haar toe. ‘Wat heeft ze gezegd?’

‘Niets.’

‘Niets?’

‘Nee. Trygve Klepp vond dat ik met Rita Alvberg moest gaan praten, maar zij is...’ Emma slikte de rest van de zin in, ze wilde niet speculeren over wat er met haar gebeurd kon zijn. ‘Je lijkt verrast,’ zei ze.

‘Hmm?’

‘Dat Samantha niets over Walter Kroos gezegd heeft.’

Hij haalde zijn schouders een stukje op, nam nog een slok en keek om zich heen.

‘Wat is er die zomer gebeurd?’ vroeg Emma. ‘Is er iets tussen Samantha en Walter gebeurd?’

Hadeland zette zijn glas neer en veegde zijn mond af. ‘Ik moet weer spelen,’ zei hij met een knikje naar het podium. ‘Het was gezellig om met je te praten.’

Emma bleef bij de bar staan. Hadeland ging op het podium zitten en begon zijn gitaar te stemmen, ogenschijnlijk verdiept in zijn eigen wereld. Hij wierp een snelle blik op Emma en ze zag een bepaalde ernst in zijn ogen, maar ook een zweem van pijn, iets kwetsbaars.

‘Het is niet zo vreemd dat hij niet over Samantha wil praten,’ zei de man die aan de andere kant van Hadeland had gezeten, een forse man met een volle baard en borstelig, zwart haar. ‘Ze zijn een paar jaar getrouwd geweest. Twee of drie jaar, dat herinner ik me niet.’

De man, die Emma op midden vijftig schatte, haalde een pakje Petterøe’s 3 en een vloeitje tevoorschijn en begon met vertrouwde bewegingen tabak op het papiertje te leggen.

Emma keek weer naar het podium, waar Hadeland in gedachten verzonken leek.

‘Hij is er nooit helemaal overheen gekomen,’ voegde de man eraan toe, waarna hij aan het vloeitje likte.

Emma vroeg zich af waarom hun huwelijk was gestrand, maar daar konden natuurlijk duizend redenen voor zijn.

‘Tom Erik,’ zei de man en hij stak zijn hand naar haar uit.

Emma schudde hem aarzelend terwijl ze zich heel even afvroeg hoe schoon zijn vingers waren. ‘Emma,’ zei ze met een glimlach.

‘Dat hoorde ik al,’ zei Tom Erik. De sigaret plakte aan zijn onderlip.

‘Weet jij iets over Walter Kroos?’ vroeg Emma omdat het erop leek dat hij het grootste deel van haar gesprek met Markus Hadeland had gehoord.

‘Ik weet alleen wat iedereen weet,’ zei hij, waarna hij zijn lippen op elkaar perste. Hij pakte de sigaret en hield hem tussen zijn vingers.

‘Wat wil je daarmee zeggen?’

Hadeland sloeg een akkoord aan op het podium. De gesprekken verstomden enigszins. Tom Erik verschoof zodat hij recht tegenover Emma zat en boog zich een stukje naar haar toe. ‘Dat zijn vader een verkrachter was,’ zei hij.

De kleine televisie bij het voeteneind van het bed stond aan. Er werd een Amerikaanse film uitgezonden. Een man werd achtervolgd in een magazijn. Blix volgde het verhaal niet. Hij las een boek, maar de bewegende beelden op het scherm waren een vorm van gezelschap.

Hij las een van de dikke klassiekers waarvoor hij nooit tijd had gehad. Hij was aan het eind van een hoofdstuk, maar had niets onthouden van wat hij had gelezen.

Blix ging rechtop zitten en duwde het kussen in zijn rug goed. Zijn rechterschouder deed pijn en de pijn straalde uit naar zijn nek en achterhoofd.

Hij was eraan gewend geraakt.

De pijn kwam en ging, maar was nooit helemaal weg. Het leek alsof die zich alleen in zijn lichaam verplaatste. Soms was het zijn been, andere keren zijn heupen of zijn rug. De pijn in zijn schouder kwam vaak 's avonds opzetten.

Hij was bijna tien meter gevallen, op een betonnen vloer. Emma was erbij geweest. Hij had in haar ogen gekeken tijdens de val, verder herinnerde hij zich voornamelijk de geluiden van wat er daarna was gebeurd. Het arrestatieteam dat de woning bestormde. De geluiden van stampende laarzen, geschreeuw en schoten echoden tussen de muren. Het was een bevrijdende gedachte dat alles voorbij was en hij zijn belofte was nagekomen om degene die verantwoordelijk was voor Iselins dood te vermoorden. Daarna had de duisternis het overgenomen.

Blix had er geen spijt van dat hij de man die een eind aan haar leven had gemaakt, had doodgeschoten. Het was eerder andersom. Hij zou er spijt van gehad hebben als hij het niet had gedaan.

Hij begon weer bovenaan de pagina en las een paar zinnen, maar raakte de draad opnieuw kwijt. Zijn concentratie werd niet verstoord door de pijn of de gedachten aan wat er was gebeurd, maar door Jarl Inge Ree.

Hij legde het boek neer toen hij drie snelle tikken van een sleutel op de celdeur hoorde. De bewaker wachtte niet op antwoord, maar trok de deur meteen open.

Het was Jakobsen.

‘Je pillen,’ zei hij. Hij stak een witte plastic beker naar hem uit.

Blix stond op. Door de beweging straalde de pijn in zijn schouder naar zijn arm uit. Bovendien deden zijn spieren pijn door het gevecht met Ree. Hij strompelde naar de deur.

In de plastic beker lagen drie pillen. Blix stopte ze in zijn mond, deed boven de wastafel wat water in de beker en slikte ze door.

Jakobsen knikte tevreden, verliet de cel achteruitlopend en deed de deur op slot.

Op het scherm sprong een Amerikaanse acteur van het ene dak naar het andere. Blix verfrommelde de beker en gooide hem in de afvallemmer. Hij liet het boek liggen, ging achter het bureau zitten, trok de lade open en haalde er papier en een potlood uit.

Hij legde het lege vel papier voor zich neer. Het potlood was nog nooit gebruikt. Gewoontegetrouw testte hij de punt op

zijn vingertop voordat hij hem op het papier zette en J I R opschreef.

Jarl Inge Ree.

Daarna tekende hij een tekstballon rond de letters, trok een streep naar een nieuwe tekstballon en schreef daar w k in.

Walter Kroos.

Hij keek heen en weer tussen de twee tekstballonnen op het verder lege vel papier. Zonder computer of telefoon voelde hij zich hulpeloos. Hij had geen registers om informatie uit te halen, kon niemand bellen. Hij had geen andere mogelijkheid om aan informatie te komen dan bij Jarl Inge Ree.

Hij tekende een extra cirkel rond diens initialen.

Er was een naam die hij erbij kon schrijven. Samantha Kasin.

Hij schreef de letters s k en verbond die met die van Ree. Als Blix niet in de gevangenis had gezeten, dan was hij daar begonnen.

Hij noteerde nog een naam, helemaal boven in een hoek van het vel papier.

Emma.

Zij was degene op wie hij kon rekenen. Als er informatie in Osen te vinden was, dan zou zij die boven water krijgen.

De pijn in zijn schouder verminderde en tegelijkertijd voelde hij zich loom worden. Hij ging iets rechter op zitten en bleef naar de lijnen staren. Hij trok de letters w en k opnieuw na, maakte ze dikker.

Het gebeurde zelden dat er iemand uit een gevangenis in Noorwegen ontsnapte, en dat gold ook voor Duitsland. Op de

afdeling deed het verhaal de ronde over een Albaniër die was veroordeeld wegens overvallen en was ontsnapt door zich onder bouwpuin en ander afval op een vrachtwagen met een open laadbak te verstoppen, maar dat was vijftien jaar geleden gebeurd. Sindsdien had niemand hem nog gezien. Het gerucht ging dat hij plastische chirurgie aan zijn gezicht had ondergaan en een drugsnetwerk vanuit Tirana leidde. Hoewel het verhaal regelmatig werd verteld, had Blix nooit iemand van de gevangenen over eigen plannen om te ontsnappen gehoord.

Voor hem was dat volkomen ondenkbaar. Alle gevangenen verlangden natuurlijk naar vrijheid, maar er moest meer zijn om iets zoals Walter Kroos had gedaan uit te voeren. Blix had niemand buiten de gevangenis die hem daartoe motiveerde. Voor Kroos was dat anders geweest. Hij had buiten de muren, in Noorwegen, een rekening te vereffenen. Een gedachte die elke dag groter werd en langzamerhand alles overheerste.

Een doel in het leven waar alles om draaide.

Blix stopte het uiteinde van het potlood tussen zijn tanden. Verschillende ideeën kwamen bij hem op, zoals een hevig verlangen om iemand terug te zien of de kans om definitief afscheid van iemand te nemen, bijvoorbeeld een stervend familielid of een vroegere geliefde. Een wens om iets wat niet was voltooid af te sluiten of iets af te maken wat ooit was begonnen. Geen van de theorieën was goed genoeg om op te schrijven.

Hij tikte met het potlood tegen zijn tanden voordat hij de punt weer op het papier zette. Dit was waar hij goed in was; het bedenken en ontwikkelen van theorieën. Het enige wat in zijn ogen voldoende voeding aan Walter Kroos' ontsnappingsplannen had gegeven, was haat en een intens verlangen naar wraak.

De man naast Emma had de niet opgestoken sigaret nog steeds in zijn mond. Op het podium speelde Markus Hadeland de eerste akkoorden van een Creedence-nummer.

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg ze boven de muziek uit. ‘Wie heeft de vader van Walter Kroos verkracht?’

De man naast haar vertrok zijn gezicht alsof de vraag ongepast was. ‘Ik ben niet op de hoogte van de details,’ zei hij in plaats van antwoord te geven. ‘En ik was er zelf natuurlijk niet bij.’ Hij glimlachte om zijn eigen grap. ‘Ik heb het pas een hele tijd later gehoord.’

Tom Erik stond op van de barkruk. Zijn behoefte om te roken was overduidelijk. De muziek en het geluidsniveau maakten het ook lastig om verder te praten. Emma overwoog om met hem mee naar buiten te gaan, maar wilde niet te opdringerig overkomen. ‘Ik wil je volledige naam graag hebben,’ zei ze toch. ‘Voor het geval ik je ergens wil citeren.’

‘Dat mag je niet zomaar doen,’ zei hij en hij bleef staan. ‘Maar mijn naam kun je krijgen.’ Hij haalde zijn portefeuille tevoorschijn en pakte er een visitekaartje uit. ‘Voor het geval je op een dag... hout... nodig hebt,’ voegde hij eraan toe. De schaapachtige glimlach onderstreepte de slecht verborgen toespeling. Het overviel Emma zo dat ze niet wist wat ze moest zeggen. Ze pakte het kaartje aan en slikte terwijl ze las wat er stond.

TOM ERIK REE

MAGAZIJNCHEF

ZAAG- EN SCHAAFWERKZAAMHEDEN OSEN NV

‘Ree.’ Ze schraapte haar keel. ‘Ben je familie van Jarl Inge?’

Hij knikte. ‘Jarl is mijn zoon. Ken je hem?’

Niets wees erop dat hij het pijnlijk vond dat zijn zoon in de gevangenis zat.

‘Ik weet wie hij is,’ zei Emma.

‘Je ziet eruit als iemand die hij lekker zou vinden,’ ging Tom Erik Ree verder terwijl hij zijn blik over haar lichaam liet glijden.

De opmerking irriteerde Emma. Ze had zin om hem een schop te geven op de plek waar die het meest pijn deed, maar hij draaide zich om en liep weg.

Emma bleef met haar rug naar de bar staan. Samantha Kasin of Rita Alvberg, dacht ze. Het waren de enige namen die ze had, de enigen van wie ze wist dat ze contact met Walter Kroos hadden gehad. Als Walters vader Samantha had verkracht, dan kon dat misschien verklaren waarom ze niet wilde toegeven dat ze Walter kende. Over zulke dingen praatte je niet graag met vreemden.

Emma keek met een onrustig gevoel naar de deur. Ze had zowel gehoopt als niet gehoopt dat Tom Erik Ree terug zou komen. Toen dat de volgende twee nummers niet gebeurde, dronk ze de laatste slok wijn uit haar glas en zette het neer. Onderweg naar de uitgang begon Markus Hadeland aan een nieuw nummer, waardoor ze bleef staan en naar het podium glimlachte. De akkoorden van ‘Knockin’ on Heaven’s Door’ waren overduidelijk. Markus glimlachte zelfverzekerd naar haar en begon te zingen. Emma zwaaide snel naar hem en liep naar buiten.

Tom Erik Ree was er niet.

Er stonden een paar auto's op het parkeerterrein voor de pub, maar ze zag Ree in geen ervan zitten. Hij was waarschijnlijk naar huis gegaan, stelde ze vast.

Emma overwoog om weer naar binnen te gaan, maar ze voelde zich uitgeput. Ze had ook honger, dus liep ze verder het centrum in om iets te eten te zoeken, bij voorkeur iets anders dan gegrilde worstjes.

Achter het centrum zag ze het Osen-meer en de rivier. Ze beseftte dat ze de ouderlijke woning van Rita Alvberg aan de overkant van de rivier kon zien. Er brandde licht achter een raam, maar het was onmogelijk te zien of er iemand thuis was.

Emma wilde net verder lopen toen ze de koplampen van een auto zag bewegen. De auto remde en reed de oprit van de woning van de Alvbergs op. Misschien was het Rita, dacht Emma, en ze bleef staan om te zien of het licht in de woning aanging. Dat was niet zo, maar de auto reed ook niet weg.

Emma dacht een paar seconden na, waarna ze naar de brug begon te lopen. Als ze doorliep kon ze binnen zeven tot acht minuten aan de andere kant zijn.

Er stond een koude wind terwijl ze de brug overstak. Onder haar bruiste de rivier.

Een Volkswagen Passat stond naast Rita Alvbergs elektrische auto op de oprit. Een forse man met brede schouders deed iets bij de voordeur. Hij draaide zich om toen hij Emma over het grind hoorde lopen.

'Hallo,' zei Emma. Ze stelde zich voor als journalist van -news.no.

De man bij de deur vertelde niet wie hij was, maar Emma herkende hem van de foto's in de plaatselijke krant.

'Jij bent Arvid Borvik toch?' vroeg ze.

De politieman reageerde niet op haar vraag. ‘Kan ik je ergens mee helpen?’ vroeg hij op de toon die veel politieagenten gebruikten als ze met journalisten praatten.

‘Ik heb je vandaag een paar keer geprobeerd te bellen,’ zei Emma.

Borvik gaf geen antwoord. Emma gebaarde naar de woning achter hem. ‘Het gaat om Rita Alvberg,’ ging ze verder. ‘Ik heb geprobeerd in contact met haar te komen en heb begrepen dat jij hier ook geweest bent.’

Borvik liep zwijgend met zware stappen de kleine trap af. Zijn buik duwde achter zijn overhemd tegen de knopen. Daarover droeg hij een versleten zwartleren jack.

Emma zag dat hij een politiezegel op het slot van de deur had geplakt. ‘Ben je binnen geweest?’ vroeg ze.

Borvik knikte. ‘Ze is er niet,’ zei hij. ‘Niemand heeft sinds dinsdag nog iets van haar gehoord, maar meer weet ik niet. Ze is bij de politie in Oslo als vermist opgegeven. Zodra het licht is beginnen we met zoeken.’

Emma keek om zich heen. ‘Waar?’ vroeg ze.

‘In de omgeving,’ antwoordde Borvik. ‘Waar ze voor het laatst gezien is.’ Hij knikte in de richting van het Osen-meer en het omringende bos. ‘De paden lopen kriskras door dit gebied en het kan op sommige plekken moeilijk begaanbaar zijn, vooral op bepaalde stukken langs de waterkant.’

Morgen dus, dacht Emma. Dat betekende dat ze niet veel tijd had voordat de andere media boven op het verhaal zouden duiken.

Borvik opende het autoportier. Emma deed een stap naar hem toe en sloeg haar armen over elkaar om duidelijk te maken dat ze het koud had. ‘Rij je over de rivier terug?’

Borvik wierp haar een sceptische blik toe.

‘Zou ik een lift kunnen krijgen?’ vroeg Emma. ‘Ik slaap op de camping.’

Borvik aarzelde alsof hij een excuus probeerde te verzinnen om geen passagier mee te hoeven nemen, maar wist blijkbaar niets te bedenken. ‘Stap maar in,’ zei hij.

‘Dank je wel,’ zei Emma. ‘Heel erg bedankt.’ Ze ging zitten en maakte de veiligheidsgordel vast. De auto schommelde een beetje toen Borvik hetzelfde deed. Op de vloer voor haar lagen lege kartonnen bekers, een reclamefolder, steentjes en droge bladeren.

Emma bedankte hem opnieuw.

Niets wees erop dat Borvik belangstelling had voor een kletspraatje. Hij stuurde de auto langzaam en zwijgend de weg op en deed het grote licht aan.

‘Je vraagt je vast af wat ik hier doe,’ zei ze.

Toen Borvik geen antwoord gaf, vertelde ze dat ze hier vanwege Walter Kroos was. ‘Zijn jullie gewaarschuwd voor hem?’ vroeg ze.

‘We zijn ervan op de hoogte dat hij gevlucht is,’ bevestigde Borvik.

‘Is er informatie naar alle politiebureaus verstuurd of alleen naar jullie omdat Walter Kroos in 2004 hier geweest is?’

Haar vraag leek Borvik onzeker te maken over wat hij moest antwoorden. ‘Dat weet ik niet,’ zei hij uiteindelijk.

‘Heb jij destijds iets met hem te maken gehad?’

‘Nee.’

‘Ik heb informatie dat zijn vader die zomer een meisje verkracht heeft,’ ging Emma verder. ‘Weet jij daar iets van?’

Borvik legde een hand op de versnellingspook, waardoor zijn trouwring tegen het plastic tikte. Er verstreken een paar seconden. ‘Nee.’

‘Er is dus geen aangifte van de verkrachting gedaan?’

‘Daar is mij niets van bekend,’ antwoordde hij.

Hmm, dacht Emma. ‘Ken je Samantha Kasin?’

‘Ik weet wie ze is. Ik kende haar vader goed.’

‘Kenneth.’

‘Kenneth, ja. Hij is een paar jaar geleden overleden.’

‘Ja, dat heb ik gehoord. Aan kanker, nietwaar?’

Borvik gaf geen antwoord.

‘Hoe is ze volgens jou?’

‘Samantha?’ Borvik haalde zijn schouders op. ‘Waarschijnlijk net zoals de meeste mensen zijn.’ Hij zette het grote licht uit en ging op de brug sneller rijden. Na een paar seconden waren ze al aan de overkant. De camping was maar een paar minuten verder weg.

‘Heeft de politie Oslo ook contact over Jarl Inge Ree opgenomen?’

Borvik opende zijn mond om iets te zeggen, maar sloot hem weer. ‘Waarom zouden ze dat doen?’ vroeg hij uiteindelijk.

Emma keek naar de weg voor zich terwijl ze overwoog wat ze zou antwoorden. ‘Hij komt over een paar dagen vrij.’

‘Dat is eerder gebeurd,’ zei Borvik. ‘We nemen wat dat betreft geen speciale voorzorgsmaatregelen.’

Emma vond het een interessante woordkeuze.

Borvik remde en stopte bij de ingang van de camping.

‘Heel hartelijk bedankt voor de lift,’ zei ze terwijl ze de veiligheidsgordel losmaakte. ‘Doe je morgen ook mee aan de zoekactie?’

Hij knikte.

Emma maakte aanstalten om uit te stappen, maar bleef zitten. ‘Wat is er volgens jou met haar gebeurd?’ vroeg ze.

Borvik ademde diep in. ‘Oslo doet onderzoek naar de zaak,’ antwoordde hij. ‘Wij houden de zoekactie alleen op verzoek van hen.’

Emma aarzelde nog even voordat ze uitstapte. ‘Kan ze het slachtoffer van een misdaad geworden zijn?’ vroeg ze.

‘Er is niets wat daarop wijst,’ antwoordde Borvik. ‘Ze was hier om de woning van haar moeder leeg te halen. Dan kan er veel opduiken. Herinneringen en gedachten...’

Emma had ook bedacht dat het om een vrijwillige verdwijning kon gaan. ‘We zien elkaar zeker morgen,’ zei ze en ze stapte uit.

De politieagent bleef zwijgend voor zich uit kijken.

Emma sloot het portier.

Toen ze in de hut was stuurde ze Anita Grønvold een sms om te vertellen wat ze haar binnen een halfuur zou sturen.

Anita belde maar een paar seconden later. ‘Dus Rita Alvberg verdwijnt slechts een paar dagen nadat Walter Kroos ontsnapt is?’

‘Daar kan het op lijken,’ antwoordde Emma.

‘Kenden ze elkaar?’ vroeg Anita.

‘Ze hebben elkaar ontmoet toen Kroos hier in 2004 op vakantie was,’ antwoordde Emma.

‘Schrijf dat dan en verbind het met de mogelijkheid dat hij onderweg naar Noorwegen is.’

Emma hoorde dat Anita een sigaret opstak.

‘Dat is misschien een beetje speculatief, maar we schrijven niets wat niet klopt,’ voegde ze eraan toe.

Emma opende haar laptop.

‘En nog iets,’ zei Anita. ‘Wees voorzichtig.’

Emma keek uit het raam naar de duisternis buiten. Ze bedacht dat Walter Kroos al in Osen gearriveerd kon zijn, waarna ze begon te schrijven. Haar maag rammelde en ze besefte dat ze niets te eten had gekocht, maar had de energie niet om weer naar buiten te gaan.

Toen ze klaar was met de inleiding, hoorde ze buiten een geluid. Ze stopte met typen en keek op.

Even later hoorde ze hout kraken, alsof er iemand over de planken van het terras liep.

Ze hield haar adem in, luisterde, stond zachtjes op van de stoel en liep naar de deur omdat ze er niet zeker van was of ze die op slot had gedaan. Er zat geen kijkgaatje in en er zat ook geen raam naast.

Het was stil buiten en ze constateerde dat de deur op slot was.

Ze liep langzaam naar het dichtstbijzijnde raam. Het licht van binnen maakte het lastig om naar buiten te kijken, dus deed ze alle lampen uit en keek opnieuw. Een zwak schijnsel verlichtte de camping. Over een dag of twee zou het vollemaan zijn.

Ze zag niets en hoorde niets, maar was ervan overtuigd dat er iemand bij haar hut was geweest.

De nieuwsgierigheid had hem naar buiten gedreven.

De vrouw die zijn hut was gepasseerd, was blijkbaar alleen. Walter had zich afgevraagd wie ze was en wat ze hier deed.

Hij bleef voor de ingang van de hut staan en draaide zijn hoofd in de richting van de campingwinkel, die nu natuurlijk gesloten was.

Hij dacht aan zijn vader, aan de manier waarop hij die zomerdag naar Samantha had gekeken toen ze hem kwam halen. Hoe zwijgzaam zijn vader was geweest toen Walter terugkwam, voorbereid op een uitbrander omdat hij was vertrokken zonder eerst het lezen af te maken. Hij had er rekening mee gehouden dat hij bij wijze van straf twee keer zo lang moest lezen, maar dat gebeurde niet. In plaats daarvan zat zijn vader in de donkere ligstoel te drinken, zonder een woord tegen Walter of zijn moeder te zeggen.

Het gebeurde regelmatig dat zijn vader zich voor hen afsloot.

Walter dacht dat het iets te maken had met zijn carrière bij het leger die tot stilstand was gekomen. Terwijl hij als ISAF-soldaat in Afghanistan was, was hij beschoten en in zijn schouder geraakt. De blessure had hem zodanig beperkt dat hij naar de reservetroepen was overgeplaatst. In principe konden ze hem niet meer gebruiken.

Walter vroeg zich af of zijn vader het leger misschien miste. Het saamhorigheidsgevoel binnen het peloton, de kameraadschap, de grappen, de spanning, de bevelen. Hij kon nergens meer ingezet worden. Of misschien had hij gewoon genoeg van zijn gezin. Van het leven in het algemeen.

Die avond wachtte Walter bij het raam in zijn kamer.

Voor het eerst in lange tijd luisterde hij geen muziek. Hij moest het horen als Samantha misschien naar hun hut kwam. Op een bepaald moment overwoog hij om een wandeling te gaan maken om haar te zoeken, maar hij had geen idee waar ze woonde.

Om halfelf begon zijn vader in de aangrenzende kamer zijn stem te verheffen. Hij hoorde dat zijn moeder hem probeerde te kalmeren, maar daar niet in slaagde. Zijn vaders vuist landde met een klap op de tafel, waarna Walter hoorde hoe hij over de vloer liep en de voordeur met een knal dichtsloeg. Hij wist niet wat deze keer de reden was en nam de moeite niet om het aan zijn moeder te vragen.

Hij vroeg zich af wat Samantha deed.

Hij vond het niet prettig dat ze niet was komen opdagen en hoewel hij wist dat het niet zeker was of ze tijd voor hem kon vrijmaken, zat het hem toch dwars. Hij miste haar en had er behoefte aan haar te zien. Dat soort gevoelens had hij nog nooit gehad.

Op een bepaald moment was hij in slaap gevallen, want hij werd plotseling wakker omdat zijn ouders weer ruziemaakten.

‘Laat me met rust!’ hoorde hij de boze stem van zijn vader.

Een stoel schraapte over de vloer. Daarna volgde het onmiskenbare geluid van een blikje bier dat werd geopend. Zijn moeder zei iets wat Walter niet verstond en zijn vader antwoordde: ‘Ik ben het spuugzat dat je daar weer over begint!’

Even later hoorde Walter zijn moeder huilen en naar bed gaan. Dat zijn vader daarna op de bank in slaap was gevallen, beseftte Walter pas toen hij de volgende ochtend opstond. Zijn vaders been bevond zich naast de bank met zijn voet op de

vloer. Op de salontafel stonden meerdere lege bierblikjes. Op de vloer lagen bebloede en verfrommelde stukken keukenrol.

Op het gesnurk van zijn vader na was het stil. Walter nam aan dat zijn moeder nog sliep. Hij had geen zin om in de hut te blijven, dus ging hij naar buiten. Het was nog geen tien uur, maar hij liep toch naar de steiger en ging daar zitten wachten.

Het werd tien uur, maar Samantha kwam niet.

Het werd tien over tien, halfelf. Toen het tien over halfelf was, stond Walter op en begon naar de camping terug te lopen. Een vreemd gevoel van ongerustheid stroomde door zijn lichaam.

Jarl Inge Ree zat voor de kiosk in een weekblad te bladeren. Het begon bloedheet te worden.

‘Heb jij Samantha gezien?’ vroeg Walter eerst in het Duits en vervolgens in het Engels.

Jarl Inge keek op en wachtte een paar seconden voordat hij zijn hoofd schudde. ‘Nee, maar ik heb een mededeling voor je van haar.’

Walter voelde een steek in zijn maag.

‘Ze... kan je niet meer zien,’ zei Jarl Inge. ‘Ze wil je niet meer zien.’

Walter keek naar hem. ‘Waarom niet?’

‘Dat... moet je maar aan je vader vragen.’

‘Mijn vader? Wat bedoel je?’

Toen Jarl Inge geen antwoord gaf, liep Walter een paar stappen naar hem toe. ‘Waar is ze?’

‘Ik weet het niet.’

‘Is ze thuis?’

‘Ik geloof dat je haar beter met rust kunt laten. Dat is het beste voor iedereen.’

Walter begreep er niets van. ‘Wat is er gebeurd?’

Jarl Inge stond op van de bank. Hij duwde zijn schouders naar achteren en maakte zich zo lang en breed mogelijk. ‘Ik zei dat je dat aan je vader moet vragen.’

Walter liep om Jarl Inge heen en ging de kiosk in. Een meisje dat hij niet eerder had gezien stond achter de kassa. Walter vroeg of ze wist waar Samantha was.

Het meisje schudde haar hoofd.

‘En haar vader? Is hij hier vandaag?’

‘Ik weet niet waar hij is.’

Walters hoofd gloeide. ‘Waar wonen ze?’

Het meisje aarzelde even voordat ze hem het adres gaf. Walter liet het haar opschrijven en vroeg haar om uit te leggen hoe hij er moest komen. Ze gaf hem stamelend in het Engels aanwijzingen. Het was niet ver weg.

Jarl Inge was verdwenen toen Walter naar buiten kwam. Hij snapte niet wat er was gebeurd en haastte zich de camping af terwijl hij zich afvroeg of hij iets verkeerd had gedaan.

Walter liep een woonwijk in en passeerde een speelplaats waar een moeder en een klein kind aan het schommelen waren. Hij las de straatnamen en controleerde het briefje dat hij van het meisje in de kiosk had gekregen.

Daar.

De naam op de brievenbus bij de oprit van een witgeschilderd huis vertelde Walter dat hij bij het goede adres was. Er stond geen auto. Walter liep naar de deur en belde

aan. Er werd niet opengedaan, waarna hij op de deur klopte. Hij riep meerdere keren en belde opnieuw aan.

Niemand reageerde.

Hij liep naar de achterkant van de woning, stak een door de zon verschroeid gazon over en passeerde een vieze barbecue. Hij keek naar binnen door de ramen, waar geen gordijnen voor hingen.

Er was niemand thuis.

Een van de ramen, misschien van een slaapkamer, stond op een kier open. Walter liep ernaartoe, bleef staan en luisterde.

Geluiden.

Bewegingen onder een dekbed?

‘Samantha?’ zei hij.

Het bleef stil.

‘Samantha, alsjeblieft,’ zei Walter. ‘Ik ben Jarl Inge bij de kiosk tegengekomen. Wat is er gebeurd?’

Hij bedacht dat Samantha’s moeder degene kon zijn die binnen was, maar ineens hoorde hij een zachte stem aan de andere kant van het raam.

‘Walter...’

Het was Samantha.

‘Alsjeblieft,’ zei ze. ‘Alsjeblieft... Kom hier niet meer naartoe.’

‘Wat bedoel je?’

Ze snikte. ‘Ik smeeek het je,’ zei ze. ‘Ga alsjeblieft weg. Ga gewoon... naar huis.’ Ze snikte opnieuw.

‘Ik begrijp er niets van, Samantha. Jarl Inge zei dat...’ Het deed pijn in zijn borstkas om adem te halen. ‘Kun je niet naar buiten komen? Zodat we... erover kunnen praten?’

Samantha gaf geen antwoord.

Walter wist niet wat hij nog meer kon zeggen. Hij probeerde zich zo lang mogelijk te maken, maar kon niet door de kier naar binnen kijken.

‘Alsjeblieft, Walter!’ riep Samantha toen ze besepte dat hij nog steeds buiten stond. ‘Alsjeblieft, ga weg,’ zei ze huilend. ‘Ik kan het niet verdragen...’

Walter veegde zijn voeten af op de mat en liep de hut in. Hij dacht aan wat Jarl Inge die dag voor de kiosk tegen hem had gezegd. *Dat... moet je maar aan je vader vragen.*

Walter had het niet gevraagd toen hij destijds de hut in kwam.

Er ging bijna een jaar voorbij voordat hij dat wel deed, maar hij had nooit antwoord gekregen.

De sfeer op de afdeling was veranderd en die verandering had de vorige avond plaatsgevonden, na het avondeten. Nu ze zaten te ontbijten was het nog duidelijker.

Blix zat aan het ene eind van de tafel met zijn ontbijtbord voor zich. Hij was niet de enige die voelde dat er iets in de lucht hing. Iedereen leek gespannener. Blikken zwierven rond, gesprekken waren gedempter.

De reden daarvoor was Valdemar Hjorth.

Hij was naar de afdeling gekomen met een irrationele autoriteit, vanzelfsprekendheid en superioriteit die de dynamiek tussen de gevangenen had veranderd.

Blix leunde tegen de muur en keek naar hem. Valdemar Hjorth kwam uit de keuken met drie gekookte eieren op een bord en een groot glas melk. Hij liep op dezelfde manier als hij de vorige dag de afdeling was binnengekomen en baande zich een weg met een heel eigen gevoel van trots.

Hij maakte een beweging met het bord om aan te wijzen waar hij van plan was te gaan zitten. De kleine Nederlander schoof een stukje opzij om ruimte voor hem te maken. Valdemar Hjorth ging zitten en maakte een opmerking over het aanbod aan beleg. Zijn stem kwam diep uit zijn borstkas en klonk brommend. Er was niets aan hem wat deed denken aan de man die ooit in de verhoorkamer in tranen was uitgebarsten. Nu had hij er duidelijk behoefte aan om zich te profileren. Op een bepaald moment zou Blix waarschijnlijk de klos zijn.

De gevangenisbewakers beseften ook dat er iets aan de hand zou kunnen zijn. Dat gold in elk geval voor Nyberget. Hij ontweek conflicten altijd, had zich in het bewakershok teruggetrokken en liet de gemeenschappelijke ruimte aan Kathrin over. Ze was op de bank gaan zitten en bladerde weinig op haar gemak door een stapeltje papieren.

Jarl Inge Ree kwam uit de cellengang en keek om zich heen. Heel even leek het alsof hij van plan was zich om te draaien, maar vervolgens liep hij de keuken in. Even later kwam hij weer naar buiten met de gebruikelijke stapel boterhammen. In plaats van aan een van de lange tafels te gaan zitten, nam hij zijn eten mee naar zijn cel.

Blix was klaar met eten. Hij liet het bord staan toen hij een kop koffie ging halen, zodat niemand zijn plaats zou innemen als hij was opgestaan. Normaal gesproken zou hij de koffie mee naar zijn cel nemen, maar na het gedrag van Ree bleef hij in de gemeenschappelijke ruimte. Hij nam een slok en boog zich naar de Pool aan de andere kant van de tafel. ‘Heb jij al met de nieuwe gepraat?’ vroeg hij.

Gruwel schudde zijn hoofd.

‘Heb je met iemand over hem gepraat?’ ging Blix verder. ‘Is er iemand die hem kent?’

Gruwel keek op van zijn bord en liet zijn blik ronddwalen.

‘Bakker heeft eerder met hem gezeten,’ zei hij in zijn gebroken Noors. Hij bedoelde de wegens drugs veroordeelde Nordlander die aan dezelfde tafel als Hjorth zat.

Blix bleef naar de Pool kijken om duidelijk te maken dat hij meer wilde horen.

‘In Skien,’ was het enige wat Gruwel eraan toevoegde.

Blix dronk langzaam. Valdemar Hjorth at zijn eieren en liep met zijn bord en glas naar de keuken. Zodra hij klaar was, stond Blix op, bracht zijn bord eveneens weg en liep de cellengang in. Hij hoorde stemmen uit Jarl Inge Rees cel komen, een geërgerde woordenwisseling achter de gesloten metalen deur. De stem van Ree werd nadrukkelijker. Harder. Anders dan Blix hem ooit had gehoord.

‘Dat was ik niet!’

Blix verstond het antwoord niet, maar herkende Valdemar Hjorths donkere, dreigende stem.

De kleine Nederlander schuifelde op zijn plastic sandalen door de gang. Aan de andere kant van de deur vloekte Ree hard.

De Nederlander liep met een boog om Blix heen en verdween haastig in zijn cel. Uit Rees cel kwamen geluiden die erop wezen dat de ruzie fysiek was geworden. Iemand werd tegen de muur gegooid met een kracht waardoor het inspectieluik in de deur rammelde. Er vielen dingen op de vloer.

Blix trok de deur open.

Jarl Inge Ree werd tegen de muur geduwd. Valdemar Hjorth stond met een nijptang voor hem. Hij had de twee kaken van de tang in Rees neusgaten geduwd en uit één neusgat stroomde bloed.

Valdemar Hjorth draaide zich naar Blix om. Haat en woede gloeiden in zijn ogen.

‘Eruit!’ commandeerde hij.

Blix wierp een snelle blik op het bewakershok.

Ree probeerde iets te zeggen, maar Hjorth drukte zijn keel met zijn arm dicht. Hij probeerde zich los te wringen, maar slaagde daar niet in. Er lag een vastberaden blik in Hjorths ogen terwijl hij de nijptang langzaam dichtkneep. Zijn gezicht was rood. Ree gorgelde en spartelde met zijn benen.

Blix liep naar hen toe.

Als hij probeerde Hjorth los te trekken, liep hij het risico dat Rees neus meekwam. Blix balde in plaats daarvan zijn hand tot een vuist en gaf Hjorth een korte, harde stoot in zijn nieren om ervoor te zorgen dat hij losliet. Hjorth kreunde, maar meer effect had de stomp niet.

Blix sloeg opnieuw en zwaaide zijn vuist deze keer tegen zijn slaap. Hjorth raakte uit balans door de klap, lang genoeg voor Ree om zich los te wringen.

Hjorth brulde en sloeg naar hem met de hand waarmee hij de nijptang nog steeds vasthad. Blix ontweek de eerste klap en pareerde de tweede. De derde raakte zijn kin en hij draaide een halve slag in de rondte.

Ree wankelde naar het bed en ging met zijn handen voor zijn gezicht zitten. Het bloed stroomde tussen zijn vingers door.

Hjorth wierp zich op Blix en smeed hem tegen de muur, waarna ze samen op de vloer stortten. Blix pakte Hjorths haar vast, dwong zijn hoofd naar achteren en gaf hem een kopstoot die niet hard genoeg was. Ze rolden over de vloer in de krappe cel, schopten en sloegen elkaar. Blix kreeg een elleboog tegen zijn oor. De pijn verlamde hem heel even, wat voldoende voor Hjorth was om hem nog twee stompen te geven, waarvan één de zijkant van zijn kaak raakte.

In de gang klonk geschreeuw. Blix spuugde bloed uit en zag een uniform tussen de gevangenen die zich in de gang hadden verzameld. Het gevecht ging verder. Blix schopte de man die boven hem hing zo hard dat hij wegvloog. Hij kwam overeind, zette een knie in Hjorths nek, kreeg één arm te pakken, draaide die op zijn rug en duwde hem omhoog tot hij iets voelde meegeven.

Hjorth brulde van de pijn.

Uit Blix' mond en neus drupte bloed op Hjorths rug. Vanuit de gang drongen twee bewakers de cel in en trokken hem weg. Hjorth probeerde hem aan te vallen terwijl de bewakers hem vasthielden, maar hij werd overmeesterd en weggevoerd.

Ree stond langzaam op van het bed. Er stroomde nog steeds bloed uit zijn neus. Hij wierp een snelle blik op Blix en keek vervolgens naar beneden.

De kamer was koud en rook naar ontsmettingsmiddel. Blix was hier niet eerder geweest.

Jarl Inge Ree gooide een verfrommelde prop bebloed keukenpapier in een boog door de kamer en raakte de afvalbak.

‘De arts is onderweg,’ zei Nyberget, waarna hij op een stoel tegenover hen ging zitten. ‘Ze is hier zo, maar gaat hem eerst behandelen.’ Hij knikte naar de deur van de behandelkamer waar Valdemar Hjorth samen met twee bewakers wachtte.

Blix deed zijn mond wijd open en bewoog zijn kaak heen en weer. Hij was behoorlijk toegetakeld, maar er leek niets gebroken te zijn. ‘Ik weet niet of dat nodig is,’ zei hij.

‘Daar ga jij niet over,’ zei Nyberget kortaf.

Ree schoof zijn benen naar voren en leunde recht naar achteren op de stoel.

Er verstreek wat tijd zonder dat er iets gebeurde.

Blix verbrak de stilte. ‘Waar ging dat over?’

Ree pakte zijn neus vast en trok zijn benen onder de stoel. ‘Een misverstand,’ antwoordde hij.

‘Dat moet een ernstig misverstand geweest zijn,’ zei Blix.

Ree reageerde niet.

Blix dacht er het zijne van. Dergelijke conflicten gingen vaak over drugs en geld.

De wijzers van de grote klok boven de deur naderden halftien.

Ree veranderde opnieuw van houding. ‘Misschien kan ik een paracetamol of zoiets krijgen terwijl we wachten,’ zei hij. ‘Het doet verdomd veel pijn.’

Nyberget bestudeerde hem even en stond vervolgens op.

‘Ik zal het even vragen,’ zei hij en hij liep de aangrenzende kamer in.

Blix nam een slok uit het glas water dat voor hem op de linoleumvloer stond. ‘Walter Kroos is in Noorwegen,’ zei hij terwijl hij het glas weer neerzette.

Ree draaide zich om op zijn stoel en klakte met zijn tong. ‘Wat bedoel je?’ vroeg hij.

‘Precies wat ik zeg,’ antwoordde Blix. ‘Walter Kroos is in Noorwegen.’

‘Hoe weet je dat?’

Blix keek hem aan in plaats van antwoord te geven.

‘Hebben ze hem nog niet te pakken?’ vroeg Ree.

‘Voor zover ik weet niet,’ antwoordde Blix.

‘Wanneer is hij hiernaartoe gekomen?’

‘Woensdag.’

‘En dat weet jij...’

Blix reageerde niet. Hij boog zich een stukje dichterbij Ree toe, maar bleef naar de deur kijken waardoor Nyberget elk moment kon binnenkomen. ‘Wat is je verleden met hem?’ vroeg Blix op gedempte toon.

‘We hebben geen verleden,’ antwoordde Ree.

Blix keek hem strak aan. Het minste wat Ree na wat er was gebeurd kon doen, was antwoord op zijn vragen geven. ‘Er is

íéts,' zei Blix. 'Waar ken je hem van?'

Ree aarzelde. Hij ademde zwaar uit door zijn open mond, alsof hij een aanloop nam om antwoord te geven. 'Hij is een keer in Osen geweest,' zei hij. 'Op de camping, zoals je vriendin ontdekt heeft.'

Blix boog zich een stukje naar voren en wachtte tot Ree verderging.

'Hij was daar op vakantie met zijn ouders,' vertelde Ree. 'Het was de zomer waarin Samantha stopte met zingen.'

'Wat bedoel je?'

Ree tikte met zijn voeten en keek om zich heen alsof hij niet wist waar hij moest beginnen en zich tegelijkertijd afvroeg of hij wel iets zou zeggen. 'De vader van Walter heeft haar verkracht,' zei hij.

'Wat?' De gedachten schoten door Blix' hoofd. Hij kon er geen wijs uit worden. Als Walters vader een Noors meisje had verkracht, dan zou zijn naam in de Noorse politieregisters voorkomen, en die van Walter waarschijnlijk ook. Gard Fosse zou dat weten.

'Weet je dat zeker?' vroeg hij.

'Verdomme, natuurlijk weet ik het zeker,' antwoordde Ree. 'Denk je dat ik zoiets verzin?'

'Sorry,' zei Blix.

'Hij heeft haar verkracht toen ze de campingwinkel schoonmaakte,' ging Ree verder. 'Daarna was ze volkomen kapot. Ze moest zich terugtrekken uit de finale van *De zomerhit van het jaar*. Het heeft haar carrière geruïneerd.'

Blix knikte. Hij had de mate van vertrouwelijkheid bereikt die hij al vaak in de verhoorkamer had meegemaakt als een

verdachte zich openstelde en ervoor koos om samen te werken. 'Is er aangifte gedaan?' vroeg hij.

Ree schudde zijn hoofd. 'Volgens mij niet,' antwoordde hij. 'Het gezin Kroos is met de staart tussen de benen zo snel mogelijk naar Duitsland teruggegaan.'

'Maar ze hadden toch aangifte tegen hem kunnen doen?'

Ree voelde aan zijn neus, die weer bloedde. 'Verdomme,' zei hij.

Hij liep door de kamer om een papieren handdoek te pakken, bleef staan en keek naar Blix. 'Je weet hoe dat gaat,' zei hij. 'Het heeft geen zin. Van de meeste verkrachtingen wordt geen aangifte gedaan. Het lukt jullie toch niet om er iemand voor op te pakken.'

Blix wachtte tot Ree zijn neus had afgeveegd. 'Had je een relatie met Samantha?' vroeg hij.

Ree ging weer zitten. 'Ja, maar destijds niet,' antwoordde hij. 'Dat was later pas. Iemand moest tenslotte voor haar zorgen, maar het is lastig om een relatie na zoiets te laten functioneren.'

Hij ging weer zitten. 'Er was veel gedoe,' ging hij verder. 'We hadden een knipperlichtrelatie. Ze trouwde met een andere man uit het dorp, een musicus, maar dat duurde niet lang. Samantha en ik hebben nu weer een relatie. We hebben eigenlijk altijd bij elkaar gehoord.'

Blix zei niets. Hij wachtte tot Ree meer zou vertellen.

'Ze haalt me op als ik maandag weg mag. Ik weet niet wat er daarna gebeurt, maar... ik ga in elk geval niet in Oslo wonen. In eerste instantie logeer ik waarschijnlijk bij haar.'

Ree bestudeerde de papieren handdoek voordat hij hem weer tegen zijn neus hield.

‘Wat is Walter Kroos volgens jou in Noorwegen van plan?’ vroeg Blix.

De deur ging open voordat Ree antwoord kon geven. Nyberget was terug. Hij keek naar hen alsof hij wilde controleren of ze iets hadden uitgehaald terwijl hij de kamer verlaten had.

‘Hier,’ zei hij en hij zette een plastic beker op het aanrecht naast de gootsteen.

Ree stond op en bestudeerde de pillen op de bodem van de beker voordat hij ze in zijn mond liet glijden en ze doorslikte met kraanwater.

Nyberget wees naar Blix. ‘Je mag naar binnen.’

‘Nu?’ vroeg hij.

‘Ze brengen Hjorth naar de röntgenafdeling,’ zei hij. ‘De arts denkt dat zijn arm gebroken is.’

Ree maakte een geluid dat op lachen leek.

‘Vooruit,’ zei Nyberget met een knikje naar Blix. ‘Er wacht ook bezoek op je.’

Emma deed haar ogen langzaam open en stak haar hand uit naar haar mobiel. Ze had een sms van Irene gekregen. Haar zus wilde weten waar Emma was en of ze vanavond eventueel op Martine kon passen.

Emma zuchtte. Ze haatte het om haar teleur te stellen, maar de politie ging vandaag naar Rita Alvberg zoeken, dus kon ze niet naar huis. Ze beantwoordde de sms en zag dat het iets na acht uur was. Haar maag protesteerde.

Ze stond op en trok de gordijnen open. De wolken vormden verschillende lagen en gleden snel langs de hemel. Emma kleepte zich aan en was van plan om ergens iets voor het ontbijt te kopen, maar op het moment dat ze het huisje uit liep zag ze twee surveillancewagens de camping op rijden. Ze parkeerden bij het receptiegebouw, waar al een groepje mensen stond te wachten. Meerderen van hen droegen kleding van het Rode Kruis, maar er waren ook vrijwilligers bij.

Emma liep ernaartoe en zag dat de politieagenten apparatuur uit de auto's haalden. Arvid Borvik deelde instructies uit. Emma herkende diverse aanwezigen van de pub van de vorige avond en glimlachte toen ze zag dat Markus Hadeland eveneens aanwezig was.

Ze liep naar hem toe en begroette hem.

‘Hallo,’ antwoordde Hadeland enigszins terughoudend.

‘Bedankt voor gisteren.’

‘Eh... jij ook. Het was jammer dat je zo snel weg moest.’

‘Ik had een lange dag gehad,’ zei Emma. ‘Ik was kapot.’

Ze bleven staan en keken elkaar een paar seconden aan.

‘Doe je mee aan de zoekactie naar Rita?’

Markus knikte.

‘We gingen veel met elkaar om toen we jonger waren,’ zei hij. ‘Maar ze woont hier al een hele tijd niet meer.’

‘Wat is er volgens jou gebeurd?’

‘Ik... heb geen idee,’ zei hij terwijl hij in het grind schopte. ‘Ik weet alleen dat haar moeder pasgeleden overleden is.’

Emma pakte haar mobiel en maakte een paar foto's van Borvik, die de zoekactie organiseerde. Er was geen twijfel mogelijk dat het commandocentrum van de politie zich tijdelijk hier bevond.

‘Het is aardig van je om mee te helpen zoeken,’ zei ze.

‘Zo doen we dat hier,’ zei hij en hij stopte zijn handen in zijn broekzakken. ‘Wij als bewoners van Osen moeten voor elkaar opkomen. En bovendien ben ik uitstekend bekend met het gebied.’ Hij glimlachte.

Arvid Borvik nam het woord en begon de aanwezigen te instrueren. Eén groep zou langs beide kanten van het Osenmeer zoeken terwijl een tweede groep zich zou concentreren op de paden in het bos rond het meer. De laatste groep zou het gebied rond de route van het meer naar Rita Alvbergs ouderlijk huis uitkammen.

‘Let vooral op bij oppervlakkige en diepe laagtes in het terrein,’ drukte Borvik iedereen op het hart. ‘Ze kan gevallen zijn en is misschien niet zelf in staat om naar boven te klimmen. Ze kan ook geprobeerd hebben zich met iets te bedekken om warm te blijven toen ze beseftte dat er geen hulp zou komen.’

De ernst van zijn woorden had effect op de aanwezigen. Iedereen leek bezorgd.

Het volgende moment trilde Emma's telefoon. Het was een onbekend nummer. Terwijl Borvik bleef praten, liep ze een stukje weg en nam op.

'Hallo, met Blix.'

'Hallo,' zei Emma. 'Jij belt vroeg op zaterdagochtend.'

'Ja, ik... ben al een tijd op. Ik vroeg me af hoe het in Osen gaat.'

Emma glimlachte. 'Wil je daarmee zeggen dat je besloten hebt om te helpen?'

Het bleef even stil. Samantha Kasin gooide een vuilniszak in de afvalcontainer die naast het receptiegebouw stond.

'Jarl Inge en ik... we... zijn misschien wat dichterbij elkaar gekomen,' antwoordde Blix uiteindelijk. 'Ik weet niet of ik veel kan uitrichten, maar ik kan het in elk geval proberen.'

'Geweldig,' zei Emma.

'Tja, ik weet het niet goed, maar hoe meer informatie je me geeft, des te beter is het. Heb je nog met Samantha gepraat?'

'Nog niet,' antwoordde Emma.

'De vader van Walter heeft haar verkracht,' zei Blix. 'In de zomer van 2004.'

Emma verplaatste haar telefoon naar haar andere oor. 'Hoe...' begon ze. 'Heeft Jarl Inge Ree je dat verteld?'

'We hebben erover gepraat,' bevestigde Blix.

'Ik heb de vader van Jarl Inge gisteren in de pub gesproken,' zei Emma. 'Hij zei hetzelfde, maar vertelde niet om wie het ging.' Emma keek om zich heen. De zoekteams begonnen het

terrein uit te kammen. ‘Er is hier ook nog iets anders gebeurd,’ zei ze. ‘Een vrouw wordt vermist. Een jeugdvriendin van Samantha die hier was om het huis van haar overleden moeder leeg te ruimen.’

Ze vertelde wat ze over Rita Alvberg en over de zoekactie wist.

‘Walter Kroos is in Noorwegen,’ zei Blix.

Emma fronste haar voorhoofd. ‘Weet je dat zeker?’ vroeg ze. ‘Heb je met Fosse gepraat?’

‘Ik heb de foto’s gezien,’ antwoordde Blix. ‘Ze hebben beelden van het Centraal Station in Oslo. Hij is woensdag met de trein gearriveerd.’

‘Wat denk jij?’ zei Emma. ‘Kan Walter Kroos iets met de verdwijning van Rita te maken hebben?’

‘Ik weet het niet,’ antwoordde Blix. ‘Misschien moet je het aan de politie daar vragen.’

Emma keek naar Borvik en voelde dat haar nieuwsintuïtie opspeelde.

‘Ik heb onbeperkte beltijd gekregen,’ ging Blix verder. ‘Maar ik kan niet de hele dag bij de telefoon rondhangen. Ik probeer je later vandaag te bellen. Je kunt dit nummer bellen als het nodig is, maar het kan even duren voordat ze me te pakken hebben.’

‘Oké.’

‘Succes,’ zei Blix. ‘En doe voorzichtig.’

Het plein voor het podium begon leeg te lopen. Er arriveerden voortdurend nieuwe vrijwilligers die op pad werden gestuurd om te zoeken. Ze bedacht dat ze misschien moest helpen, maar dat was niet de reden waarom ze hier was.

Degene die ze eigenlijk wilde vinden, was Walter Kroos. En als hij al in Osen was, waar kon hij zich dan schuilhouden?

De pijn in haar pols straalde uit naar haar arm. Samantha verplaatste de verfroller naar haar linkerhand. Het kon haar niet langer schelen of het mooi werd; ze wilde het gewoon af hebben.

Een auto reed langs het gebouw. Het klonk als een groot voertuig. Ze deed een paar stappen naar achteren en keek met half dichtgeknepen ogen naar buiten. Het was een minibus van het Rode Kruis.

Arvid Borvik had haar de vorige avond gebeld om te vragen of ze de camping als commandocentrum mochten gebruiken. Markus had haar ook een sms gestuurd dat Rita vermist werd. Op de 'Wij uit Osen'-pagina van Facebook stond eveneens een oproep om deel te nemen aan de zoekactie van vandaag. Hij had gevraagd of ze mee wilde doen.

Samantha voelde een hevige steek in haar middenrif. Haar beste vriendin uit haar jeugd werd vermist en zij stond hier te schilderen.

Ze sloot haar ogen en dacht terug aan de dag na de verkrachting, toen Rita voor de deur had gestaan. Samantha begon meteen te huilen. Rita zei niets, knipperde alleen met grote glanzende ogen en liep achter haar aan naar de zitkamer.

Ze gingen op de bank zitten. Rita pakte Samantha's hand en kneep er zachtjes in. Met haar andere hand streelde ze Samantha's arm, haar schouder en haar dijbeen.

'Is er iets wat ik kan doen?' vroeg Rita uiteindelijk met een zorgzame klank in haar stem.

Samantha schudde haar hoofd en droogde haar tranen. Ze voelde dat haar lippen droog waren; ze had sinds de vorige avond niets meer gedronken of gegeten.

‘Waar zijn je ouders?’ vroeg Rita.

‘Op de camping, denk ik.’ Haar stem brak. ‘Mijn vader heeft...’ Samantha kon niet verder praten. Ze kon het op dit moment niet opbrengen om aan haar vader te denken. Ze moest naar de wc, maar alleen al de gedachte om haar broek naar beneden te doen en zich daarna af te vegen zorgde ervoor dat ze haar benen tegen elkaar klemde.

Ze voelde zijn handen weer op haar lichaam.

De hardhandige, klamme handen.

De krachtige vuisten.

Zijn ademhaling, alle geluiden.

‘Moet je niet naar de spoedeisende hulp of zo?’ vroeg Rita.

Samantha schudde haar hoofd.

‘Ik kan met je meegaan,’ zei Rita.

‘Nee, dat...’

Ze bleven heel lang zwijgend naast elkaar zitten.

‘Wat... ga je met *De zomerhit van het jaar* doen?’ vroeg Rita na een tijdje.

De zomerhit van het jaar.

Jezus, ze had helemaal niet meer aan de zangwedstrijd gedacht. Over een paar uur moest ze naar Oslo.

Samantha begon weer te huilen.

Haar droom...

De droom die de rest van haar leven zou bepalen. Zo zou ze bekend worden. Ze zou in heel Noorwegen zingen en optreden. Misschien zelfs in de hele wereld.

‘Ik kan er niet naartoe,’ snikte Samantha. ‘Het gaat niet.’

‘Ik kan met je meegaan,’ zei Rita. ‘Ik kan je helpen.’

Samantha schudde haar hoofd terwijl de tranen over haar wangen stroomden. ‘Hoe moet het me lukken om nu te zingen?’

Rita gaf Samantha de tijd om zich te vermannen. ‘Je bent sterk,’ zei ze nadat ze een hele tijd gezwegen hadden.

‘Misschien wel de sterkste die ik ken.’

Samantha droogde haar natte wangen af.

‘En het is maar drie minuten, misschien vier. Daarna is het voorbij. Vier minuten, Samantha, waarin je alleen hoeft te doen waar je het best in bent.’

Haar vader had alles gebagatelliseerd en had tegen haar gezegd dat ze er niet meer aan moest denken, alsof ze aanleiding had gegeven tot wat er was gebeurd. Hij zou haar hoe dan ook niet naar Oslo brengen. Het was juist goed om de bus te nemen, had hij vorige week tegen haar gezegd. Naarmate ze steeds verder was gekomen in de zangwedstrijd, had hij haar steeds meer werk op de camping gegeven. Ze moest vuilnisbakken legen, de vloeren dweilen. ‘Je bent nog geen superster,’ had hij gezegd. ‘Het is belangrijk om met beide benen op de grond te blijven staan.’

Samantha opende haar ogen, knipperde een paar keer en staaarde naar de vloer vol verfvlekken. Ze dacht aan Rita, die haar die dag zover had gekregen dat ze ging douchen. Die ervoor had gezorgd dat ze zich aankleedde en opmaakte, die

met haar mee was gegaan naar Oslo. Ze was elk moment van die afschuwelijke dag bij haar geweest.

In Oslo waren ze opgewacht door een televisieteam dat haar de hele tijd wilde filmen. Dat wilde Rita niet hebben. ‘Samantha moet zo veel mogelijk rust krijgen,’ zei ze.

De programmaleider protesteerde en zei dat de artiesten een contract hadden ondertekend waarin stond dat ze voortdurend beschikbaar moesten zijn voor de televisiecamera’s. Alleen de wc vormde een uitzondering.

‘Dat gaat niet,’ snauwde Rita met een autoriteit die Samantha nog nooit van haar had gehoord. ‘Vandaag niet. Als dat jullie niet aanstaat, gaan we meteen weer naar huis.’

De programmaleider gaf toe.

Voordat het tijd was voor de geluidstesten hielp Rita haar met het opwarmen van haar stembanden. Ze trok de tonen min of meer uit haar. Toen het bijna tijd was om het podium op te gaan, nam Rita haar apart. ‘Ik weet dat je zenuwachtig bent,’ zei ze. ‘Ik weet dat je pijn hebt en dat er op dit moment heel veel in je hoofd gebeurt. Maar... luister naar de muziek. Denk aan de woorden die je moet zingen en wat ze betekenen, en doe dan je ogen dicht. Denk aan iemand van wie je houdt. Denk aan... je oma. Denk aan Amalie. Lieve, fantastische Amalie die altijd naar buiten kwam met limonade en wafels als we voor haar huis speelden. Denk aan haar en doe je ogen dicht.’

Samantha begon bijna weer te huilen, maar ze knikte.

De opnameleider gebaarde dat ze naar hem toe moest komen.

Het was tijd.

Samantha trok haar schouders hoog op en liet ze langzaam weer zakken. Rita had gelijk. Het zou snel voorbij zijn. Ze hoefde van tevoren niets te zeggen. De programmaleider zou haar introduceren en daarna was het haar beurt.

Ze liep de vier traptreden op, struikelde bijna over de kabels en bleef in het donker achter het podium staan. Een hand trok haar naar de plek waar ze moest staan, achter een wand die naar boven zou schuiven. Er zou niemand anders dan zij op het podium staan. Geen dansers. De musici zaten achter haar. Samantha hoefde zich alleen op zichzelf te concentreren.

Ze keek naar Rita, die vlak achter haar stond met een blik in haar ogen die zei: Je kunt het. Je kunt het.

‘En nu, dames en heren...’

De stem van de programmaleider.

‘... een buitengewoon talent. Samantha Kasin, de ster uit Osen, het meisje met de aanstekelijke glimlach en het grote hart.’

Rook golfde uit de twee machines waar ze tussen stond. Samantha slaagde er niet in haar razendsnelle hartslag onder controle te krijgen. Nadat de programmaleider het publiek had gevraagd om haar een daverend applaus te geven en de wand voor haar snel omhooggetrokken werd, hief Samantha de microfoon en sloot haar ogen.

‘If I...

... should stay...’

Er werd nog steeds geapplaudisseerd toen ze haar ogen opende. Het scherpe licht verblindde haar. Achter het licht heerste een ondefinieerbare duisternis. Ze deed haar ogen weer dicht en zong verder, dankbaar omdat ze de eerste halve minuut alleen zong en het tempo zelf kon bepalen.

'So I'll go, but I know...'

Ze hoorde niet hoe het klonk, maar het kon onmogelijk goed zijn; ze had geen kracht en haar stembanden trilden. Zonder muziek zingen zorgde ervoor dat alle fouten, alle nervositeit, veel duidelijker te horen waren. Ze had er spijt van dat ze juist dit nummer had gekozen.

Denk aan oma.

Denk aan oma.

'I'll think of you every step of... the way...'

Walter verscheen in haar gedachten.

Walters vader.

Rita. Jarl Inge. Markus. Trygve.

Oma, dacht ze.

Oma, kerstavond. De hele familie rond de tafel. Mama. Papa. Oom Abel. Fred.

Niets zou ooit nog hetzelfde zijn.

'And I...'

Samantha's stem brak, ze hoorde het zelf, maar het volgende moment begonnen de strijkers in het orkest achter haar te spelen – luister naar de muziek, luister naar de muziek – waardoor Samantha begon te snikken; het was zo mooi en zo verdrietig. Ze probeerde verder te zingen...

'... will always...'

'... love you...'

Het was alsof haar knieën het begaven, ze zakte een stukje in elkaar en kon haar tranen niet meer bedwingen. Tegelijkertijd ging de muziek verder; die was onmogelijk te stoppen. Ze

dwong zichzelf weer rechtop te gaan staan en kneep haar ogen nog steviger dicht. Ze moest – móést – het afmaken.

Samantha huilde tijdens het hele lied, ze snikte meer dan dat ze zong en toen ze klaar was en iedereen in de zaal opstond en applaudisseerde liep ze het podium af. Ze kon het niet verdragen om daar te staan, kon de gedachte niet verdragen om te moeten praten en het oordeel van de juryleden te moeten aanhoren, de zaal in te kijken en het publiek te zien, te denken aan alle honderdduizenden kijkers die thuiszaten en zagen hoe ze zichzelf hier voor schut zette.

Achter het podium liet Samantha zich in Rita's armen vallen. Ze wist niet hoe lang ze daar stonden te huilen, maar tijdens het eerste reclameblok kwam de programmaleider naar hen toe en zagen ze dat zij ook huilde.

'Lieve hemel,' zei ze. 'Dat was zo fantastisch! Ik ben sprakeloos dat je in staat bent je zo in te leven.'

Samantha wist dat het niet waar was, maar was niet in staat iets te zeggen.

'Ze zong voor haar oma,' zei Rita. 'Amalie, die overleden is toen Samantha... elf was.'

Ze was eigenlijk twaalf geweest, maar dat was niet belangrijk.

De programmaleider droogde haar wangen, ging het podium op en vertelde de kijkers over Amalie, dat het Samantha te veel was geworden, het arme ding. Het lukte haar ook niet om later samen met de andere artiesten op het podium te komen. Ze zat in de garderobe te huilen en Rita was bij haar. Ze kreeg heel veel voorkeursstemmen en ging door naar de finale.

Rita regelde het vertrek uit de studio, zorgde ervoor dat ze naar buiten kwamen zonder dat de journalisten hen zagen,

naar Jarl Inge en zijn vader, die naar Oslo waren gekomen om hen op te halen. Ze reden in stilte naar huis, Samantha naast Rita op de achterbank. Ze had maar één wens, om zich voor alles en iedereen te verstoppen. Het was echter onmogelijk om de televisiecamera's en de journalisten tijdens de dagen die volgden uit Osen weg te houden. Ze telefoneerden, ze belden heel vaak aan. Het was onmogelijk om naar buiten te gaan. Samantha sloot zichzelf in haar slaapkamer op.

De druk om iets te zeggen, iets uit te leggen, over Amalie en over zichzelf te vertellen, de verwachtingen over de finale – alles wat haar moeder haar vertelde – verstikte haar. Haar moeder zeurde tegen haar dat ze zich moest vermannen en verder moest gaan. 'Dit is je kans.'

Het werd te veel.

Ze zakte steeds verder weg in de duisternis, kon niet meer eten of drinken. Uiteindelijk belde haar moeder tv2 om mee te delen dat Samantha te ziek was om in de finale te zingen.

En dat was dat.

Het was haar niet gelukt zich te vermannen.

Haar droom was verpletterd.

Het duurde een paar weken voordat de media haar met rust lieten, maar de zangwedstrijd kreeg haar winnaar, en hoewel zowel de manager als de producenten later contact met haar opnamen omdat ze de mogelijkheid voor een samenwerking wilden bespreken, kon Samantha het niet meer verdragen om een microfoon vast te houden. Ze had hulp nodig om de dagen door te komen. Jarl Inge regelde pillen die haar gevoelens afstompten, waardoor alles een beetje gemakkelijker werd. De spanningen, de angst en de pijnlijke herinneringen verdwenen daardoor tijdelijk. Rita en Markus waren

voortdurend bij haar, en Trygve was er soms. Ze bedachten dingen en zorgden ervoor dat ze aan iets anders dacht.

Uiteindelijk vergat iedereen wat er was gebeurd.

Iedereen behalve Samantha.

Waarom was ze al die jaren erna gebleven?

Waarom was ze niet gewoon vertrokken?

Het antwoord was net zo eenvoudig als het pijnlijk was. Ze was niet in staat geweest om zich los te maken, niet echt. Ze was er niet sterk genoeg voor geweest. Hoewel het in Osen was gebeurd, was dit de plek waar haar leven plaatsvond. Hier hoorde ze thuis. Nadat haar vader overleed, was zij ook degene geweest die de camping moest beheren, het kleine hart van het dorp dat zoveel voor de dorpingen betekende.

Maar het werd tijd om eindelijk afscheid van alle pijn te nemen, om vooruit te komen. Ze moest een dikke, brede streep zetten onder alles wat er was gebeurd. Ze moest afmaken waaraan ze was begonnen.

Buiten kwamen de zoekteams in actie. Markus zag haar naar buiten kijken en hief zijn hand. Samantha zwaaide niet terug.

De advocaat keek op van zijn horloge toen Blix de bezoekkamer werd binnengeleid. Hij leek geïrriteerd, maar zijn gezichtsuitdrukking veranderde toen hij Blix zag. ‘Wat is er gebeurd?’

Blix ging zitten, maar wilde pas praten als ze alleen waren.

‘Het spijt me dat je moest wachten,’ zei hij enkel. ‘Ik had een telefoongesprek.’

Nadat hij was aangeklaagd wegens moord had Blix Einar Harnes als advocaat in de arm genomen. Ze hadden een paar keer met elkaar te maken gehad tijdens grote, controversiële rechtszaken en Harnes had zich altijd fatsoenlijk gedragen. Hij was bovendien niet het soort advocaat dat voor de televisiecamera's ging staan om hoog van de toren te blazen. Dat bewaarde hij voor de rechtszaal.

De deur ging dicht en Harnes herhaalde zijn vraag.

‘Ik ben tussen twee gevangenen beland die nog een rekening met elkaar te vereffenen hadden,’ antwoordde Blix.

‘Ik ga ervan uit dat de arts je onderzocht heeft?’

‘Ik kom net bij haar vandaan,’ knikte Blix. ‘Het is niet ernstig. Een paar snijwonden en blauwe plekken. Morgen zal ik er meer last van hebben.’

‘Zoiets mag niet gebeuren,’ bracht Harnes onder de aandacht. ‘Wil je dat ik er werk van maak?’

‘Voorlopig niet,’ antwoordde Blix. ‘Ik geloof dat ik de arm van een van hen gebroken heb, maar het heeft waarschijnlijk geen gevolgen. Ze verplaatsen hem naar een andere afdeling.’

‘Ik kan het incidentenrapport opvragen zodat je er zeker van bent dat jouw rol correct vermeld is. Het kan belangrijk zijn voor een latere beoordeling.’

‘Doe het maar, als dat jouw advies is,’ antwoordde Blix.

De advocaat knikte en maakte een aantekening. ‘Heb je het bericht gekregen?’ vroeg hij.

‘Waarover?’

‘Het antwoord op je verzoek,’ zei Harnes.

Blix schudde zijn hoofd; de communicatie binnen de gevangenis verliep traag.

‘Het is goedgekeurd,’ antwoordde Harnes. Hij legde een kopie van de toestemming op de tafel. ‘Zonder bewaker.’

Maandag was het een jaar geleden dat Iselin was vermoord. Hij had toestemming gevraagd om samen met haar moeder het graf te mogen bezoeken.

‘Ik heb Merete voor mijn bezoek aan jou gesproken,’ ging Harnes verder. ‘Ze haalt je om elf uur op. Je moet voor vijf uur terug zijn. Dat geeft jullie voldoende tijd om samen iets te gaan eten of iets anders te doen.’

‘Bedankt,’ zei Blix. ‘Ik zal haar straks bellen.’

Harnes haalde een map uit zijn tas. ‘We moeten over het beroep praten,’ zei hij.

‘Kan dat wachten?’ vroeg Blix. Hij maakte een gebaar naar de pleisters op zijn gezicht.

Hij had Fosse telefonisch nog niet kunnen bereiken en wilde zeker weten dat hij op de hoogte was van wat de vader van Walter Kroos had gedaan toen hij destijds in Noorwegen was.

De advocaat aarzelde. 'Ik wil je in elk geval iets vertellen wat belangrijk voor ons kan worden.'

'En dat is?'

'Ik heb een Zweedse ingenieur in de arm genomen die collega's van me in Stockholm met veel succes ingezet hebben,' legde Harnes uit. 'Hij gaat een digitaal model in 3D van de plaats delict maken om te visualiseren wat er gebeurde op het moment dat de schoten vielen. De plek waar jij stond, Emma's positie, de bewegingen van Timo Polmar.'

Blix voelde een huivering door zijn lichaam gaan toen de advocaat de naam noemde van de man die Iselin had vermoord.

Er was geen twijfel aan wat hij de seconden erna zelf had gedaan. Het onderzoek van de plaats delict was grondig geweest, er had een reconstructie plaatsgevonden en er waren digitale berekeningen van afstand, lengteverschillen en tijdsverloop gemaakt. De vraag tijdens de rechtszaak was gegaan over wat hij dacht toen hij schoot. Blix had moeite gehad om zijn inschatting van dat moment op te roepen. De beslissing was in een fractie van een seconde genomen. Er was geen tijd geweest om ergens over na te denken.

Tijdens de rechtszaak was hij langzamerhand vertrouwd geraakt met Harnes' versie, namelijk dat de reden voor zijn handelswijze was dat Timo Polmar Emma niet ook iets mocht aandoen. De advocaat voerde aan dat Polmar zijn rug naar Blix toedraaide omdat hij van plan was Emma aan te vallen. In een dergelijk scenario was er sprake van een handeling uit noodweer en daarvoor kon hij niet gestraft worden.

De rechter had anders geoordeeld. Hij beschouwde vier schoten in de rug als een disproportionele reactie. Blix had twaalf jaar gekregen.

‘Denk je dat het verschil zal maken?’ vroeg hij.

‘Jij en Emma waren daar als enigen,’ antwoordde de advocaat. ‘De rechtbank kan alleen uitgaan van jullie getuigenverklaringen, dus moeten we ervoor zorgen dat de situatie duidelijker wordt. Hiermee hebben we de mogelijkheid om dat te doen.’

Blix was er minder van overtuigd dat het oordeel anders dan de vorige keer zou zijn. In de media en de rechtbank was het beeld van een schietgrage politieagent geschetst. Timo Polmar was de derde man die hij tijdens zijn carrière van ruim twintig jaar had doodgeschoten.

De advocaat besprak nog een aantal punten voor de komende rechtszitting. Blix moest zich concentreren om het te volgen, maar had geen bezwaren tegen de strategie.

Nyberget kwam hem ophalen nadat de bespreking achter de rug was. De bult op Blix' slaap bonkte en hij begon een enorme hoofdpijn te krijgen.

‘Ik moet Gard Fosse van de politie Oslo bellen,’ zei Blix toen hij terug was op de afdeling.

Nyberget keek met een berustende blik naar hem en knikte. Hij was blijkbaar op de hoogte van de nieuwe telefoonprivileges die Blix had gekregen.

Vijf minuten later kwam hij terug met een draadloze telefoon en deed de celdeur achter zich dicht.

Fosse was al aan de telefoon.

‘Het spijt me,’ zei hij. ‘Ik was bezig toen je me daarstraks probeerde te bellen. Heb je nieuws?’

Blix ging op de rand van zijn bed zitten. ‘Heb je iemand naar Osen gestuurd?’ vroeg hij.

‘Nicolai Wibe gaat daar vandaag naartoe,’ antwoordde Fosse.

‘De vader van Walter Kroos heeft op de camping een meisje verkracht toen ze die zomer in Noorwegen waren,’ vertelde Blix. ‘Het gaat om Samantha Kasin. Ze heeft tegenwoordig een relatie met Jarl Inge Ree.’

Fosse zweeg een tijdlang. ‘Daarmee hebben we dus een connectie tussen Ree en Kroos,’ zei hij uiteindelijk. ‘Maar wat betekent het briefje dat de Duitse politie in zijn cel gevonden heeft?’

‘Dat hoeft niet zoveel te betekenen,’ antwoordde Blix. Hij keek naar het vel papier met zijn gekrabbel van de vorige avond. ‘Hij kan namen opgeschreven hebben van mensen die hij die zomer ontmoet heeft. Als het iets te betekenen heeft, dan kan het iets zijn wat hij wil doen voordat Jarl Inge Ree vrijkomt. Ree is van plan om rechtstreeks naar Osen te gaan.’

De verbinding kraakte toen Gard Fosse zijn keel schraapte. ‘We hebben een probleem in Osen,’ zei hij. ‘Een vermiste vrouw.’

Blix stond weer op en liep naar het bureau. Emma had hem over de vermissing verteld, maar hij wilde Fosses versie horen.

‘Het gaat om Rita Alvberg, tweeëndertig jaar,’ ging Fosse verder. ‘Ze is afkomstig uit Osen en woont in Oslo, maar is pas geleden in haar geboorteplaats gesignaleerd. Er vindt op dit moment een grote zoekactie plaats.’

‘Is er iets wat in de richting van Walter Kroos wijst?’

‘Er zijn geen aanwijzingen dat er een misdrijf plaatsgevonden heeft,’ zei Fosse. ‘Maar ze is voor het laatst op dinsdag gezien, de dag waarop Walter het land binnengekomen is.’

‘Hebben jullie bekendgemaakt dat hij in Noorwegen is?’

‘Dat hoefden we niet te doen,’ antwoordde Fosse. Zijn stem kreeg een bijtende klank. ‘Emma Ramm heeft het bekendgemaakt voordat we het groene licht gegeven hebben.’

‘Hebben jullie Samantha Kasin gewaarschuwd?’ vroeg Blix. ‘Hebben jullie met haar gepraat?’

‘Ze heeft het waarschijnlijk wel meegekregen,’ zei Fosse. ‘Maar ik zal tegen Wibe zeggen dat hij contact met haar moet opnemen.’

‘Hoe zit het met de telefoon in de cel van Ree?’ ging Blix verder. ‘Weten jullie daar inmiddels iets over?’

‘We hebben een abonnement gevonden en hebben de belgeschiedenis opgevraagd,’ antwoordde Fosse. ‘Alleen nachtelijke gesprekken. Behalve met de twee opgeslagen nummers is hij in contact geweest met een telefoonnummer dat op naam van Camping Osen staat.’

Blix knikte. Hij herinnerde zich het ene nummer nog steeds.

‘Beide nummers zijn van criminele kennissen van hem,’ ging Fosse verder. ‘De technisch rechercheurs denken dat de telefoon gebruikt is om de drugshandel vanuit zijn cel te leiden, maar we blijven het in de gaten houden.’

‘Wat doen jullie als hij maandag vrijkomt?’

Het leek er niet op dat Fosse zin had om de plannen met hem te delen.

‘We hebben een observatieteam klaarstaan,’ antwoordde hij niettemin. ‘Maar hopelijk hebben we Walter Kroos voor die tijd opgepakt.’

De verbinding werd verbroken. Blix ging zitten, voelde aan de potloodpunt en schreef Rita Alvbergs naam op het vel

papier. Erboven schreef hij met grote ronde bewegingen het jaartal 2004.

De antwoorden waren altijd in het verleden te vinden.

Het nieuws dat Walter Kroos in Noorwegen was gesignaleerd, gecombineerd met het feit dat er een vrouw werd vermist op de plek in Noorwegen waar hij destijds was geweest, zorgde ervoor dat de rest van de media erbovenop dook. Emma constateerde tevreden dat de concurrenten news.co bleven citeren, maar ze wist dat het niet zo zou blijven.

Voorlopig had ze een aantal grote voordelen. Het was zaterdag, wat betekende dat de redacties in het land misschien niet over hun vaste misdaadverslaggevers konden beschikken, maar in plaats daarvan onervaren freelancers of weekendvervangers op pad moesten sturen. Emma was al een tijdje in Osen, waardoor ze bronnen had die waardevol konden zijn. Als Rita Alvberg werd gevonden, zou Markus Hadeland haar meteen een sms sturen.

Om drie uur, terwijl Emma in de hut was om wat knäckebröd met smeerkaas te eten, kreeg ze een sms van hem.

Ze gaan naar haar duiken.

Emma trok haar jack aan en liep naar het meer. Er waren meerdere media gearriveerd, met inbegrip van een camerateam van NRK.

Arvid Borvik stond samen met iemand van het zoekteam bij het gebouw waar de duikers zich voorbereidden. Er waren in totaal drie duikers; twee gingen vanaf het land het water in terwijl de derde vanaf de punt van de steiger in het zwarte koude water verdween. Emma nam een paar foto's. Borvik werd in beslag genomen door zijn telefoon, maar zodra hij klaar was moest ze proberen een reactie van hem te krijgen.

Markus stond op een afstandje, een beetje op zichzelf. Ze liep naar hem toe en bedankte hem voor zijn sms. 'Wat is er met je gebeurd?' vroeg ze met een knikje naar zijn voeten. Zijn wandelschoenen waren drijfnat.

'Het is op sommige plekken langs de oever nogal drassig,' zei hij met een glimlach. 'Daar ben ik doorheen gelopen.' Hij schudde zijn hoofd. 'Amateur,' voegde hij eraan toe.

'Je moet naar huis gaan om iets anders aan te trekken,' zei ze.

'Dat ga ik doen, maar ik wilde eerst zien... hoe het hier gaat.'

'Het kan nog even duren.'

'Dat weet ik. Ik wil het gewoon... volgen.'

Ze bleven staan om te kijken wat er gebeurde. Emma huiverde bij het idee dat er een dode vrouw in het water kon liggen.

'Ik heb gisteren met de vader van Jarl Inge Ree gepraat,' zei ze. 'Hij vertelde me dat Samantha Kasin en jij getrouwd geweest zijn.'

Ze liet het als een vraag klinken.

'Ja,' zei hij. 'Dat klopt inderdaad.' Hij sloeg zijn blik neer. 'Maar het was niet de bedoeling dat Samantha en ik een relatie hadden, denk ik, dus toen...' Hij probeerde te glimlachen.

'Mag ik vragen hoe lang jullie getrouwd geweest zijn?'

Hij boog zijn hoofd eerst naar zijn linker- en vervolgens naar zijn rechterschouder. De botten kraakten.

'Twee jaar en zeven maanden,' zei hij. 'We hadden een gemeenschappelijke belangstelling voor muziek, maar eigenlijk was het vanaf het begin een mislukking. Jarl Inge en zij

hebben jarenlang een knipperlichtrelatie gehad. Ik denk dat ze daar een beetje genoeg van kreeg en... Ik probeerde de overblijfselen op te rapen, kun je wel zeggen, maar dat... ging niet bepaald goed.'

Hij kreeg een weemoedige blik in zijn ogen.

'Ik zou je daar veel over kunnen vertellen,' ging hij verder, 'maar ik weet niet of ik daar zin in heb.'

'Dat begrijp ik volkomen,' zei Emma.

'Samantha worstelde met angsten en...' Hij stopte met praten, alsof hij ineens beseftte dat hij toch iets meer had gezegd.

'Denk je aan... de verkrachting?'

Hij wachtte even, waarna hij langzaam knikte.

'Ik heb gehoord dat een vakantieganger het gedaan heeft,' zei Emma. 'Een Duitser.'

Markus leek te aarzelen.

'Klopt dat niet?'

Hij zweeg even. 'Dat gerucht ging inderdaad rond,' zei hij. 'Maar het was geen toerist.'

Emma fronste haar voorhoofd. 'Wie was het dan?'

Markus kneep in zijn vingers. 'Dat... is niet belangrijk. Hij is trouwens dood.' Hij keek naar het water.

'Dood?'

'Ja...' Markus ging niet verder. 'Ik denk dat ik naar huis moet om iets anders aan te trekken,' zei hij met een verontschuldigende glimlach. 'Het begint koud te worden.'

De geur van gistdeeg verspreidde zich door de gang. De Nordlander van cel 8 had de laatste keer dat hij in de gevangenis had gezeten een bakkersopleiding gevolgd. Hij was bijna klaar geweest met zijn stageperiode in Arendal toen hij met zeven kilo amfetamine werd gepakt. Nu bakte hij elke zaterdag taart of iets anders lekkers, waarvoor alle gevangenen een paar kronen van hun dagvergoeding betaalden.

Deze keer waren het kaneelbroodjes met amandelschilfers en glazuur. De bakplaten stonden op het aanrecht en iedereen kon pakken.

‘Drie voor ieder,’ zei de Nordlander.

Gruwel schoof een stukje opzij en liet Blix eerst pakken.

Hij voelde dat er iets was veranderd na wat er eerder vandaag was gebeurd, een wending in hoe de andere gevangenen hem beoordeelden.

‘Fantastisch,’ zei hij tegen de Nordlander. ‘Bedankt.’ Hij legde twee broodjes op een kartonnen bordje, likte de poedersuiker van zijn vingers en liep de gang in, naar cel nummer 6. De deur stond halfopen. Jarl Inge Ree lag op bed met een verbonden neus. Blix klopte op het deurkozijn, maar liep meteen daarna naar binnen.

‘Hier,’ zei hij en hij hield Ree het bordje voor.

Jarl Inge Ree keek schuin naar hem op. ‘Dat hoef je niet te doen,’ zei hij met een zucht.

‘Ik ging ervan uit dat je het niet kunt ruiken,’ zei Blix.

Ree glimlachte even, ging rechtop zitten en pakte een kaneelbroodje. Blix nam het andere.

‘Rita Alvberg is verdwenen,’ zei Blix, waarna hij een hap nam.

Ree stopte met kauwen. ‘Wat bedoel je?’

Blix vertelde hem wat hij wist. ‘Ken je haar?’ vroeg hij toen hij klaar was.

‘Jezus, ja,’ zei Ree. ‘Mijn hele leven al.’ Hij hield het kaneelbroodje in zijn hand en trok er met de vingers van zijn andere hand stukjes af.

‘Wat kan er volgens jou gebeurd zijn?’ vroeg Blix.

Ree stopte een stukje kaneelbrood in zijn mond. ‘Hoe moet ik dat weten?’

‘De politie denkt dat ze vrijwillig verdwenen kan zijn,’ zei Blix.

‘Dat doet Rita niet,’ zei Ree. ‘Daar is ze het type niet voor.’

Blix reageerde er niet op.

‘Houden ze Walter Kroos in de gaten?’ vroeg Ree.

‘Voor zover ik weet niet,’ antwoordde Blix.

‘Ze hebben toch wel in de gaten dat Rita verdwijnt zodra Walter Kroos in Noorwegen opgedoken is?’

‘Ze weten er in elk geval van,’ antwoordde Blix. ‘Kun jij een reden bedenken waarom hij haar kwaad zou willen doen?’

Ree keek weg en slikte terwijl hij nadacht. ‘Nee,’ zei hij uiteindelijk, maar ineens was het alsof hem iets te binnen schoot. ‘Heeft Arvid Borvik de leiding?’

‘Ik heb de naam horen vallen,’ knikte Blix.

Ree stond op. 'Die klootzak zou ik nooit vertrouwen,' zei hij. 'Die vent is geen cent waard. Het enige wat hij kan is bekeuringen uitdelen aan bromfietzers, vissers zonder vergunning en mensen die 's zomers een kampvuur maken.'

'Kenden Rita en Walter Kroos elkaar?' wilde Blix weten.

'Zij heeft hem die zomer ook ontmoet,' antwoordde Ree. Hij hield zijn hand tegen zijn hoofd. 'Maar Walter had alleen oog voor Samantha.'

Hij stond op met het half opgegeten kaneelbroodje in zijn hand en draaide zich abrupt naar Blix om. 'Heeft iemand Samantha gesproken?' vroeg hij.

'Heb jij haar gesproken?' vroeg Blix.

'Niet sinds donderdag,' zei Ree. 'Maar toen wist ik hier niets van. Iemand moet het haar vertellen.'

Hij gooide de rest van het kaneelbroodje richting de afval-emmer, maar miste. 'Heeft Jakobsen dienst?' vroeg hij. 'Ik heb geen beltijd meer.'

'Kathrin is er,' antwoordde Blix. 'Dat gaat je zeker lukken.'

Ree liep de cel uit.

Blix keek om zich heen. Alles zag er nog hetzelfde uit als toen hij hier had gezocht. Hij liep naar buiten, ging naar zijn eigen cel en nam achter het bureau plaats. Hij begon zich een beeld te vormen van de diverse acteurs in de zaak, maar begreep nog lang niet waar het om ging.

Walter keek door een kier tussen de gordijnen naar buiten. Hij stond klaar om ervandoor te gaan als een van de politieagenten zijn hut zou naderen, maar ze bleven in de buurt van het receptiegebouw. Mensen in wandeloutfits en Rode Kruiskleding stroomden eveneens toe. Ze werden in groepjes verdeeld en het bos in gestuurd. Met zoveel politie op de camping moest Walter noodgedwongen binnenblijven.

Dat gaf hem veel tijd om na te denken.

Hij had nagedacht over de dag waarop ze halsoverkop uit Osen waren vertrokken, hoe hij op de achterbank had gezeten en uit het raam had gekeken. Hij snapte niet waarom ze een paar dagen voor de oorspronkelijke datum ineens naar huis moesten. Tegelijkertijd was hij daar blij om geweest; hij begreep niet wat er met Samantha aan de hand was en waarom ze niets meer met hem te maken wilde hebben. Er was niets wat erop wees dat zijn vader uitleg over de plotselinge beslissing zou geven. Hij zat achter het stuur en klemde het vast met zijn gewonde handen.

De dagen nadat ze waren thuisgekomen bleef zijn vader door het huis stormen en met de deuren slaan. Elke vraag, al was het alleen of hij iets wilde eten, werd beantwoord met een woede-uitbarsting. Walter bleef zo ver mogelijk bij hem uit de buurt, maakte zijn huiswerk en luisterde in zijn kamer naar muziek. Hij kon niet stoppen met denken aan Samantha en aan wat Jarl Inge had gezegd.

Ze... kan je niet meer zien. Ze wil je niet meer zien.

Dat... moet je maar aan je vader vragen.

Zijn vader, die 's avonds met bebloede knokkels de hut in was gekomen.

Walter moest proberen te achterhalen wat er was gebeurd, maar zijn vader was nog nooit zo onbenaderbaar geweest. Walter durfde het niet te vragen. In plaats daarvan schreef hij een brief aan Samantha en vroeg het aan haar. In de bibliotheek vond hij een vakantiegids over Noorwegen waarin de camping in Osen werd genoemd, en hij stuurde de brief naar het adres dat daarin vermeld stond.

Het werd winter zonder dat hij antwoord kreeg.

Daarna werd het voorjaar.

Pas in juni, toen de zomervakantie weer naderde, ontving hij een antwoordbrief terug. Eerst geloofde hij niet dat hij van Samantha kon zijn; hij rekende er niet meer op om iets van haar te horen, maar toen hij de envelop had geopend en het grote ronde vrouwelijke handschrift zag kreeg hij moeite met ademen.

Het was geen lange brief.

Ze begon met haar verontschuldigen aanbieden omdat ze hem niet eerder had geantwoord en ze het niet had aangekund om hem op de dag dat hij vertrok te zien. Ze bedankte hem omdat hij geen druk op haar had uitgeoefend en schreef dat ze het vervelend vond dat ze niet in staat was geweest om hem te vertellen wat er was gebeurd.

Ze schreef:

Dat kan ik nu ook nog niet, maar alsjeblieft, Walter, als jullie plannen hebben om dit jaar weer naar Osen te komen, doe het niet. Nu niet en later ook niet. Alsjeblieft, dat kan ik niet verdragen.

Walter had de zinnen meerdere keren moeten lezen om de betekenis ervan te begrijpen. Toen die tot hem doordrong,

begon hij bijna over te geven.

Er was iets tussen zijn vader en Samantha gebeurd.

Dat verklaarde alles.

De bebloede knokkels van zijn vader. *Dat moet je maar aan je vader vragen.* Zijn ouders die ruziemaakten. Samantha, die niet uit huis wilde komen, die hem niet meer wilde zien. Het plotselinge vertrek de dag erna, zijn vaders afschuwelijke humeur de weken nadat ze thuis waren gekomen.

Op een avond waarop zijn vader in de schuur was raapte Walter al zijn moed bij elkaar en ging naar binnen. Het stonk naar zaagsel en alcohol. Zijn vader was een botermesje aan het bewerken.

‘Wat moet je?’ snauwde hij.

De harde klank in zijn stem maakte Walter zenuwachtig. ‘Ik wil alleen... kijken waar je mee bezig bent,’ zei hij.

‘Mee bezig bent?!’ riep zijn vader. ‘Jezus.’ Hij schudde zijn hoofd.

Walter vroeg zich af of hij een andere keer moest terugkomen, maar bleef toch staan.

Zijn vader bleef het botermesje bewerken en bleef drinken. ‘Blijf je daar de hele tijd staan?’ blafte hij. ‘Heb je niets beters te doen?’

‘Papa,’ zei Walter. ‘Wat... is er in Noorwegen precies gebeurd?’

‘Wat bedoel je?’

‘Vorige zomer,’ zei Walter. ‘Op de camping. Toen we zo haastig vertrokken.’

De wrijvende bewegingen over het hout stopten.

‘Je was ook gewond,’ ging Walter verder. ‘Je rechterhand.’

Zijn vader keek ernaar. De wonden waren allang genezen, maar het was alsof hij ze toch kon zien.

‘En je had ruzie met mama.’

Zijn vader snoof, keek weg en mompelde iets wat Walter niet verstond.

‘Had het iets met Samantha te maken?’

Zijn vader verstijfde.

Die reactie was voldoende antwoord voor Walter. De definitieve bevestiging. ‘Wat heb je gedaan, papa? Wat is er gebeurd?’

Zijn vader begon het mes weer te bewerken.

‘De laatste avond dat we daar waren ging je naar buiten,’ ging Walter verder. ‘Je kwam pas laat naar de hut terug en kreeg ruzie met mama...’

‘Ga naar binnen.’

Walter zuchtte. ‘Toe nou, papa, ik weet dat er die avond iets gebeurd is. Moesten we daarom zo plotseling vertrekken?’

‘Heb je niet gehoord wat ik zei?’

‘Heb je niet gehoord wat ik vroeg?’

Zijn vader wierp hem een blik toe met ogen die vuur schoten. ‘Je gaat nu naar binnen,’ zei zijn vader met opeengeklemd tanden. ‘En dan praten we niet meer...’

‘Ik zag hoe je naar haar staarde,’ ging Walter verder. De tranen waren in zijn ogen gesprongen. ‘Je zag dat Samantha en ik... samen iets moois hadden en dat vond je natuurlijk vreemd.’

‘Walter, ik zweer je...’ Hij hief het botermesje naar hem. Zijn hand was wit van het stof.

‘Eén keer gebeurde er iets moois in mijn leven,’ ging Walter verder. Hij had geen idee waar hij de woorden vandaan haalde. ‘En dat moest jij verpesten. Natuurlijk moest je het verpesten!’

Zijn vader stond zo plotseling op dat de stoel naar achteren schoof en viel. Het duurde even voordat hij zijn evenwicht terug had, maar daarna gaf hij Walter een klap die hij niet zag aankomen. Walter viel naar achteren en zakte met zijn rug tegen de muur. Zijn hele gezicht voelde verlamd.

Hij zakte langzaam naar de vloer. Zijn vader torende boven hem uit met trillende vuisten. Het bloed begon uit Walters neus te sijpelen.

‘Je zou blij moeten zijn,’ zei zijn vader, waarna hij snoof. ‘Je zou die hoer toch nooit voor jezelf gehad hebben.’

Daarna liep hij naar buiten.

Ze praatten er nooit meer over.

Ik wil dat je de vloer vandaag dweilt.

Samantha veegde de verse verf van haar handen terwijl ze aan haar vaders woorden van die avond dacht en hoe anders alles geweest zou zijn als ze gewoon had geweigerd.

Het was iets na tien uur geweest en ze zaten rond een plastic tafel achter de campingwinkel, in de eerste plaats omdat het niet ver lopen was naar de drank die haar vader in de achterkamer bewaarde, maar ook omdat haar moeder hen niet in huis wilde hebben omdat ze vroeg naar bed moest. Het werd altijd heel laat en luidruchtig als haar vader en haar oom bij elkaar waren.

Oom Abel wilde alles weten over de zangwedstrijd en hoe de programmaleider en de anderen in werkelijkheid waren. Haar neef Fred zei niets. Hij staaarde voor zich uit en dronk frisdrank.

‘Ik wil dat je de vloer vandaag dweilt.’

Samantha keek ongeloofig naar haar vader.

‘Kom op,’ ging haar vader verder. ‘Ik ben van acht uur vanochtend tot acht uur vanavond aan het werk geweest. Wat heb jij in die tijd gedaan?’

Samantha wilde zeggen dat ze zich had voorbereid op de show van de volgende dag. Ze wilde door naar de finale zodat ze het leven van zichzelf en van hen allemaal misschien kon veranderen. Ze kon zichzelf er echter niet toe brengen om dat te zeggen.

‘Mama heeft last van haar rug,’ zei haar vader. ‘Dat weet je. Help gewoon een beetje mee. Je bent nog geen superster en de vloer is vies.’

‘Moet dat nú?’

‘Ja, wanneer moet het anders gebeuren? Morgen? Je slaapt altijd een gat in de dag.’

Dat was niet waar; ze sliep niet langer dan tot een uur of negen, maar haar vader begreep blijkbaar niet dat tieners veel slaap nodig hadden.

‘Daar doe je goed aan, Kenneth,’ zei oom Abel met een scheve glimlach. ‘Het is belangrijk voor de hedendaagse jeugd om contact met de werkelijkheid te houden.’

‘Met de vloer dus,’ zei haar vader.

Ze lachten allebei.

‘Misschien kun jij helpen?’ Oom Abel gaf een klap op de schouder van zijn zoon.

Fred bleef met zijn te grote ogen voor zich uit staren. ‘Het is mijn winkel niet,’ zei hij. Het klonk alsof hij zes in plaats van eenentwintig was.

Samantha had nooit begrepen wat er mis was met Fred, maar ze had het ook nooit gevraagd.

De gezinnen kwamen normaal gesproken twee keer per jaar bij elkaar, één keer in de zomer en één keer op een van de dagen tussen kerst en nieuwjaar. Het eindigde er meestal mee dat de broers stomdronken werden en Fred in de televisiekamer naar tekenfilms keek. Samantha kreeg altijd de opdracht om zich een beetje om hem te bekommeren en met hem te kaarten of zoiets.

Het was in principe onmogelijk om iets met Fred samen te doen. Alles werd vreemd of ongemakkelijk. Hij wist niet hoe hij met anderen moest praten, gaf alleen antwoord op vragen en stelde er zelf nooit een. En als hij een keer iets zei, was het meestal iets waarvan ze niets begreep.

Ze zuchtte, stond met tegenzin op, liep naar de campingwinkel en haalde een zwabber en een emmer tevoorschijn. Ze was niet van plan het grondig te doen. Het moest voldoende zijn om de ergste vlekken weg te boenen en dat het binnen naar groene zeep rook.

Het was heet en benauwd in de campingwinkel.

Samantha zette de achterdeur open zodat het een beetje doortochtte. Ze trok het dunne capuchonshirt uit, begon achter in de winkel en zuchtte toen ze zag dat er een zak meel op de vloer was gevallen. Er zat een gat in en op de vloer lag een witte laag.

Ze stuurde een boze gedachte naar haar vader, liep naar de achterkamer om een stoffer en blik te halen en veegde het meel weg. Toen ze de kapotte zak meel oppakte beseftte ze pas dat ze dat als eerste had moeten doen.

Samantha kreunde, gooide de zak meel in de dichtstbijzijnde vuilnisbak en veegde de vloer nog een keer.

Uiteindelijk sprenkelde ze water met groene zeep op de vloer en begon de zwabber moeizaam over de vloer heen en weer te bewegen. Ze haatte het echt om vloeren te dweilen.

De bel boven de voordeur rinkelde. Samantha rolde met haar ogen. 'We zijn gesloten!' riep ze.

Geen reactie.

Ze dweilde verder. Toen ze stopte om het zweet van haar voorhoofd te vegen hoorde ze voetstappen in de winkel. 'We

zijn gesloten!' riep ze opnieuw, nu iets harder. 'Ik dweil alleen de vloer.'

Ze kreeg weer geen antwoord, zette de zwabber neer en liep om de dichtstbijzijnde kast heen, maar zag niemand.

'Hallo?' zei ze.

Het was doodstil.

Ze haalde haar schouders op, liep terug en stopte de zwabber in de emmer om hem nat te maken. Het volgende moment hoorde ze vlak achter zich voetstappen en ze draaide zich snel om.

'Hé, hallo,' zei ze met een glimlach. 'Jij bent het. Jezus, je laat me schrikken.'

Ineens had ze er spijt van dat ze haar shirt had uitgetrokken. Pas nu ontdekte ze dat hij op de plek stond waar het nat was. Er zouden afdrukken van zijn schoenzolen achterblijven. 'Wat is er?' vroeg ze.

Hij zei niets.

'Heb je iets nodig?'

Daar gaf hij geen antwoord op.

'Goed,' ging ze verder. 'Ik moet dit afmaken.'

Samantha stak haar hand uit om de zwabber te pakken, die tegen de plank met conservenblikken stond en voelde een harde greep rond haar pols.

'Wat doe je?' zei ze.

Ineens was zijn gezicht vlak bij het hare. Hij probeerde haar te kussen, maar ze slaagde er in eerste instantie in om haar gezicht weg te draaien. Het volgende moment pakte hij haar

ook met zijn andere hand vast en duwde haar tegen de kast zodat er meerdere blikken op de vloer vielen.

‘Stop daarmee,’ zei ze, waarna ze begon te roepen. ‘Hou op!’

Het hielp niet.

Hij was sterk, veel sterker dan zij, en het lukte haar niet om los te komen. Toen hij zijn hand plotseling ruw tussen haar benen duwde stroomde de angst door haar heen. Uit zijn ogen straalde agressieve wellust. Ze probeerde weer te roepen, maar hij legde zijn hand stevig op haar mond.

Daarna duwde hij haar op de vloer, ging boven op haar liggen en gebruikte zijn knie om haar benen uit elkaar te duwen.

Dit gebeurt niet, dacht ze. Lieve god, dit gebeurt niet. Hij liet haar gezicht heel even los om zijn korte broek naar beneden te trekken, lang genoeg voor haar om te schreeuwen, maar het volgende moment stompte hij met zijn vuist in haar gezicht. Haar achterhoofd sloeg met een bonk op de vloer. Een scherpe pijn verspreidde zich in haar nek en het was alsof ze haar gezicht niet meer voelde, maar ze probeerde nog steeds om hem uit alle macht weg te duwen.

Dat lukte niet.

Hij probeerde haar bikinibroekje naar beneden te trekken.

Ze pakte het vast, vastbesloten om niet los te laten. Toen hij haar hand wegtrok scheurde de stof en was ze volledig naakt, met haar onderlichaam dicht tegen dat van hem aan. Op het moment dat hij opgewonden grommend bij haar binnendrong klonk de deurbel weer.

Samantha had de deurbel nooit weggedaan. Hij rinkelde ook nu ze naar buiten liep en de deur achter zich op slot deed. De koude lucht was heerlijk op haar wangen. Haar hoofd voelde

zwaar omdat ze urenlang in de net geschilderde ruimte was geweest, ook al had ze een raam wijd openstaan.

Ze keek om zich heen.

De politie was nog niet vertrokken, maar ze mocht en kon niet langer wachten.

Ze keek op, haalde diep adem en liep naar hut K-1492.

De leider van het duikteam stond met een koptelefoon op zijn hoofd op de steiger. Arvid Borvik was naar hem toe gegaan om hem iets te melden, wat hij vervolgens doorgaf aan degenen die zich onder water bevonden.

Normaal gesproken was Emma goed in liplezen en had ze in elk geval een idee van wat er werd gezegd, maar Arvid Borvik had een pluk pruimtabak onder zijn bovenlip, wat het onmogelijk maakte om er ook maar iets van te begrijpen.

Volgens een website over de plaatselijke geschiedenis was het Osen-meer ontstaan doordat smeltwater bleef staan in het natuurlijke bassin dat door een gletsjer was achtergelaten. Op het diepste punt was het acht meter, maar dat was ver bij de oever vandaan.

De duikers werkten inmiddels anderhalf uur in teams en de luchtballen stegen gestaag naar de oppervlakte. Het water werd donkerder naarmate het middaglicht langzaam verdween.

De leider van het duikteam kreeg een bericht in zijn koptelefoon. Hij schoof hem iets rechter en leek enthousiast te worden. Ook Borvik, die normaal gesproken een monotone en slome lichaamshouding had, kwam tot leven en meldde iets over de politieradio.

Emma nam een foto. De journalisten om haar heen kwamen in beweging en liepen naar de pier, maar kregen te horen dat ze afstand moesten houden.

De duikleider gaf instructies via het onderwatercommunicatiesysteem. Eén duiker kwam met lege

handen aan land terwijl de tweede naar de derde zwom om hem te helpen.

Emma keek om zich heen. De opkomst van de pers zou niet zo groot zijn geweest als het om een gewone zoekactie was gegaan. De journalisten praatten niet met elkaar terwijl ze wachtten. Een van de jongste verslaggevers leek bijna misselijk van de spanning.

Een van de duikers verscheen aan de oppervlakte, meteen gevolgd door de tweede. De camera's op de steiger zoemden. Emma kneep haar ogen tot spleetjes. Het leek erop dat een van de duikers iets meenam naar de steiger. Ze stelde vast dat het te klein was om een lichaam te kunnen zijn.

Het voorwerp dat uit het water werd gehesen leek op een schoudertas, met een riem en glanzende gespen. Borvik ging op zijn hurken zitten om hem te inspecteren. Hij duwde een beetje tegen het voorwerp en besprak iets met een andere politieagent die erbij was gekomen, waarna hij overeind kwam.

De duikers kregen een mededeling en kwamen het land op.

Borvik liep langzaam naar Emma en de andere journalisten toe.

'Wat hebben jullie gevonden?' vroeg een van hen.

Het leek alsof Borvik overwoog of hij de informatie met de journalisten zou delen. 'Een vistas,' antwoordde hij uiteindelijk. 'Hij ligt al een tijd in het water en zit vol met oude blinkers en verroeste visspullen.'

Hij maakte zich lang en ging door met een autoritaire toon in zijn stem waarop hij duidelijk had geoefend. 'We stoppen voor vandaag met de zoekactie onder water, maar gaan morgen met behulp van een sonar verder,' legde hij uit. 'De manschappen die het terrein uitkammen komen morgen

eveneens terug om verder te zoeken.' Hij gaf hun een kort knikje alsof hij niet van plan was om meer te zeggen, maar dat veroorzaakte een lawine aan vragen die allemaal in dezelfde richting gingen. Een journalist van *VG* overstemde de anderen.

'Is er nieuws over Walter Kroos?' vroeg hij.

Borvik aarzelde. 'Ik ben hier om een zoekactie te leiden,' zei hij uiteindelijk. 'Op vragen over andere zaken kan ik geen antwoord geven.'

De journalisten gaven het niet op en stelden de vragen gewoon op een andere manier. Borvik manoeuvreerde erdoorheen alsof hij zich op onbekend terrein bevond, maar vermeed het om iets te zeggen wat zo geïnterpreteerd kon worden dat de politie Walter Kroos ervan verdacht achter de verdwijning te zitten.

Emma slaagde erin ook een vraag te stellen. 'Zijn er gestolen voertuigen in de omgeving gevonden?'

Borvik fronste zijn voorhoofd en wierp een haastige blik op zijn horloge. 'Zoals ik al zei ben ik hier in verband met de zoekactie en kan ik geen antwoord geven op vragen over andere zaken.'

Een andere journalist begreep waar Emma met haar vraag naartoe wilde. 'Hoe zit het met het openbaar vervoer?' vroeg ze. 'Hebben jullie aan buschauffeurs gevraagd of ze Rita Alvberg gezien hebben? Of Walter Kroos?'

'Er is niets wat erop wijst dat Rita Alvberg uit Osen vertrokken is,' antwoordde Borvik. 'Dat was het voor vandaag.'

De vragen gingen door, maar Borvik draaide hun zijn rug toe. Toen hij weg was, loste de groep journalisten snel op. Emma ging naar haar hut om de artikelen die ze op de site had gezet bij te werken. Met een andere kop en inleiding zou

het artikel nieuw lijken. Toen ze daarmee klaar was, pakte ze haar telefoon en schreef ze een sms aan Markus Hageland.

Hoi. Ik hoop dat je voeten weer droog zijn. 😊 Mag ik vragen over wie je het had toen je zei dat degene die Samantha verkracht heeft dood is?

Ze verstuurde de sms. Na maar een paar seconden wist Emma dat Markus hem had gelezen. Rechtsonder stond 'GELEZEN OM 18.23'. Hij antwoordde echter niet.

Emma leunde naar achteren en dacht na. Er was tot op zekere hoogte één persoon in Samantha Kasins directe omgeving die niet meer leefde.

Haar vader.

Maar dat was misschien een beetje te vergezocht?

Emma ging toch rechtop zitten en typte de volledige naam van Samantha's vader – Kenneth Kasin – in op een zoekmachine. Ze voegde er 'dood' als zoekwoord aan toe en belandde op een pagina van de plaatselijke krant met een artikel over het overlijden van de campingeigenaar. Hij werd beschreven als een hoeksteen van de dorpsgemeenschap, een trotse bewoner van Osen en een harde werker zonder weerga.

De journalist die het artikel had geschreven heette Siri Jespersen. Een jaar later was ze teruggegaan naar de camping om een artikel te schrijven over hoe het nu ging. In de overgangsfase regelde Kenneths broer Abel de zakelijke kant vanuit zijn advocatenkantoor in Oslo terwijl de weduwe zorg droeg voor de dagelijkse leiding. Samantha werd nergens genoemd.

Abel Kasin noemde de dood van zijn broer een tragische gebeurtenis die de camping en het kleine gezin zwaar had

getroffen. In de tekst werden geen andere tragediën vermeld, maar dat was misschien omdat iedereen wist waarom het ging.

Emma had nog nooit over Abel Kasin gehoord, dus zocht ze ook informatie over hem. Hij was vierenvijftig, was advocaat en woonde in Skjetten, een stadje ten noorden van Oslo. Hij was gescheiden en hield zich voornamelijk bezig met bedrijfsrecht.

Emma ging terug naar de pagina met het krantenartikel. Tussen de kop en de inleiding van het artikel stond een foto van Siri Jespersen, met daarbij een e-mailadres en een telefoonnummer. Emma besloot haar te bellen.

Siri Jespersen nam op met haar voornaam.

Emma stelde zich voor. 'Stoor ik? Ik weet dat het zaterdagavond is.'

'Nee hoor,' antwoordde Siri Jespersen. 'Het is geen probleem. Ik heb je in Osen gezien. Ik zit nu in mijn kantoor om over de zaak te schrijven.'

'Dan zal ik je niet lang ophouden,' zei Emma. 'Ik verdiep me in de bewoners van Osen en oude en nieuwe gebeurtenissen die er hebben plaatsgevonden om een beter beeld te krijgen van wat voor soort plek het is.'

Het bleef een paar seconden stil. 'Tja,' zei Siri Jespersen uiteindelijk. 'Ik kom hier niet vandaan, maar de redactie is op zo'n manier ingedeeld dat ik het weinige wat hier gebeurt meestal voor mijn rekening neem. De mensen hier leven voornamelijk van het bos en de rivier. Bosbouw en waterkracht: de twee hoekstenen van de Noorse industrie. Waar waren we als samenleving zonder die twee geweest?'

Emma beaamde het. 'Het is me opgevallen dat hier niet veel bekende personen vandaan komen,' zei ze. 'Afgezien van

Samantha Kasin misschien.'

'Ja...' Jespersen ging niet meteen verder. 'Ja, Samantha is nog steeds min of meer een plaatselijke beroemdheid.'

'Het is triest dat ze niet is blijven optreden,' zei Emma.

'Inderdaad.'

'En daarna is ze haar vader ook nog kwijtgeraakt.'

'Dat klopt.' Jespersen zei er niet meer over.

'Hebben hier nooit moorden of ongelukken plaatsgevonden?' vroeg Emma. 'Verdachte sterfgevallen, dat soort dingen?'

Het werd weer stil. 'Moord... Voor zover ik weet niet. Ongelukken... We hebben vier tot vijf jaar geleden een sterfgeval gehad. Een medewerker raakte beklemd achter een stapel pallets. Verdachte sterfgevallen... Niet in mijn tijd in elk geval.'

Emma tekende een droedel op het notitieblok dat voor haar lag. 'Ik zag dat je een artikel over Kenneth Kasins overlijden geschreven hebt,' zei ze.

'Dat kan wel kloppen.'

'Je hebt Abel, zijn broer, geïnterviewd. Hij zei dat er geen eind leek te komen aan de tragediën die de familie treffen.'

Het leek alsof Jespersen nadacht. 'Is dat zo?' zei ze na een tijdje.

'Het staat in je artikel.'

'Dan heeft hij dat blijkbaar gezegd.' Ze lachte.

'Het lijkt erop dat de familie met meer tragediën te maken gehad heeft,' zei Emma op een vragende toon.

‘Ja, ze hebben met het nodige te kampen gehad, dat is in elk geval heel zeker.’

Emma vroeg zich af of de journaliste aan de verkrachting van Samantha dacht, maar wilde de vraag niet rechtstreeks stellen.

‘Abel is zijn zoon een paar jaar geleden kwijtgeraakt,’ ging Siri Jespersen verder.

‘Zijn zoon?’

‘Hij is verdronken,’ zei de journalist. ‘In het Osen-meer.’

Emma stond op, liep naar het raam en keek naar het donkere water. ‘Heb je daar ook over geschreven?’ vroeg ze.

‘Nee, dat was voordat ik hier kwam werken, maar ik herinner me dat het gebeurd is. De zoon van Abel was een beetje achtergebleven.’

‘Herinner je je hoe hij heette?’

‘Fred,’ zei Siri Jespersen. ‘Net als mijn opa.’

‘Fred,’ herhaalde Emma, waarna ze naar haar pc terugliep. ‘Hoe oud was hij?’

‘Een jaar of twintig, geloof ik.’

Emma toetste de naam in.

‘Is er trouwens nieuws over Walter Kroos?’ vroeg Siri Jespersen.

Emma bestudeerde de informatie op het scherm. ‘Nee,’ antwoordde ze enigszins afwezig. ‘Het is alsof alle sporen van hem voor het Centraal Station in Oslo eindigen. Heb jij iets gehoord?’

‘Nee,’ antwoordde Jespersen. ‘Ik heb geprobeerd Karina Kasin te bellen, maar ik krijg haar niet te pakken.’

Emma had ook geprobeerd contact met Samantha's moeder op te nemen. 'Ik zal je niet langer dan hoogstnoodzakelijk ophouden,' zei ze. 'Heel hartelijk bedankt voor je hulp. We komen elkaar ongetwijfeld weer tegen.' Ze verbrak de verbinding en opende het bovenste nieuwsartikel dat ging over een verdrinking in Osen op 22 augustus 2007. De naam van de verongelukte persoon werd niet genoemd in het artikel, maar de leeftijd klopte met die van Fred Kasin.

Arvid Borvik was geïnterviewd en er stond een foto van hem bij het artikel. Hij wilde er niet over speculeren wat er gebeurd kon zijn, maar voegde eraan toe dat de zaak routinematig onderzocht zou worden.

Emma leunde naar achteren en probeerde haar gedachten op een rijtje te zetten. Ze was ervan overtuigd dat er iets niet klopte.

Doe alsof er niets aan de hand is. Gedraag je zoals altijd.

Samantha had die woorden telkens weer tegen zichzelf herhaald. Het renovatieproject had haar geholpen om afleiding in deze onrustige tijd te hebben. Het had haar iets anders gegeven om haar gedachten op te richten.

De avondronde over de camping was een vertrouwde routine. Haar vader had het elke avond gedaan. Eén keer had hij een brand voorkomen. Een paar Italianen hadden as in een kartonnen doos gestopt en hadden die buiten neergezet. Die smeulde en het houten terras had vlam gevat. Een andere keer had hij twee jongens op heterdaad betrapt terwijl ze in een van de caravans aan de zuidkant van de camping inbraken.

Samantha nam het minder nauw met de inspectieronden. Ze ging om de drie dagen en buiten het seizoen nog minder. Ze was nog nooit iets tegengekomen wat niet pluis was.

Niets wees erop dat er iemand in K-1492 verbleef. Er brandde geen licht en er stonden geen vuilniszakken of andere spullen voor de trekkershut.

Samantha keek om zich heen. Drie vrouwen liepen op het pad naar het Osen-meer. Ze zag niet wie het waren, maar dat was niet belangrijk; ze liepen met hun rug naar haar toe.

Samantha stapte het terras op. Het hout was vochtig omdat het een natte herfst was geweest. Terwijl ze naar de deur liep kraakte het hout onder haar schoenen. Een gast zou haar horen.

Ze bleef voor de deur staan, ademde langzaam door haar neus in en deed haar ogen een paar seconden dicht. Toen ze ze

weer opende, overwoog ze zich om te draaien en later terug te komen. Haar rechterhand, die nog steeds pijn deed van het schilderen, besliste voor haar. Ze trok aan de deur, die op slot was.

Ze klopte aan, maar hoorde geen bewegingen binnen. Ze klopte nog een keer en trok weer aan de deurkruk. Ze draaide zich opnieuw om. Niemand zag waar ze was of wat ze deed.

Ineens merkte ze dat het gordijn bewoog, maar ze zag niemand.

Samantha stond op het punt om nog een keer te kloppen toen het slot langzaam geopend werd. Het volgende moment ging de deur open.

Een lange man met kort haar en een baard verscheen in de deuropening.

Hij droeg een legergroene allweatherbroek en een zwart T-shirt zonder opdruk. Zijn armen waren behaard en mager. Uit de hals van het T-shirt stak donker haar.

De jaren hadden zich in Walters voorhoofd genesteld. Hij had diepe rimpels.

Hij had ook rimpels naast zijn ogen, maar zijn gezicht leek onaangetaast door alles wat hij had gedaan, had meegemaakt en met zich meedroeg.

‘Hallo,’ zei ze.

‘Hallo,’ zei hij.

Ze glimlachte een beetje. ‘Ik... wist niet zeker of je... gearriveerd was,’ zei ze. De juiste woorden waren in het Engels nog moeilijker te vinden. ‘Ik durfde hier eerder niet naartoe te komen,’ voegde ze eraan toe.

De afgelopen dagen had ze heel vaak naar K-1492 gekeken, maar ze had hem niet één keer gezien.

‘Je hebt de sleutel dus gevonden.’

Walter knikte. Hij rekte zijn hals uit en keek achter haar.

‘Als je me binnenlaat, dan hoeven we niet bang te zijn dat iemand ons ziet.’

Walter verontschuldigde zich en opende de deur helemaal. Ze liep naar binnen en trok haar schoenen uit. Walter bleef staan en draaide zich naar haar om alsof hij niet goed wist wat hij moest zeggen of doen.

Dat wist Samantha ook niet.

Het voelde niet natuurlijk om elkaar te omhelzen. Ze omhelsde ook niet graag, niet meer in elk geval. Vroeger was het een normale manier geweest om een kennis te begroeten, maar ze had Walter al zeventien jaar niet meer gezien en er was in die tijd veel gebeurd.

Walter slikte een paar keer en bleef naar haar staren.

De baard gaf zijn gezicht karakter.

In Samantha's hoofd was Walter altijd zestien gebleven, met een gladde kin, slank en zwijgzaam. Er was geen twijfel aan dat hij nog steeds iemand van weinig woorden was en hij was niet veel zwaarder geworden. Het T-shirt zat los rond zijn armen. Verder was er niet veel aan hem veranderd.

Hij was alleen ouder geworden.

Ze vroeg zich af wat hij ervan vond om haar na al die jaren terug te zien. Samantha wist dat hij stapelverliefd op haar was geweest. Vond hij haar nog steeds mooi? Ze had niet zo goed voor zichzelf gezorgd als had gemoeten, maar ze wist dat

mensen zich nog steeds naar haar omdraaiden als ze langsleiep. In de pub was er altijd wel iemand die haar wilde versieren.

Ze gingen aan de keukentafel zitten.

Walter had op de bank geslapen. Het dekbed lag in een prop aan één kant. Ernaast stond een houten stoel die als nachtkastje fungeerde. Er lag een pocket op.

Er was niemand die hem nog dwong om te lezen, maar toch deed hij het.

‘Hoe... is het met je?’ vroeg ze.

‘Goed,’ antwoordde hij.

Het was lastig iets te bedenken om te zeggen.

‘Ik heb het grootste bed voor je opgemaakt,’ zei ze met een knikje naar de slaapkamer.

‘Het is hier prettiger,’ antwoordde hij met een blik op de bank. ‘Er is meer ruimte.’

Ze knikte. ‘Ik begrijp dat het allemaal zo gegaan is als de bedoeling was?’

‘Ja, het ging volgens plan. Het was een goed plan, een goed voorstel.’

‘Ben je ook gemakkelijk het land uit gekomen?’

‘Ja.’

Het werd stil tussen hen.

‘Wat doe je hier?’ vroeg hij uiteindelijk. ‘Nu? Is het niet een beetje vroeg?’

‘De politie weet dat je hier bent,’ zei ze.

Toen ze zijn gezichtsuitdrukking zag stak ze haar handen op. ‘Ik bedoel niet hier,’ zei ze. ‘Maar in Noorwegen.’

Hij ontspande weer.

‘De Noorse media zijn naar je op zoek. Vandaag was hier een journalist die naar je vroeg. Ze weet dat je hier in 2004 geweest bent.’

Dat zorgde ervoor dat hij weer op zijn hoede was.

‘Je kunt hier niet blijven,’ zei Samantha. ‘Het is te riskant. Te veel politie en media. Het is één ding dat ze naar jou op zoek zijn, maar nu zoeken ze ook naar Rita. Rita Alvberg. Herinner je je haar nog?’

Hij knikte.

‘Ze wordt vermist.’

Het leek hem niets te kunnen schelen.

‘We moeten je beter verstoppen,’ zei ze. ‘Ik... je... kunt bij mij in huis komen. Dat is veiliger. Mijn moeder is in Spanje, dus dat komt heel goed uit. Je had eigenlijk meteen naar mijn huis toe moeten komen.’

Hij gaf geen antwoord.

Samantha stond op. ‘Ik moet weg,’ zei ze. ‘Maar kom vanavond naar mijn huis, als iedereen naar bed is en er geen verkeer meer op de weg is.’

‘Hoe laat is dat ongeveer?’ vroeg Walter.

‘Elf uur, misschien halftwaalf.’

Hij knikte. ‘Ik zal er zijn.’

Meerdere voormalige gevangenen hadden hun naam in de celmuur gekrast, een paar namen waren dieper dan andere.

ROY BOLT, 1997.

Blix keek er elke avond naar.

Roy Bolt had blijkbaar op dezelfde manier als hij in bed gelegen en had een schroef of een ander scherp voorwerp gebruikt terwijl zijn hoofd op het kussen lag. De muur was sinds 1983 meerdere keren geschilderd, maar was nooit geplamuurd.

Blix wist niet wie Roy Bolt was en geen van de bewakers op de afdeling was oud genoeg om zich hem te herinneren. Bakker had verteld dat Jarle Mogen, een oplichter uit Skien, de cel voor Blix had gehad.

Hij was een bedrijf begonnen dat zich bezighield met valutahandel en investeerders lokte met beloften over wonderbaarlijke winsten. Het had als een soort piramidespel gewerkt. Het geld van nieuwe investeerders dekte de betaling aan degenen die eerder bij het bedrijf waren gekomen en zich wilden laten uitkopen. Die betalingen waren succesverhalen die nieuwe geïnteresseerden lokten. Vaak werd geld dat er aan de onderkant van de piramide uit gehaald werd, opnieuw geïnvesteerd in een hogere trede in de piramide. In werkelijkheid werd er geen waarde gecreëerd en het bedrijf ging failliet. Er werd gezegd dat Jarle Mogen ergens meer dan een miljard kronen in buitenlandse valuta had staan. Op de dag dat hij was vrijgelaten, was hij naar verluidt naar Brazilië vertrokken.

Het geluid van de televisie in de cel naast hem drong in zijn cel door. Blix zapte langs de zenders tot hij hetzelfde programma vond, zodat het geluid synchroon was. Het was een oude, Amerikaanse comedy die net begonnen leek te zijn.

Hij hoorde geen voetstappen in de gang, maar plotseling werd er op de deur geklopt en ging het inspectieluik open.

‘Telefoon voor je,’ zei de bewaker in de gang, waarna hij een draadloze telefoon naar binnen stak. ‘Ik kom hem over een halfuur ophalen.’

Het was een secundair apparaat waarmee niet naar buiten gebeld kon worden. Het display vermeldde dat het gesprek al ruim een minuut duurde.

‘Ja, met Blix,’ zei hij, zoals hij altijd had gedaan als de telefoon op zijn werk overging.

‘Met mij,’ zei Emma.

Blix ging bij het bureau zitten. ‘Heb je nieuws?’ vroeg hij.

‘Nee, eigenlijk niet,’ antwoordde Emma.

Blix luisterde terwijl ze over de zoekactie vertelde. ‘Waarom bel je?’ vroeg hij toen ze klaar was. ‘Je zei dat er éígenlijk geen nieuws was. Wat heb je ontdekt?’

Emma aarzelde, alsof ze erover moest nadenken hoe ze het zou vertellen. ‘Heb ik je over Markus Hadeland verteld?’ vroeg ze uiteindelijk.

‘Nee. Wie is dat?’

‘De ex-man van Samantha. Ik heb hem gisteren in de pub ontmoet en vandaag kwam ik hem weer tegen. Hij deed mee aan de zoekactie.’

Blix schreef de naam op.

‘Ik heb hem naar de verkrachting gevraagd,’ ging Emma verder. ‘Het leek niet of hij zin had om erover te praten, maar hij zei dat het niet door een toerist was gedaan.’

‘Wie was het dan?’ vroeg Blix.

‘Iemand die nu dood is,’ antwoordde Emma. ‘Markus wilde er niet meer over praten, maar ik kreeg het gevoel dat het iemand uit het dorp was.’

‘Je moet nog een keer met hem gaan praten,’ zei Blix.

‘Op dit moment reageert hij niet op mijn sms’jes,’ zei Emma.

Blix hoorde dat ze een slok nam voordat ze verderging.

‘Een man van dezelfde leeftijd als Samantha is jaren geleden in het Osen-meer verdronken. Hij was haar neef en was verstandelijk gehandicapt.’

‘Hoe heette hij?’ vroeg Blix.

‘Fred Kasin,’ antwoordde Emma. ‘Zijn vader, Abel Kasin, is bedrijfsjurist. Vlak nadat zijn broer was overleden, heeft hij geholpen met de bedrijfsvoering van de camping, maar dat doet hij nu niet meer.’

Blix maakte een aantekening.

‘Heb je nog een keer met Fosse gepraat?’ vroeg Emma, waarmee ze van onderwerp veranderde.

‘Dat is alweer een paar uur geleden,’ antwoordde Blix. ‘Hij heeft een onderzoeker naar Osen gestuurd.’

‘Wie dan?’

‘Nicolai Wibe.’ Hij hoorde Emma iets op het toetsenbord typen. Dat de politie Oslo een onderzoeker naar Osen had gestuurd, was nieuws in een zaak die verder stilstond.

‘Ik heb hem hier nog niet gezien,’ zei ze.

Blix overwoog om haar te vertellen dat hij toestemming had om naar het graf van Iselin te gaan, maar deed het niet. ‘Er is een manier om uit te zoeken wie de dader is,’ zei hij.

‘Wat bedoel je?’ vroeg Emma.

‘Van de verkrachting,’ zei Blix. ‘Je moet weer met Samantha gaan praten. Zij weet tenslotte wie het is.’

‘Ik probeer het eerst bij Markus Hadeland,’ zei ze. ‘Blijkbaar speelt hij vanavond weer in de pub.’

Ze stonden op het punt om het gesprek te beëindigen.

‘Zit je achter je computer?’ zei Blix plotseling.

‘Ja, hoezo?’

‘Kun je een naam voor me opzoeken?’ vroeg hij. ‘Roy Bolt.’

Hij hoorde haar vingers weer op het toetsenbord typen.

‘Wie is dat?’ vroeg ze.

‘Ik dacht dat jij me dat zou kunnen vertellen,’ antwoordde Blix. ‘Heb je iets gevonden?’

‘Veroordeeld wegens moord, staat hier.’

Blix wachtte tot ze begon voor te lezen.

‘In 1994 heeft hij zijn vriendin ergens in Telemark vermoord met een bijl,’ vatte ze samen. ‘Daarna heeft hij haar hoofd afgehakt en heeft hij geprobeerd dat aan de varkens op de boerderij van zijn ouders te voeren. Een echte psychopaat dus.’

‘Ik begrijp het,’ zei Blix.

‘Het laatste internetartikel is van 1997,’ ging Emma verder. ‘Er staat in dat hij dood in zijn cel aangetroffen is. Heeft het iets met de zaak te maken?’

‘Nee,’ antwoordde Blix. ‘Het is gewoon een naam die in een ander verband opgedoken is. Vergeet maar dat ik het gevraagd heb.’

De hoofdhuid onder de pruik jeukte. Normaal gesproken douchte Emma elke dag, ook als ze niet sportte. Ze was weliswaar nog maar anderhalve dag in Osen, maar ze verlangde ernaar om warm water over haar lichaam te voelen stromen. Ze voelde zich vies en ze was van plan om vanavond nog weg te gaan.

Emma pakte de handdoek die Samantha Kasin haar had gegeven en de douchegel die ze had gekocht en liep door de koude donkere avond naar de gemeenschappelijke ruimte. Ze vond het geen prettig idee om te douchen op een plek waar zoveel mensen voor haar dat al hadden gedaan. Ondanks alle beloften over hoe schoon het er was voelde het niet zo. Ze wist niet goed waarom dat zo was.

Haar schoenen maakten bij elke stap die ze zette een zuigend geluid op de drassige grond. De twee hutten die eerder verlicht waren geweest, waren nu donker. Toch had ze het gevoel dat er iemand naar haar staarde.

De wind, die uit noordelijke richting kwam, ruiste door de bomen. De duisternis in het bos bevatte een bepaald mysterie. Het zwarte onbekende dat van alles kon bevatten en nu er bovendien naar een vermiste vrouw werd gezocht...

Emma huiverde.

Ze voelde zich kwetsbaar, wat misschien vooral kwam omdat ze niemand zag en ze onderweg was naar een toiletgebouw waar waarschijnlijk ook niemand was.

Het was echter geen optie om zich om te draaien en terug te gaan. Het was een nederlaag om haar angst de overhand te

laten krijgen en ze was verdorie volwassen, ze was sterk, en als iemand het op haar had voorzien dan...

Ze keek om zich heen door het plotselinge geluid van een motorfiets die niet ver weg abrupt accelereerde. De stilte en het ruisen van de wind waren al snel terug. Er was niemand in de buurt. Dat dacht ze tenminste.

De gemeenschappelijke ruimte had gelukkig buitenverlichting, waardoor de omgeving minder onheilspellend leek. Er brandde ook licht in het gebouw waarin de receptie en de winkel zich bevonden, maar beide waren gesloten. Emma draaide zich nog een keer om voordat ze het gebouw in liep en de deur snel achter zich dichttrok. Hij ging automatisch op slot.

Het gebouw bevatte een keuken met een koelkast en een vriezer, en een wasruimte met meerdere wasmachines en drogers. Daarnaast was er een televisiekamer, maar daar was nu niemand. Of wel soms? Ze riep 'Hallo', maar voelde zich onnozel en kreeg geen antwoord.

Emma vond een hokje dat op slot kon en draaide de douche kraan open. Ze trok haar kleren uit en legde die naast de handdoek op de houten bank. Terwijl ze onder de waterstralen ging staan was ze jaloers op haar collega-journalisten, die naar Elverum waren gegaan om daar te overnachten. Ze hadden waarschijnlijk net in hun kamer gedoucht en genoten nu van een heerlijk diner terwijl zij eenzaam in een lugubere gemeenschappelijke ruimte in fucking Osen stond.

Het was vreemd om weer aan het werk te zijn, dacht Emma en ze sloot haar ogen. Om zich ergens in te verdiepen, te bedenken met welke mensen ze moest praten en welke sporen ze moest volgen. Toen ze net was begonnen, was ze niet in

staat geweest om zichzelf af te remmen of te ontspannen. Het werk was altijd een vloek geweest. Het kostte al haar tijd, al haar energie. Misschien had ze er daarom tegen gevochten om verder te gaan met dit werk, dit beroep. Het ging ten koste van al het andere, zoals familie en vrienden.

En een geliefde?

Het was zaterdagavond.

Mensen waren onderweg om elkaar te ontmoeten, vonden misschien een partner voor een avond of het leven, maar zij was aan het werk. Opnieuw. Ze ging weliswaar zelf ook de deur uit, maar dat had niets met plezier te maken.

Emma droogde zich snel af, kleedde zich aan en haastte zich terug naar de hut, waar ze op internet las dat de pub in Osen om 1.00 uur dichtging. Ze had nog drie uur en een kwartier de tijd om iets zinnigs met haar avond te doen.

Voordat Emma uit de hut vertrok stuurde ze een sms naar Samantha Kasin om te vragen of ze in de pub was of er misschien naartoe zou gaan, en of ze haar een glas wijn mocht aanbieden. Toen Emma net voor elf uur de hut verliet had ze nog geen antwoord gekregen.

Terwijl ze de camping af reed kreeg ze een acute behoefte aan kauwgom en ze besloot om langs het tankstation te rijden. Het was geen grote omweg, misschien maar een paar honderd meter naar het andere eind van de hoofdstraat.

Toen ze naar de ingang liep gleden de schuifdeuren open. Een man gooide een papiertje in de dichtstbijzijnde afvalbak.

Emma schudde haar hoofd. 'Wibe?' vroeg ze.

De man draaide zich naar haar om. Het was Nicolai Wibe van de politie Oslo, een oud-collega van Blix.

Hij nam een hap van zijn broodje worst in plaats van iets te zeggen.

‘Ik neem aan dat je aan het werk bent?’ zei Emma.

Wibe nam de tijd om te kauwen. ‘Tot op zekere hoogte,’ antwoordde hij. ‘Je weet heel goed dat je daar met iemand anders dan met mij over moet praten.’

‘Ben je hier vanwege Walter Kroos?’ vroeg Emma.

Wibe nam nog een hap en liep naar zijn auto. ‘De lokale politie praat met de media,’ zei hij met zijn mond vol.

Emma bleef staan tot hij was weggereden en ging toen naar binnen.

De man met het scheve gezicht was aan het werk. Hij keek niet op toen Emma binnenkwam. Ze pakte wat ze wilde hebben en liep naar de kassa om te betalen.

Trygve Klepp keek op toen ze voor hem stond. ‘Als dat de journalist niet is.’ Zijn stem had een plagerige klank, alsof journalist een bespottelijk beroep was.

‘Hallo,’ zei Emma, blij omdat hij haar herkende.

‘Je bent er nog steeds.’

‘Inderdaad,’ zei ze. ‘Jij ook?’

Hij lachte. ‘Ik heb niet veel keus. De rekeningen moeten tenslotte betaald worden.’ Hij probeerde te knipogen, maar door de verlamming in zijn gezicht zag het er vreemd uit. ‘Hoe gaat het? Heb je Walter al gevonden?’

Er was opnieuw iets uitdagends aan de manier waarop hij het zei. De vraag werd vergezeld van een zweem van een glimlach, alsof hij niet geloofde dat het haar zou lukken.

‘Nog niet,’ zei ze. ‘Maar ik heb het gevoel dat hij hier is.’

‘Is dat zo?’ Hij pakte Emma’s aankopen en scande ze. ‘Is dat alles?’

‘Ja.’

Klepp gebaarde naar Emma dat ze kon pinnen.

‘Jarl Inge Ree komt binnenkort vrij,’ zei ze. Ze legde haar pas op het apparaat tot ze een piep hoorde.

Klepp streek snel met zijn hand over zijn wang. ‘Wil je de bon?’

‘Nee, dank je.’

Ze stopte de spullen in haar tas. ‘Wat vind je daarvan?’ vroeg ze.

‘Waarvan?’

‘Dat Jarl Inge Ree uit de gevangenis komt. Ik heb gehoord dat hij weer in het dorp komt wonen. De vorige keer dat ik hier was zei je dat hij achter de tralies thuishoort.’

‘Heb ik dat gezegd?’

‘Ja.’

Klepp ging achter de toonbank aan het werk.

‘Je zei zelfs dat ik niet mocht vertellen dat jij dat had gezegd,’ ging Emma verder.

‘Nee maar.’

Emma zag dat hij zich ongemakkelijk voelde.

‘Ik bedoelde daar niet echt iets mee,’ legde hij uit. ‘Maar het is in het dorp geen geheim dat Jarl Inge altijd een klootzak geweest is.’

‘Op welke manier?’ vroeg Emma, hoewel ze op de hoogte was van Rees criminele verleden.

Klepp haalde zijn schouders op en zuchtte. ‘Je gaat daar toch niets over schrijven?’

‘Niet als je dat niet wilt.’

Hij zette zijn handen op de toonbank zodat de spieren van zijn bovenarmen spanden. ‘Ik ken hem mijn hele leven al,’ begon Klepp. ‘Ik geloof zelfs dat we een tijdlang beste vrienden geweest zijn. Ik beschouwde hem in elk geval zo, maar dat hield hem niet tegen om me dit aan te doen.’ Hij wees naar zijn gezicht.

‘Mag ik vragen wat er gebeurd is?’ vroeg Emma.

‘Als ik heel eerlijk ben herinner ik me dat niet,’ antwoordde hij met een glimlach.

Je liegt, dacht Emma, maar ze wilde hem niet onder druk zetten.

‘Het was typisch Jarl Inge,’ ging Klepp verder. ‘Als hij zijn zelfbeheersing verloor, dan was hij niet voor rede vatbaar. Het was op zo’n moment niet belangrijk wie hij tegenover zich had.’ Hij wachtte even voordat hij verderging. ‘Hij sloeg mijn gezicht keihard op een salontafel.’

Emma vertrok haar gezicht.

‘Hij had eerst een bierflesje stukgeslagen,’ ging Klepp verder. ‘Op dezelfde tafel. En glasscherven en huid...’ Hij schudde zijn hoofd. ‘... zijn een slechte combinatie.’

‘Dat geloof ik graag,’ zei Emma. ‘Hoe lang geleden is dat gebeurd?’

Klepp keek naar het raam. ‘Iets meer dan tien jaar.’

‘Heb je aangifte gedaan?’

Hij snoof. 'Je doet geen aangifte tegen Jarl Inge Ree. Niet in dit dorp in elk geval.'

'Waarom niet?'

Klepp glimlachte. 'Dat doet meer kwaad dan goed, als je snapt wat ik bedoel.'

Emma dacht dat ze begreep wat hij bedoelde. In Osen was het misschien beter om de dingen zelf recht te zetten dan de lange arm van de wet erbij te betrekken.

Klepp bekeek iets op zijn telefoon, waarna hij weer naar Emma keek. 'Ga je naar de pub?' vroeg hij terwijl hij haar opnam.

'Waarom denk je dat?' vroeg ze met een glimlach.

'Kauwgom en Fisherman's Friend,' antwoordde Klepp. 'De standaard aankopen.'

Emma glimlachte.

De deur achter haar plingde. Er kwam een nieuwe klant binnen.

'Ik ga maar even,' antwoordde ze. 'En jij?'

'Ik sluit om middernacht,' antwoordde Klepp. 'Misschien ga ik daarna nog.'

'Doe dat,' zei Emma.

Ze voelde dat ze nog niet met hem was uitgepraat.

Walter liep een laatste keer door de kamers van de trekkershut om te controleren of hij alles had ingepakt. Hij had niet veel spullen bij zich, alleen een paar dingen uit zijn cel, een rugzak en wat geld. Voor meer had hij geen tijd gehad.

In Noorwegen had hij een dichtgeknoopte kledingzak die voor een kringloopwinkel op de grond lag meegenomen. De kleren zaten nog in de zak, met uitzondering van het zwarte, enigszins te grote T-shirt dat hij droeg.

Misschien moet ik alle oppervlakken afvegen om vingerafdrukken te verwijderen, dacht hij bij zichzelf. Aan de andere kant zou op een bepaald moment beslist bekend worden dat hij hier was geweest, dus wat had het eigenlijk voor zin?

Walter stopte al het afval in een plastic zak en knoopte die dicht, waarna hij de deur opende en de koude avond in liep. De hemel was helder en vol sterren. Rechts zag hij het maanlicht op het water van het Osen-meer glinsteren. Zijn voetstappen klonken als donderslagen in de doodstille omgeving en zijn benen voelden vreemd krachteloos. Dat was blijikbaar omdat hij naar Samantha's woning ging om zich daar schuil te houden.

De afgelopen jaren had hij zich vaak afgevraagd hoe haar woning er vanbinnen uit zou zien, hoe het er rook, met wat voor spullen ze zich omringde, welke gewoonten ze had.

Vraag na vraag, jaar na jaar.

Walter gooide de afvalzak in een container en keek van links naar rechts terwijl hij de rijksweg naderde. Hij vond het niet

prettig om in het licht te lopen, maar had geen keus. Gelukkig was het niet ver en waren er geen auto's in de buurt.

Hij had nog maar een paar meter gelopen toen hij niet ver achter zich het geluid van voetstappen op het asfalt hoorde. Hij schrok, draaide zijn hoofd om en zag vanuit zijn ooghoeken een vrouw in een rood jack. Walter had maar één andere persoon met een soortgelijke jas in Osen gezien: de vrouw die ook op de camping bivakkeerde.

Hij ging sneller lopen en dwong zichzelf om zich niet om te draaien, hoewel hij dat wel wilde. Nog maar zeventig tot tachtig meter, dan kon hij van de weg afslaan.

Was ze dichterbij gekomen?

Hij verhoogde zijn tempo nog meer en sloeg af naar het pad dat naar de woonwijk leidde. Heel even kon hij de verleiding niet weerstaan om een blik achter zich te werpen. Misschien was de afstand iets kleiner geworden.

Hij liep een zijstraat in, glipte een tuin binnen, ging achter een speelhuisje staan en luisterde.

Na een paar minuten durfde hij om het huisje heen te kijken.

Hij was alleen.

Walter liet zijn schouders zakken, ademde opgelucht uit en wachtte nog even voordat hij verder liep. Hij bleef zo veel mogelijk in de schaduw tot hij bij Samantha's woning was.

Ze zag hem door het keukenraam toen hij de oprit op liep en opende de voordeur maar een paar seconden later.

Walter glimlachte.

Ze had zich eerder vandaag omgekleed en droeg nu een lichtblauwe spijkerbroek met een wit topje.

‘Kom binnen,’ fluisterde ze. ‘Snel.’

Hij wierp een blik op het huis van de burens voordat hij haar passeerde en de hal in liep. Ze deed de deur achter hem dicht. Walter zette zijn rugzak neer, trok zijn jas uit en hing hem op. Zijn schoenen verspreidden een doordringende lucht toen hij ze uit had. Hij hoopte dat Samantha het niet merkte.

‘Heeft iemand je gezien?’ vroeg ze.

‘De vrouw die op de camping logeert,’ zei Walter. ‘Ik heb haar op de weg gezien. Ze liep een meter of vijftig achter me. Ze heeft me gezien, maar ik denk niet dat ze me herkende.’

Samantha sloeg haar armen over elkaar en keek naar hem.

‘Ze volgde me niet,’ voegde Walter eraan toe.

‘Weet je dat zeker?’

Hij knikte.

‘Dat is de journalist over wie ik je vertelde,’ zei Samantha. ‘Degene die naar je gevraagd heeft.’

Walter wist niet wat hij moest zeggen.

‘Ik vind het niet prettig,’ zei ze. ‘En ik mag haar niet.’

‘Ik ook niet.’

Ze liepen verder de woning in.

‘Blijf uit de buurt van de ramen,’ waarschuwde Samantha hem. ‘Ik heb nieuwsgierige burens.’

Walter was al zo lang niet meer bij iemand thuis geweest dat hij daar geen herinneringen aan had. Het was een situatie waarin hij zich niet prettig voelde. Hij voelde zich een indringer en wist niet hoe hij zich moest gedragen.

‘Wil je iets drinken? Een biertje of zo?’ vroeg ze.

‘Ik drink wat jij drinkt,’ antwoordde hij.

‘Ik drink niets.’

Hij spreidde zijn armen. ‘Dan doe ik dat ook niet.’

Ze glimlachte. Het was fijn om haar weer te zien glimlachen.

‘Zullen we in de woonkamer gaan zitten?’

Walter liep achter haar aan. Samantha pakte de afstandsbediening en zette de televisie uit, waarna er een beklemmende stilte viel.

Hij legde zijn handen op de bank, verplaatste ze naar zijn dijbenen, krabde aan zijn rechterwang. Zijn baard schuurde.

Samantha trok haar benen op de bank en legde haar elleboog op de armleuning. ‘Ik heb de logeerkamer voor je in orde gemaakt,’ zei ze. ‘Er liggen handdoeken op het bed. Je wilt vast douchen.’

Walter vroeg zich af hoe het zou zijn om in vrijheid te douchen. In Samantha’s woning.

‘Ik heb ook wat kleren voor je neergelegd,’ ging ze verder. ‘Van mijn vader. Misschien zijn ze een beetje te groot.’

‘Bedankt,’ zei hij. ‘Heel erg bedankt.’

Ze wierp een snelle blik op de rugzak. ‘Wat heb je bij je?’

‘Ik had niet veel in mijn cel,’ begon hij. ‘Niets van waarde in elk geval. Maar ik heb de brieven meegenomen.’

‘De brieven?’

‘Van jou,’ zei hij met een verlegen glimlach. ‘Ik kon ze niet achterlaten. Dan zou de politie me hier komen zoeken.’

‘Heb je ze bewaard?’

‘Ja, zelfs de eerste die je gestuurd hebt,’ antwoordde Walter. ‘Die van de zomer van 2005 waarin je ons vroeg om niet naar Osen terug te komen.’

Samantha knikte langzaam.

‘Maar díé heb ik niet bij me,’ voegde Walter er met een knikje naar de rugzak aan toe. ‘Die ligt thuis in mijn kamer.’

Ze legde haar linkerhand op haar rechteronderarm en kneep zachtjes in de stijve spieren. ‘Heb je ze echt allemaal bewaard?’

‘Ja.’

‘Mag ik ze zien?’

De ernstige blik in haar ogen zorgde ervoor dat hij opstond om de rugzak te pakken. Toen hij weer zat haalde hij de stapel enveloppen eruit.

Hij had er een touwtje omheen gebonden. De kleur van sommige enveloppen begon te verbleken en een paar vertoonden tekenen dat hij ze overhaast had geopend.

De eerste was op een herfstdag in 2011 gearriveerd.

Samantha had gehoord wat er was gebeurd en dat hij in de gevangenis zat. Ze vond het verschrikkelijk om te lezen, maar tegelijkertijd had ze haar hand naar hem uitgestoken. Ze had het gevoel dat er misschien niet veel mensen waren die hem echt kenden. Dat was een vreemde bewering, schreef ze, omdat ze maar een paar zomerdagen samen waren geweest terwijl ze nog tieners waren, maar ze was toch van mening dat ze wist hoe hij was en dat ze hem begreep, en ze wilde graag bevriend met hem zijn als hij daar behoefte aan had. Ze stelde zich voor dat hij niet veel vrienden had.

Daar had ze gelijk in.

Nee, ik mag haar niet opnieuw in mijn leven toelaten, was zijn eerste reactie. Je staat aan het begin van een lange gevangenisstraf. Het zou alleen maar meer pijn doen om contact te hebben met het meisje op wie hij als tiener verliefd was geweest. De flirt van die zomer had alleen maar verdriet en pijnlijke herinneringen opgeleverd.

Hij stopte de brief weg, maar bewaarde hem wel. Af en toe haalde hij hem weer tevoorschijn en las hij hem. Samantha's uitnodiging was als een boemerang die voortdurend terugkwam.

Uiteindelijk ging hij met een vel papier en een potlood achter zijn bureau zitten. Het kostte hem een hele avond om alleen de eerste regels te schrijven. De dag erna gooide hij het vel papier in de prullenmand. Wat kon hij haar voor interessants over zijn leven binnen de muren vertellen?

Weinig, ontdekte hij al snel.

Maar hij bedankte haar omdat ze hem had geschreven. Dat was aardig van haar geweest. Hij vertelde weinig over de manier waarop zijn dagen verstreken. Hoe alles zich herhaalde. En wie had kunnen denken dat hij in de gevangenisbibliotheek zou gaan werken?

Walter gaf haar de stapel enveloppen.

Samantha haalde het touwtje eraf. 'Wow,' zei ze. 'Heb ik echt zoveel brieven geschreven?'

Hij gaf geen antwoord.

'Ik heb die van jou niet bewaard,' zei ze. 'Sorry.'

Haar nagels waren donkerrood gelakt. Walter zag een wit stipje op een ervan. Waarschijnlijk was het verf.

'Zijn ze op jaar gesorteerd?' vroeg ze.

‘Ja.’

Samantha bestudeerde haar handschrift op een van de enveloppen en haalde de brief eruit. Het was maar één A4'tje. Walter herinnerde zich bijna woordelijk wat ze had geschreven.

Lieve Walter,

Heel erg bedankt dat je mijn brief hebt beantwoord. Dat vind ik ontzettend fijn. Weet dat je me altijd kunt schrijven. Ik zal elke brief van je beantwoorden.

Het is fijn om te horen dat je je draai een beetje hebt gevonden. Heb je iemand die bij je op bezoek kan komen? Krijg je voldoende frisse lucht? Hoe is het eten? Heb je vrienden in de gevangenis?

Hier in Osen gaat alles zijn gangetje. De reuma van mijn moeder wordt steeds erger en ze kan niet meer helpen op de camping. Nu vertelt ze ons wat we moeten en niet mogen doen. Ik rol nu ik dit schrijf zelfs met mijn ogen. En mijn vader klaagt zoals gewoonlijk en scheldt op alles en iedereen.

Ik ga nog steeds veel met Jarl Inge en Rita om. Weet je nog wie dat zijn? En met Markus natuurlijk, de jongen met de gitaar. Markus is een beetje vermoeiend, op een zwijgende, starende manier. Het is moeilijk uit te leggen. Maar hij speelt nog steeds gitaar en wil dan altijd dat ik zing. Soms geef ik toe, meestal als ik aangeschoten ben, maar ik kan het niet echt meer. Ik bedoel dat mijn hart er niet bij is. Er zit te veel verdriet in mijn ziel, denk ik, na alles wat er tijdens de zangwedstrijd gebeurd is. Op een goede dag vertel ik je daar alles over.

Er is hier trouwens iets vreselijks gebeurd. Fred, mijn neef, is verdronken. Hij werd onwel of zo terwijl hij in het Osen-meer zwom en is naar de bodem gezonken. Jarl Inge was erbij toen

het gebeurde. Mijn ouders waren helemaal buiten zichzelf en het is natuurlijk ook verdrietig. Mijn oom heeft het op dit moment niet gemakkelijk, maar het leven gaat verder, nietwaar? Het is belangrijk om te proberen te vergeten. Het is niet goed om te veel in het verleden te leven.

Ik hoop dat het goed met je gaat, Walter.

Vertel me meer over hoe je het daar hebt.

Wat dan ook.

Knuffel,

Samantha

Ze legde de brief met een denkrimpel in haar voorhoofd neer. 'Het voelt als een eeuwigheid geleden,' zei ze.

Het had Walter niet veel tijd gekost om de volgende keer te antwoorden, en de keer daarna eveneens. Na elke brief kregen ze meer vertrouwen in elkaar en de toon van hun brieven werd intiemer.

'Misschien moeten we ze verbranden,' zei ze terwijl ze naar hem keek. Ze had de laatste brief net vluchtig bekeken. 'Voor het geval dat.'

Walter dacht erover na. Hij vond het geen prettig idee om er afstand van te doen. Het was één ding om de inhoud te onthouden, woord voor woord, maar het was een fijn gevoel om ze te hebben. Daardoor waren ze concreter en niet alleen iets wat hij uit zijn geheugen opdiepte.

'We hoeven het niet nu te doen,' voegde ze eraan toe, alsof ze zijn gedachten had gelezen.

'Heb je de laatste tijd nog iets van Jarl Inge gehoord?' vroeg Walter.

‘Ik heb hem vandaag nog gesproken.’

‘Hoe kwam hij op je over?’

‘Hij heeft gehoord dat je gevlucht bent,’ antwoordde ze. ‘En dat Rita vermist wordt.’

‘Wat vindt hij daarvan?’

‘Hij vroeg me of ik wist wat er gebeurd was. Ik heb hem verteld wat ik kon.’ Samantha gaapte.

‘Ben je moe?’ vroeg hij.

‘Een beetje.’ Ze glimlachte voorzichtig. ‘Het zijn een paar intensieve dagen geweest. Ik had veel om over na te denken.’

Walter wist niet wat hij moest antwoorden.

‘Misschien moeten we naar bed gaan,’ stelde ze voor. ‘Jij bent vast ook doodmoe.’

Hij kon zich niet herinneren dat hij ooit zo wakker was geweest. Om na al die jaren hier te zitten, in dezelfde kamer als Samantha... Hij had het gevoel dat hij droomde en wilde niet wakker worden.

Samantha was zijn eerste liefde geweest. Zijn enige, als hij eerlijk was. Hij moest aan zichzelf toegeven dat hij nog steeds verliefd op haar was. Nu misschien meer dan ooit, zonder dat hij kon uitleggen waarom dat zo was.

Op het parkeerterrein voor de pub stonden twee auto's met extra grote banden vlak naast elkaar. De vieze ramen maakten het onmogelijk om te zien of er iemand in de auto's zat. Naast de ingang stonden drie vrouwen te roken. Toen Emma bij hen was, stopten ze met praten en richtten ze al hun aandacht op haar.

'Hallo,' zei Emma, maar ze kreeg geen antwoord.

Binnen de muren klonk een constant geroezemoes van gelach en gepraat, begeleid door een nummer uit de luidsprekers dat Emma herkende maar niet meteen kon plaatsen. Het geluid verstomde iets, alsof haar plotselinge aanwezigheid een gebeurtenis was die iedereen registreerde. De eerste wiens blik ze ontmoette was Tom Erik Ree. Hij stond op precies dezelfde plek als de vorige keer, met een glas bier voor zich. Hij zag eruit alsof hij rechtstreeks van zijn werk kwam, want hij droeg zijn werkkleding nog en had een pet op zijn hoofd waarop ZAAG- EN SCHAAFWERKZAAMHEDEN OSEN stond. Rees ogen boorden zich in die van haar. Er lag een blik in die Emma als afkeurend interpreteerde.

Markus Hadeland begon te stralen toen hij haar in het oog kreeg. Hij pakte zijn glas bier van de bar en kwam naar haar toe.

'Vandaag heb je geen keus,' zei hij. 'Ik ga je op een drankje trakteren. Wat wil je hebben?'

Emma dacht na. Qua wijn waren er niet zoveel opties. 'Als ze hier bier in flesjes hebben, dan wil ik dat graag. Het liefst een lichte soort.'

Markus leek het leuk te vinden dat ze een beetje kieskeurig was. Hij nam haar mee naar de bar. Emma moest zich langs Tom Erik Ree wringen, die geen plaats voor haar maakte. Aarzelend knikte ze naar een paar anderen die bij de bar stonden. Ze zag meerdere gezichten die ze van de zoekactie herkende. Misschien waren ze hier bij elkaar gekomen om te bespreken wat er met Rita Alvberg gebeurd kon zijn. Of misschien wilden ze alleen vergeten dat ze werd vermist.

Na een paar pogingen slaagde Markus erin de aandacht van de barman te krijgen en even later stond er een flesje Sol voor Emma. Aan de hals was een partje citroen bevestigd. Emma duwde het schijfje door de opening en bracht het flesje naar haar mond. ‘Dank je wel,’ zei ze.

‘Proost,’ zei Markus en hij nam eveneens een slok.

‘Speel je vanavond niet?’ vroeg ze.

‘Nee,’ antwoordde hij hoofdschuddend. ‘Er zijn grenzen aan die dienstverlening.’

Emma glimlachte.

Ze stonden een tijdje ontspannen zwijgend naast elkaar. Markus keek af en toe naar haar en glimlachte. Hij leek vandaag meer op zijn gemak, dacht Emma. Niet zo verlegen. Daardoor vroeg ze zich af hoe lang hij hier al was. Zijn oogleden leken zwaar.

Emma boog zich een stukje naar hem toe. ‘Wat doe je als je geen oude hits voor de plaatselijke bewoners speelt?’ vroeg ze.

Hij glimlachte. Zijn adem rook naar alcohol. ‘Ik ben muzikleraar op twee verschillende scholen in de streek. Dat is bij elkaar geen fulltimebaan, dus vul ik het aan met wat privélessen. Soms lever ik ook een bijdrage aan

muziekopnamen, maar dat is meer omdat ik het leuk vind, daar is geen geld mee te verdienen.'

Een oud nummer van Depeche Mode stroomde uit de luidsprekers. Tom Erik Ree keek opnieuw met een chagrijnige blik naar haar, alsof hij er meer recht op had om hier te zijn dan zij. Emma staarde net zo lang terug tot hij zijn aandacht ergens anders op richtte.

'Fred Kasin, de neef van Samantha,' zei ze na een tijdje. 'Is hij degene die haar verkracht heeft?'

Markus, die het glas net naar zijn mond bracht, bevroor in zijn beweging. Het duurde even voordat hij een slok nam.

'Je hebt gezegd dat het iemand was die inmiddels dood is,' ging Emma verder toen hij geen antwoord gaf. 'Dat het de vader van Walter Kroos niet was geweest. En Fred Kasin...'

Markus keek snel om zich heen.

'Dit is misschien niet iets wat in de pub besproken wordt,' zei Emma. 'Of zelfs helemaal niet?'

Hij glimlachte verontschuldigend. 'Niet hier in elk geval,' zei hij.

'Niet?'

'Nee, het is...' Hij was zachter gaan praten.

Emma deed een stap naar hem toe. 'Zijn hier te veel ogen en oren?'

Hij glimlachte opnieuw verontschuldigend. 'Zoiets.'

Emma besloot om het hierbij te laten, in elk geval voor dit moment. Het antwoord, de bevestiging, had ze eigenlijk al gekregen. 'Ik heb gelezen dat hij jaren geleden verdronken is.'

Markus' hals was vuurrood geworden. 'Een tragische kwestie,' zei hij alleen, waarna hij zijn glas leegdronk. 'Wil je nog een biertje?'

'Ik heb nog, dank je.'

Markus draaide zich naar de bar om te bestellen.

Emma had er spijt van dat ze zo direct was geweest. Ze kreeg het gevoel dat ze te ver was gegaan.

Markus bleef een tijdje met zijn rug naar haar toe staan, waarna hij naar het toilet verdween. Emma verdiepte zich in haar telefoon, voornamelijk bij gebrek aan gezelschap. Toen er een barkruk vrijkwam, ging ze daarop zitten en bleef haar social media en verschillende internetkranten bekijken. NRK berichtte dat Rita Alvberg het afgelopen halfjaar vaak thuis was geweest in verband met de ziekte van haar moeder. Vrienden sloten uit dat haar verdwijning te maken kon hebben met depressieve gedachten waarmee ze worstelde. ER HEEFT EEN MISDAAD PLAATSGEVONDEN, was de conclusie in de kop van het artikel.

Markus praatte met een paar anderen. Trygve Klepp verscheen na een tijdje, maar ging samen met een paar vrienden naar de biljarttafel. Dit was zonde van haar tijd, stelde Emma vast, en ze besloot om naar de hut terug te gaan en een beter plan te bedenken voor wat ze morgen zou gaan doen.

Ze zag op tegen de wandeling in de duisternis.

Eerder op de avond had ze het idee gehad dat Markus misschien met haar mee naar de camping kon gaan voor een gesprek onder vier ogen, maar ze zag hem nergens meer. Ze moest het er gewoon op wagen. Ze begon tussen de mensen

door te laveren toen haar linkerbovenarm ineens stevig werd vastgepakt.

‘Waar denk je dat je mee bezig bent?’ Tom Erik Ree trok haar mee naar een iets rustigere plek. Zijn greep was verrassend resoluut. De vorige avond was hij toeschietelijk geweest, nu straalde hij vijandigheid uit. Ze wilde zich net losrukken toen hij haar losliet.

‘Ik hoor dat je overal vragen over Jarl Inge stelt,’ zei hij.

Emma keek om zich heen. Niemand leek in de gaten te hebben wat er gebeurde.

‘Je graaft in het verleden,’ voegde Ree eraan toe.

Emma slikte en probeerde zich te vermannen. ‘Eh... ja,’ zei ze. ‘Dat is nu eenmaal wat journalisten doen.’

‘Daar moet je mee stoppen.’ Hij staaarde met een meedogenloze blik naar haar. ‘Zijn leven is geruïneerd door alle rotzooi die de journalisten over hem geschreven hebben, door de schandpaal waaraan ze hem genageld hebben...’ Hij vertrok zijn gezicht en schudde zijn hoofd.

Emma schraapte haar keel. ‘Het is de taak van de media om verslag te doen van...’

‘Bespaar me je zelfgenoegzame journalistengezeik. Dat heb ik al honderd keer gehoord.’ De minachting straalde uit Rees ogen. Hij deed nog een stap naar haar toe. ‘Het verleden is het verleden,’ ging hij verder. ‘Jarl Inge komt maandag vrij en hij is van een plan een nieuw en beter leven te beginnen.’

‘Is dat zo?’

‘Ja,’ zei Tom Erik Ree. ‘Dat is zo.’

Dat geloof ik pas als ik het zie, wilde Emma eraan toevoegen, maar ze deed het niet.

‘Hij heeft hier familie. Vrienden.’

‘Dat is mooi, als je bedenkt hoe hij de mensen tot nu toe behandeld heeft.’

Rees ogen vonkten. ‘Jarl Inge heeft hier ook een vriendin,’ zei hij terwijl hij zijn wijsvinger voor haar gezicht hield. ‘Waag het niet om hun leven te verpesten.’

Emma trok haar jack recht. ‘Ik besef dat jij en ik een iets uiteenlopende opvatting hebben over wat legaal en goed is en wat fout is.’

‘Ga naar huis,’ zei Tom Erik Ree met een trillende stem. ‘Laat ons met rust.’

‘Weet je,’ zei Emma terwijl ze een stapje naar voren deed. ‘De macho bullshit die jij uitkraamt – bangmakerij en verkapte dreigementen en opmerkingen als “het verleden is het verleden” en “laat ons met rust” – komt alleen uit de mond van mensen die iets te verbergen hebben. Weet je wat dat doet met mensen zoals ik?’

Ree gaf geen antwoord.

‘Ik blijf gewoon een paar dagen langer, stel nog meer vragen en klop op nog meer deuren,’ ging ze verder.

Ree beantwoordde haar blik, maar zei niets.

‘Ik heb trouwens het nummer van Arvid Borvik,’ voegde Emma eraan toe en ze hield hem haar telefoon voor. ‘Voor als het nodig is om...’

Tom Erik Ree begon te lachen. ‘Nu word ik bang,’ zei hij met een stem vol ironie. ‘Goede reis,’ voegde hij er met een scheve glimlach aan toe. ‘Naar je hut. Vergeet niet om de deur op slot te doen. Het wemelt hier van de gevaarlijke mensen.’

Blix tikte de bovenkant van het ei, deed de inhoud op een boterham en strooide er zout op. Hij at langzaam en nam na elke hap een slok melk.

Jarl Inge Ree kwam laat ontbijten. Hij zag er moe uit, alsof hij vannacht slecht had geslapen. Zijn huid was bleek, hij had donkere schaduwen onder zijn ogen en het verband op zijn neus zat scheef. Hij liep haastig naar de keuken en kwam terug met een stapel boterhammen op een bord. Er was voldoende ruimte aan de tafel, maar Ree ging recht tegenover Blix zitten.

‘Is er nog nieuws?’ vroeg hij terwijl hij een dikke laag kaviaar op een van de sneden brood begon te smeren.

‘Nee,’ antwoordde Blix.

Ree keek om zich heen alsof hij zich ervan wilde vergewissen dat niemand hun gesprek kon horen. ‘Heb je nog met iemand gepraat?’ vroeg hij zachtjes.

‘Ik heb Emma Ramm gisteravond gesproken,’ antwoordde Blix. ‘Ze is nog steeds in Osen. Ze gaan vandaag verder zoeken naar Rita Alvberg.’

Ree smeerde een nieuwe snee brood zonder dat hij de eerste had opgegeten. ‘Hoe zit het met de politie?’ vroeg hij. ‘Weten ze al meer over Walter Kroos?’

‘Ik heb niets van ze gehoord,’ antwoordde Blix. ‘Niet nadat jij en ik gisteravond gepraat hebben.’

De kleine Nederlander kwam bij hen zitten. Ree begon te eten. Door het kauwen kwam de tape van het verband op zijn neus aan één kant los. Hij legde de snee brood neer, vloekte en

schoof het verband op zijn plek. Het kwam net zo snel weer los.

‘Verdomme!’ zei hij.

‘Over een paar weken is het helemaal genezen,’ zei Blix.

Ree greep het botermes alsof hij iets nodig had om vast te houden. ‘Mijn neus kan me verdomme geen flikker schelen,’ snauwde hij.

De Nederlander glimlachte om de woede-uitbarsting, ook al begreep hij waarschijnlijk niet veel van wat er werd gezegd.

Ree draaide zich naar hem om. ‘Waar lach jij verdomme om?’ vroeg hij.

‘Nergens om,’ antwoordde de Nederlander. ‘Sorry.’

Het werd stil in de zaal. De andere gevangenen volgden wat er gebeurde.

‘Is er iets grappigs?’ vroeg Jarl Inge Ree.

Voordat de Nederlander antwoord kon geven had Ree zijn hand op zijn achterhoofd gelegd en had hij zijn gezicht op zijn bord geramd. De vork sprong naar Blix’ kant van de tafel. De Nederlander schoof zijn stoel naar achteren en sprong overeind. Er droop rode jam van zijn T-shirt.

Ree kwam net zo snel overeind, klaar om door te gaan.

Blix stond op, pakte zijn bord en melkglas en liep een paar stappen bij hen uit de buurt. Hij wilde het risico niet lopen om zijn verlof van de volgende dag in gevaar te brengen.

Gruwel kwam snel naar hen toe en ging tussen hen in staan. ‘Hé, chef,’ zei hij terwijl hij zijn gezicht vlak voor dat van Ree hield. ‘Je mag morgen weg. Verpest dat niet.’

Jakobsen kwam erbij en bleef op een paar meter afstand staan. ‘Wat gebeurt hier?’ vroeg hij met zijn hand op zijn portofoon, klaar om versterking op te roepen.

Jarl Inge Ree draaide zich naar hem om. ‘Niets,’ antwoordde hij. ‘Gewoon een misverstand.’

‘No problem,’ voegde de Nederlander eraan toe.

Jakobsen nam hem onderzoekend op, keek vervolgens naar de anderen en eindigde bij Blix. ‘Niets aan de hand,’ zei Blix.

Jakobsen bleef nog even staan. ‘Dit moet opgeruimd worden,’ beval hij.

‘Dat doe ik wel,’ zei Gruwel. Hij pakte een omgevallen glas op.

Jakobsen liep terug naar de bewakersruimte.

Blix nam de laatste slok melk en bracht zijn glas en bord naar de keuken. Daarna liep hij naar zijn cel en ging op het opgemaakte bed liggen.

Het duurde niet lang voordat er op zijn celdeur werd geklopt.

Blix ging met een vertrokken gezicht rechtop zitten. De pijn in zijn schouder was vandaag vroeg begonnen. Hij zou een pijnstiller moeten vragen. ‘Ja?’ riep hij.

Jarl Inge Ree kwam binnen en bleef na een paar stappen staan. ‘Laat je het me weten zodra je iets hoort?’ vroeg hij.

‘Ik hou je op de hoogte,’ beloofde Blix hem.

Ree aarzelde. ‘Misschien kun je bellen om te vragen of er nieuws is?’

‘Ik kan niet bellen zonder dat ik iets te melden heb,’ zei Blix. Hij zweeg even. ‘Of je moet natuurlijk meer over Walter Kroos

weten.'

Ree kreeg een enigszins agressieve klank in zijn stem. 'Ik weet geen donder,' zei hij. 'Niet meer dan ik verteld heb.'

Blix aarzelde even. 'De politie denkt dat je iets kunt weten,' zei hij.

'Hoe komen ze daarbij?' snauwde Ree. 'Ik heb de vent al zeventien jaar niet gesproken.'

'Hij herinnert zich jou in elk geval wel,' zei Blix. 'De Duitse gevangenisbewaker heeft je naam op een briefje in zijn cel gevonden.'

Ree staarde naar hem, opende zijn mond en liep een paar stappen verder de cel in. 'Wat wil je daar verdomme mee zeggen?' vroeg hij. 'Wat voor soort briefje?'

Blix haalde zijn schouders op. 'Ik weet niet meer dan dat.'

Ree vloekte opnieuw.

Er was bijna een etmaal verstreken sinds Blix voor het laatst met Fosse had gepraat en hij was zelf ook nieuwsgierig of er een ontwikkeling was. 'Ik kan natuurlijk proberen te bellen,' zei hij terwijl hij van zijn bed opstond.

'Ik wacht hier,' zei Ree zonder te vragen of dat goed was.

Blix liep naar de bewakerskamer. Jakobsen keek naar hem.

'Ik moet Gard Fosse bellen,' zei Blix.

Jakobsen stond met tegenzin op, pakte een map en toetste het juiste nummer in. 'Wacht, dan krijg je een gesprek van Alexander Blix,' zei hij toen er opgenomen was. Hij schakelde het gesprek over naar een draagbaar toestel en gaf dat aan Blix.

Blix nam het mee naar het telefoonhok om ongestoord te kunnen praten.

‘Heb je nieuws?’ vroeg Fosse voordat Blix iets had kunnen zeggen.

‘Eigenlijk niet,’ antwoordde Blix. ‘Niet meer dan dat Jarl Inge Ree bijzonder gestrest is en wil weten of jullie Walter Kroos al te pakken hebben.’

‘Hoe interpreteer je dat?’ wilde Fosse weten.

‘Ik heb geen idee,’ antwoordde Blix. ‘Hij beweert dat hij alles wat hij weet heeft verteld, maar ik weet niet zeker of dat waar is.’ Hij hoorde verkeerslawaaï op de achtergrond. ‘Hebben jullie hem nog niet getraceerd?’

‘We hebben gisteren naar aanleiding van wat we als waardevolle informatie beschouwden een inval in een jeugdherberg bij Horten gedaan,’ zei Fosse. ‘Het bleek om een Duitse landschapsarchitect te gaan. Er zijn ruim honderd tips binnengekomen. Mensen hebben hem van Kristiansand in het zuiden tot Hammerfest in het noorden gezien. Je weet hoe dat gaat. We weten dat een soldaat van het Leger des Heils op de dag dat hij in Oslo arriveerde voor het Centraal Station met hem gepraat heeft. Ze heeft hem de weg naar een wisselkantoor gewezen, waar hij bijna negenduizend kronen gewisseld heeft, maar daarna loopt het spoor dood.’

‘Hoe zit het met Rita Alvberg, de vermiste vrouw?’ vroeg Blix.

‘Ze wordt nog steeds vermist,’ zei Fosse.

Blix had meerdere vragen over Samantha Kasin en de verkrachting, maar kwam er niet aan toe om die te stellen.

‘Ik krijg een ander telefoongesprek dat ik aan moet nemen,’ zei Fosse. ‘Ik bel je vanmiddag.’

De verbinding werd verbroken en ging over in een lang piepsignaal. Blix gaf de telefoon af en ging terug naar zijn cel.

Ree was op de stoel bij zijn bureau gaan zitten.

Blix vertelde het weinige wat hij had gehoord. Ree zuchtte en staaarde naar de vloer. Na een tijdje hief hij zijn hoofd en keek naar een foto van Iselin.

‘Dat is mijn dochter,’ zei Blix.

Ree zei niets, maar bleef zitten, alsof hij wachtte tot Blix over haar zou gaan praten, maar eigenlijk wilde hij Jarl Inge Ree niets over Iselin vertellen.

Blix ging op het bed zitten. ‘Ze is drieëntwintig geworden,’ zei hij toch. Als hij open over Iselin praatte, was er een kans dat Ree net zo open over Samantha vertelde. ‘Van die drieëntwintig jaar ben ik misschien een jaar met haar samen geweest,’ ging hij verder. ‘Er was altijd iets. Overwerk, de behoeften van anderen, andere prioriteiten. Haar moeder en ik zijn gescheiden toen ze nog klein was. Iselin bleef bij haar wonen. Een paar jaar geleden hebben we pas een goed contact gekregen.’

Hij verplaatste het kussen en legde dat achter zijn rug.

‘Ze was net op de politieacademie begonnen toen ze vermoord werd,’ vertelde hij verder. Hij sloeg zijn ene been over het andere. Ineens moest hij vechten om zijn tranen te bedwingen.

‘Dat klinkt... afschuwelijk,’ zei Ree. ‘Ik weet niet of ik het aan zou kunnen om een foto van mijn vermoorde dochter aan de muur te hebben.’

Blix ging rechtop zitten en schraapte zijn keel. ‘Mensen zeggen dat... we verder moeten leven. Maar dat is zo verdomd moeilijk.’

Ze zeiden een tijdlang geen van beiden iets.

‘Wat ga je doen als je hier weg mag?’ vroeg Blix.

Ree keek naar de vloer en dacht na. ‘Ik bekijk de situatie van dag tot dag,’ zei hij, waarna hij opstond.

Na een rusteloze nacht was Samantha eindelijk in slaap gevallen, maar de gedachte aan alles wat er achter hen – en voor hen – lag, zorgde ervoor dat ze nog voordat het licht was opstond. Nu, tweeënhalf uur later, begon de moeheid haar te overvallen, maar het was te laat om weer naar bed te gaan.

Ze hoorde regelmatig geluiden uit de logeerkamer komen. Een langzaam, gelijkmatig gebrom drong door de muur.

Walter Kroos.

Een voortvluchtige Duitse moordenaar.

Samantha kon haar hoofd alleen schudden als ze erover nadacht dat een min of meer toevallige ontmoeting tijdens een zomervakantie zulke grote consequenties kon hebben, maar aan de andere kant was het leven nu eenmaal zo. Keuzes die je maakt zonder dat je weet wat de uitkomsten zullen zijn, kunnen later onbedoelde gevolgen hebben. Verlaat je het pad, dan kom je op een ander pad terecht dat beter of slechter kan zijn.

Alles in haar leven was veranderd nadat ze Walter had ontmoet. Dat was zijn schuld niet. De timing was gewoon verkeerd geweest. Zoiets kon van tijd tot tijd gebeuren.

Samantha wilde op dit moment niet te veel nadenken. Ze wist natuurlijk wat de consequenties waren van wat ze had gedaan en wat ze samen zouden gaan doen, maar als ze daarbij te lang stil zou staan, zou ze misschien spijt krijgen of zenuwachtig of bang worden, en daar had ze geen tijd voor.

Haar telefoon ging over, maar ze kon het niet opbrengen om op te nemen. Haar moeder had de vorige dag ook gebeld en

had sms'jes gestuurd. Ze had over de zoekactie naar Rita gehoord. *Zo verschrikkelijk*, had haar moeder geschreven. *En dat zo vlak nadat Harriet overleden is*. Samantha had het beaamd, maar had het niet kunnen verdragen om terug te bellen.

De geluiden in de logeerkamer waren gestopt.

Een paar minuten later hoorde ze Walter uit bed komen. Het duurde nog even voordat hij de deur opende en naar de keuken kwam terwijl hij erop lette dat hij uit de buurt van de ramen bleef.

‘Goedemorgen,’ zei hij.

‘Hallo.’ Ze glimlachte.

Het was fijn om hem in haar woning te zien.

‘Heb je lekker geslapen?’ vroeg ze, hoewel ze het antwoord al wist.

Hij glimlachte. Zijn gezicht was nog steeds slaperig. ‘Ik heb ongelofelijk lekker geslapen.’

‘Dat moet de matras zijn,’ zei Samantha. ‘Ik heb gehoord dat die goed is.’

Walter glimlachte en ging zitten. ‘Wil je koffie? Die staat namelijk al klaar.’

‘Dank je. Graag.’ Hij maakte aanstalten om op te staan.

‘Blijf zitten,’ zei ze en ze schoof haar stoel naar achteren. ‘Heb je er iets in?’

‘Nee.’

Ze schonk koffie in een gele beker zonder tekst of dessin en ging weer zitten. Haar eigen koffie begon koud te worden, maar ze had geen zin om nog een keer op te staan.

‘Je draagt de kleren van mijn vader niet,’ constateerde ze. ‘Ik heb ze op de stoel in de logeerkamer klaargelegd.’

‘Ik ben... vergeten ze te passen,’ zei Walter. Hij nam een slok koffie en hield beide handen rond de beker alsof hij ze wilde opwarmen. ‘Lekkere koffie,’ zei hij. ‘Veel beter dan ik gewend ben.’

Ze glimlachte, maar het maakte haar tegelijkertijd verdrietig. Met een beetje geluk zou hij hier nog een paar dagen blijven. Het had geen zin om op meer te hopen, maar ze voelde nu al dat ze hem zou gaan missen.

‘Je hebt de kleding van je vader dus bewaard?’ vroeg Walter.

‘Ja...’ Samantha keek naar beneden. ‘Niet alles, natuurlijk, maar... iets ervan.’ Ze boog haar hoofd eerst naar haar linkerschouder en vervolgens naar de rechter. ‘Mijn moeder wilde dat.’

‘Was het voor jou niet belangrijk?’

‘Voor mij?’ Samantha schudde haar hoofd. ‘Overal in huis hangen foto’s van hem, dus ik begreep niet waarom we daarnaast per se oude kleren van hem moesten bewaren.’

Nu begreep ze dat echter wel.

Dat was gisteren gebeurd, toen ze de doos met kleding van zolder haalde om te controleren of ze ze misschien moest wassen of luchten voordat Walter ze eventueel zou dragen. Ze had haar vader meteen voor zich gezien, wat werd veroorzaakt doordat zijn geur nog steeds in de stof zat.

Ze had hem voor zich gezien, had zijn stem, zijn lach, zijn gebrom gehoord. Ze had hem op de camping gezien, in de kiosk, altijd druk bezig met iets. Ze had hem op de bank gezien, met zijn ene been over het andere geslagen als hij tussen de middag uitrustte. En ze had hem langzamerhand

zien verwelken, had hem zien veranderen in een magerdere, blekere en steeds angstigere man die absoluut niet wilde overlijden.

Toen dat tenslotte toch gebeurde, acht maanden later dan de prognose die hij had gekregen, was Samantha eerder opgelucht dan verdrietig geweest. Ze was blij voor hem dat hij geen pijn meer had, maar verdriet of gemis had ze pas de vorige avond gevoeld.

Ze had hem zo intens gehaat.

Zo oprecht en ongelofelijk hevig.

Ze had moeite met slikken en schraapte haar keel. ‘Julie hebben misschien niet veel van je vader bewaard?’

Walter nam een slok uit de beker. ‘Dat hebben we wel. Botermesjes en zo.’

‘Botermesjes?’

‘Ja...’ Hij keek naar het tafelblad. ‘Mijn vader had iets met botermesjes. Die maakte hij zelf.’

Samantha knikte langzaam. ‘Heb je met je moeder gepraat over... wat je gedaan hebt?’

‘Niet veel,’ antwoordde Walter. ‘Het duurde een paar jaar voordat ze bij me op bezoek kwam. Ze...’ Zijn kaakspieren verstrakten en zijn ogen werden donker, alsof hij terugging in zijn gedachten. ‘Mark Twain heeft een keer gezegd dat je nooit de waarheid moet vertellen aan iemand die dat niet verdient.’

‘Wat bedoel je?’ vroeg Samantha.

‘Mijn moeder wist wat er die avond gebeurd was,’ zei Walter. ‘Die avond, met mijn vader en jou. Maar ze heeft nooit iets tegen me gezegd. Ik heb het gevraagd, maar ze heeft nooit iets

gezegd,' herhaalde hij. 'Ik verdiende het duidelijk niet.' Hij balde zijn vuisten en keek naar de tafel.

'Misschien probeerde ze je te beschermen,' opperde Samantha.

'Me beschermen?' Walter verhief zijn stem. 'Er was niets om me tegen te beschermen. Ik beseftte tenslotte dat er iets met jou gebeurd was. Ik had de waarheid, die jij me later verteld hebt, aangekund. Maar...' Hij keek weg, alsof hij het niet kon verdragen om de zin af te maken.

Samantha wist niet of hij voornamelijk boos of teleurgesteld was.

Het duurde even voordat hij verder praatte. 'Alles wat er met mijn vader gebeurd is had voorkomen kunnen worden als ze gewoon...' Hij zweeg weer.

'Heb je haar daarom...?' Samantha maakte de vraag niet af.

Walter haalde zwaar adem. 'Ze probeerde me tegen te houden,' antwoordde hij. 'Toen ik thuis was. Ze wilde me de auto niet lenen, wilde me geen geld lenen. Ze zei dat ze de politie zou bellen als ik niet meteen naar Billwerder terugging. Ik... Het...' Hij keek weer naar beneden en schudde zijn hoofd. 'Het was de bedoeling niet,' zei hij. 'Ik had er niet over nagedacht of het gepland, zoals met mijn vader. Het gebeurde gewoon.'

Samantha wilde haar hand over de tafel naar hem uitstrekken, maar deed het niet. Ze zag dat hij nadacht over wat hij had gedaan.

Om hem een beetje tijd te geven stond ze op, gooide het restant van haar koffie weg en zette de beker in de afwasmachine. De vaat in de machine rammelde toen ze hem dichtdeed.

Ze dacht aan het pijnlijke telefoongesprek dat ze over Walters vader hadden gevoerd toen Walter haar vanuit zijn cel had gebeld. Hij had geschokt opgehangen, maar had even later weer teruggebeld omdat hij alles wilde weten.

Samantha had herhaald dat Walters vader haar niet had verkracht, maar dat hij haar hoorde schreeuwen en de kiosk in was gegaan. Hij had de verkrachter van haar af getrokken en had hem neergeslagen.

Het was ongetwijfeld moeilijk voor Walter geweest om de waarheid te accepteren, net als het feit dat zijn moeder het hem ook niet had willen vertellen. Hij had gedacht dat zijn eigen vader het meisje op wie hij verliefd was had verkracht. De woede had een moordenaar van hem gemaakt en had zijn leven bepaald.

Communicatie, dacht ze. Er werd zoveel kapotgemaakt door zwijgen en oneerlijkheid. ‘Bedankt dat je zo eerlijk tegen me bent,’ zei ze.

Walter gaf geen antwoord.

‘Waarom denk je dat ik de waarheid verdien?’

De vraag leek hem een ongemakkelijk gevoel te geven. ‘Ik weet het niet. Misschien omdat je zelf rechte doorzee en eerlijk bent?’

Samantha opende de koelkast. Ze had Walter absoluut niet alles verteld. ‘Heb je honger?’ vroeg ze.

‘Een beetje.’

Ze haalde beleg uit de koelkast en pakte het brood dat ze twee dagen eerder had gekocht.

Toen ze buiten een geluid hoorde, keek ze uit het raam. Een auto parkeerde op de oprit. Banden knarsten op het grind. De

motor werd uitgezet.

Samantha liep haastig naar het raam en opende de gordijnen op een kier. 'Shit,' zei ze. 'Je moet je verstoppen. De politie is er.'

De weg liep kaarsrecht door een bosgedeelte met dennenbomen. Emma glimlachte in de achteruitkijkspiegel naar zichzelf. Het was een goed gevoel om weer achter het stuur te zitten en onderweg te zijn. Ze voelde een vreemde opluchting omdat ze Osen achter zich liet, ook al was het maar voor een paar uur.

De moeder van Fred Kasin had over de telefoon niet veel willen zeggen, maar had ingestemd met een ontmoeting.

Emma reed een centrum in dat was gebouwd in een tijd waarin bakstenen gebouwen met schilddaken in de mode waren. Ze parkeerde bij een slijterij in de Storgata. Het was een mooie ochtend in Elverum. De koffiehuisen waren net geopend. Emma liep naar de afgesproken ontmoetingsplek, een lunchroom met huisgemaakte producten en traditionele vleespastei die op de ‘ouderwetse manier’ was gemaakt, ook al was het nog lang geen Kerstmis.

Het was een gezellige zaal met een hoog plafond en een warme sfeer. Sissel Salvesen zat al aan een van de tafeltjes toen Emma binnenkwam. Ze was midden vijftig, had een opgemaakt gezicht met lachrimpeltjes en kort gitzwart haar met een paar rode lokken in de pony. Over de rugleuning van haar stoel hing een handtas van een bekende designer in diezelfde rode kleur.

Terwijl Emma naar haar toe liep, hield Sissel Salvesen haar telefoon met een gestrekte arm voor zich. Haar bril was op haar neus een stukje naar beneden geschoven en ze drukte met haar wijsvinger op het display. Haar glanzend roodgelakte nagels waren ongewoon lang en ze leek geïrriteerd.

Emma stelde zich aan haar voor.

‘O, hallo.’

‘Komt het niet goed uit?’ vroeg Emma.

‘Nee, nee,’ antwoordde Sissel Salvesen met een glimlach. ‘Ik doe een spelletje op mijn telefoon waaraan ik volkomen verslaafd ben. Ik word er stapelgek van.’

Ze legde haar telefoon weg. ‘Ik heb bijna alle levels gehaald.’

Emma glimlachte en ging zitten.

Nadat ze allebei koffie en een krentenbolletje hadden gekregen en de inleidende beleefdheidsfrases achter de rug waren, zei Emma: ‘Ontzettend bedankt dat je bereid bent om over de familie Kasin en over je zoon te praten. Zoals ik aan de telefoon al vertelde, weet ik niet precies waarvoor ik het ga gebruiken, maar ik probeer een beter overzicht te krijgen van wat er in de familie gebeurd is. Jij hebt daar tenslotte jarenlang deel van uitgemaakt.’

Sissel Salvesen knikte langzaam.

‘Ik heb geen kinderen,’ ging Emma verder, ‘dus heb ik geen idee hoe het is om... er een te verliezen.’

Sissel Salvesen keek naar de tafel en hield haar handen rond de koffiebeker alsof ze zich eraan vastklampte. ‘Eigenlijk ben ik blij dat je belde,’ zei ze. ‘En verdrietig. Het is prettig om over Fred te praten. Op die manier worden de herinneringen, en hij, in leven gehouden. Tegelijkertijd doet het natuurlijk pijn. Het is tenslotte iets waar je nooit helemaal overheen komt, maar het gaat inmiddels goed met me.’ Sissel Salvesen probeerde te glimlachen. ‘Dat is echt zo.’

Emma wachtte even. ‘Vertel me over je zoon,’ moedigde ze haar vervolgens aan.

Sissel Salvesen glimlachte. ‘Mijn zoon is op een vrijdag geboren, maar dat was niet de reden waarom we hem Fred noemden. Hij is vernoemd naar mijn opa. Abel wilde hem Günther noemen, naar een van zijn voorvaderen, maar mijn opa was een maand voor de geboorte overleden, dus werd het Fred.’

Ze vertelde verder over de eerste kinderjaren, zijn opvoeding, de scholen waarop hij had gezeten en het gebrek aan faciliteiten en begrip voor de speciale behoeften die hij had. Ze vertelde niet wat er mis was geweest met hem, maar Emma kreeg de indruk dat het om een aangeboren hersenbeschadiging ging.

‘Het was natuurlijk een schok toen hij zo plotseling en op zo’n gruwelijke manier overleed. In eerste instantie probeer je te begrijpen dat het gebeurd is, met alle pijn en verdriet die dat inhoudt, en daarna probeer je verder te leven, maar een deel van je blijft altijd in het verleden achter, in alle vragen die je jezelf stelt of je iets anders had kunnen doen. Stel dat ik er die dag zelf bij was geweest? Stel dat ik meegegaan was naar het meer? Stel dat Fred thuisgebleven was? Stel dat zijn vader en ik op dat moment al gescheiden waren?’ Ze schudde haar hoofd.

Emma verschoof op haar stoel. ‘Kun je me iets meer vertellen over wat er gebeurd is?’

Sissel nam een slok koffie. ‘Ik weet niet goed wat je wilt horen, maar...’

‘Datgene wat je met me wilt delen,’ moedigde Emma haar aan.

Sissel gleed met haar wijsvinger over de rand van de beker. ‘Het... water was die dag koud,’ begon ze. ‘Ik weet niet waarom hij ging zwemmen. Het was er de tijd van het jaar niet

voor, maar hij deed het toch. Fred was min of meer een impulsief klein kind en hij kon niet goed zwemmen.'

'Was hij alleen toen het gebeurde?'

'Nee. Zijn nichtje en haar vriend, iemand die Jarl Inge Ree heette, waren erbij.'

Emma keek naar haar. 'Was Samantha er ook?'

Sissel knikte. 'Zij en Jarl Inge hebben de politie gewaarschuwd.'

'Waren zij ook in het water?'

'Samantha was in het water en toen Jarl Inge zag dat Fred onder water verdween, is hij erin gesprongen en heeft hij geprobeerd hem te redden.'

'Waar was Samantha op dat moment?'

'Dat weet ik niet precies. Zij probeerde ook om hem te redden, maar... het was te laat.' Sissel Salvesen keek weer naar de tafel.

Emma brak een stuk van het krentenbolletje af en kauwde langzaam. 'Heeft de politie het ongeluk onderzocht?'

'Ze waren in elk geval aanwezig,' verzuchtte Salvesen. 'Maar er was niet veel te onderzoeken. En Borvik doet nooit meer dan absoluut nodig is.'

'Arvid Borvik?' vroeg Emma. 'Is hij geen goede politieagent?'

'Ik weet niet of je een man zoals hij een politieagent kunt noemen.'

Emma fronste haar voorhoofd. 'Wat bedoel je daarmee?'

Salvesen wachtte even voordat ze verderging. 'Borvik kiest altijd de weg van de minste weerstand en ik ben niet de enige die dat vindt.'

Emma trok nog een stuk van het broodje, maar wachtte even voordat ze het in haar mond stopte. ‘Hoe was de relatie tussen Samantha en Fred voor het ongeluk?’ vroeg ze.

Sissel Salvesen keek met een snelle blik naar haar. ‘Waarom vraag je dat?’

‘Ik... Dat vraag ik me gewoon af.’

‘Fred... was een speciale jongen met speciale behoeften, maar niemand nam de moeite om hem daarin tegemoet te komen. Dat deden alleen degenen die het dichtst bij hem stonden, en daarmee bedoel ik eigenlijk alleen Abel en ik.’

Emma besloot niet door te vragen vanwege de scherpe klank in Sissels stem. ‘Hoe was je contact met het gezin Kasin na alles wat er gebeurd was?’ vroeg ze in plaats daarvan.

‘Er was nagenoeg geen contact,’ zei Salvesen. ‘Dat gezin...’ Ze schudde haar hoofd. ‘We hebben het lange tijd leuk met elkaar gehad. Ik werd geaccepteerd door Abels familie toen ik een relatie met hem kreeg, maar het hele gezin was min of meer gestoord.’

‘Gestoord?’ vroeg Emma. ‘Wat bedoel je daarmee?’

Sissel wachtte even voordat ze verderging. ‘Ik had niets moeten zeggen.’

Emma zweeg in de hoop dat ze verder zou gaan, maar dat deed Sissel niet.

Ze nam een slok koffie. ‘Je moet niet te veel in het verleden blijven hangen,’ zei ze uiteindelijk. ‘Je moet proberen om op de een of andere manier verder te komen en niet in het verleden blijven steken.’

‘Ik begrijp het dat je niet in detail wilt treden,’ zei Emma.

‘Daar heb je volkomen gelijk in. En, *no offence*, maar ik ken je niet.’

‘Dat begrijp ik heel goed,’ zei Emma. ‘Het zijn strikt genomen mijn zaken ook niet. Ik ben alleen nieuwsgierig. Het voelt alsof er veel in het gezin Kasin gebeurd is waarover niemand wil beginnen.’

Sissel keek naar Emma. ‘Heb je geprobeerd om hier met Abel over te spreken?’

‘Zover ben ik nog niet gekomen.’

‘Je kunt je de moeite besparen, want hij gaat er niets over zeggen. En Karina, de moeder van Samantha?’

‘Ze neemt niet op als ik haar bel.’

Salvesen knikte langzaam, alsof het gebrek aan respons geen verrassing voor haar was.

‘En Samantha...’ Emma stopte. Ze wilde niet vertellen dat ze Samantha op liegen had betrapt toen ze vertelde dat ze Walter Kroos niet kende omdat het niet relevant was. Of was dat misschien wel zo?

Sissel Salvesen zette haar beker neer. ‘De leden van het gezin Kasin moeten zelf over de duistere hoofdstukken in hun verleden praten. Ik heb al veel te veel gezegd.’

Blix trok zijn jack bij de hals strakker dicht. Hij had een trui aan moeten trekken. De temperatuur was de afgelopen week elke dag gedaald. Achter de muur die het complex omringde waren de bladeren van de loofbomen vergeeld.

Hij gebruikte zijn uur in de buitenlucht om rondjes te lopen. Een rondje was 183 voetstappen. Normaal gesproken liep hij veertig rondjes in een uur. De eerste week had hij berekeningen in zijn hoofd gemaakt terwijl hij liep. Hij had de paslengte met het aantal stappen vermenigvuldigd, had dat vergeleken met de normale loopsnelheid en had geschat hoe lang een ronde was. Hoe hij ook rekende, hij kwam op ongeveer vijfenhalve kilometer per dag uit.

Hij liep altijd alleen en dat deden de meeste gevangenen. Hij had er niet op gerekend om tijdens zijn gevangenisstraf vrienden te maken, maar had zich voorgesteld dat er een sterk gevoel van saamhorigheid en solidariteit onder de gevangenen zou zijn. Dat was niet zo. Niemand vertrouwde elkaar.

Eén ding hadden ze echter gemeen op de luchtplaats en dat was dat ze tegen de klok in liepen. Als een zwijgend protest tegen de gevestigde orde liepen ze altijd in een cirkel naar links over de luchtplaats, tegen de stroom in.

Hij hoorde voetstappen achter zich en keek over zijn schouder.

Jarl Inge Ree haalde hem in, ging naast hem lopen en stopte zijn handen in zijn jaszakken. ‘Wat gebeurt er als ze hem oppakken?’

‘Heb je het over Walter Kroos?’

‘Ja.’

Blix haalde zijn schouders op. ‘Dat hangt er een beetje van af,’ antwoordde hij.

‘Waarvan?’

‘Er zijn een paar formaliteiten,’ begon Blix. ‘Hij moet naar de Duitse gevangenis terug, maar als hij niet instemt met de uitlevering moet de rechtbank een uitspraak over de zaak doen.’

‘Wordt het een rechtszaak? Om een moordenaar terug te sturen naar de plek waar hij thuishoort?’

Het grind knarste onder hun schoenen.

‘Geen gewone rechtszaak, zoals jij voor ogen hebt,’ antwoordde Blix. ‘Het Openbaar Ministerie in Duitsland verzoekt officieel om uitlevering. Een Noorse rechter buigt zich over het verzoek om te controleren of de veroordeling rechtsgeldig is en of aan de andere voorwaarden voldaan is. Duitsland is geen probleem, maar we leveren bijvoorbeeld geen personen uit aan landen waar het risico op de doodstraf bestaat.’

Hun paslengte verschilde en ze liepen uit de maat. Ree maakte een paar snelle pasjes zodat ze weer synchroon liepen.

‘En is dat alles?’ vroeg hij. ‘Sturen ze hem weg zodra dat achter de rug is?’

‘Als hij in Noorwegen nergens van verdacht wordt,’ antwoordde Blix. ‘De Noorse politie stuurt geen personen weg die betrokken zijn bij Noorse strafzaken.’

‘Wat bedoel je daarmee?’ vroeg Ree.

‘Hij is voortvluchtig geweest in Noorwegen,’ antwoordde Blix. ‘Hij kan hier misdaden gepleegd hebben. Misschien heeft

hij bijvoorbeeld iets gedaan om aan geld te komen.'

Een kraai landde op het pad voor hen. Hij sprong een beetje voor hen uit, waarna hij weer opvloog.

'En we weten niet wat er met Rita Alvberg gebeurd is,' voegde Blix eraan toe.

'Gaan ze hem verhoren als ze hem opgepakt hebben?' vroeg Ree.

'Dat zou ik in elk geval doen als ik de onderzoeksleider was,' antwoordde Blix.

Ree spuugde op het gras. 'En dan wordt al die oude ellende weer opgerakeld,' zei hij.

'Het is in elk geval logisch om hem naar Rita te vragen,' zei Blix. 'Ze hebben elkaar ontmoet toen Walter Kroos de eerste keer in Noorwegen was en kunnen opnieuw met elkaar afgesproken hebben.'

'En Samantha?' vroeg Ree. 'Gaan jullie ook met haar praten?'

'Dat heeft de politie waarschijnlijk al gedaan,' antwoordde Blix.

Ze liepen een halve ronde in stilte voordat Ree naar de zijkant liep en op een van de picknickbanken ging zitten. Blix bleef lopen, hij was aan ronde drieëntwintig bezig. Hij liep nog drie ronden voordat Ree opstond en op een bokszak begon te slaan.

Samantha had maar één gedachte in haar hoofd: ze moest hen zo snel mogelijk weg zien te krijgen en ze mochten in geen geval binnenkomen. Ze had geen tijd gehad om de ontbijttafel op te ruimen, en de glazen en borden zouden bewijzen dat ze een gast had gehad. Dat was waarschijnlijk voldoende voor hen om vragen te stellen en dat risico mocht ze niet nemen.

‘Hallo, Samantha,’ zei Borvik. ‘Dit is Nicolai Wibe van de politie Oslo.’

Wibe knikte en ze zag dat hij met een wantrouwende blik in zijn ogen naar haar keek.

‘Wibe helpt ons bij het onderzoek naar de verdwijning van Rita Alvberg,’ ging Borvik verder. ‘Daarnaast fungeert hij als schakel tussen ons en het lopende politieonderzoek dat het centrale team in de hoofdstad leidt.’

Samantha slikte.

‘Mogen we binnenkomen?’

Ze pakte de deurklink steviger vast. ‘Ik heb haast omdat ik zo aan het werk moet. Waarmee kan ik jullie helpen?’

Borvik en Wibe wisselden een snelle blik. ‘Misschien heb je op het nieuws gezien dat Walter Kroos uit een gevangenis in Duitsland ontsnapt is,’ zei Borvik. ‘Herinner je je Walter?’ De politieagent schoof zijn duimen achter zijn riem. ‘Van de zomer van 2004,’ voegde hij eraan toe.

Samantha keek met een harde blik naar hem. ‘Ik herinner me Walter inderdaad.’

De andere politieagent deed een stap naar voren. ‘Heeft Kroos op de een of andere manier contact met je opgenomen?’ vroeg hij.

‘Nee.’

‘En de afgelopen jaren? Heb je in die periode contact met hem gehad?’

Ze schudde haar hoofd.

Borvik knikte naar Wibe alsof hij wilde zeggen dat hij het overnam. ‘Walter Kroos is in Noorwegen,’ begon hij. ‘We weten niet waar hij is of wat voor plannen hij heeft, maar we zijn hier om je... te waarschuwen.’

‘Me te waarschuwen?’

‘Ja, voor het geval dat...’ Borvik leek niet te weten hoe hij de zin moest afmaken.

‘Dan beschouw ik me hiermee als gewaarschuwd,’ zei ze. ‘Is dat alles? Ik heb een drukke dag voor de boeg.’

‘Een laatste vraag,’ zei Borvik. ‘Wanneer heb je Rita Alvberg voor het laatst gezien?’

Een auto passeerde op de weg. Samantha volgde hem met haar ogen terwijl ze nadacht. ‘Ergens in de herfst, geloof ik,’ zei ze. ‘Ik zag haar in de pub. Ze was thuis omdat haar moeder ziek was.’

Borvik knikte en haalde zijn duimen achter zijn riem vandaan. ‘We blijven vandaag naar haar zoeken.’

‘Succes. Ik hoop dat jullie haar vinden.’

‘Weet je misschien of er een plek is waar ze altijd naartoe ging, waar ze graag was, of dat ze ruzie met iemand had?’

Samantha snoof. ‘Het is jaren geleden dat Rita en ik met elkaar omgingen.’

‘Het antwoord is dus nee?’ concludeerde Wibe.

‘Inderdaad. Ik weet niet of ze problemen had. Vroeger was ze vaak op de steiger, maar ik heb gezien dat jullie daar al gezocht hebben.’

‘Dat klopt,’ beaamde Borvik. ‘Heb je niet meegezocht naar haar?’

‘Je zult het misschien niet geloven, maar niet alleen politieagenten hebben werk te doen.’

‘Ik heb gezien dat je aan het renoveren bent.’

‘Dat heb je goed gezien, Arvid. Jou ontgaat echt niets.’

De politieagent reageerde niet op haar sarcasme. ‘Oké,’ zei hij in plaats daarvan. ‘We zullen je niet langer ophouden. Meld je het als je Walter Kroos ziet of iets van hem hoort?’

‘Je bent de eerste die ik bel.’

‘Bedankt voor het gesprek.’

Samantha duwde de deur dicht, deed hem op slot, leunde tegen de deurpost, sloot haar ogen en wachtte tot ze in de auto waren gestapt en wegreden.

Walter wachtte in de gang bij de slaapkamers. ‘Hoe ging het?’

‘Goed,’ antwoordde ze kortaf. ‘Niets om ons zorgen over te maken.’

‘Wat wilden ze?’

‘Vragen over Rita stellen,’ verzuchtte ze. ‘Of ze vijanden had en zo.’ Ze rolde met haar ogen.

Walter bleef staan. 'Is het veilig om weer naar de zitkamer te gaan?' vroeg hij.

'Niet meer of minder dan het tien minuten geleden was,' zei ze.

Walter deed een paar stappen naar haar toe. Alle kleur leek uit zijn gezicht verdwenen te zijn.

Het werd tijd om hem de rest te vertellen, dacht Samantha.

En degene over wie ze moest beginnen was Arvid Borvik.

Samantha lag op de koude, natte vloer en was niet in staat om te bewegen. Ze hoorde stemmen. Walters vader riep iets in een combinatie van Duits en Engels. De stem van oom Abel klonk kalmer, als een echte advocaat.

Ineens was Rita er ook.

Ze ging op haar hurken zitten, pakte haar hand, hielp haar overeind en nam haar mee naar het kantoor van haar vader. Daarna haalde ze een fleecedeken en sloeg die om Samantha heen. Ze klampte zich eraan vast, ook al had ze het niet koud. Ze kon en wilde niet gaan zitten. Dat deed te veel pijn.

Ze staaarde naar het raam. Het licht van de plafondblampen zorgde ervoor dat ze alleen de muren van het kantoor en Rita's rug zag.

'Je mag niet douchen of je wassen,' zei Rita. 'En je mag niet naar het toilet als je het kunt ophouden.'

Samantha begreep niet wat ze bedoelde, maar ze was blij dat haar vriendin bij haar was. Blij om een vertrouwde, vriendelijke stem te horen. Door een kier in de deur stroomden de donkere bastonen van mannen die discussieerden naar binnen. Ze hoorde niet waarover ze praatten.

Na een tijdje kwam Samantha's vader naar hen toe. 'Je moet vertrekken,' zei hij tegen Rita. 'En je zegt tegen niemand een woord hierover. We regelen dit binnen de familie.'

Rita knikte aarzelend en schoof van de tafel. 'Ik kom morgen naar je toe,' zei ze tegen Samantha. 'Je mag me op elk moment bellen als je iets nodig hebt.'

Samantha gaf geen antwoord. Het enige waartoe ze in staat was, was ademhalen. Ze wilde dat haar moeder zou komen. Hadden ze haar niet gebeld?

‘Ga mee,’ zei haar vader. Tot nu had hij geen woord tegen haar gezegd. Hij had niet gevraagd hoe het met haar ging of wat er was gebeurd.

Samantha stribbelde tegen. Ze wilde niet naar buiten omdat Fred er misschien nog was, maar ze kon ook niet in het kantoor blijven.

Haar vader nam haar mee naar de achterkant van de winkel. Ze zag Fred gelukkig nergens. Op hetzelfde moment stopte er een auto vlak bij hen. Samantha zag dat het de auto van Arvik Borvik was, de politieagent van het dorp en een goede vriend van haar vader.

Het was fijn om hem hier te zien.

Het betekende dat Fred opgepakt zou worden.

Oom Abel begroette de politieagent. Ze gaven elkaar een hand. Oom Abel legde een hand op zijn schouder en trok hem een stukje bij de anderen vandaan. Ze bleven een paar minuten op een afstand staan, zo ver weg dat Samantha niet kon horen waarover ze praatten.

Haar vader ging bij hen staan en gaf Borvik eveneens een hand. Nadat ze nog even met elkaar hadden gepraat, kwamen de drie mannen naar haar toe.

‘Waar is mama?’ vroeg Samantha.

‘Samantha, liefje,’ begon oom Abel. Zijn stem was vol medelijden. ‘We weten dat je iets vreselijks meegemaakt hebt wat natuurlijk nooit had mogen gebeuren. Het spijt me verschrikkelijk voor je. Ik heb geen idee wat er in hem gevaren is.’

Samantha keek niet naar hem terwijl hij praatte, maar er was iets aan zijn stem wat haar bang maakte.

‘Fred... kan af en toe dingen doen waarvan hij de consequenties niet overziet. Hij kent het verschil tussen goed en fout niet. De grenzen die normale mensen hebben ontbreken bij hem. Vandaag heb jij daar... helaas mee te maken gekregen.’

Een stekende pijn verspreidde zich van haar onderlichaam naar haar buik.

‘Ze droeg bijna geen kleding,’ zei haar vader zachtjes, voornamelijk tegen Borvik. ‘Alleen een rokje en een beha.’

Samantha keek naar hem, vervolgens naar Abel en daarna naar Borvik. De politieagent staarde met een kille blik naar haar. Was hij niet hier om Fred te arresteren? Werd ze niet naar het ziekenhuis gebracht? Ging niemand haar onderzoeken?

‘Het is het beste voor de familie,’ ging oom Abel verder, ‘als we deze verschrikkelijke gebeurtenis, dit ongelukkige voorval, binnen de familie hóúden.’

Samantha begon harder te huilen.

Dit ongelukkige voorval.

‘Borvik zegt dat het niets zal opleveren om hier aangifte van te doen,’ ging haar oom verder. ‘We weten allemaal wat er gebeurd is en ik beloof je dat ik er werk van zal maken, maar Fred is niet toerekeningsvatbaar. Hij is een groot kind. Het heeft geen zin om de politie erbij te betrekken. Het zou alleen maar tot een heleboel problemen leiden. Het zou leiden tot een strijd waarbij geen winnaars zullen zijn en maar één grote verliezer.’ Hij wachtte even voordat hij verderging. ‘De familie.’

Samantha begreep niet alles van wat er werd gezegd, maar het klonk alsof ze niet van plan waren iets te doen.

Oom Abel richtte zijn aandacht op Samantha's vader. 'Ik ga morgen met die Duitser praten om ervoor te zorgen dat hij niets zegt.'

'Hij kan het volledige bedrag van hun verblijf terugkrijgen,' stelde haar vader voor. 'Als hij onmiddellijk vertrekt.'

Samantha sloot haar ogen en dacht aan Walter. Ze zou hem niet terugzien. Op dit moment wilde ze dat ook niet. Op dit moment wist ze niet hoe ze ooit nog iets moest klaarspelen.

Ze waren weer in de keuken gaan zitten. Samantha hield haar handen rond een beker thee. Walters waterglas was leeg.

De herinneringen van haar lichaam aan wat er was gebeurd waren onuitwisbaar. Ze kon nog steeds alle gevoelens van die nacht oproepen. De woede, de wanhoop, de pijn. Het gevoel in de steek gelaten te zijn door degenen die het dichtst bij haar stonden. De haat die ze voor Fred voelde. En voor Borvik, toen ze beseftte dat hij zijn werk niet zou doen.

Ze had Walter verteld wat er was gebeurd toen zijn vader ingreep, maar nooit wat er daarna was gebeurd.

'Wie had de politie gebeld?' vroeg Walter.

'Rita.' Samantha nam weer een slok. De thee was koud geworden. 'We moeten bedenken wat we met die journalist gaan doen,' zei ze. 'Ze weet dat ik loog toen ik zei dat ik je niet ken en ze stelt overal een heleboel vragen over Fred en Jarl Inge.'

'Dat is niet goed,' zei Walter.

'Nee, en dat is ook niet het enige probleem dat we hebben.' Ze zuchtte diep. 'Ik moet je nog iets vertellen.'

Er is meer uit Markus Hageland te krijgen, dacht Emma terwijl ze de camping op reed. De politie en het Rode Kruis stonden nog steeds op het terrein. De auto van de duikers stond er eveneens, maar de actie leek geen resultaat opgeleverd te hebben.

Ze stopte voor de hut. Markus Hadeland was de vorige avond blij geweest om haar in de pub te zien, maar zodra ze over Fred begon sloeg hij dicht als een oester en hij ging haar sindsdien uit de weg.

Ze stuurde hem een sms waarin ze vroeg of ze in de loop van de dag met elkaar konden afspreken.

Ik doe mee aan de zoektocht naar Rita, antwoordde hij vrijwel meteen.

Emma besloot hem een beetje onder druk te zetten.

Ik heb net een interessant gesprek met Freds moeder gehad. Alle geheimen van het dorp komen zo langzamerhand aan de oppervlakte.

Het was een bewering met een enigszins twijfelachtig waarheidsgehalte, maar het kon ook zo zijn dat ze gelijk had. Emma voegde eraan toe dat ze graag ergens met hem wilde afspreken waar niet zoveel andere ogen en oren waren. Terwijl ze op Markus' antwoord wachtte, at ze een lichte lunch en opende ze een e-mail van een lezer die opmerkte dat haar *byline*-foto bijzonder sexy was.

Kun je vanavond om zeven uur naar mijn huis komen? Kom lopend.

‘Hmm,’ zei Emma hardop.

Markus wilde blijkbaar niet dat iemand zag dat ze bij hem was. Dat was op zich nogal merkwaardig en misschien ook een beetje verontrustend. Toch antwoordde ze dat ze graag naar hem toe kwam.

Vanavond om zeven uur dus.

Het betekende dat ze nog minstens één nacht moest blijven.

Ze zocht het telefoonnummer van Samantha Kasin en toetste het in. Er werd niet opgenomen, maar haar auto stond naast de receptie geparkeerd. Emma trok haar jas en schoenen aan.

Het was een kille herfstdag zonder enige beweging in de lucht.

Samantha zat achter de balie en keek op toen Emma binnenkwam. Het licht van het computerscherm gaf haar gezicht een witte glans.

‘Hallo,’ zei Emma. Ze glimlachte.

Ze had Samantha nog geen bril zien dragen. Het stond haar goed. Samantha zette hem af nog voordat Emma klaar was met haar gedachte en legde hem naast de muis op de tafel.

‘Wat kan ik vandaag voor je doen?’ vroeg ze. De rimpels in haar voorhoofd leken dieper.

‘Ik vraag me af of ik hier nog even kan blijven,’ zei Emma. ‘In eerste instantie één nacht.’

‘Dat moet ik eerst controleren,’ zei Samantha. ‘We zijn tenslotte bijna volgeboekt.’ Ze knipoogde.

Emma lachte.

‘Blijf zo lang als je wilt,’ zei Samantha. ‘Ik ben alleen maar blij dat hier iemand is.’

‘Zal ik per nacht betalen of heb je een ander voorstel?’

‘Laten we de rekening gewoon opmaken als je besluit om naar huis te gaan,’ zei Samantha. ‘Dat is geen probleem.’

‘Dat klinkt goed.’ Emma wilde weggaan en draaide zich om, maar veranderde van gedachten. ‘Samantha, ik heb eerder vandaag met Sissel Salvesen gepraat.’

Samantha keek naar haar.

‘We hebben over haar zoon gepraat, je neef Fred.’

Samantha gaf geen antwoord en staaarde naar haar.

‘Hij is in 2007 in het Osen-meer verdronken. Jarl Inge en jij waren daarbij.’

Samantha zei nog steeds geen woord.

‘Klopt het dat de verdrinking niet onderzocht is?’

Samantha zuchtte. ‘Ga je daar ook over schrijven?’

‘Niet per se.’

‘Ik dacht dat je hier was om over Walter te schrijven?’

‘Daar ben ik mee bezig. Ik probeer het in elk geval. Tijdens de zomer waarin Walter Kroos hier was, is er iets gebeurd waarvan ik de draagwijdte probeer te begrijpen en of het feit dat hij op dit moment in Noorwegen is daar iets mee te maken heeft.’

Samantha gaf geen antwoord.

‘Ik weet wat er die zomer met je gebeurd is.’

De spieren in Samantha’s gezicht verstrakten.

‘In het dorp wordt beweerd dat de vader van Walter je verkracht heeft, maar er zijn ook geluiden die erop wijzen dat dat niet klopt.’

‘Geluiden,’ zei Samantha minachtend. ‘Wat voor geluiden?’

Emma vond het niet prettig om Samantha aan die afschuwelijke gebeurtenis in haar leven te herinneren. Het ergste aan haar werk was het graven in persoonlijke zaken waarmee ze eigenlijk niets te maken had. ‘Ik kan mijn bronnen niet bekendmaken,’ zei ze.

Samantha kreeg een gelaten uitdrukking op haar gezicht, schudde haar hoofd en keek met een woedende blik naar Emma, maar ineens leken haar ogen zachter te worden. ‘Heb je goede schoenen aan?’ vroeg ze.

‘Eh...’

‘Zullen we een stuk gaan wandelen? Ik ben de hele dag binnen geweest en ik heb frisse lucht nodig.’

‘Ja... dat kunnen we doen.’

Samantha stond op en pakte het shelljack dat over de rugleuning van haar stoel hing. Ze boog zich naar het computerscherm en toetste iets in, waarna het schermlicht verdween. Met een snelle beweging pakte ze de sleutels die op het bureau lagen.

Emma liep voor haar uit naar buiten.

‘Het praat altijd gemakkelijker als je loopt,’ zei Samantha met een glimlach. ‘Dat is mijn ervaring in elk geval.’

Emma wist niet goed hoe ze de verrassende stemmingswisseling van Samantha moest interpreteren.

Ze liepen van het receptiegebouw naar de trekkershutten.

‘Waar wil je naartoe?’ vroeg Emma.

‘Het bos is altijd een goed startpunt,’ zei Samantha.

‘Zijn ze daar niet naar Rita Alvberg aan het zoeken?’

‘Dat klopt, maar we gaan niet naar de plek waar zij zijn.’

‘Wijs de weg maar.’

Ze hadden nog maar een paar meter gelopen toen Samantha begon te praten. ‘Ik ben je een excuus verschuldigd. Toen je naar het dorp kwam, heb ik tegen je gezegd dat ik niet wist wie Walter Kroos was. Dat... was een leugen. Ik weet heel goed wie Walter is en ik denk dat je dat al een tijdlang beseft.’

Emma antwoordde met een bevestigend knikje.

‘De vraag was bijzonder verrassend voor me en... op dat moment wilde ik er niet over praten waarvan ik hem ken.’ Ze zocht naar woorden en schudde haar hoofd even. ‘Hij is hier in de zomer van 2004 geweest,’ vertelde ze verder. ‘Walter en ik konden het goed met elkaar vinden en hebben wat tijd met elkaar doorgebracht. Ik weet niet wat daaruit zou zijn voortgekomen – waarschijnlijk niets – maar... alles werd geruïneerd op de avond waarop ik... verkracht ben in de campingwinkel.’ Ze keek naar Emma. ‘Door Fred.’ Samantha trok haar schouders op en ademde diep uit.

‘Je neef?’ zei Emma, hoewel ze het antwoord wist.

Samantha knikte. ‘Maar omdat Fred was zoals hij was, heeft de familie het in de doofpot gestopt. Dat was waarschijnlijk het eenvoudigst. Fred had geen grenzen, niet zoals normale mensen. Hij beseftte niet wat goed en wat fout was. Hij nam wat hij wilde, of dat nu chocolade uit de campingwinkel of iets anders was. Ik neem aan dat de familie hem probeerde te beschermen door geen aangifte bij Borvik te doen.’

‘Borvik?’ vroeg Emma.

‘Ja,’ zei Samantha minachtend. ‘Hij was ook aanwezig. Hoe dan ook, het was niet mijn keus dat Fred niet gestraft werd, maar ik had niet veel in te brengen. Achteraf gezien is het misschien de juiste beslissing geweest. Fred zou waarschijnlijk nooit veroordeeld zijn en het zou alleen maar een heleboel geroddel in een klein dorp zoals dit veroorzaakt hebben. En op andere plekken misschien ook, ik heb geen idee, als je bedenkt dat ik in die tijd vrij bekend was.’

Ze wees naar een pad dat het bos in leidde.

‘Maar juist omdat het in een dorp gebeurd was, duurde het niet lang voordat iedereen “wist” wat er gebeurd was. Trygve Klepp had Walters vader bij de campingwinkel gezien, dus ontstond al snel het gerucht dat hij degene was die me verkracht had. Dat verhaal was gemakkelijker te verkopen, als ik een beetje cynisch mag zijn. Walter en zijn ouders vertrokken de volgende dag uit Osen. Het was eenvoudiger om de schuld te geven aan iemand die er niet meer was en zich dus niet kon verdedigen.’

‘Ik snap het,’ zei Emma, voornamelijk om iets te zeggen.

Het kreupelhout aan beide kanten van het pad was vertrapt door degenen die het terrein hadden uitgekamd. Samantha vertelde hoe het dorp haar had omarmd, in een nog grotere mate dan daarvoor, en dat het trauma van de verkrachting ervoor had gezorgd dat er een eind aan haar zangcarrière was gekomen. Ze kwam met veel weg omdat ze was wie ze was. Dat leidde ertoe dat ze haar grenzen voor wat geaccepteerd werd opzocht. Ze dronk veel en probeerde verschillende soorten drugs.

‘Er was niemand die me tegenhield,’ zei ze. ‘Niemand die me iets durfde te weigeren.’

‘Zelfs je ouders niet?’ vroeg Emma.

‘Mijn ouders...’ zei Samantha op een minachtende toon. ‘Ze deden alsof ze het niet zagen en keken letterlijk de andere kant op. Ik denk dat ze niet wisten hoe ze moesten omgaan met de dingen die er gebeurden. Misschien is het ook niet gemakkelijk als er zoiets in een familie plaatsvindt,’ voegde ze eraan toe alsof ze hen wilde verontschuldigen. ‘Mijn moeder was niet op haar best vanwege al haar ziektes en op een bepaald moment werd mijn vader ook ziek. Dat veroorzaakte veel problemen.’

Zonder dat Emma het had gemerkt, bevonden ze zich ineens in een diep dicht deel van het bos. Samantha liep voor haar op het smalle pad. Op een paar plekken werd het breder en daar wachtte ze tot Emma haar inhaalde. Af en toe vertelde Samantha de namen van de planten en op welke plekken er moerasbessen en andere eetbare gewassen te vinden waren.

Intussen hoorde Emma niet ver weg takken breken. Ze vermoedde dat het de zoekteams waren, of anders was het misschien een dier.

‘Zijn er veel mensen die weten wat er echt gebeurd is?’ vroeg Emma.

Samantha schudde haar hoofd. ‘Maar een paar. Rita is er daar een van. Ze was er die avond bij en heeft me geholpen.’

‘En Markus?’

Samantha lachte even. ‘We zijn een paar jaar getrouwd geweest,’ antwoordde ze. ‘Ik moest het hem wel vertellen. Jarl Inge weet het ook. We hebben jarenlang een knipperlichtrelatie gehad.’

Emma klopte gewoontegetrouw discreet op haar jaszak om te controleren of haar telefoon erin zat. Dat was niet zo. Over

het algemeen controleerde ze altijd of ze haar telefoon bij zich had als ze naar buiten ging, maar het was haar bedoeling geweest om maar even naar de receptie te gaan en daarom had ze niet aan haar telefoon gedacht. ‘Was het niet moeilijk om contact met je oom en je neef te hebben na wat er gebeurd was?’ vroeg ze.

‘Dat was het inderdaad,’ antwoordde Samantha. ‘Aan de andere kant hadden we niet veel met ze te maken. Normaal gesproken kwamen ze een paar keer per jaar op bezoek, maar na die zomer duurde het een tijd voordat ze terugkwamen. Dat wil zeggen, het kwam voor dat oom Abel langskwam omdat hij mijn vader in verband met het beheer van de camping met een juridische kwestie moest helpen, maar als ik wist dat hij kwam ging ik naar Rita of naar een van mijn andere vrienden en vriendinnen. Ik wilde niets met hem te maken hebben.’

‘Maar Fred was hier in de zomer van 2007,’ zei Emma. ‘Drie jaar later. Het jaar waarin hij...’

‘Dat klopt,’ beaamde Samantha. ‘Hij was hier.’ Ze ademde weer diep uit. ‘Dat was... nogal ongewoon.’

‘Wat bedoel je?’

Het leek alsof Samantha nadacht over wat ze zou zeggen. ‘Ik wist dat ze zouden komen, dus ging ik naar Jarl Inge toe. In die tijd hadden we weer een relatie,’ voegde ze er met een zwakke glimlach aan toe. ‘We gingen naar de steiger, zoals we vaker deden.’

Het pad deelde zich in tweeën, aan beide kanten van een groepje bomen. Samantha nam het rechterpad en Emma het linker. Toen ze aan de andere kant weer bij elkaar kwamen, ging Samantha verder met haar verhaal. ‘Ik ben altijd gek op zwemmen geweest. Ik doe niet aan ijszwemmen, zoals iedereen tegenwoordig doet, maar ik begin vroeg in het

voorjaar en ga er over het algemeen tot ver in de herfst mee door. Ik ben het gewend en vind het prettig.'

Ze boog een tak weg die over het pad hing en hield hem zo tot Emma was gepasseerd.

'Omdat we daar waren – het was vrij warm weer – trok ik mijn kleren uit en sprong in het water. Ik bedoel al mijn kleren. Alleen Jarl Inge en ik waren op de steiger, er was niemand in de buurt. Dat dachten we tenminste.'

Ze liepen een kleine heuvel op en Samantha haalde moeizaam adem.

'Ik wist niet dat oom Abel Fred voordat ze op de camping arriveerden opdracht had gegeven om zich bij me te verontschuldigen en omdat ik er niet was, stuurde hij Fred op pad om me te zoeken. Uiteindelijk kwam hij naar de steiger. Fred was daar een paar keer samen met ons geweest, dus wist hij waar het was en hij vond het prettig om daar te zijn.'

Ze schudde haar hoofd.

'Je kunt je misschien voorstellen hoe ik me voelde. Ik zwom naakt in het meer en ineens stond Fred op de steiger. Ik kon onmogelijk uit het water komen.'

Emma knikte.

'Hij bleef staan en zei dat hij met me wilde praten. Daar had ik geen behoefte aan, maar hij wilde niet weggaan. Hij had de opdracht gekregen om met me te praten en leek er volkomen op gefocust om dat ook te doen. Als hij eenmaal iets in zijn hoofd had, was het onmogelijk hem op andere gedachten te brengen. Ik begon het koud te krijgen en plotseling liep hij naar de rand van de steiger, sprong in het water en begon naar me toe te zwemmen.'

Emma zag de situatie voor zich.

‘Ik zwom verder het meer in, want ik wilde niet dat hij in mijn buurt zou komen. Zoals ik al zei had ik geen zwemkleding aan. Ik was doodsbang voor wat hij zich in zijn hoofd kon halen als hij zag dat ik naakt was. Ineens begon hij problemen te krijgen. Hij begon te spartelen en te hijgen, maar ik besepte niet wat er aan de hand was voordat ik Jarl Inge hoorde roepen en met zijn armen zag zwaaien. Ik was vrij ver bij de steiger vandaan gezwommen. Plotseling sprong Jarl Inge met zijn kleren aan in het water.’

Samantha zweeg even.

‘Fred was onder water verdwenen,’ ging ze verder. ‘Na een tijdje zwom ik naar hem toe omdat ik besepte dat het ernstig was. Jarl Inge dook telkens weer naar hem, maar kon hem niet vinden. Zoals je misschien gezien hebt is het water vrij troebel. Uiteindelijk moesten we het opgeven.’

Samantha’s wangen gloeiden.

‘We belden de politie natuurlijk en na twintig minuten kwam er iemand. In de tussentijd was ik uit het water gekomen en had me aangekleed. Jarl Inge, die arme ziel, was drijfnat. Fred is de dag erna pas gevonden. Hij was ver weg van de plek waar hij onder water verdween naar de oppervlakte gekomen.’

Ze kwamen in een gebied waar de bomen dicht tegen elkaar aan stonden. Op de bodem groeide veel mos.

‘Dit is trouwens een prima gedeelte om paddenstoelen te zoeken,’ wees Samantha. ‘Er groeien hier veel cantharellen.’

Emma keek in de richting waarnaar ze wees, maar had helemaal geen belangstelling voor paddenstoelen. Ze dacht aan Abel Kasin, die zijn eigen zoon zover had gekregen dat hij zijn dood tegemoetsprong en aan de schuldgevoelens die hem

sindsdien ongetwijfeld kwelden. Ze beseftte nu waarom Sissel Salvesen had gezegd dat hij er nooit over zou praten.

Het volgende moment stapte Emma met haar rechtersvoet op een gladde boomwortel. Ze gleed weg, haar gewrichtsbanden en spieren waren niet in staat de onverwachte beweging op te vangen en ze verzwikte haar voet. Emma gaf een gil en een scherpe pijn schoot door haar enkel. Ze zakte bijna door haar been, maar bleef in evenwicht en leunde op haar andere been. Haar huid prikte helemaal tot in haar nek van de pijn.

‘Gaat het?’ vroeg Samantha.

Emma voelde haar enkel opzwellen. ‘Verdomme,’ zei ze en ze beet haar tanden op elkaar. ‘Dat deed pijn.’

Ze boog zich naar voren en hield haar adem in terwijl de eerste pijngolven haar overspoelden. Langzaam ging ze rechtop staan.

‘Het gaat goed,’ zei ze en ze probeerde op haar voet te steunen. Een nieuwe pijnscheut schoot door haar enkel. ‘Het gaat goed,’ herhaalde ze, vooral om zichzelf te overtuigen.

Emma was blij dat ze niet alleen was. De paden kruisten elkaar, wat verwarrend was, en ze wist niet zeker of ze zonder haar telefoon zelf de weg uit het bos zou vinden.

Ze wachtten een paar minuten terwijl de pijn verminderde. Samantha stond naast Emma met een hand op haar schouder. ‘Het is verder als we omdraaien,’ zei ze. ‘Als we in die richting lopen – ze wees naar het pad voor hen – zijn we binnen een halfuur thuis. Lukt dat? Kun je zo ver lopen?’

‘Ik heb weinig keus.’ Emma probeerde te glimlachen.

Ze liepen langzaam stap voor stap verder. Het deed verschrikkelijk veel pijn, hoewel ze kleine stappen nam en

ervoor zorgde haar rechtervoet zo min mogelijk te belasten. Samantha draaide zich voortdurend naar haar om, alsof ze zichzelf ervan wilde verzekeren dat het goed ging.

Emma probeerde aan iets anders dan de pijn te denken. 'Je oom stuurde Fred dus alléén op pad om jou te zoeken?'

Samantha knikte en rolde met haar ogen.

'Dacht hij er niet over na dat het nogal ongemakkelijk voor jou kon zijn en dat Fred misschien een volwassene bij zich moest hebben?'

'Mijn oom is misschien een goede advocaat, maar hij heeft geen mensenkennis,' zei Samantha. 'Later vertelde hij dat het beter met Fred was gegaan, wat hij daar ook mee bedoelde.'

Emma hinkte. 'Waarom vertel je me dit allemaal?' vroeg ze.

Het duurde even voordat Samantha antwoord gaf.

'Omdat je moet weten wat er gebeurd is,' zei ze. 'Je praat met mensen die niets weten en alleen de gebruikelijke dorpsroddels opdissen. Dan worden er al snel verkeerde dingen verteld.'

Emma's voet sleepte achter haar aan. 'Ik probeer een reden te bedenken waarom Walter zou vluchten en naar Noorwegen zou komen,' zei ze. 'De geruchten over zijn vader hebben Duitsland echt niet bereikt en zelfs als dat zo was, dan is dat nauwelijks een reden om te vluchten.'

Samantha haalde haar schouders op. 'Hij moest ergens naartoe,' zei ze. 'Misschien voelde hij zich destijds prettig in Noorwegen.'

Ze liepen verder.

'Het kan niet gemakkelijk voor je zijn om hierover te praten,' zei Emma.

Samantha bleef staan en draaide zich naar haar om. ‘Het is inderdaad absoluut niet gemakkelijk om verder te leven als de littekens zo diep zijn, maar ik doe mijn best.’

‘Ik vind je ongelooflijk moedig,’ zei Emma. ‘Je hebt het beheer van de camping overgenomen, je bent bezig met renoveren en nu Walter Kroos voortvluchtig is komt het verleden natuurlijk weer naar boven. Vooral door mensen zoals ik.’

Samantha glimlachte weer. ‘Jij moet je werk ook doen, maar je beseft vast dat ik niet wil dat je hier iets over schrijft.’

‘Uiteraard.’

Het begon koud te worden toen ze een grindpad bereikten. Het was iets gemakkelijker om daarop te lopen, maar Emma had geen idee waar ze waren.

Na een bocht van het pad zagen ze een man uit het bos komen. Hij bleef staan en keek naar hen. Ze had het gevoel dat ze hem eerder had gezien.

De zondagen duurden altijd lang. Na de lunch werd Blix rusteloos, zoals hij kon worden als er veel onopgehelderde omstandigheden in een lopend onderzoek waren. Hij had de eerste dagen in de gevangenis hetzelfde gevoel gehad. De gedachte dat er iets buiten de muren gebeurde wat buiten zijn macht lag had hem rusteloos gemaakt.

Hij probeerde een beetje te lezen, maar ook dat hielp niet. Daarom trok hij zijn sandalen aan en liep de gang op. In de gemeenschappelijke ruimte was er een voetbalwedstrijd op televisie.

De deur van cel 6 stond halfopen. Blix liep ernaartoe. Jarl Inge Ree had een kartonnen doos op de vloer gezet en had daar een paar dingen in gestopt.

‘Ben je begonnen met inpakken?’ vroeg Blix.

Ree keek op van het bed. ‘Het meeste past erin,’ antwoordde hij met een knikje naar de doos. ‘Mijn kleren gaan in de vuilnisbak.’

Blix keek naar de lade waarin Ree zijn telefoon had verstopt. ‘Geef ze aan Gruwel,’ zei hij. ‘Jullie hebben ongeveer dezelfde maat.’

Ree haalde zijn schouders op.

Blix leunde tegen de deurpost. ‘Hoe vaak heb je in de gevangenis gezeten?’

‘Vijf keer.’

‘Wat is de langste gevangenisstraf die je gehad hebt?’

‘Deze. Morgen is het 517 dagen.’

Blix had zijn eigen veroordeling niet in dagen uitgerekend. Het was hoe dan ook te vroeg om af te tellen.

‘Is er nieuws?’ vroeg Ree.

Blix schudde zijn hoofd. ‘Ik heb een halfuur geleden geprobeerd om Emma Ramm te bellen. Ze nam niet op, maar belt vast terug.’

De foto’s aan de celmuren waren weggehaald en lagen op het bureau. ‘Mag ik ze zien?’ vroeg Blix. Hij wachtte niet op antwoord, liep naar het bureau en pakte een van de foto’s op. ‘Ben jij dat?’ vroeg hij en hij draaide zich naar Ree om.

‘Samen met Samantha,’ knikte Ree. Hij stond op van het bed. ‘Op de camping.’

Blix pakte een van de andere foto’s. ‘Wie is jongen in de bruine broek die achteraan staat?’

Ree keek met half dichtgeknepen ogen naar de foto. ‘Dat is Fred,’ antwoordde hij. ‘De neef van Samantha.’

Blix bestudeerde de foto nauwkeuriger. ‘Is er iets met hem?’

‘Hij had ze niet allemaal op een rijtje.’

‘Had, zeg je?’

‘Ja, hij is dood.’

Blix wachtte even, maar moest met een vragende blik naar Ree kijken voordat hij verder vertelde.

‘Hij is verdronken in het Osen-meer,’ zei Ree. ‘Ik weet niet precies wat er gebeurd is. Misschien kreeg hij kramp of zoiets.’ Ree liep naar het bureau en begon de foto’s te verzamelen.

‘Hoe nam Samantha dat op?’

‘Het is een kleine familie,’ antwoordde Ree. ‘Ze heeft geen broers of zussen en geen neven of nichten, behalve Fred.’ Hij

pakte de laatste foto uit Blix' handen en stopte die bij de andere in een envelop. 'Ik denk dat ze zo min mogelijk aan het verleden probeert te denken,' ging hij verder terwijl hij de envelop in de verhuisdoos stopte. 'Dat doe ik ook. De dingen zijn zoals ze zijn. Je moet er gewoon het beste van zien te maken.'

'Toch komt het voor dat het verleden je inhaalt,' zei Blix in een poging het gesprek in een bepaalde richting te sturen.

Ree gaf geen antwoord. Hij staaarde even naar Blix, waarna hij zich omdraaide en een stapel stripbladen van een plank haalde. 'Wil jij ze hebben?' vroeg hij. 'Ik wil zo min mogelijk meenemen.'

'Nee, dank je,' zei Blix.

'Het heeft geen zin om ze aan Gruwel te geven.'

Blix glimlachte. 'Zeg dat niet.'

De man ging wijdbeens voor hen staan, alsof hij niet van plan was hen te laten passeren. Samantha liep nog een paar stappen verder, maar werd tegengehouden door Emma, die iemand nodig had om tegenaan te leunen.

Het was Lars Einar Løvdal. Hij had een mand in één hand en gebruikte zijn andere hand om eerst zijn bril en vervolgens zijn pet recht te zetten.

‘Hallo,’ zei Samantha. ‘Ben je paddenstoelen aan het zoeken?’

Het had weinig zin om met Løvdal over iets anders dan mest, het weer of paddenstoelen te praten. Hij was een van de dorpsgekken van Osen, een voormalige boer en een weduwnaar die nooit glimlachte of iets vriendelijks zei. Als je hem daarentegen een vraag over paddenstoelen stelde, kreeg je een heel betoog te horen.

Samantha stelde hem aan haar voor. ‘Lars Einar woont in het huis naast Harriet Alvberg, Rita’s moeder.’

‘We hebben elkaar al ontmoet,’ zei Emma. ‘Hallo.’

‘Wat is er met je aan de hand?’

Te oordelen naar zijn toon leek het alsof hij Emma’s blessure verwerpelijk vond, maar zo praatte hij nu eenmaal tegen andere mensen.

Emma deed een voorzichtige stap opzij en vertelde hoe de verwonding was ontstaan. ‘Het gaat gelukkig goed,’ voegde ze eraan toe. ‘Het is geloof ik niet ver meer. Dat hoop ik

tenminste.’ Ze probeerde te glimlachen, maar dat had geen effect op Løvdal.

‘Ik neem aan dat je niet op zoek bent naar je buurvrouw,’ zei Samantha met een knikje naar de paddenstoelenmand.

Løvdal schudde zijn hoofd. ‘Dat heeft geen zin.’

‘Wat bedoel je?’

‘Rita is hier niet.’

‘Waarom zeg je dat?’ vroeg Emma.

Hij snoof. ‘Gezond verstand. Ze hebben met honden en warmtezoekende apparaten en god weet wat nog meer in het bos gezocht. Ze is hier niet.’

Emma hinkte een stap dichterbij. ‘Wat is er volgens jou dan gebeurd?’

Løvdal zette zijn pet af en krabde aan zijn nagenoeg kale schedel. ‘Ik heb geen zin om daarover te speculeren,’ zei hij terwijl hij zijn pet weer opzette. ‘Niet hardop in elk geval; vanbinnen doen we dat waarschijnlijk allemaal.’

‘Denk je dat ze dood is?’

‘Denken jullie dat niet?’

Samantha voelde een steek in haar middenrif.

‘Je gelooft dus niet dat ze ergens in het bos is?’ vroeg Emma.

‘Dat heb ik daarnet al gezegd,’ zei hij geïrriteerd. ‘Ze is het type niet om zich op te hangen aan een plafonddamp of iets dergelijks, dus...’

Emma keek onderzoekend naar Løvdal.

‘We moeten snel terug zodat we je enkel kunnen koelen,’ zei Samantha tegen Emma.

‘Ja...’

‘Succes met de paddenstoelenjacht,’ zei Samantha.

Løvdal snoof. ‘Het is een slecht paddenstoelenjaar.’

Samantha en Emma liepen verder. ‘Hij is altijd een zonderling geweest,’ zei Samantha toen hij uit het zicht was. ‘Hij woont al minstens vijftien jaar alleen en dat is volgens mij niet goed voor mensen. Daar word je vreemd door. Je raakt eraan gewend om de dingen precies te doen zoals jij dat wilt en er is niemand die je corrigeert.’

Eindelijk waren ze uit het bos.

‘Heb je ijs in je hut?’ vroeg Samantha.

‘Volgens mij niet,’ zei Emma.

‘Ga maar vast terug. Ik ben over een paar minuten bij je.’

Emma hinkte verder.

Samantha controleerde haar telefoon en haastte zich naar de campingwinkel. Het was bijna halftwee. Het was niet bepaald een productieve dag geweest. Of misschien ook wel, besefte ze.

Ze opende de deur naar de winkel, liep langs de koelruimte naar de achterkamer en pakte een zak ijsblokjes uit het vriesvak van een kleine koelkast. Vervolgens haalde ze een doos diepvrieszakjes en een schone theedoek uit de keuken. Een minuut later stond ze weer buiten.

Emma was in de hut op de bank gaan zitten, had haar voet op een stoel gelegd en had haar sok uitgetrokken. Haar enkel was rood en gezwollen.

‘Dat ziet er niet goed uit,’ zei Samantha terwijl ze op haar hurken voor haar ging zitten.

‘Het is niet zo erg,’ zei Emma, waarna ze moeizaam glimlachte.

Samantha stopte een paar ijsblokjes in een van de diepvrieszakjes, knoopte het dicht en wikkelde de theedoek eromheen. Emma hijgde van de pijn toen Samantha de ijspakking op haar enkel legde.

‘Ik heb geen beter kompres dan dit,’ zei ze. ‘Hou het ijs twintig minuten op de blessure. Als je het langer laat liggen, kan de huid bevriezen. Wacht minstens tien minuten voordat je het ijs er weer op legt en herhaal dat vandaag en morgen drie tot vier keer.’

Emma keek naar haar. ‘Heel erg bedankt.’

‘Het is het minste wat ik kan doen. Ik heb jou tenslotte meegevraagd naar het bos.’ Ze glimlachte. ‘Oké, ik moet terug. Beterschap.’

‘Bedankt. Wil je iets voor me doen voordat je vertrekt?’

‘Natuurlijk.’

‘Wil je me mijn laptop en telefoon aangeven?’ Emma wees naar de salontafel. ‘Dan kan ik tenminste iets nuttigs doen terwijl ik hier zit alsof ik invalide ben.’

Samantha nam de snelste weg naar haar woning, schuin over het veld met de oudste caravans naar de weg. Ze zag Walter niet achter de ramen, maar hij kwam meteen uit de slaapkamer toen ze binnenkwam.

‘Is er iets gebeurd?’ vroeg hij.

Samantha ademde diep in, opgelucht om thuis te zijn. ‘De journalist kwam langs,’ antwoordde ze. ‘Ik ontkwam er niet aan om een lang gesprek met haar te hebben.’ Ze vertelde over

de wandeling die ze hadden gemaakt. 'Ik geloof niet dat ze nog een probleem vormt,' besloot ze.

Walter leek niet overtuigd.

'Wat heb je gedaan terwijl ik weg was?'

Walter vertelde dat hij voornamelijk in de logeerkamer op bed had gelegen en naar het plafond had gestaard terwijl hij nadacht.

'Waarover?'

'Over jou en... alles.'

'Wat bedoel je?'

'Ik heb erover nagedacht hoeveel pijn je al die jaren gehad hebt, hoe moeilijk het voor je geweest is en hoeveel overeenkomsten jij en ik hebben.'

Ze liep naar hem toe met een intens gevoel van dankbaarheid omdat hij bij haar was. Walter had gelijk, ze hadden inderdaad veel overeenkomsten. Ze waren even verloren, even woedend.

Ze pakte zijn linkerhand en gaf er een kneepje in. Zijn vingers voelden ruw, en hij had kloven en eelt op zijn handpalmen.

Ze volgde de levenslijn in zijn handpalm. 'Hmm,' zei ze.

'Wat is er?'

'Is je hand weleens gelezen?' vroeg ze.

Hij glimlachte. 'Nee.'

'Je hebt een M in je handpalm.'

'Een M?'

‘Kijk maar.’ Ze volgde de drie lijnen in Walters handpalm die een duidelijke M vormden en keek niet naar hem terwijl ze uitleg gaf. ‘Mensen bij wie de hoofdlijn, de hartlijn en de levenslijn een M vormen, zijn heel speciaal. Ze hebben bijzondere talenten en zijn bovengemiddeld intuïtief. Jij bent goed in het lezen van mensen.’ Ze keek naar hem.

‘Dat klinkt niet echt alsof je het over mij hebt,’ zei hij.

Ineens was het alsof de zestienjarige Walter tegenover haar stond, de jongen die thuis nooit had gehoord dat hij in zichzelf moest geloven en dat hij bijzonder was. Het deed pijn om daaraan te denken.

Ze volgde de lijnen van zijn hand nog een keer. ‘Je bent ook creatief,’ zei ze. ‘Je bedenkt oplossingen voor problemen.’

‘Dat klinkt al helemaal niet alsof je het over mij hebt.’

Ze glimlachten allebei.

Haar telefoon trilde in haar achterzak. Ze haalde hem tevoorschijn. ‘*Speak of the devil,*’ mompelde ze en ze hield Walter het display voor.

‘Wie is het?’ vroeg hij.

‘Jarl Inge.’

Blix bracht de telefoon naar de bewakersruimte terug. Emma had een heel eigen manier om informatie kort en bondig door te geven. Dat had misschien te maken met haar werk als journalist, waarbij het belangrijk was om zo veel mogelijk informatie op een zo klein mogelijke plek te vermelden.

Tegelijkertijd miste hij antwoorden. Hij zou meer vragen hebben gesteld als hij zelf met Samantha Kasin had gepraat. Er was iets opmerkelijks aan de manier waarop de man die haar had verkracht drie jaar later voor haar ogen was verdronken. Door dat soort toevalligheden werd zijn intuïtie geprikkeld. Hij was altijd op zoek naar iets dergelijks. Naar onregelmatigheden en curieuze omstandigheden.

Hij hield Jakobsen de telefoon voor. 'Ik moet Gard Fosse bellen,' zei hij.

Jakobsen gedroeg zich alsof het een enorme opoffering was om hem door te verbinden.

'Ik sta op het punt om met een groep de deur uit te gaan,' zei Fosse toen hij hem eindelijk aan de lijn kreeg.

Blix nam de telefoon mee naar de dichtstbijzijnde afgescheiden ruimte. 'Is er nieuws over Rita Alvberg of Walter Kroos?' vroeg hij.

'Het korte antwoord is nee,' zei Fosse.

Blix vroeg niet om een langer verslag. 'De vader van Walter Kroos is niet degene die Samantha in 2004 verkracht heeft,' zei Blix. 'Ik ben verkeerd geïnformeerd. Haar neef was de dader.'

‘Waarom heeft Jarl Inge Ree je dan verteld dat de vader het gedaan heeft?’

‘De familie wilde het in de doofpot stoppen en er was waarschijnlijk geen reden om de geruchten die opdoken te corrigeren,’ zei Blix. ‘Maar er is een omstandigheid die je moet controleren.’

‘En die is?’

‘De verkrachter is drie jaar later verdronken terwijl hij samen met Samantha Kasin aan het zwemmen was.’

Het bleef even stil voordat Fosse de naam van de neef vroeg. ‘Wat levert dit volgens jou op?’ vroeg hij.

‘Dat weet ik nog niet,’ zei Blix. ‘Maar Emma zegt...’

‘Heb je die informatie van Emma Ramm?’ onderbrak Fosse hem.

‘Ze heeft het van Samantha Kasin zelf gehoord,’ antwoordde Blix. ‘Volgens haar was Jarl Inge Ree erbij toen Fred Kasin verdronk, maar daar heeft Ree niets over gezegd toen hij me over de verdrinking vertelde.’

‘Ik begrijp het,’ zei Fosse. ‘Maar wat heeft dat met Walter Kroos te maken? Hij was op dat moment tenslotte in Duitsland.’

‘Ik wil gewoon dat je het natrekt,’ zei Blix. ‘Het is in 2007 gebeurd, dus is het dossier waarschijnlijk gedigitaliseerd.’

‘Oké,’ antwoordde Fosse. ‘Ik zal kijken wat ik kan doen.’

‘Als het iets oplevert, dan moet ik morgenochtend vroeg feedback hebben,’ zei Blix. ‘Ree wordt om elf uur vrijgelaten.’

‘Ik weet het,’ antwoordde Fosse zonder dat hij hem een toezegging deed.

Blix beëindigde het gesprek, ging naar de wachtruimte terug en gaf de telefoon aan Jakobsen.

‘Luister,’ zei Jakobsen terwijl hij de telefoon terugzette. ‘Ik weet niet waar je mee bezig bent of wat er aan de hand is, maar ik begrijp dat het iets met Jarl Inge Ree te maken heeft.’

Blix gaf geen antwoord.

‘Ongeacht wat het is raad ik je aan om bij hem uit de buurt te blijven tot jullie vanavond in de cellen opgesloten worden. Niet iedereen verdraagt het idee om vrijgelaten te worden even goed. Ree had een uur geleden in de keuken ruzie met Gruwel. Jij en Ree zijn elkaar eerder in de haren gevlogen en ik wil geen problemen.’

‘Ik begrijp het,’ antwoordde Blix met een knikje.

Jakobsen leunde naar achteren op zijn stoel en keek weer naar het televisiescherm. Blix draaide hem zijn rug toe en liep door de gang naar cel 6.

Jarl Inge Ree was niet verder gekomen met inpakken. Hij lag op bed en staaarde naar de een of andere quiz op de televisie.

‘Ze hebben in het water, langs de rivier en in het bos naar Rita gezocht,’ zei Blix. ‘Zonder resultaat.’

‘Wat wil dat zeggen?’ vroeg Ree terwijl hij ging zitten.

‘Als ik de onderzoeker was, zou ik serieus beginnen te vermoeden dat haar iets crimineels overkomen is,’ antwoordde Blix. ‘Maar het kan ook gewoon betekenen dat ze over het hoofd gezien is, vooral als ze in het water ligt. Meren zijn altijd moeilijk vanwege de modder en het slechte zicht.’

‘Hoe zit het met Walter Kroos?’

‘Ik heb geen nieuws over hem.’

Blix ging bij het bureau zitten. Hij was van plan geweest om Ree ermee te confronteren dat Walters vader Samantha niet had verkracht, maar besloot het niet te doen. In plaats daarvan wilde hij Ree op een andere manier testen. ‘Hoe zijn de stromingen in het Osen-meer?’ vroeg hij.

Ree leek niet te snappen wat hij bedoelde.

‘Ik dacht aan de neef van Samantha, die verdronken is,’ ging Blix verder. ‘Is hij ver van de plek waar hij verdronk gevonden?’

Ree knipperde een paar keer met zijn ogen. ‘Ik weet niet precies waar ze hem gevonden hebben, maar er is een beetje beweging in het water, in de richting van de monding van de rivier.’

‘Weet je waar hij onder water verdwenen is?’ vroeg Blix verder.

‘Een stuk bij de steiger vandaan.’

‘Was dat de plek waar jullie altijd zwommen?’

‘Ja.’

‘Was hij ver weg van de kant?’

Ree leek plotseling geïrriteerd. Hij pakte de afstandsbediening en veranderde van zender. ‘Ver genoeg,’ zei hij terwijl hij naar de televisie staarde.

‘Je was er dus zelf niet bij?’ vroeg Blix.

Ree veranderde weer van televisiezender. ‘Er was niemand die hem had kunnen helpen,’ zei hij.

Blix vroeg zich af of hij hem verder onder druk moest zetten, maar behalve de documentatie in het politiedossier had hij alleen Emma’s verhaal om op te steunen.

‘Heb je Gruwel naar de kleding gevraagd?’ vroeg hij in plaats daarvan.

Het leek alsof Ree de vraag niet hoorde, dus vroeg Blix het opnieuw.

Ineens gooide Ree de afstandsbediening naar het voeteneind en sprong van het bed. ‘Stop met dat gezeik,’ zei hij.

Blix stond langzaam van de stoel op en hield die tussen hen in. Ree balde zijn vuisten en ontspande ze weer. Hij had een agressieve trek op zijn gezicht en iets wilds in zijn blik waardoor Blix aan een gevangen dier moest denken.

‘Sorry,’ zei Blix voordat Ree verderging. ‘Het was niet mijn bedoeling om te zeiken.’ Hij deed een stap naar achteren, in de richting van de celdeur. ‘Ik zal je verder met rust laten.’

Het leek alsof Ree zich vermande. Hij liep naar de kast en haalde er een stapel T-shirts uit.

Blix wilde weg, maar bleef toch staan. ‘Is het plan nog steeds dat Samantha je morgen ophaalt?’ vroeg hij voornamelijk om de gespannen situatie die was ontstaan glad te strijken.

‘Yep.’

Blix glimlachte scheef naar hem. ‘Wat is het eerste wat je gaat doen?’

Ree glimlachte terug. ‘Afgezien van neuken?’

Blix grinnikte om hem meer te laten vertellen.

‘Ik heb geen lijst gemaakt,’ ging Ree verder. ‘Het wordt toch nooit zoals je in gedachten hebt als je vrijgelaten wordt, maar ik ga waarschijnlijk een stuk of twaalf biertjes drinken. Ik vermoed dat Samantha wat mensen uitgenodigd heeft.’

Hij liet zich weer op het bed vallen en strekte zich uit naar de afstandsbediening. Blix tikte op het deurkozijn. 'Dan zie ik je bij het ontbijt,' zei hij.

Hij kreeg geen antwoord.

Emma haalde de zak ijs weg en bestudeerde de vuurrode huid van haar gezwollen enkel. De ijspakking had de blessure iets verzacht, maar de pijn was nog steeds aanzienlijk.

Onder normale omstandigheden zou het haar niet meer dan een kwartier kosten om naar de woning van Markus Hadeland te lopen. Ze kon natuurlijk met de auto gaan en in de buurt parkeren, maar alleen al het indrukken van de pedalen zou een uitdaging zijn.

Emma stuurde Markus een sms om te vertellen wat er was gebeurd en vroeg of hij naar haar toe kon komen. Tot haar verrassing antwoordde Markus meteen dat dat geen probleem was. Nadat ze hadden afgesproken dat Markus iets te eten zou meenemen, beseftte Emma dat ze niet meer met hem hoefde te praten na alles wat ze van Samantha had gehoord, maar het zou natuurlijk prettig zijn om gezelschap te hebben.

Markus kwam iets na 19.00 uur. Hij had een rugzak en een tas bij zich.

‘Ik gokte erop dat je stroganoff lekker vindt,’ zei hij en hij klopte met zijn hand op de tas. ‘En rode wijn.’ Hij glimlachte en tilde de tas op.

‘Dat klinkt heerlijk,’ antwoordde Emma met een glimlach. Ze liet hem binnen en deed de deur achter hem dicht.

‘Hoe is het met je?’ vroeg hij toen hij zag dat ze niet goed op haar voet kon staan.

‘Beter,’ antwoordde ze. ‘Geloof ik.’

‘Waar is het gebeurd?’ vroeg Markus.

‘In het bos,’ antwoordde Emma. ‘Samantha en ik maakten een wandeling.’

Markus, die bezig was zijn veters los te maken, stopte en keek naar haar. ‘Was je samen met Samantha in het bos?’

Emma keek naar Markus terwijl hij een van zijn schoenen uittrok. ‘Je lijkt verbaasd,’ zei ze.

‘Ja... nee,’ zei hij. ‘Een beetje misschien. Hoe heb je haar zover gekregen?’

‘Het was haar voorstel.’

Terwijl Markus zijn andere schoen uittrok vertelde Emma hoe de wandeling tot stand was gekomen.

‘Hmm,’ zei Markus. Hij hing zijn jas op, pakte zijn rugzak en de tas en liep naar binnen. ‘Waar zal ik dit neerzetten?’

‘Daar,’ zei Emma met een knikje naar de salontafel.

Markus liep langs haar.

‘Waarom humde je?’ vroeg ze.

‘Hmm?’

‘Het klinkt alsof je het vreemd vindt dat Samantha en ik samen gewandeld hebben.’

Markus haalde de fles uit de tas, pakte een kurkentrekker en begon de fles te openen. ‘Het is alleen... Samantha heeft in haar hele leven nog nooit met iemand in het bos gewandeld. Dat heeft ze in elk geval nooit met mij gedaan.’

‘Niet?’

Markus leek er niet verder over te willen praten.

Emma haalde glazen uit de bovenkast in de keuken. ‘Het leek erop dat ze het bos goed kent,’ zei ze terwijl ze de glazen

op de tafel zette, waarna ze terugliep om borden te halen.

‘Dat klopt. Het is niet zo dat ze nooit wandelt, maar dat doet ze altijd alleen.’

Emma kwam terug met de borden. Markus worstelde met de kurk, maar slaagde er uiteindelijk in de fles open te krijgen. Het klokkende geluid van het inschenken wekte altijd een heerlijk, warm gevoel van verwachting bij Emma. Hij gaf haar een glas en hief zijn eigen glas op. ‘Proost,’ zei hij.

‘Proost. En bedankt voor dit alles.’

‘Graag gedaan,’ zei hij.

Ze namen een slok. Markus bestudeerde het glas en de inhoud. Hij leek tevreden over de zachte volle wijn uit Zuid-Spanje. ‘Ik denk dat het eten nog warm is,’ zei hij met een knikje naar de rugzak.

‘Fijn,’ zei Emma. ‘Ik ben uitgehongerd.’

Hij haalde de plastic bakken – vier in totaal – uit de rugzak. Ze bevatten een saus met biefstuk en champignons, aardappelpuree, rijst en salade.

‘Wow,’ zei Emma. ‘Je hebt flink uitgepakt.’

Ze gingen zitten.

‘Ik had ook peterselie mee moeten nemen,’ zei Markus. ‘En vooral augurken en bietjes, maar ik had geen tijd om naar de winkel te gaan.’

‘Dit is perfect.’

Ze schepten op en begonnen te eten. Emma beseftte hoeveel honger ze had. Het smaakte heerlijk, net als de wijn. Ze bedankte hem opnieuw.

‘Kook je graag?’ vroeg ze.

‘Nee.’ Hij lachte. ‘Maar ik éét graag lekker.’

‘Dat geldt voor mij ook. Ik kan in principe niet meer dan pannenkoeken bakken en dat doe ik alleen als mijn nichtje op bezoek komt. Zij is gek op pannenkoeken.’ Emma nam weer een hap. Markus deed hetzelfde. Hij kwam evenwichtig op haar over, een man die op de verkeerde plek was opgegroeid en misschien ook verkeerde vrienden had gehad. ‘Heb je vandaag weer naar Rita gezocht?’ vroeg Emma.

Markus slikte een hap eten door. ‘De duikers zijn gestopt met zoeken,’ zei hij. ‘Er zijn niet veel plekken meer waar we kunnen zoeken. Niet in de omgeving in elk geval. Ze kan natuurlijk ergens anders verdwenen zijn, maar dan zou iemand haar waarschijnlijk gezien hebben. En haar auto staat in de tuin van haar moeder geparkeerd.’

Emma nam een slokje wijn. ‘We zijn Rita’s buurman vandaag in het bos tegengekomen,’ zei ze. ‘Hij denkt dat ze vermoord is.’

Markus gaf niet meteen antwoord. ‘Dat zou verschrikkelijk zijn,’ zei hij na een tijdje.

‘Weet je of ze ruzie met iemand had? Een afgewezen minnaar of... iemand die een bepaalde wrok tegen haar koesterde?’

Markus, die zijn glas wijn in zijn hand had toen ze het vroeg, dacht even na. Hij nam een slok en schudde zijn hoofd.

Ze aten verder.

‘Het was een fijne wandeling.’ Emma keek naar hem. ‘Eerder vandaag,’ voegde ze eraan toe. ‘Samen met Samantha. Ook al was het gespreksonderwerp niet zo leuk.’

Markus stopte met eten en wachtte tot Emma verder zou gaan.

‘Samantha heeft me verteld wat er gebeurd is.’

‘Wat bedoel je?’

‘Dat met Fred,’ zei ze. ‘In 2004 in de campingwinkel.’

Ze ging er niet verder op door en wachtte tot Markus iets zou zeggen. Hij nam een grote slok wijn, hield het glas vast en liet de inhoud ronddraaien.

‘De laatste keer dat we erover praatten, vertelde je dat ze nadat het gebeurd was veel last had van angst.’

‘Ja...’

‘Je zei ook dat je veel over de breuk tussen jullie zou kunnen vertellen.’ Ze liet de zin tussen hen in hangen. De vorige keer had hij geen zin gehad om erover te praten en Emma hoopte dat het nu anders was.

Hij legde zijn vork neer en veegde zijn mond af. Het duurde nog even voordat hij begon te vertellen. ‘Samantha was... geen eenvoudige vrouw om mee te leven. Alle angsten die haar kwelden, het feesten dat ze deed. Ik heb altijd van een feestje gehouden, dat is het niet, maar niet meerdere keren per week. Niet nadat we getrouwd waren. Ik dacht dat ze er rustiger door zou worden, maar...’ Hij keek naar beneden. ‘Ze werd chagrijnig als ik erover begon en zei: “Denk je echt dat ik een kind met jou wil?” Alsof ik een slechte vader zou zijn of de verkeerde genen had of zoiets.’

‘Dat is afschuwelijk,’ zei Emma.

Markus nam nog een slok wijn. Hij dronk snel. ‘Ik heb... nooit het gevoel gehad dat Samantha met mij samen wilde zijn. We deelden onze belangstelling voor muziek, maar ik was als het ware eerder een man die voor haar kon zorgen dan een man met wie ze haar leven wilde delen. Een reddingsboei min of meer. Ze was tijdens bepaalde perioden volkomen

losbandig.’ Hij pakte zijn vork weer en begon in zijn eten te prikken. ‘Dat gold niet in het minst voor de... persoonlijkere dingen. De intieme. Ik was... op geen enkele manier... exclusief voor haar.’

Hij keek even naar Emma, waarna hij zijn ogen weer neersloeg. ‘Er waren... andere mannen. Jarl Inge natuurlijk; het kon hem helemaal niets schelen dat Samantha met mij getrouwd was. Het was alsof hij vond dat ze zijn eigendom was omdat ze eerder een relatie hadden gehad. En Samantha... haalde gewoon haar schouders op. Ik moest niet zeuren omdat het alleen seks was. Als ik dat een probleem vond, dan was het byebye.’ Hij maakte een zwaaibeweging met zijn hand, nam een hap, kauwde langzaam en spoelde de hap weg met wijn. Zijn glas was bijna leeg en hij schonk hun glazen weer vol.

‘Bedankt,’ zei Emma zachtjes.

‘Maar goed...’ Hij spreidde zijn armen. ‘Het ging zoals het moest gaan. Ik was diep vanbinnen eigenlijk blij toen het voorbij was. Of liever gezegd opgelucht. Het was uitputtend om op die manier te leven. Om altijd op je tenen te moeten lopen, om je af te vragen of alles goed met haar was en waar ze was geweest.’

Emma snapte wat hij bedoelde.

‘Na een tijdje werden we weer goede vrienden, maar het is er toch altijd. Als een soort... desillusie misschien. Dat het tussen Samantha en mij niet werkte is de grootste teleurstelling van mijn leven. Ik was niet wat ze nodig had.’

Het bleef een tijdje stil.

‘Wow,’ zei hij vervolgens en hij lachte even. ‘Ik weet echt hoe ik de sfeer aan tafel moet verbeteren.’

‘Ik heb ernaar gevraagd,’ zei Emma met een glimlach.

Ze aten verder en na een tijdje begon Emma weer te praten. ‘Samantha vertelde me hoe Fred in 2007 verdronken is,’ zei ze.

Markus stopte weer met kauwen. ‘Echt?’ zei hij.

‘Ja.’

‘Wat zei ze?’

Emma vertelde wat ze van Samantha had gehoord.

‘Hmm,’ zei Markus toen ze klaar was.

‘Nu doe je het weer.’

‘Wat bedoel je?’

‘Je humt.’

Markus ging iets rechter op zitten. ‘Nee, ik vind alleen...’
Hij wachtte even. ‘Ik vind het alleen een beetje vreemd.’

‘Wat bedoel je?’

Hij haalde diep adem. ‘Ten eerste dat ze een wandeling met je wil maken en ten tweede dat ze de ergste, moeilijkste dingen die ze in haar leven heeft meegemaakt wil delen. Met jóú. No offence, maar je bent tenslotte een vreemde en bovendien een journalist. Het heeft jaren geduurd voordat ze er met míj over wilde praten en toen was ik degene die erop aandrong.’

‘Waarom wilde je er met haar over praten?’

‘Omdat ik me afvroeg wat er gebeurd was.’

‘Jaren later?’

‘Ja, het...’ Hij streek met zijn hand over zijn hoofd.

‘Heeft ze het niet uit zichzelf verteld?’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Ze zei alleen dat hij verdronken was en dat ze niets had kunnen doen.’

Emma ging ook een beetje rechter op zitten. ‘Maar toch wilde je meer weten?’

Hij fronste zijn voorhoofd. ‘Ik vond dat er iets vreemds aan de hele situatie was.’

‘Op welke manier?’

Hij nam een slok wijn. ‘Ten eerste dat ze die dag ging zwemmen. Het was niet bepaald zwemweer. En ten tweede dat Fred...’ Hij zweeg even. ‘Dat hij haar op die manier achterna zou springen. Hij kon niet goed zwemmen.’

‘Volgens Samantha was hij vastbesloten om met haar te praten en zijn excuses aan te bieden.’

‘Ja, Samantha heeft mij ook verteld dat hij daar volkomen op gefocust was en Fred was inderdaad zo. Als hij iets in zijn hoofd had, dan moest het gebeuren, maar toch...’ Hij ging niet verder en spreidde zijn armen. ‘Ik had niets tegen je moeten zeggen.’

‘Waarom niet?’

Hij zuchtte diep. ‘Omdat... het jaren geleden gebeurd is. Het leven is verdergegaan. Hoe belangrijk is het nu nog?’

De zeep schuimde tussen zijn vingers. Walter wreef zijn handen nog even tegen elkaar voordat hij ze afspoelde. Samantha had een handdoek voor hem opgehangen en haar reservetandenborstel stond naast de hare in het glas.

Hij overwoog om hem te gebruiken. Zijn tanden waren rood van de wijn en zijn lippen waren droog, bijna gesprongen. Hij maakte zijn vinger nat en wreef er een beetje overheen.

Zo had het misschien kunnen zijn, dacht hij. Een avond voor de televisie samen met een vrouw. Rode wijn. Als het leven een andere wending had genomen, als hij zijn vader niet had vermoord. Hij moest zijn lot echter accepteren en er het beste van maken. Op dit moment was dat een avond in vrijheid samen met Samantha. Hij kon zich niets fijners voorstellen.

Ze zat nog op precies dezelfde plek toen Walter terugkwam. Op de bank, met een glas wijn voor zich. Ze had hun glazen opnieuw gevuld.

Walter ging zitten.

De televisie stond aan. Brian Johnson, de zanger van AC/DC, interviewde Mark Knopfler over zijn leven en zijn carrière. Samantha pakte haar wijnglas, maar dronk er niet van. Ze staaarde schijnbaar ongeïnteresseerd naar de televisie.

‘Ben je zenuwachtig?’ vroeg hij.

‘Een beetje misschien.’ Haar poging om te glimlachen mislukte.

‘Het komt goed,’ zei Walter. ‘Het is een goed plan.’

Samantha leek niet overtuigd. 'Er kan veel misgaan.'

Walter wist niet wat hij daarop moest zeggen. 'Wanneer vertrek je?' informeerde hij.

'Om een uur of acht, denk ik. Je hoeft niet op te staan.'

Hij glimlachte. 'Het is waarschijnlijk eerder de vraag of ik dan al in bed lig.'

Er verscheen een glimlach op haar gezicht, een echte deze keer, maar ze leek bezorgder dan Walter haar tot nu toe had gezien.

Op de televisie speelde Mark Knopfler een stukje van een bekend nummer. De presentator bewoog zijn hoofd op het ritme van de muziek.

'Ben jij niet zenuwachtig?' vroeg ze.

Walter dacht na. 'Het is natuurlijk iets bijzonders om te doen,' zei hij. 'Maar nee, ik ben niet zenuwachtig.'

'Omdat je het eerder gedaan hebt?'

'Dit heb ik niet eerder gedaan.'

'Nee, maar... je snapt wel wat ik bedoel.'

'Zoals je al zei is er altijd een bepaald risico aan verbonden.'

Samantha raakte weer verdiept in haar eigen gedachten. Walter deed hetzelfde. Hij dacht aan de duisternis buiten en de nacht die voor hen lag. Misschien moest hij iets eten.

Ineens draaide ze zich naar hem om. 'Hoe oud was je toen jullie hier waren? In 2004?'

Walter fronste zijn voorhoofd. 'Zestien.'

'Je... Ik herinner me dat je nog nooit iemand gekust had.'

Walter schudde zijn hoofd en glimlachte bij de herinnering.

‘Heb je andere vrouwen gekust?’

‘Ja, natuurlijk heb ik dat.’

‘Echt waar?’

Haar blik was onaangenaam doordringend. Walter kreeg het warm. ‘Nee,’ zei hij. ‘Eigenlijk niet.’

Ze bleef hem aankijken, maar in plaats van iets te zeggen pakte ze zijn linkerhand vast. ‘Heb je dan ook nog nooit seks met iemand gehad?’

De vraag gaf hem een gevoel van kwetsbaarheid.

Het was een onderwerp waarover ze in Billwerder veel hadden gepraat. *Hoe heette de eerste vrouw met wie je seks gehad hebt?* Walter had Samantha gezegd. Hij had over haar verteld, had over haar gedroomd, had gedroomd dat wat hij vertelde waar was.

Hij vertelde nooit details aan Sven, Patrick en de anderen. Dat was in principe omdat hij niet wist wat hij moest zeggen. Hij wilde niet laten merken dat hij niet wist waarover ze het hadden. Misschien vermoedden ze iets, dat wist hij niet.

Samantha streelde zijn hand. Door die aanraking stroomde er een warm, prikkelend gevoel door zijn lichaam. Zonder dat hij beseftte wat er gebeurde, ging ze schrijlings op hem zitten. Walter wist niet wat hij met zijn handen moest doen of waar hij zijn blik op moest richten. Haar borsten bevonden zich recht voor hem.

Ze legde haar handen rond zijn gezicht, boog zich naar voren en kustte hem. Zacht, teder.

Precies zoals ze die zomer zoveel jaar geleden had gedaan. Het was alsof ze weer op de rand van de steiger zaten. De zon scheen en het was warm.

Walters lippen waren droog, maar ze bevochtigde ze met de punt van haar tong en haalde sneller, zwaarder adem. Ze schoof nog dichters naar hem toe en duwde zich harder tegen Walters onderlichaam. Toen ze stopte met hem kussen en in plaats daarvan met haar hand naar de gesp van zijn riem ging, haalde hij diep adem. 'Oké. Nú ben ik wel zenuwachtig.'

Samantha lachte, maar liet zich daardoor niet tegenhouden.

Emma keek gelaten naar de troep op het aanrecht en voelde dat ze haar appartement miste. Daar had ze de volledige controle over alles en wist ze waar de dingen moesten staan, waar alles was. Nu moest ze zoeken naar afwasmiddel, een borstel, een vaatdoekje en een theedoek. Ze moest meer nadenken dan ze na een lange dag wilde.

Het was een fijne avond geweest die iets minder prettig was geëindigd. Behalve de heerlijke maaltijd had Markus poederkoffie en cognac meegenomen. Naarmate hij meer dronk was zijn zelfvertrouwen toegenomen en was duidelijk geworden wat hij zich als toetje had voorgesteld. Op een bepaald moment vroeg hij Emma of er in Oslo iemand op haar wachtte. De hoopvolle blik in zijn ogen was overduidelijk geweest.

Emma vond hem heel leuk, maar niet op dié manier. Om misverstanden te voorkomen vertelde ze hem dat ook. Vlak daarna stond Markus op, pakte zijn rugzak en zei dat hij de volgende ochtend vroeg les moest geven aan een stel ondankbare, ongeïnteresseerde leerlingen. De manier waarop hij het zei gaf Emma het gevoel dat de bijvoeglijke naamwoorden net zo goed voor haar waren bedoeld.

Emma gooide de etensresten weg en waste af. Ze bond de vuilniszak dicht en zette hem bij de deur, tot ze besepte dat ze niet wilde dat de trekkershut naar oude etensresten zou stinken als ze morgenochtend wakker werd. Ze kon hem buiten op het terras zetten, maar dan zouden dieren hem stuk kunnen scheuren. Bovendien was de dichtstbijzijnde afvalcontainer niet ver weg.

Ze dacht even na.

Haar enkel deed dan wel pijn, maar gelukkig had ze vrij brede schoenen. Emma hinkte ernaartoe en probeerde ze aan te trekken. Hoewel het zeer deed, lukte het haar toch en de schoenen bleken uiteindelijk haar enkelgewricht zelfs een beetje te ondersteunen. Ze trok haar jack aan en opende de deur.

Buiten bleef ze staan en ze zette de vuilniszak neer. Het was koud, dus trok ze haar jack dicht om zich heen. De vollemaan verlichtte de camping en maakte het minder griezelig om zo laat nog buiten te zijn. Emma keek om zich heen en zag een afvalcontainer onder een van de dichtstbijzijnde straatlantaarns staan.

Langzaam begon ze te lopen terwijl ze ervoor zorgde dat ze niet te veel op haar pijnlijke voet steunde. Ze opende het deksel en gooide de zak erin. Hij was bijna helemaal leeg, maar stonk. Blijkbaar werd hij buiten het seizoen niet vaak geleegd. Ze liet het deksel dichtvallen, draaide zich om en begon naar de hut te lopen, maar bleef na een paar passen staan en strompelde terug.

De scherpe stank sloeg haar opnieuw tegemoet. Ze hield haar adem in en keek in de container. Onder haar eigen afval lag een zak met het vertrouwde geel-blauwe logo van de Lidl.

Lidl, dacht ze.

Een goedkope Duitse supermarktketen die rond de eeuwwisseling had geprobeerd om in Noorwegen vaste voet aan de grond te krijgen. Er waren nu geen Lidl-winkels meer; Rema 1000 had ze allemaal overgenomen. Emma wist dat de Lidl in zowel Denemarken als Zweden bestond, en de zak kon natuurlijk afkomstig zijn van Scandinavische gasten die hier waren geweest.

Maar hij kon ook van een Duitser zijn.

Of liever gezegd: een bepaalde Duitser.

Ze keek om zich heen, voelde de behoefte om de zak te openen om te zien of ze aanwijzingen kon vinden over wie hem erin had gegooid. De stank hield haar tegen en bovendien was de afvalcontainer te diep om bij de zak te kunnen. Ineens had ze het gevoel dat ze werd geobserveerd, hoewel ze niemand zag. Ze huiverde vanwege de verlaten plek en de stilte.

Ze sloot het deksel en haastte zich terug naar de hut. Terwijl ze naar binnen ging en haar schoenen langzaam uittrok, had ze er spijt van dat ze zo snel had gelopen. De pijn klopte in haar enkel en ze had het gevoel dat hij twee keer zo dik was geworden.

Emma hinkte naar haar tas, die over de rugleuning van een stoel hing. Ze had altijd een noodvoorraad pijnstillers bij zich. Er zaten nog vier pillen in de strip. Ze duwde er twee uit en slikte ze door met het restje water in het glas dat op de salontafel stond. Misschien zouden de pillen haar helpen om te slapen, dacht ze.

Drieënhalf uur later keek ze voor de zoveelste keer met half dichtgeknepen ogen op haar telefoon, die op het nachtkastje lag.

3.06 uur.

Ze zuchtte.

De pijn in haar enkel explodeerde. Hoe ze ook in bed ging liggen, het deed pijn en was onaangenaam. Ze had geprobeerd om een kussen onder haar enkel te leggen, maar dat had ook niet geholpen. Haar gedachten over alles wat Markus haar

over Samantha en Fred had verteld, hielpen ook niet mee om in slaap te vallen.

Vooraf één opmerking keerde telkens terug. *Volkomen gefocust.*

Samantha had zowel tegenover haar als tegenover Markus precies dezelfde woorden gebruikt om Fred te beschrijven. Er waren ook geen andere afwijkingen in het verhaal, waardoor Emma zich afvroeg of Samantha van tevoren had bedacht wat ze moest zeggen. Of ze erop had geoefend. Dat ook Markus, die haar zo goed kende, geen goed gevoel over de gebeurtenis had, maakte Emma er alleen maar zekerder van dat er iets niet klopte.

Ze sloeg het dekbed opzij, zette haar voeten op de koude vloer, stond op en voelde een nieuwe golf pijn door haar enkel stromen. Ze slikte de twee laatste tabletten en vroeg zich af of de winkel later die dag open zou zijn.

Emma liep naar het raam dat op het Osen-meer uitkeek.

Het licht van de vollemaan scheen op het wateroppervlak en gaf het een mooie, glinsterende waas. Het water was roerloos. Op de achtergrond zag ze het donkere bos en een verhoging in het terrein. Emma's ademhaling vertraagde door de aanblik.

Ze kneep haar ogen tot spleetjes toen ze een beweging op de steiger zag.

Zelfs in het licht van de maan was het onmogelijk om iets anders dan een silhouet te zien.

Emma hield haar handen tegen het raam om het beter te kunnen zien. Het leek alsof iemand iets over de steiger sleepte. Ze hinkte naar de slaapkamer, pakte haar telefoon, opende de camerafunctie en probeerde in te zoomen op de steiger, maar het beeld bleef te korrelig.

De persoon verplaatste zich langzaam. Hij stopte en legde iets neer. Vanaf deze afstand was het onmogelijk te zien wat er gebeurde, maar het tijdstip op zich was voldoende om het verdacht te maken. Het zou echter een eeuwigheid duren voordat de politie hier was als ze belde. En wat kon ze in principe vertellen? Ze had geen idee wat er op de steiger gebeurde.

Ze was drie dagen geleden naar Osen gekomen.

Drie dagen waarin ze had gespeurd en gegraven, en waarin het beeld van de trauma's die een paar dorpsbewoners hadden opgelopen tijdens de zomer waarin Walter Kroos en zijn ouders hier waren geweest, steeds vollediger was geworden. De laatste stukjes waardoor ze alles zou begrijpen ontbraken, maar ze voelde in haar hele lichaam dat ze dichterbij dan ooit was. Het was niet zeker dat wat zich aan de oever afspeelde iets met Rita Alvberg, Walter Kroos of Samantha Kasin te maken had, maar Emma had een enorme behoefte om dat uit te zoeken.

Ze steunde voorzichtig op haar voet.

Het deed pijn, maar het was haar eerder vanavond gelukt om te lopen, dus kon ze het nu ook. Ze was in staat om een beetje pijn te verdragen.

Emma trok haar jack aan, glipte naar buiten, deed de deur op slot en controleerde of ze haar telefoon deze keer wel bij zich had. De pijn sneed door haar enkelgewricht, maar ze bleef niet staan en ging niet terug.

De hemel boven haar was helder en vol sterren. Het kille vocht steeg op van de beplanting om haar heen. Emma liep met korte passen en lette op waar ze haar voeten neerzette terwijl ze probeerde zo min mogelijk geluid te maken. Ze stopte regelmatig om naar bewegingen te luisteren, maar hoorde niets.

Bij de ingang naar het strand stopte ze achter een boom die dik genoeg was om zich achter te verschuilen. Ze zag niemand, maar er lag nog steeds een bult op de steiger. Emma vroeg zich af of de persoon die ze had gezien was vertrokken, maar het volgende moment hoorde ze geluiden uit het botenhuis komen. Een boot gleed naar buiten en het water klotste tegen de voorsteven.

Een man met een opgezette capuchon zat voorovergebogen met de roeispanten in zijn handen en rekte zich bij elke roeislag uit. De boot gleed naar open water en de man draaide zijn bovenlichaam alsof hij de boot probeerde te besturen. Hij maakte een paar slagen met de linkerroeispaan zodat de boot naar de steiger draaide.

Emma haalde haar telefoon tevoorschijn, deactiveerde de toetsenvergrendeling en gebruikte haar jack om het licht van het display te verbergen. Ze opende de camerafunctie, richtte haar telefoon op de bewegingen op het water en begon te filmen terwijl ze erop lette dat de flits uitgeschakeld was. Het zouden korrelige beelden worden, maar daar was niets aan te doen.

De boot gleed schokkerig door het water en de man plonsde en spatte met de roeispanten. Eindelijk bereikte de boot de steiger. De man trok de roeispanten in de boot en pakte de rand van de steiger vast. Hij manoeuvreerde de boot parallel aan de steiger, ging staan, wachtte een paar seconden voordat hij in balans was en zette een voet op de steiger.

Door die beweging begon de boot te schommelen. Hij zette af met de andere voet en stapte op de steiger, waarna hij de boot nog net kon vastpakken voordat die wegdreef. Langzaam trok hij hem naar de steiger terug.

Emma deed een klein stapje opzij om een betere camerahoek te krijgen. Ze keek afwisselend zelf en via het ingezoomde beeld op haar telefoon om vast te stellen wat er gebeurde.

De man leek de boot moeizaam naar de bult te trekken. De boot gleed weer een stukje bij de steiger vandaan en de man moest zijn voet gebruiken om de boot bij de steiger te houden. Dat bracht hem weer uit balans, maar uiteindelijk lukte het hem om de bult, het dekzeil of wat het ook was, in de boot te krijgen.

Daarna keek hij om zich heen.

Emma verschool zich weer achter de boom, niet zeker of hij haar had gezien. De man richtte zijn aandacht opnieuw op wat hij aan het doen was. Hij draaide de boot zo dat de achtersteven naar hem toe wees en zette een voet in de boot. Zijn voet gleed echter uit op het natte hout en hij raakte zijn evenwicht opnieuw kwijt. Een koortsachtige halve seconde lang probeerde hij dat te compenseren, maar het was onvermijdelijk dat hij in het water zou vallen. Hij ging kopje-onder terwijl de boot bij de steiger vandaan gleed.

Het duurde een seconde voordat de man boven water kwam. Hij hapte naar adem en zwaaide met zijn handen om de capuchon, die aan zijn gezicht kleefde, weg te krijgen. De boot dreef steeds verder weg en hij begon erachteraan te zwemmen, maar de afstand werd steeds groter en uiteindelijk gaf hij het op. Emma kon de boot niet langer zien in het donker, maar ze bleef filmen. Ze hoopte dat het maanlicht zijn gezicht zou verlichten.

De man draaide zich om en zwom naar de steiger, wat langzaam ging vanwege zijn natte kleren. Hij haalde zwaar en snel adem, en pauzeerde even met zijn armen op de rand van de steiger.

Het volgende moment draaide hij zijn hoofd om en keek in Emma's richting.

Het maanlicht scheen tegelijkertijd op zijn gezicht, maar naar zijn bewegingen te oordelen – plotseling, haastig, alsof hij niet snel genoeg uit het water kon komen – besepte Emma dat hij haar had gezien. Ze draaide zich om en begon weg te rennen.

De pijn in haar geblesseerde enkel maakte het onmogelijk om snel te lopen en daarnaast moest ze de heuvel op lopen. Emma had haar telefoon nog in haar hand. Ze belde 112 terwijl ze tegelijkertijd probeerde te rennen en werd al snel doorverbonden met een telefonist.

Zonder achter zich te kijken probeerde ze de situatie uit te leggen. Ze snakte naar adem, struikelde over haar woorden en moest opnieuw beginnen.

‘Blijf aan de lijn,’ zei de telefonist toen Emma klaar was.

‘Ik weet niet of dat lukt,’ zei ze hijgend. ‘Ik heb allebei mijn handen nodig.’

‘Stop je telefoon in je jaszak,’ zei de vrouw. ‘Als je de verbinding maar niet verbreekt.’

Emma deed wat de telefonist tegen haar zei. Terwijl ze liep keek ze achter zich, op zoek naar de man. Ze zag hem niet, maar had het gevoel dat hij haar achtervolgde en dat de afstand tussen hen kleiner werd.

Emma hinkte zo snel als ze kon verder. Ze verwachtte zijn ademhaling en voetstappen elk moment achter zich te horen, te voelen hoe hij zijn armen om haar heen sloeg en haar naar de grond trok. Ze probeerde alle kracht die ze in haar lichaam had te mobiliseren, alle pijn te verdragen.

Ze probeerde zich in te beelden dat de tram in Oslo voor haar reed en ze hem moest inhalen. Opnieuw keek ze achter zich. Haar rechtervoet raakte een steen en de pijn schoot door haar grote teen. Ze zag hem echter niet, hoorde hem niet.

Emma zocht in haar jaszak naar de sleutel van de hut, maar voordat ze hem goed te pakken had glipte hij uit haar zak en ze zag hem niet meteen in de duisternis. Ze liet zich op haar knieën vallen en tastte over de grond. Daar! Ze pakte de sleutel samen met gras en grind op, sprong overeind en rende verder zonder nog achter zich te kijken. De laatste meters naar de hut stampte ze, hijgend, duizelig. Haar handen trilden toen ze probeerde de sleutel in het slot te steken.

Eindelijk kreeg ze voldoende controle over haar hand, stak de sleutel in het slot en slaagde erin hem om te draaien.

Ze was binnen.

Ze was veilig.

De eerste politieauto arriveerde drieëntwintig minuten later en vlak daarna reed er nog een surveillancewagen de camping op. De zwaailichten dansten over de daken van de trekkershutten en kleurden het platgetrapte gras van de camping.

‘Je bent heel dapper geweest, Emma,’ zei de 112-telefonist aan het andere eind van de lijn.

‘Daar ben ik niet zo zeker van,’ zei ze.

Het had haar minuten gekost om een normaal hartritme terug te krijgen. Verscholen achter de gordijnen had ze naar het Osen-meer gekeken, maar ze had de man niet meer gezien.

Emma ging naar buiten en stelde zich voor aan de vier net gearriveerde politieagenten. Een man van Emma’s leeftijd leek de leiding te hebben.

‘Ik ben Lars Martin Lundaas,’ zei hij. ‘Kun je ons vertellen wat er gebeurd is?’

Emma had bijna een minuut nodig om haar verhaal te doen.

‘Ik heb het gefilmd,’ zei ze. ‘Het was donker en ik was nogal gestrest, dus ik weet niet hoe de kwaliteit is. Ik heb de video zelf nog niet bekeken.’

‘Kun je hem via AirDrop naar me sturen?’ vroeg Lundaas. ‘Dan ga ik er eventueel mee verder.’

Emma haalde haar telefoon tevoorschijn, zocht de video-opname in de fotobibliotheek en verstuurde hem. Het was een groot bestand zodat het overzetten tijd kostte.

‘Misschien is hij nog in de buurt.’ Ze gebaarde naar de struiken tussen de camping en het water.

Geen van de jonge agenten leek te weten wat ze moesten doen.

‘Is het die kant op?’ vroeg een van hen terwijl hij naar het grindpad wees dat naar het strand leidde.

Emma knikte.

‘Oké, neem een van de auto’s en ga zoeken,’ zei Lundaas tegen zijn collega’s. ‘Rij naar het water en controleer of jullie de boot zien.’

‘Het kán Walter Kroos zijn,’ zei Emma.

De agenten draaiden zich naar haar om.

‘Het is goed als jullie daar rekening mee houden.’

‘Is er iets wat daarop wijst?’ vroeg Lundaas.

‘Ja en nee,’ antwoordde Emma. ‘We weten dat hij in Noorwegen is en dat hij een sterke band met juist deze plek heeft.’ Ze maakte een handbeweging waarmee ze het gebied waarin ze zich bevonden aanwees.

‘Maar hij is hier niet gezien. Nog niet in elk geval.’

Ze dachten opnieuw na.

‘Ik bel de actieleider,’ zei Lundaas. ‘En vraag om bewapening.’

Hij liep een stukje bij hen vandaan.

Emma’s nieuwshanden jeukten, maar eerst moest ze precies weten wat er in de boot lag.

Lundaas was al snel terug. ‘All right,’ zei hij. ‘We hebben toestemming om ons te bewapenen.’

De andere agenten liepen naar de auto's en openden de kofferbakken. Emma huiverde toen ze zag dat ze hun wapens pakte en controleerden of er munitie in zat. Ze was eerder in nauw contact met wapens geweest. Die gebeurtenissen uit het verleden zorgden ervoor dat ze snel met haar ogen knipperde alsof ze de slechte herinneringen wilde verdringen.

‘Zet jullie portofoons op kanaal twee,’ zei Lundaas. ‘En hou me op de hoogte.’

De auto reed langzaam weg. Het grind onder de banden knerpte.

Het is te laat, dacht ze.

Er was meer dan een halfuur verstreken sinds ze had gebeld. De man in het water – wie het ook was – had voldoende tijd gehad om weg te komen. Er waren tenslotte andere manieren om uit het gebied te komen dan via de camping.

Emma keek op het display van haar telefoon en zag de filmopname. Ze startte hem en hoorde haar hijgende ademhaling. Haar handen trilden, waardoor het niet eenvoudig was om een heldere opname van de situatie te maken. De duisternis maakte het nog moeilijker. Een man roeide. Een boot gleed naar de steiger.

Ze bekeek de video-opname vanaf de klunzige val in het meer tot het moment waarop de man uit het water probeerde te komen. Ze stopte de opname terwijl het maanlicht op zijn gezicht scheen. Emma zoomde in, maar het beeld was niet helder genoeg. De politie had beslist manieren om de film scherper te maken, dacht ze. Ze moest gewoon wachten.

Om 4.26 uur kraakte de portofoon.

‘Geen teken van mensen hier,’ zei een van de agenten. ‘Maar er ligt een boot in het water.’

‘We controleren het botenhuis,’ zei de tweede.

‘Hier ligt nog een boot,’ hoorden ze niet lang daarna.

‘Gebruik die om naar de boot op het water te varen,’ instrueerde Lundaas.

‘Begrepen.’

Gedurende het kwartier erna reden er meer politiewagens de camping op.

Er klonk opnieuw geknetter. Emma hoorde het geluid van roeispanten in het water, gehijg en gespetter.

‘We zijn nog maar een paar meter bij de boot vandaan.’

‘Begrepen. Breng doorlopend verslag uit.’

Emma was zo stil mogelijk; ze wilde hen er niet aan herinneren dat ze aanwezig was.

‘Het lijkt een slaapzak,’ hoorden ze even later. ‘Hij is dichtgesnoerd en er zit een ketting omheen waar een gewicht aan hangt. Er...’

De rest van de mededeling was niet te horen. Emma kwam dichterbij en hoorde Lundaas vragen om het te herhalen.

‘Er zit iets in.’

‘Kijk of jullie de boot naar het strand kunnen slepen,’ zei Lundaas. ‘Raak de slaapzak niet aan. Ik laat de technische recherche hiernaartoe komen.’

‘Begrepen.’

Lundaas zuchtte diep en keek naar Emma. ‘We hebben je eigenlijk niet meer nodig,’ zei hij. ‘Niet op dit moment in elk geval. Misschien is het een goed idee om te gaan slapen?’

Emma glimlachte en schudde haar hoofd. Slapen was niet belangrijk. Ze moest naar het strand.

De twee boten, die daarnet het strand op waren getrokken, lagen naast elkaar. Emma zag de bult in een van de boten. Ze probeerde er een paar foto's van te maken. Van een afstand en in het grijze licht werd het resultaat niet goed, maar het was voldoende.

De politieagenten leken het niet op prijs te stellen dat ze er was, maar ze zeiden niets, ook niet toen ze een paar stappen dichterbij kwam en openlijk foto's bleef maken. Emma beseftte dat niemand van hen in een positie was om er iets van te zeggen. Nadat ze de benodigde foto's had gemaakt, ging ze op een grote steen zitten op de grens tussen zand en gras en stuurde een lange sms naar Anita Grønvold.

Emma's baas bij news.no stond altijd vroeg op en de eerste instructies verschenen vlak na vijf uur.

Stuur me een paar regels over hoe jij dit hebt ervaren, schreef Anita. Zo gedetailleerd mogelijk. Ik wil een ooggetuigenverslag.

Emma opende een leeg document op haar telefoon en noteerde een paar indrukken. Het was niet prettig om wat ze had gezien en gehoord onder woorden te brengen. Om de angst die zich in haar longen, benen en borstkas had vastgezet opnieuw te beleven. Op dat moment had het gevoeld alsof ze meespeelde in een film en elk moment kon doodgaan. Ze had dat gevoel inmiddels vaak genoeg meegemaakt om zich af te vragen wanneer het geluk haar in de steek zou laten.

Pas om 6.30 uur reed Arvid Borvik naar het strand. Vlak daarna arriveerden er twee auto's met technisch rechercheurs die zo dicht mogelijk bij het water een tent opzetten. Er

bevonden zich nu zoveel mensen rond de boten dat Emma niet kon zien of ze de slaapzak naar de tent brachten of hem in de boot onderzochten.

In het oosten begon het licht te worden en alle kleuren rondom haar kwamen langzamerhand tot leven. De scène straalde een morbide sfeer uit: het mooie tegenover het dramatische. Rond het botenhuis waren versperringen geplaatst.

Net na zeven uur liep Borvik langzaam naar de steen waarop Emma zat. 'Goedemorgen,' zei hij.

Emma stond op en begroette hem.

'Ik begrijp dat je een schokkende nacht achter de rug hebt.'

'Dat kun je wel zeggen,' antwoordde Emma.

'Hoe is het met je?'

'Goed,' zei ze, verrast over de zorgzaamheid in zijn vraag. 'Ik heb het alleen een beetje koud.'

'Dat is de herfst,' zei hij. 'Af en toe proef je de zomer nog een beetje, maar je kunt de winter ook al voelen.'

Emma wilde niet over het weer praten. 'Is het Rita Alvberg?' vroeg ze met een knikje naar alle activiteit op het strand.

'Het is te vroeg om dat te concluderen.'

'Maar zit er een lijk in de slaapzak?'

Borvik streek met zijn hand over zijn baardstoppels. 'Ik kan bevestigen dat we een dood lichaam gevonden hebben,' begon hij. 'Het is echter nog te vroeg om iets over de identiteit of over het onderzoek te zeggen.'

'Maar er is toch geen reden om te ontkennen dat het om een moordonderzoek gaat?' ging Emma verder. 'Een lichaam dat

in een slaapzak verpakt is, waar een ketting omheen zit en een gewicht aan hangt... Dat is toch een duidelijke poging om het lijk midden in de nacht te dumpen nadat jullie gestopt zijn met in het water naar Rita Alvberg zoeken?’

Borvik gaf geen antwoord. ‘Heb je een auto gezien?’ vroeg hij in plaats daarvan.

Emma schudde haar hoofd. Zij had hetzelfde gedacht. Als het Rita Alvberg was, dan moest ze ergens gelegen hebben voordat ze naar de steiger was vervoerd, maar ze had geen auto bij het water gezien. ‘Kan het Walter Kroos geweest zijn?’ vroeg ze.

‘Waarom denk je dat?’ wilde Borvik weten.

Het was voornamelijk een gevoel. ‘De optelsom van veel dingen,’ antwoordde Emma in plaats daarvan.

‘Zoals wat?’ vroeg Borvik.

Ze beseftte dat ze waarschijnlijk te veel waarde hechtte aan de tas van de Lidl, maar toch vertelde ze erover. Borvik raakte geïnteresseerd en zei dat ze hem moest vertellen om welke vuilcontainer het ging.

‘Het is tenslotte niet de eerste keer dat hier bij het water dingen gebeuren die met Kroos te maken hebben,’ ging Emma verder.

Borvik leek niet te begrijpen waarnaar ze verwees.

‘Fred Kasin,’ ging ze verder. ‘Die hier in 2007 verdronken is.’ Ze wees naar het water. Het was de afgelopen minuten nog lichter geworden.

Borviks gezicht vertrok even. ‘Walter Kroos was daar niet bij,’ zei hij.

‘Maar zijn vader kreeg de schuld terwijl Fred Kasin Samantha had verkracht,’ bracht Emma onder zijn aandacht.

Borvik schudde zijn hoofd. ‘Er was niet veel te onderzoeken,’ zei hij. ‘Het was duidelijk een verdrinkingsongeval.’

‘Vond je het niet vreemd dat hij verdronk voor de ogen van het meisje dat hij verkracht had?’ vroeg Emma.

Borvik leek zich niet op zijn gemak te voelen.

‘Fred zou waarschijnlijk nog leven als de kwestie op de juiste manier aangepakt was.’

‘Wat bedoel je?’

‘Als hij verantwoordelijk gehouden was voor wat hij gedaan had. Dan zou zijn vader hem drie jaar later niet naar de steiger gestuurd hebben om zijn verontschuldigen aan te bieden.’

‘Luister, de familie wilde...’

‘Maar jij werd opgeroepen,’ onderbrak Emma hem. ‘Je was daar en had desondanks een onderzoek kunnen beginnen als je gewild had, nietwaar?’

Borvik keek heel even naar beneden en hief zijn hoofd vervolgens weer. Zijn wangen waren rood geworden en hij wees met zijn duim over zijn schouder. ‘Ik... moet terug.’

Emma had zin om hem te vragen zijn werk deze keer wel goed te doen, maar ze deed het niet.

Het motregende, wat voldoende was om de betonnen muren donkerder grijs dan anders te maken. De hemel was moeilijk te interpreteren, maar de wolken leken meer regen te bevatten. Blix keek vanuit zijn cel op het noorden uit en zag dat de donkere wolken uit het zuiden kwamen. Het zou een natte dag op de begraafplaats worden.

Hij verliet zijn cel, ging naar de keuken en nam een kom ontbijtgranen mee naar de gemeenschappelijke ruimte. Ree had zijn gebruikelijke ontbijt gepakt, een stapel boterhammen, maar had zijn eten niet aangeraakt.

‘Heb je geen honger?’ vroeg Blix terwijl hij tegenover hem ging zitten.

Hij kreeg geen antwoord.

Blix schonk melk over de ontbijtgranen. Er vielen druppels op de tafel toen hij het pak neerzette. Hij veegde ze weg met een servet en draaide zich om naar de televisie toen hij hoorde dat het nieuws begon.

Twee Polen waren aan het eind van de tafel in gesprek, waardoor ze de nieuwslezer overstemden, maar Blix hoorde toch dat er in Osen een lijk was gevonden en dat er een moordonderzoek was gestart.

Ree riep tegen de Polen dat ze hun kop moesten houden.

Blix schoof zijn stoel naar achteren, liep naar de televisie en zette het geluid harder. Een verslaggever en een camerateam waren al ter plaatse. Er werden livebeelden van de activiteiten van de politie aan de waterkant uitgezonden. Het gebied was afgezet en er was een onderzoekstent neergezet. De

verslaggever kon weinig details melden. In de loop van de nacht was er een lijk gevonden in een roeiboort die op het water dreef. De politie had geen informatie over de identiteit gegeven, maar in hetzelfde meer was gezocht naar de tweeëndertigjarige Rita Alvberg, die al meer dan vier dagen werd vermist.

De verslaggever kreeg een paar vragen uit de studio over de theorieën die de politie kon hebben.

‘De politie is tot nu toe terughoudend met informatie,’ meldde de verslaggever. ‘Maar de afgelopen dagen is er in diverse media gespeculeerd dat de Duitse moordenaar Walter Kroos, die vorige week uit de gevangenis in zijn thuisland ontsnapt is, zich in de omgeving kan bevinden. We weten dat hij in contact geweest is met de verdwenen vrouw toen hij hier in 2004 op vakantie was.’

Er werd overgeschakeld naar de studio waarna ander nieuws volgde.

Blix zette het geluid zachter en draaide zich om naar de tafel. Jarl Inge Ree was opgestaan en begon weg te lopen. Hij trapte tegen een stoel, pakte de rugleuning vast en schopte hem door de zaal.

‘Hé!’ Blix had Kathrin nog niet eerder op zo’n scherpe toon horen praten. De jonge gevangenisbewaker ging tegenover Ree staan en versperde hem de weg met een waarschuwend opgestoken hand. ‘Zet de stoel terug en ruim je spullen op,’ commandeerde ze.

Geen van de andere gevangenen zei iets.

Kathrin legde haar hand op het alarm aan haar riem.

Ree bleef even staan, waarna hij de stoel aan één poot vastpakte, hem met een plotselinge beweging optilde, een paar

stappen naar voren deed en hem om zich heen zwaaide. De stoel raakte Kathrin in haar zij. De tengere gevangenisbewaker stootte een kreet van pijn uit. Voordat ze iets kon doen, was Ree bij haar. Hij schopte tegen haar heup, waardoor ze tegen de muur vloog. Na de tweede schop stortte ze op de vloer. Ree pakte de stoel opnieuw, tilde hem boven zijn hoofd en sloeg ermee. Kathrin hief haar armen om zich te beschermen tegen de volgende klap. Uit een snee op haar voorhoofd stroomde bloed.

Blix rende naar haar toe en trok Ree van haar af. Gruwel en een andere gevangene hielpen mee. Ze duwden hem in een cel voordat een van de andere bewakers ter plaatse was. Ree verzette zich, wilde zich langs hen dringen en de gang in lopen. Blix pakte zijn arm vast, draaide die op Rees rug en duwde hem tegen de muur van de cel.

Meerdere bewakers kwamen stampend op hun schoenen en met knetterende portofoons aan hun riem binnen. Blix werd uit de kleine cel getrokken en door de gang meegenomen. In de verte klonk een alarm.

Blix werd zijn eigen cel in geduwd en de deur ging achter hem op slot, waarna hij hoorde dat iedereen op de afdeling werd opgesloten. Gevangenen riepen en protesteerden, metalen deuren sloegen dicht. Hij ging op zijn bed zitten. Het was zeven minuten over acht. Merete zou hem om elf uur ophalen. Hij had geen idee hoe lang het zou duren voordat de afdeling van het slot ging.

Het werd stil om hem heen en hij zette de televisie aan. De volgende nieuwsuitzending was om halfnegen, maar daarin werden geen nieuwe feiten gemeld.

Om tien voor negen ging het inspectieluik open. Jakobsen keek naar binnen. 'Bezoek,' zei hij.

Blix stond op en zette de televisie uit. Het luik sloeg weer dicht, de sleutel werd in het slot gestoken en de deur ging open.

‘Hoe is het met Kathrin?’ vroeg Blix.

‘Goed,’ antwoordde Jakobsen. ‘Naar omstandigheden.’

‘Wat gebeurt er nu met Jarl Inge?’

‘Ik weet het niet,’ antwoordde Jakobsen, waarna hij Blix voor zich uit liet lopen naar de tunnel en de bezoekafdeling daarachter.

Gard Fosse zat op hem te wachten. De kraag van zijn jas was aan één kant naar binnen gevouwen, alsof hij weinig tijd had gehad.

Jakobsen gaf de gebruikelijke instructies, waarna hij hen alleen liet.

‘Rita Alvberg is vannacht gevonden,’ zei Fosse. ‘Ze is vermoord en was verpakt in een slaapzak.’

Hij vertelde hoe het lijk was klaargemaakt om in het Osenmeer te dumpen, maar dat de dader verrast was en op de vlucht was geslagen.

‘Emma Ramm verscheen op het toneel,’ legde Fosse uit.

‘Emma?’ vroeg Blix. ‘Is alles goed met haar?’

‘Ze heeft alles gefilmd,’ ging Fosse verder. ‘Binnenkort is het waarschijnlijk overal op het nieuws.’

‘Heb je met haar gepraat?’

‘Nee, maar ik heb de film gezien. Die is donker, korrelig en onduidelijk, maar de technisch rechercheurs hebben een fragment bijgewerkt om de dader te kunnen identificeren.’

‘En?’

‘Het was Walter Kroos.’

Blix schoof naar achteren op de stoel en probeerde zijn gedachten te ordenen.

‘We hebben in noordelijke en in zuidelijke richting wegversperringen opgezet,’ ging Fosse verder. ‘Het kan te laat zijn, maar de plaatselijke politieagenten denken dat hij nog steeds in de omgeving is.’ Fosse was duidelijk gestrest. ‘De onderhandelaars voor gijzelingen staan stand-by,’ voegde hij eraan toe. ‘Dit kan zich in de ergst denkbare richting ontwikkelen.’

Blix vertelde over de nieuwsuitzending en Rees woede-uitbarsting. ‘Ik denk dat hij bang is dat Samantha iets zal overkomen.’

‘Wibe is bij haar woning geweest,’ zei Fosse. ‘Ze is gewaarschuwd. We hebben er meerdere eenheden naartoe gestuurd, maar de plaatselijke politie leidt de operationele actie. Ik hoop dat ze weten wat ze doen.’

Ze bleven even zwijgend zitten.

‘Heb je het dossier van het verdrinkingsongeval te pakken gekregen?’ vroeg Blix.

Fosse haalde een dun stapeltje papieren in een groene map uit zijn tas. ‘Wat verwacht je hierin te vinden?’ vroeg hij terwijl hij de map voor Blix neerlegde.

Blix bekeek de inhoud niet. Op het omslag stond de naam van de onderzoeker, agent Arvid Borvik. ‘Borvik werd opgeroepen toen Samantha in 2004 verkracht is,’ zei hij terwijl hij zijn vinger onder de naam zette. ‘De zaak is nooit onderzocht. Drie jaar later is de verkrachter voor de ogen van het slachtoffer verdronken.’ Hij keek naar de inhoudsopgave.

‘Behalve Samantha is er maar één getuige verhoord. Dat was Jarl Inge Ree.’

‘Maar op welke manier kan er een verband zijn?’ vroeg Fosse. ‘Datgene wat nu gebeurd is, draait om Rita Alvberg en Walter Kroos.’

Daar had Blix geen antwoord op.

Het lukte hem niet om grip te krijgen op waar deze zaak eigenlijk om ging.

Toen Emma haar ogen opende, kreeg ze onmiddellijk het onrustige gevoel dat ze te lang had geslapen. Ze stak haar hand uit naar het nachtkastje en keek op haar telefoon hoe laat het was. ‘Verdomme,’ mompelde ze tegen zichzelf.

Ze had bijna drie uur geslapen en ze zag dat Anita Grønvold had geprobeerd haar te bellen.

Vanochtend vroeg was Emma even gaan liggen. Ze had de timer op haar telefoon op een uur gezet, maar herinnerde zich niet dat ze het alarm had uitgezet.

Buiten reed een politieauto langzaam over het voetpad voorbij.

Ze pakte haar mobiel en las het laatste nieuws snel door. Gelukkig had ze niets belangrijks gemist. De vondst van het lijk was nog steeds het belangrijkste nieuws.

De media hadden met een paar burens gepraat, die vertelden dat ze doodsbang waren. Ze hadden ook foto’s van het afzetlint en de geüniformeerde politie geplaatst. Bladvulling, stelde ze vast, wat typisch was voor de media als er niets anders was om over te schrijven. Natuurlijk waren de mensen bang als er een moordenaar vrij rondliep.

Emma bleef op de rand van het bed zitten terwijl ze Anita een sms stuurde om uit te leggen wat er was gebeurd en dat ze zo meteen zou bellen. Daarna belde ze het rechtstreekse nummer van de gevangenisafdeling van Blix.

‘Je zult het later moeten proberen,’ antwoordde een barse medewerker.

‘Wanneer dan?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Kun je hem iets doorgeven? Zeg dat hij mij moet bellen.’
De medewerker zuchtte. ‘En zeg dat het haast heeft,’ voegde ze eraan toe voordat hij kon protesteren. ‘Het is belangrijk.’

De man verbrak de verbinding zonder antwoord te geven.

Emma wist niet zeker of de medewerker het bericht had genoteerd, maar ze nam de moeite niet om opnieuw te bellen. In plaats daarvan kleepte ze zich snel aan en at drie crackers. Haar lichaam schreeuwde om koffie, maar die moest ze buiten de deur halen. Ze constateerde tevreden dat ze haar schoenen gemakkelijker aankreeg. Ze had gedacht dat de belasting van vannacht de blessure verergerd zou hebben, maar de zwelling was verminderd. Het was ook minder pijnlijk om op haar voet te staan.

Het terrein naast de camping stond vol met mensen. Het leek alsof alle journalisten hiernaartoe verwezen waren. Emma herkende meerdere collega’s die rondhingen en op nieuws wachtten. Siri Jaspersen, met wie Emma eerder deze week had gepraat, was een van hen.

Emma liep naar haar toe om haar te begroeten.

‘Hallo,’ zei Siri Jaspersen. Ze had zich verstandig gekleed voor de gelegenheid – een fleecetrui onder een feloranje shelljack – en was voorbereid op een lange werkdag.

‘Ik heb gehoord dat we dit allemaal aan jou te danken hebben.’

‘O ja?’ zei Emma. ‘Wie heeft dat gezegd?’

‘Borvik heeft daarnet een korte briefing gehouden. We vroegen natuurlijk wie het lijk gevonden heeft,’ zei Jaspersen.

‘Hij zei dat het een gast van de camping was geweest. Dat kon natuurlijk niemand anders dan jij zijn.’ Siri glimlachte.

Emma zag geen reden om het te ontkennen. ‘Heeft Borvik verteld wanneer ze de identiteit bekendmaken?’

Siri Jespersen schudde haar hoofd. ‘Maar iedereen hier neemt als vanzelfsprekend aan dat het om Rita Alvberg gaat. De vraag is wie de dader is.’

Emma had zin om iets over Walter Kroos te zeggen, maar deed het niet.

De minuten erna liet ze zich interviewen over wat ze had gezien en meegemaakt. Emma had het gevoel dat ze Siri Jespersen een goed krantenartikel verschuldigd was omdat zij tenslotte degene was geweest die haar een paar dagen geleden Freds naam had gegeven. Ze beschouwde Jespersen bovendien niet als een rechtstreekse concurrent van news.no.

‘Heb je Karina Kasin nog te pakken gekregen?’ vroeg Emma toen Siri klaar was.

‘De moeder van Samantha. Ja, maar dat heeft wat moeite gekost.’ Ze rolde met haar ogen.

‘Had ze iets zinnigs te vertellen over de verhoudingen binnen de familie?’

‘Nee, maar ze kon bevestigen dat Abel Kasin niet meer bij het dagelijkse beheer van de camping betrokken was.’

‘Verder niets? Over Samantha bijvoorbeeld?’

‘Nee. Ik heb alleen een roddel over Jarl Inge Ree gehoord, met wie ze al die jaren een knipperlichtrelatie gehad heeft. Hij komt vandaag uit de gevangenis. Er werd verteld dat Samantha en hij het nog een keer zouden proberen, maar dat ontkende haar moeder.’

‘Is dat zo?’

Siri Jespersen knikte. ‘Ze vertelde dat het voorbij was en dat ze daar blij om was.’

Markus had de vorige avond tijdens het avondeten iets heel anders verteld. Het was voor Emma onmogelijk te beoordelen wie het beste zicht op Samantha’s liefdesleven had, haar moeder of Markus, maar het was interessante informatie waarvoor ze Siri bedankte.

Op de camping waren nog meer surveillancewagens gearriveerd, en daarnaast een burgerauto met een nummerbord uit Oslo. In eerste instantie dacht Emma daar niet over na, maar de zoekactie was in het begin een plaatselijke kwestie geweest. Dat er nu onderzoekers uit Oslo naar de camping waren gekomen, betekende dat er sprake was van een grotere actie.

Emma kreeg Lars Martin Lundaas in het oog, de agent die de primaire verantwoordelijkheid voor de politieoperatie van vannacht had gehad. Ze liep naar hem toe en begroette hem. ‘Het is een flinke opkomst,’ zei ze terwijl ze om zich heen keek naar alle politiewagens en agenten.

‘Ja, de zaak heeft een hoge prioriteit.’

‘Ook van de politie Oslo?’

Lundaas haalde een pluk pruimtabak onder zijn bovenlip vandaan.

‘Heeft het iets met Walter Kroos te maken?’ vroeg Emma verder.

Lundaas duwde met de neus van zijn schoen tegen een dennenappel.

‘Jullie hebben hem geïdentificeerd op de video die ik gemaakt heb,’ constateerde Emma met een vragende klank in haar stem.

Er volgde een antwoord dat ze niet kon horen. ‘Wat zei je?’

‘Ik mag niets over de zaak zeggen. Je moet het aan Borvik vragen.’

Iets verderop zag Emma een groep geüniformeerde politieagenten staan. Meerdere van hen hadden een pistool aan hun riem hangen. Ze hadden een resolute en ernstige blik in hun ogen.

Jullie zijn te laat, dacht ze.

Een dader die om halfvier ’s nachts was gezien, was inmiddels allang verdwenen.

‘Is het slachtoffer al geïdentificeerd?’ vroeg ze.

Lundaas schudde zijn hoofd. ‘Praat met Borvik,’ herhaalde hij.

Emma vroeg zich af wat ze op dit moment kon schrijven. Rita Alvberg was vermoord. Het was slechts een kwestie van tijd voordat die informatie bekendgemaakt zou worden. De andere media hadden over haar leven geschreven en hadden collega’s en vrienden uit Oslo geïnterviewd, maar voor zover Emma had vastgesteld, had geen ervan met Rita’s jeugdvrienden gepraat.

Emma dacht weer aan Samantha en keek naar het receptiegebouw. Haar auto stond er niet. Dat was niet zo vreemd in het licht van de gebeurtenissen. Ze was misschien thuis. Emma besloot om haar te bedanken voor haar hulp van de vorige dag. Het kon een goede manier zijn om een gesprek over Rita te beginnen en eventueel meer vragen over de dood van Fred te stellen. Misschien zou Samantha haar zelfs een

kop koffie aanbieden. Ook met haar geblesseerde voet was het niet ver lopen.

Emma overwoog om Anita te bellen voordat ze vertrok, maar besloot het niet te doen. Ze had nog geen nieuws voor haar.

Een kat verdween achter de woning terwijl ze naar Samantha's voordeur liep. Haar auto stond er niet. Achter het halfopen keukenraam klonk het geluid van borden die opgeruimd werden.

Ze liep de trap op, belde aan, deed een paar stappen naar achteren en boog zich opzij om door een kier tussen de keukengordijnen te kijken, maar ze zag alleen een staalgrijze koelkast met verschillende boodschappenlijstjes en post-its erop.

Ze wachtte even voordat ze opnieuw aanbelde. Het geluid drong naar buiten, maar er werd niet opengedaan.

'Hmm,' zei Emma tegen zichzelf. Ze haalde haar telefoon tevoorschijn, zocht Samantha's nummer op en belde haar.

Samantha's telefoon ging over, maar ze nam niet op. Ze hoorde de telefoon ook niet overgaan in de woning.

Emma liep de trap af en keek naar de ramen. Alle gordijnen aan de voorkant van het huis waren dichtgetrokken. Ze wist het niet zeker, maar dacht dat het de eerste keer dat ze hier was ook zo was geweest.

Ze liep de trap weer op en luisterde aandachtig toen ze het geluid van krakende vloerplanken hoorde. Er was iemand binnen.

Ze keek via de kier tussen de gordijnen opnieuw de keuken in.

Twee ogen staarden haar aan.

De kraag van zijn overhemd zat losser. Blix trok hem met behulp van zijn stropdas aan en pakte zijn colbert. Hij had dit kostuum ook tijdens de rechtszaak gedragen. Het was de vorige dag uit het magazijn gekomen en hij had het overhemd gestreken. Nadat hij de riem had geprobeerd, had hij er een nieuw gat in moeten maken.

De wondjes van de vork die Ree in zijn wang had gestoken, maakten het lastig om zich te scheren, maar hij was tevreden. Er zat alleen een pleister op de korstjes. Hij keek een laatste keer in de spiegel en streek door zijn haar, waarna hij zijn jas pakte en de gang in liep. De vertrouwde routine op de afdeling was terug. Hij was de enige die hier was. De andere gevangenen volgden een opleiding of waren aan het werk.

De deur van cel 6 stond open. Blix keek naar binnen en zag dat hij leeg was.

Hij liep naar het bewakershok. Jakobsen draaide zijn stoel naar hem toe, liet zijn blik over zijn kleding glijden en knikte. 'Ik loop met je mee naar buiten.'

Hij stond op en trok een post-it los. 'Ik heb een bericht voor je,' zei hij terwijl hij het briefje naar hem uitstak. 'Het was hier nogal een chaos...'

Blix pakte het aan. Emma wilde dat hij meteen terugbelde. Er stond SPOED en BELANGRIJK op het briefje, met een streep onder het tweede woord.

'Mag ik het nu proberen?' vroeg Blix.

Jakobsen keek naar de klok.

‘Het kost maar een paar minuten,’ voegde Blix eraan toe. ‘En het duurt een hele tijd voordat ik weer kan bellen.’

Jakobsen liet zich op de stoel vallen en belde het nummer van Emma. Hij wachtte en verbrak de verbinding uiteindelijk. ‘Er wordt niet opgenomen,’ constateerde hij, waarna hij weer opstond.

Blix vouwde het papiertje op en stopte het in zijn zak. ‘Wat is er met Ree gebeurd?’ vroeg hij.

‘Hij zit in de wachtcel.’

‘Wordt hij na vanochtend toch vrijgelaten?’

‘Ja,’ antwoordde Jakobsen. ‘Maar hij krijgt een nieuwe veroordeling voor wat hij gedaan heeft. Misschien word jij als getuige opgeroepen.’ Hij haalde zijn sleutelbos tevoorschijn en schudde zijn hoofd. ‘Het is echt belachelijk om zoiets te doen op de dag dat je vrijgelaten wordt. Het voordeel voor ons is dat hij niet meer hiérnaartoe komt. Niet zolang Kathrin hier werkt in elk geval.’

Ze liepen zwijgend door de tunnel naar het andere gedeelte van de gevangenis. In de sluis bij de uitgang werd hij overgedragen aan een oudere bewaker die hij niet eerder had gezien.

De bewaker keek op van zijn computerscherm en wierp hem een onderzoekende blik toe. ‘Jezus, ga je trouwen?’ vroeg hij.

‘Vandaag niet,’ antwoordde Blix.

De man richtte zijn aandacht weer op het scherm. ‘Je hebt verlof tot 17.00 uur,’ zei hij. ‘Is dit je eerste keer?’

Blix knikte en koesterde het gevoel om naar buiten te kunnen, weg uit dit gebouw.

‘Het is je bekend dat het gevangenisbestuur represailles oplegt als je aan het eind van je verlof niet komt opdagen?’ ging de bewaker verder. ‘Dat kan van alles zijn, van een schriftelijke berisping en het verlies van het recht op latere verloven tot het kwijtraken van daggeld of andere verkregen rechten.’

Blik knikte opnieuw.

‘Van ernstige overtredingen kan aangifte bij de politie gedaan worden en het kan tot een aanvullende straf van maximaal drie maanden leiden,’ voegde de bewaker eraan toe, waarna hij zich omdraaide op zijn stoel. ‘Laten we dan maar gaan.’

Een minuut later stond hij achter de poort. Het regende en de druppels vielen op zijn gezicht. Hij haalde diep adem, had gedacht dat het buiten de muren anders zou zijn.

Dat was niet zo.

Hij trok zijn jas aan en keek om zich heen op zoek naar Merete. Hij zag een oude, rode Volvo met een vrouw achter het stuur.

Samantha Kasin.

Haar haar zat een beetje anders, maar hij herkende haar van de foto's in Rees cel. Er stond maar één andere auto op de parkeerplaats, een gezinsauto. De agenten die Ree zouden schaduwen stonden blijkbaar ergens anders.

Na een paar minuten wachten reed Merete het parkeerterrein op en ze stopte naast hem. Blix stapte in en trok het portier snel dicht.

‘Sorry dat ik laat ben,’ zei Merete.

‘Je bent absoluut niet laat.’

Ze boog zich naar hem toe en omhelsde hem kort. ‘Je bent gewond,’ zei ze en ze wees met een vinger naar haar eigen wang.

‘Je had die andere vent moeten zien,’ zei hij met een glimlach en een knipoog. ‘Het is niets om je druk over te maken.’ Hij keek naar de achterbank en zag een groot boeket rode rozen liggen. Blix voelde een steek in zijn borstkas. ‘Wat een mooie bos.’

Merete begon te rijden.

‘Het is vreemd om ernaartoe te gaan,’ zei hij.

‘Je hebt de grafsteen zelfs nog niet gezien,’ zei ze. ‘Die is heel mooi geworden.’

Een alarm begon te piepen.

‘Je veiligheidsgordel,’ bracht Merete hem in herinnering.

Blix maakte hem vast, boog zich naar voren en keek met half dichtgeknepen ogen naar de hemel. Een vliegtuig vloog in zuidelijke richting.

‘Ik dacht dat we daarna naar mij kunnen gaan,’ zei Merete. ‘We kunnen daar iets eten en je kunt mijn appartement zien. Daar hebben we voldoende tijd voor.’

‘Graag,’ antwoordde Blix.

Ze reden een tijdje zonder iets te zeggen. Blix en Merete waren bijna twintig jaar geleden gescheiden en hadden niet veel om over te praten. Dat ze het graf van hun dochter gingen bezoeken, maakte de sfeer extra beklemmend.

‘Wie heeft die wond veroorzaakt?’ vroeg ze toen ze de snelweg naar Oslo op reden.

‘Hij is er niet meer als ik terug ben,’ antwoordde Blix.

‘Waarom heeft hij het gedaan?’

Blix haalde zijn schouders op. ‘Zijn gevangenisstraf is afgelopen en hij wordt vandaag vrijgelaten.’ Hij aarzelde even, waarna hij over Jarl Inge Ree begon te vertellen, voornamelijk om iets te hebben om over te praten. Voordat ze bij de begraafplaats waren, had hij alles verteld.

‘Het klinkt alsof hij niet weg wil,’ zei Merete.

‘Wat bedoel je?’

‘Krijg je geen aanvullende straf of isolatie als je zoiets doet?’ vroeg ze. ‘Het klinkt bijna alsof hij hoopt dat hij niet vrijgelaten wordt.’

Blix legde uit dat de gevangenis geen mogelijkheid had om hem vast te houden nu zijn gevangenisstraf voorbij was, maar hij begon te twifelen.

Merete had gelijk.

Jarl Inge Ree was bang geweest om vrij te komen.

Samantha had niet bijgehouden hoe vaak ze in de gevangenis bij Jarl Inge op bezoek was geweest. Het was een heel eind rijden, dus had hij er begrip voor dat het niet zo vaak voorkwam. Daarnaast was de zomer het hoogseizoen van de camping en in die periode kon ze onmogelijk weg. Er was van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat werk te doen.

Het was altijd een vreemde ervaring om op bezoek te gaan bij iemand die buitengesloten was van de samenleving. Om met een metaaldetector en een röntgenapparaat te worden gecontroleerd als je naar binnen ging. Om je horloge, sleutels en telefoon te moeten afgeven. Het was ook voorgekomen dat drugshonden aan haar hadden gesnuffeld op plekken waar hondenneuzen niets te zoeken hadden. En overal waren regels voor; hoeveel kranten of tijdschriften ze voor hem mocht meenemen, voorwerpen die werden geïnspecteerd en gecontroleerd voordat het bezoek begon. Ze kreeg nooit toestemming om wat ze meenam persoonlijk aan hem te geven. Ze kreeg geen toestemming om hem geld te geven. Als ze frisdrank of chocolade wilde, waren er binnen de muren automaten. En wilden ze intiemer samenzijn, dan was dat ook geregeld. Er lagen altijd lakens en handdoeken klaar als ze de bezoekkamer in kwam. In een vrouwengevangenis zou alles zonder twijfel op dezelfde manier geregeld zijn.

Samantha huiverde.

Op het parkeerterrein stond één andere auto. Op de achterbank zaten twee kinderen die een jaar of acht tot tien leken. De moeder zat op de chauffeursstoel met haar handen

op het stuur. Ze leek moe en was bleek. Misschien had ze haar kinderen vandaag van school thuisgehouden.

Samantha keek op het klokje op het dashboard.

Jarl Inge was laat, zoals altijd.

Ze dacht eraan hoe lang ze hem al kende. Het voelde als haar hele leven. Ze had geen herinneringen aan een leven zonder hem. Hij was haar eerste echte vriend geweest. Ze hadden een paar keer enorme ruzie gehad, maar ze hadden elkaar telkens teruggevonden. Ze had gedacht dat hij haar altijd zou steunen, zou helpen, er voor haar zou zijn.

Haar gedachten gingen terug naar die dag in september toen oom Abel en Fred naar Osen zouden komen. Samantha's vader wilde dat ze aanwezig zou zijn om hen te ontvangen als ze arriveerden, om te tonen dat alles in orde was, dat alles vergeven en vergeten was. Samantha was het huis uit gerend en naar Jarl Inge gevlucht, die had voorgesteld om samen naar de steiger te gaan en daar te blijven tot Abel en Fred weer naar huis gingen.

Ze liepen helemaal naar het uiteinde van de steiger en Samantha ging met haar hoofd op Jarl Inges schoot liggen. Hij streelde haar haar en praatte over van alles en nog wat om haar af te leiden, maar Fred was aanwezig in al haar gesprekken, in al haar gedachten, in al haar ademhalingen.

Ineens schoof ze opzij en kwam ze overeind.

‘Wat ga je doen?’ vroeg hij.

Samantha begon zich uit te kleden. Jarl Inge glimlachte scheef en keek om zich heen. ‘Is dit niet een beetje...’

‘Ik ga zwemmen,’ zei ze. ‘Ga je mee?’

Ze stond naakt voor hem. Zijn blik gleed heel even naar haar borsten en haar schaamstreek, maar op zijn gezicht was vooral verbazing in plaats van begeerte te lezen. ‘Ga je nu zwemmen?’

‘Ja, ik wil een beetje afkoelen.’

‘Het is mij te koud,’ zei hij. ‘We hebben trouwens geen handdoeken bij ons.’

Samantha haalde haar schouders op, draaide zich om en sprong in het water. Het was kouder dan de laatste keer dat ze had gezwommen, maar het voelde heerlijk tegen haar gloeiende wangen. Ze raakte snel gewend aan de temperatuur, liet zich onder water zakken en zwom met een paar lange zwemslagen bij de steiger vandaan.

Het water was zoals altijd donker en troebel. Soms dacht ze dat ze er gewoon in moest duiken en naar beneden moest blijven glijden, helemaal tot de bodem, om nooit meer boven water te komen.

Achter haar riep Jarl Inge dat ze in de buurt van de oever moest blijven. Ze zwom verder. Ze hield van het gevoel dat het water haar helemaal omsloot. Er was niets tussen huid en water. Ze was naakt en vrij. Het geluid van bewegend water maakte haar kalmer.

Ze ging op haar rug liggen zodat haar borsten boven het wateroppervlak uitstaken. De hemel boven haar was wit en blauw met stukken grijs ertussen. Ze voelde niet of het waaide.

Ineens hoorde ze stemmen. Vanuit haar ooghoeken zag ze bewegingen op de steiger. Ze kromp snel ineen en knipperde met haar ogen.

Samantha voelde iets scherp tussen haar ribben.

Het werd moeilijk om adem te halen.

Fred stond naast Jarl Inge op de steiger.

Het leek alsof Jarl Inge iets tegen hem zei, maar Samantha hoorde niet wat het was. Fred staaarde naar het water, naar haar.

Dit gebeurt niet, dacht ze. Dit gebeurt niet echt.

Ze kon niet uit het water komen terwijl hij hier was. Ze was naakt en had geen idee wat er dan zou gebeuren, ook al was Jarl Inge erbij.

Waar was oom Abel?

Was Fred hier alleen naartoe gekomen? Ze was te ver bij de steiger vandaan om het te kunnen zien.

Fred riep iets wat ze niet verstond en herhaalde dezelfde woorden. Ze maakte een paar zwemslagen zodat ze een stukje dichterbij kwam. Hij gebaarde dat ze naar hem toe moest komen.

Echt niet, zei ze tegen zichzelf. Alleen al het feit dat hij hier was maakte haar woedend.

‘Ik moet met je praten!’ riep hij op zijn enigszins mompelende manier.

Ze stond op het punt om te vragen waarover, maar wilde geen gesprek met hem beginnen. Ze wilde alleen dat hij weg zou gaan. Waarom zei Jarl Inge niets? Waarom joeg hij hem niet weg?

Fred riep opnieuw.

Samantha wist niet wat ze moest doen. Ze begon het koud te krijgen, maar niets wees erop dat Fred van plan was om weg te gaan voordat hij met haar had gepraat.

‘Ik heb niets tegen je te zeggen!’ riep ze.

‘Ik moet met je praten!’ herhaalde hij, alsof hij helemaal niet had gehoord wat ze zei.

‘Donder gewoon op!’ riep Samantha.

Haar lippen begonnen te trillen en ze kreeg kippenvel. Ze moest het water uit. ‘Ik praat niet met je,’ zei ze. ‘Geen denken aan.’

Samantha zag dat Jarl Inge iets tegen Fred zei, maar verstond niet wat het was. Het werd stil op de steiger. Fred bleef met zijn grote ogen naar haar staren.

Het volgende moment liep hij naar de rand van de steiger en sprong met zijn kleren en schoenen nog aan in het water.

‘Jezus,’ fluisterde ze.

Zijn hoofd kwam boven water. Hij hoestte, snakte naar adem en spartelde. Zijn kleding maakte het moeilijk om te zwemmen, maar hij kwam langzaam dichterbij, ook al sloeg het water tegen zijn gezicht. Hij zwaaide en spartelde met zijn armen. Samantha zwom een paar slagen naar achteren, zodat de afstand tussen hen groter werd. Fred sloeg met zijn armen alsof hij een vierjarige was die niet kon zwemmen en geen idee had wat hij moest doen.

Ineens verdween zijn hoofd onder water.

Hij kwam weer boven, spuugde, slikte, snakte naar adem, kwam niet meer vooruit.

Ze hoorde Jarl Inge op de steiger roepen: ‘Hij heeft hulp nodig!’

Fred spartelde.

Samantha zag de vertwijfeling in zijn ogen. De wanhoop, de angst. Het drong niet tot haar door. Ze had hem de afgelopen

drie jaar elke dag gehaat, had gewild dat hij dezelfde pijn als zij zou voelen, net zo bang zou zijn.

Fred verdween weer onder water. Deze keer bleef hij een paar seconden weg voordat hij hevig hijgend weer boven water kwam.

‘Samantha!’ riep Jarl Inge.

Ze zwom een stukje naar Fred toe.

Hij verdrinkt, dacht ze. Ze zwom nog een paar slagen in zijn richting. Het lukte hem om een paar seconden boven het wateroppervlak te blijven, maar daarna verdween zijn hoofd weer. Eén seconde werden er twee, drie, vier.

Fred kwam snakkend naar adem boven water en spartelde nog heviger. Hij keek naar haar en probeerde iets te zeggen, maar zijn mond zat vol water en er kwam alleen gegorgel uit. Ze wist dat het een gevaarlijke situatie was. Mensen die bezig waren te verdrinken raakten vaak in paniek en klampten zich vast aan de eerste de beste die hen kon helpen. Ze kon onder water worden getrokken en daar gehouden worden. Ze herinnerde zich maar al te goed hoeveel kracht hij in zijn handen had.

Toch zwom ze opnieuw een stukje dichterbij, maar ze zorgde ervoor om voldoende afstand van zijn zwaaiende armen te houden.

‘Doe iets!’ riep Jarl Inge op de steiger.

Samantha gaf geen antwoord. Ze staaarde in Freds smekende ogen en keek naar zijn hulpeloze bewegingen. Die waren zwakker geworden en zijn blik was nu apathisch. De kracht in zijn armen werd steeds minder; hij zwaaide er alleen nog mee. Zijn pogingen om zijn lichaam te laten drijven waren zinloos.

Zijn hoofd zakte opnieuw onder water.

‘Samantha!’ riep Jarl Inge wanhopig.

Ze hoorde een plons en zag Jarl Inge naar hen toe zwemmen.

Freds hoofd was nog steeds onder water, maar zijn handen staken boven het water uit. Samantha zwom helemaal naar hem toe, maar in plaats van zijn handen te pakken om hem boven het wateroppervlak te trekken, duwde ze zijn armen naar beneden.

Er was nog steeds leven en kracht in zijn lichaam.

Hij klampte zich aan haar handen vast, trok haar naar zich toe en probeerde om naar boven te komen, maar Samantha bood weerstand. Het gevoel van zijn handen – de kracht en intensiteit ervan – zorgde ervoor dat ze een oerkreet uitstootte waarvan ze niet wist dat ze die in zich had. De schreeuw gaf haar kracht, ze duwde hem naar beneden, naar beneden, naar beneden. Ze verdween zelf ook onder water en bleef hem naar beneden duwen, ze schopte met haar benen en duwde, duwde, duwde... Net zo lang tot Fred haar losliet.

Samantha wachtte een paar seconden voordat ze langzaam naar de oppervlakte gleed en Jarl Inge naar haar toe zag zwemmen.

‘Waar is hij? Waar is hij?!’

Samantha zei niets.

Ze voelde alleen een vreemde rust in haar ziel. Ze merkte niet dat ze hijgde, voelde de druk van zijn handen op haar niet meer. De inspanning had geen effect op haar gehad. Ze was niet uitgeput. Integendeel.

Jarl Inge dook onder water.

Samantha staarde recht voor zich uit, registreerde de bewegingen van het water nauwelijks, hoorde de luchtballen uit de diepte opstijgen. Ze bewoog niet, ze watertrappelde alleen kalm.

Jarl Inge snakte naar adem toen hij boven water kwam en kreeg water binnen. ‘Verdomme,’ zei hij, waarna hij diep ademhaalde en weer onder water verdween. Het duurde deze keer niet lang voordat hij bovenkwam.

Alleen.

Samantha watertrappelde nog steeds kalm. Ze had het niet meer koud. Ze hield haar gezicht zo dat haar lippen het water raakten. Ze blies er langzaam tegen, zodat er nauwelijks zichtbare rimpelingen ontstonden. Even later kwam Jarl Inge voor de derde keer snakkend naar adem zonder Fred boven water.

‘Samantha, wat heb je verdomme gedaan?’ hijgde hij.

Jarl Inge wist wat ze die dag had gedaan.

Hij had haar geholpen om te verbergen wat er was gebeurd, maar alles had zijn prijs. Jarl Inge had haar vanaf dat moment in zijn macht gehad. Maar dat was nu afgelopen, dacht Samantha. Ze snapte alleen niet waarom hij niet naar buiten kwam. Het was al halftwaalf geweest. Had ze zich in de dag vergist?

Haar telefoon ging over.

Ze schrok door de trillingen in de middenconsole. Samantha ging een beetje rechter op zitten toen ze het nummer op het display zag.

Het was Emma Ramm.

Samantha dacht aan de sms die ze afgelopen nacht van Markus had gekregen. Hij had de vorige avond bij Emma gegeten. De eerlijkheid in zijn bericht wees erop dat hij alcohol had gedronken, en als Markus dronk durfde hij meer.

Ik denk dat ik misschien een beetje te veel over jou en je neef verteld heb, schreef hij. Het spijt me.

Voordat ze vanochtend vertrok, had Samantha een sms teruggestuurd om te vragen wat hij in vredesnaam had gezegd. *Vergeet het gewoon*, had hij geantwoord. *Ik heb geen verkeerde dingen gezegd.*

Samantha had hem meerdere keren gebeld terwijl ze onderweg was naar Ullersmo, maar hij had niet opgenomen.

Dat was typisch Markus. Hij vluchtte altijd als het moeilijk werd.

Samantha keek weer naar haar telefoon, maar nam niet op.

Emma had maar een seconde nodig om te beseffen wie er achter het raam stond. Op hetzelfde moment verdween het gezicht achter de kier in de gordijnen.

Ze hoorde zware, snelle voetstappen in de woning, haastte zich de trap af en sprong op het grind. Op het moment dat ze landde voelde ze een felle pijscheut in haar enkel.

De deur achter haar ging open.

Emma hinkte weg, maar had geen enkele kans om te ontsnappen. Ze vielen beiden naar voren door de kracht en de snelheid waarmee hij zich op haar stortte.

Emma's knieën raakten het grind eerst, gevolgd door haar bovenlichaam. De telefoon glipte uit haar hand en de rechterkant van haar gezicht raakte de harde, scherpe stenen. Het volgende moment lag Walter boven op haar.

De adrenaline verdrong de pijn.

Emma probeerde zich te verweren. Ze gaf een gil, een kreet die ergens diep uit haar borstkas kwam. Ze herkende haar eigen stem niet.

Walter trok haar overeind. Emma probeerde te ontsnappen, maar hij was te sterk. Hij sloeg zijn armen van achteren zo stevig om haar heen dat Emma niets meer met haar armen kon doen en duwde zijn hand op haar mond. Ze probeerde hem te bijten, maar hij gaf geen krimp. Stap voor stap sleepte hij haar naar het huis. Emma spartelde met haar benen en schopte hem met haar hielen, maar dat hield hem niet tegen.

Walter liep achteruit de trap op en de gang in, en stopte niet voordat ze in de keuken waren. Daar dwong hij haar op haar buik en zette een knie tussen haar schouderbladen. Hij boog zich over Emma heen en duwde haar gezicht op de vloer. Met een kille, kalme stem begon hij in het Engels tegen haar te praten: 'Ik vermoord je als je nog een keer schreeuwt.'

De pijn van de val op het grind begon tot haar door te dringen. Ze voelde een stekende pijn in één knie en merkte dat ze bloedde. Walter kwam overeind en haalde zijn knie weg. In plaats daarvan zette hij een zware voet op Emma's rug om haar op de vloer te houden terwijl hij in een van de dichtstbijzijnde laden rommelde. Hij vond wat hij zocht en trok haar handen op haar rug. Emma voelde dat hij haar polsen met tape vastbond. Het was onmogelijk om ze nog te bewegen.

Hij tilde haar op en pakte haar nek met een harde greep vast.

Emma keek voor de eerste keer in Walters ogen. Die waren blauw en koud, zonder enige agressie of woede. Hij schoof haar de keuken uit en de zitkamer in en duwde haar op de bank. Terwijl haar gezicht naar de bankkussens was gericht, trok hij haar schoenen uit. Ze gaf een gil toen zijn ruwe hand haar gewonde enkel raakte. Walter duwde haar hoofd in het kussen en zei dat ze stil moest zijn.

Daarna hield hij haar enkels tegen elkaar en bond die ook vast met tape.

Ineens bracht hij zijn gezicht vlak bij Emma's oor. Zijn adem rook zuur. 'Als je lawaai maakt of schreeuwt, tape ik je mond ook dicht,' fluisterde hij.

Het was moeilijk om voldoende zuurstof in haar longen te krijgen. De angst had zich in haar borstkas vastgezet. Haar hart bonkte en haar wangen gloeiden. Ze had het gevoel dat ze

kramp in een spier aan de achterkant van haar dijbeen begon te krijgen.

Walter liep de kamer uit om een paar seconden later terug te keren met haar telefoon. Hij haalde de simkaart eruit, brak hem in tweeën en liet de stukken in een glas water vallen dat op de salontafel stond. Nu hoorde ze pas dat de krachtsinspanningen van de afgelopen minuten hem ook uitgeput hadden. Hij had een paar seconden nodig om bij te komen. Daarna bleef hij nog een tijd staan, alsof hij zich afvroeg wat hij moest doen.

Emma probeerde te beseffen wat er was gebeurd. Hoe was het mogelijk dat Walter in de woning van Samantha was? Ze hoopte dat iemand hun worsteling op het grind had gezien of haar had horen schreeuwen. Er was op dit moment tenslotte veel politie in Osen.

Emma probeerde zich om te draaien, zodat ze hem beter kon zien. Daar slaagde ze uiteindelijk in, hoewel ze daardoor in een ongemakkelijkere houding kwam te liggen.

Walter Kroos had minder haar dan op de foto's die ze van hem had gezien, maar hij had nog steeds een enigszins jongensachtige uitstraling. Dat maakte hem alleen maar nog griezeliger, onvoorspelbaarder.

Ze verplaatste haar blik naar het droogrek naast hem, waaraan een paar binnenstebuiten gekeerde sokken, een broek, een T-shirt en een zwarte capuchontrui hingen.

Emma slikte.

Ze had vannacht inderdaad Walter gezien.

Een man die twee mensen had vermoord.

Ze corrigeerde zichzelf.

Als je Rita Alvberg meetelde, waren het er drie.

De grafsteen, een grijze granieten steen met een gepolijste voorkant waarop met zwarte letters INNIG GELIEFD stond, was eenvoudiger dan hij zich had voorgesteld.

Blix had Merete alles laten beslissen. Achteraf had hij bedacht dat de tekst zo geplaatst moest worden dat er ook ruimte voor zijn naam was als het moment daarvoor was gekomen. In tegenstelling tot Merete hield hij er geen rekening mee dat hij iemand zou vinden om de rest van zijn leven mee te delen. Als hij hier een plekje kon krijgen, zouden zowel Iselin als hij niet alleen liggen.

Merete zette de bloemen in een grafvaas en duwde die in de aarde. Blix bukte zich en haalde een paar gele herfstbladeren tussen de rode heideplanten vandaan. Toen hij overeind kwam sloeg Merete een arm om hem heen.

Hij leunde tegen haar aan en de tranen sprongen in zijn ogen.

‘In het begin was ik hier elke dag,’ zei ze, waarna haar stem brak.

Blix slikte.

Hij had deze dag gevreesd, was er bang voor geweest hoe hij zou reageren. Hij had zich afgevraagd of het verdriet, het gemis en het verlies hem nog harder zouden raken als hij hier stond en de naam van zijn dochter op de grafsteen zag staan. Hij was bang geweest dat hij volledig zou instorten en het hem niet zou lukken om zich te vermannen.

Iselin was dood.

Weg.

Voor altijd.

Blix onderdrukte een snik.

Hij miste het om haar stem en haar lach te horen, om te weten dat hij haar kon bellen, of dat zij hem kon bellen. Hij was altijd zo blij geweest als hij haar naam op het display van zijn telefoon zag. Ze belden nooit lang met elkaar, daar hielden ze allebei niet van. Het waren korte mededelingen, snelle vragen, nooit lange antwoorden.

Hij miste het om te horen wat ze had gedaan, wat ze ging doen. Wie ze had ontmoet, wat ze op de politieacademie had geleerd. Wat haar plannen waren, waarvan ze droomde. Het was onbegrijpelijk dat hij nooit meer antwoorden zou krijgen.

Zijn verdriet was vermengd met woede. Een gloeiende, intense razernij tegen de man die Iselin van hen had afgepakt. Maar het gevoel dat nieuwe voeding kreeg nu hij voor de eerste keer bij het graf van zijn dochter stond, was de haat die Blix voor zichzelf voelde.

Hij was er niet in geslaagd haar te redden.

Vanaf haar vroegste jeugd had hij tegen haar gezegd dat hij altijd voor haar zou zorgen, haar zou beschermen.

Dat was zijn belangrijkste taak geweest.

Hij had gefaald en dat zou hij zichzelf nooit kunnen vergeven.

De regen had hen beiden doorweekt. Merete huiverde. Blix wilde niet degene zijn die voorstelde om te vertrekken. Hij verplaatste zijn gewicht van zijn ene voet op de andere en hield zijn arm iets lossen om Merete heen geslagen.

‘Wil je wat tijd alleen hebben?’ vroeg ze. ‘Ik kan een andere keer terugkomen.’

Hij schudde zijn hoofd. Blix had moeite om zijn benen te laten gehoorzamen. Merete moest hem de eerste stappen naar de auto ondersteunen.

Samantha vroeg zich net af of ze naar de poort moest gaan om aan te bellen bij de intercom toen die eindelijk openging. Jarl Inge keek van de ene naar de andere kant voordat hij haar auto zag. Samantha voelde haar borstkas verstrakken.

Jarl Inge streek met zijn hand over zijn mond en neus. Hij had een zak over zijn schouder en een kleine kartonnen doos onder zijn arm. Normaal gesproken wiegde hij bij het lopen alsof hij iedereen duidelijk wilde maken hoe stoer en gevaarlijk hij was. Nu waren zijn schouders naar voren gebogen en hield hij zijn blik op de grond gericht, alsof hij niet wilde dat de anderen op het parkeerterrein hem zagen.

Samantha huiverde, opende het portier en stapte uit de auto de regen in. Ze zwaaide naar hem, liep naar hem toe en glimlachte voorzichtig. Jarl Inge bleef met zijn blik op de grond gericht naar haar toe lopen. Zelfs van een afstand kon Samantha zien dat zijn neus was verbonden. Pas toen hij het parkeerterrein op liep knikte hij bij wijze van begroeting.

Ze omhelsden elkaar kort.

‘Eindelijk,’ zei ze terwijl ze bij hem vandaan schoof. ‘Je bent vrij. Gefeliciteerd.’

Jarl Inge gaf geen commentaar. ‘Heb je het gehoord?’ vroeg hij in plaats daarvan.

‘Wat moet ik gehoord hebben?’

Hij veegde een paar regendruppels van zijn gezicht en keek weg. ‘Ze hebben Rita gevonden.’

‘Ze weten nog niet of het Rita is,’ zei Samantha.

‘Dat weten ze wel. Ze willen het alleen niet zeggen. Wie moet het anders verdomme zijn?’

Samantha gaf geen antwoord.

‘Laten we vertrekken,’ ging hij verder terwijl hij zijn hand uitstak. ‘Geef me de autosleutels.’

‘Nee.’

Jarl Inge wierp haar een wantrouwende blik toe. ‘Nee?’

‘Ben je vergeten dat je geen rijbewijs hebt?’ zei Samantha. ‘En toch wil je zodra je uit de gevangenis bent naar huis rijden. Heb je een bord voor je kop?’

Hij zuchtte diep. ‘Ook goed. Laten we gewoon gaan.’

Ze liepen naar de auto.

‘Ontzettend bedankt dat je me komt ophalen,’ zei Samantha sarcastisch. ‘En wat fijn om je weer te zien.’

Hij reageerde niet, legde zijn spullen op de achterbank en ging op de passagiersstoel zitten. Samantha nam achter het stuur plaats, startte de motor, schakelde en reed van het parkeerterrein af.

‘Waar is mijn telefoon?’ vroeg hij. Er klonk een zweem van agressie in de vraag door.

‘Je telefoon?’

‘Ja, je hebt gezegd dat je een telefoon voor me zou kopen. Waar is die?’

Ze dacht even na. ‘Die... ligt thuis. Ik... heb er niet aan gedacht om hem mee te nemen.’

Jarl Inge zuchtte en schudde zijn hoofd.

Samantha reed de snelweg op en keek over haar schouder naar Jarl Inges spullen op de achterbank. 'Ik dacht dat je een telefoon had?' zei ze.

Hij maakte een berustend gebaar met zijn handen. 'Ben je niet goed bij je hoofd? Die kon ik natuurlijk niet mee naar buiten nemen. Ik heb hem aan Gruwel gegeven.'

Samantha perste haar lippen op elkaar en ging harder rijden, tot iets boven de snelheidslimiet. De ruitenwissers gleden in een regelmatig tempo over de voorruit. Als het verkeer vlot doorstroomde, zouden ze over anderhalf uur thuis zijn.

De smeedijzeren poort gleed geluidloos dicht. Blix draaide zich om en wierp een laatste blik op de begraafplaats, waarna ze in de auto gingen zitten.

Het vocht lag als een waas op de binnenkant van de voorruit. Merete startte de motor en zette de ventilatie aan.

Blix leunde met zijn hoofd tegen de neksteun terwijl hij naar het geluid van de airco luisterde. De waas was na een paar seconden verdwenen. Hij droogde zijn ogen met zijn vingers en staarde met een lege blik voor zich uit.

Merete begon te rijden.

Blix wist dat zijn destructieve gedachten tot niets goeds zouden leiden. Hij probeerde ze op dezelfde manier te verdrijven als hij 's avonds in bed in zijn cel deed. Hij richtte zijn gedachten op iets anders.

De afgelopen dagen had Jarl Inge Ree veel aandacht opgeëist.

Blix dacht nog even na voordat hij zich naar Merete omdraaide. 'Mag ik je telefoon eventjes lenen?'

Merete keek naar de telefoon in de middenconsole. 'Wie ga je bellen?' vroeg ze.

'Gard Fosse,' antwoordde Blix. 'Ik moet hem iets doorgeven.'

Merete gaf geen antwoord, maar trok een zuinig gezicht.

Hij keek naar beneden, wist dat hij had moeten wachten tot ze afstand van het bezoek aan de begraafplaats hadden genomen voordat hij over iets anders begon te praten.

‘Ik denk dat je gelijk hebt over dat Jarl Inge Ree bang was om de gevangenis te verlaten,’ zei hij bij wijze van verklaring. Hij pakte de telefoon en vroeg de pincode.

‘Ik denk dat zijn nummer tussen mijn contacten staat,’ zei ze. ‘Van heel vroeger.’ Haar stem had een verbeterde klank gekregen die hij herkende uit de tijd dat ze getrouwd waren. Een ondertoon die duidelijk maakte dat ze het niet eens was met wat hij deed.

Blix vond het nummer. Fosse nam kortaf en afwijzend op.

‘Ik ben het,’ zei Blix, waarna hij uitlegde met wiens telefoon hij belde. ‘Ik geloof niet dat de ontsnapping van Walter Kroos te maken heeft met het een of andere plan dat hij samen met Jarl Inge Ree heeft. Ik geloof dat Kroos in Noorwegen wilde zijn voordat Jarl Inge op vrije voeten kwam.’

Fosse leek het niet te begrijpen.

‘Ik geloof dat het met een bepaalde vorm van wraak te maken heeft,’ ging Blix verder. ‘Ree is bang voor Walter Kroos. Hij is bang dat hij na Rita Alvberg de volgende is die vermoord wordt.’

Fosse leek niet overtuigd. ‘Dat is natuurlijk een mogelijkheid,’ zei hij.

‘Waar is Ree nu?’ vroeg Blix.

Het antwoord volgde niet meteen. ‘Dat weten we niet.’

‘Zijn jullie ze kwijtgeraakt?’ vroeg Blix.

‘Na de vondst van het lichaam vannacht en de video-opname van Walter Kroos moesten we andere prioriteiten stellen,’ antwoordde Fosse.

Blix boog zijn hoofd naar achteren en staaarde naar het autodak. ‘Hij wordt dus niet geschaduwd?’ vroeg hij.

Fosse gaf geen antwoord.

‘Samantha Kasin heeft hem vandaag opgehaald,’ zei Blix. ‘Ze zijn onderweg naar Osen. Ze kunnen allebei in gevaar zijn.’

‘Dat is mogelijk,’ zei Fosse. ‘Maar er is nooit meer politie in Osen geweest dan nu. Als Walter Kroos er nog niet vandoor gegaan is en vandaag toch iets van plan is, dan is hij nog stommer dan hij eruitziet.’

Blix beseftte dat hij niet verder zou komen en beëindigde het gesprek.

Merete naderde de Majorstu-kruising. Ze waren bijna bij haar woning.

‘Ik moet Emma ook bellen,’ zei Blix.

Merete gaf geen antwoord. Emma’s telefoonnummer stond in de contactenlijst. Hij werd meteen naar haar voicemail doorgeschakeld. Blix bleef met de telefoon in zijn hand zitten. Hij vroeg zich af of hij moest proberen om Arvid Borvik te bellen.

‘Ik heb een stoofschotel met kip gemaakt,’ zei Merete. ‘Met curry, wat Iselin zo lekker vond.’

Blix mompelde een antwoord.

‘En ik heb gisteren een amandeltaart met banketbakkersroom gebakken.’

Blix schreef een sms naar Emma om te vertellen dat hij had geprobeerd haar te bellen.

Ze had een boodschap achtergelaten dat er haast bij was, dat het belangrijk was.

Hij vond het niet prettig dat hij haar niet te pakken kreeg, maar het ging misschien een beetje ver om te denken dat er iets was gebeurd. Fosse had gelijk, het wemelde van de politieagenten in het dorp. Toch raakte hij het akelige, knagende gevoel in zijn maag niet kwijt, het gevoel waarop hij gedurende zijn jaren als politieagent altijd had vertrouwd.

Blix keek op het display terwijl ze verder reden en hoopte dat Emma terug zou bellen. Hij opende news.no. Het was al een tijd geleden dat de laatste berichten met Emma's byline waren bijgewerkt. Een snelle blik op de internetkranten van de concurrenten maakte duidelijk dat zij veel actiever waren dan Emma.

Dat was niets voor haar.

Sinds ze in Osen was had ze het nieuws gedomineerd.

Hij dacht eraan dat Emma had geprobeerd om tot de bodem uit te zoeken wat er was gebeurd toen Fred Kasin verdronk. Ze zou in de materie blijven graven tot ze haar doel had bereikt.

Ze had nog steeds niet teruggebeld.

Blix begon te rekenen. Het was honderdvijftig tot tweehonderd kilometer naar Osen, ongeveer twee uur met de auto. Hij zou naar Osen heen en weer kunnen rijden voordat zijn verlof voorbij was.

Merete reed een parkeergarage in.

Blix keek naar haar. 'Het spijt me heel erg, maar... mag ik je auto lenen?'

Merete parkeerde de auto op haar vaste parkeerplek. Haar lippen vormden een streep. 'Je wilt mijn auto nu lenen?'

'Ik moet iets controleren,' zei hij. 'Het kan wat tijd kosten.'

'Hoe lang?'

Blix wilde niet vertellen wat er was of waar hij naartoe wilde. 'Het kan belangrijk zijn,' zei hij alleen.

Merete zuchtte en wilde iets zeggen, maar bedacht zich. In plaats daarvan schudde ze haar hoofd berustend, waarna ze met haar handen op het stuur sloeg, het portier opende, haar handtas met een abrupte beweging van de achterbank pakte en uitstapte.

De motor draaide stationair, de sleutel zat in het slot. Ze boog zich naar binnen en trok haar telefoon uit zijn handen. 'Ik had moeten weten dat je niet veranderd bent,' zei ze met een trillende stem. 'En dat juist vandaag.'

'Merete...'

'Donder op, Alexander.'

Ze naderden de Minnesund-brug. Rechts van hen zag ze een zwerm kraaien bij een vijver.

‘Hoe voelt het?’ vroeg Samantha.

‘Wat?’

‘Om weer vrij te zijn.’

Hij bleef uit het raam staren en haalde zijn schouders op. ‘Het is wel een goed gevoel.’ Hij beet op zijn nagel. Eén been trilde rusteloos. ‘Heb je iets te eten bij je?’

‘Nee.’

‘Ik heb vandaag nog niets gegeten.’

‘Waarom niet?’

Hij spuugde het stukje nagel uit, maar gaf geen antwoord.

‘We kunnen bij een tankstation stoppen als je honger hebt.’

Jarl Inge bleef zwijgen.

Samantha’s telefoon ging over.

Hij schrok door het onverwachte geluid. ‘Wie is dat?’ vroeg hij met een beschuldigende blik naar haar.

Samantha draaide haar telefoon, die in de middenconsole zat, zodat ze het display kon zien. ‘Het is mijn moeder maar.’

Hij snoof. ‘Ze is vast happy dat ik weer op vrije voeten ben.’

Samantha had een paar dagen geleden met haar gepraat. Haar moeder wilde weten wat er zou gebeuren als Jarl Inge vrij was. Samantha had geantwoord dat de relatie voorbij was, een uitspraak waarvan ze achteraf spijt had. Ze wist dat haar

moeder haar zou bellen om zich ervan te verzekeren dat ze niet naar de gevangenis was gegaan om Jarl Inge op te halen.

Eens een moederkloek, altijd een moederkloek.

‘Heb je voor vanavond een feestje georganiseerd?’ vroeg Jarl Inge.

‘Ik... wil vanavond eigenlijk met zijn tweeën zijn,’ zei ze.

Hij keek met opgetrokken wenkbrauwen naar haar. ‘Neem je me in de maling?’

‘Nee...’

‘We zouden met de hele groep bij elkaar komen,’ zei hij. ‘Markus, Trygve, Gitte, Bønna.’

‘Ja, maar...’

‘En nu wil je thuiszitten en televisiekijken of zo?’

‘Vind je het gepast om juist vandaag een feest te geven?’ vroeg ze. ‘Op de dag waarop Rita vermoord gevonden is?’

Jarl Inge gaf geen antwoord.

Samantha snoof. ‘Maar goed, ik kan je naar je vader of zo brengen. Dan kun je het daar op een zuipen zetten.’

Ze passeerden de afslag naar Strandlykkja.

‘Hoe is het daar nu?’

‘Waar?’

‘Thuis.’

‘Afgezien van het feit dat het overal wemelt van de politieagenten, is het precies zoals vroeger. Ik ben bijna klaar met de renovatie van de campingwinkel.’

Dat leek hem niet te interesseren. ‘Ik weet zeker dat Walter haar vermoord heeft,’ zei hij na een tijdje.

‘Waarom denk je dat?’

‘Omdat hij ontsnapt is en naar Noorwegen gekomen is,’ zei Jarl Inge. ‘Hij heeft eerder mensen vermoord.’

‘Maar waarom zou hij Rita vermoorden?’

Jarl Inge had daar geen goed antwoord op. ‘Waarom hebben ze hem verdomme nog niet opgepakt?’ zei hij in plaats daarvan geïrriteerd.

‘Ik weet het niet,’ antwoordde Samantha.

Ze dacht aan de avond en de nacht samen met Walter voordat ze in slaap waren gevallen. Hoe vreemd maar heerlijk het was geweest om na zoveel jaar zo dicht bij hem te zijn. Ze had de leiding genomen, had hem duidelijk gemaakt wat hij moest doen. Ze had gezien hoe zijn verlegenheid langzamerhand in vertrouwen was veranderd. Zijn blijdschap, zijn genot, het onbekende van het genot ook, dat hij uiteindelijk volledig had omarmd.

Na afloop had ze nog meer van hem gehouden.

Ze had een verbondenheid met hem gevoeld die ze niet helemaal kon uitleggen terwijl het haar tegelijkertijd verdrietig had gemaakt. Binnenkort zou het voorbij zijn. Ze had er geen illusies over dat het Walter zou lukken om voor altijd op de vlucht te blijven.

‘Rita is vorig jaar in de herfst een keer bij me langs geweest,’ begon ze terwijl ze een knoop in haar maag kreeg. ‘Haar moeder was ziek, dus was ze vrij vaak thuis. Het was natuurlijk leuk om haar na zo’n lange tijd weer te zien.’

Jarl Inge bleef uit het raam staren.

‘Het is vreemd om mensen tegen te komen die je je hele leven gekend hebt, maar met wie je al een paar jaar geen

contact gehad hebt,' ging ze verder. 'Met sommigen is het alsof er geen seconde verstreken is. Je bevindt je weer op precies dezelfde frequentie, terwijl het met anderen onmogelijk is om terug te gaan naar hoe het was.'

Ze pakte het stuur steviger vast. 'Zo was het met Rita.'

Jarl Inge keek naar haar, maar zei niets.

'Ik beseftte dat ze ergens over wilde praten, dat haar iets dwarszat.' Ze wachtte even voordat ze verderging. 'Ze... wilde praten over wat er die avond gebeurd was. Toen Fred... me verkrachtte.'

Haar knokkels werden wit. 'Ik heb er nooit over nagedacht dat Rita er die avond plotseling was. Ze wist dat oom Abel en Fred er waren en dat ik niet weg mocht. Aan de andere kant was het niet zo ongewoon... We waren tenslotte vaak op de camping, dus... ging ik ervan uit dat ze daarom in de buurt was toen het gebeurde.'

Samantha slikte. Haar keel was droog geworden.

'Ze vertelde me dat ze... die dagen boos op me was. Ze mocht Walter niet en vond het maar niets dat ik zoveel met hem omging. Ik herinner me dat jij dat ook vervelend vond. Je was een beetje jaloers.'

Hij snoof. 'Dat was ik níét. Walter kon me geen donder schelen.'

'Maar goed,' zei Samantha. 'Ik was in de campingwinkel om de vloer te dweilen. Fred was waarschijnlijk naar de wc gegaan of zoiets, dat weet ik niet, maar Rita kwam hem voor de campingwinkel tegen.'

Samantha stuurde naar de linkerrijbaan en passeerde een gele Opel Corsa. Ze voelde op hetzelfde moment dat Jarl Inge naar haar staarde. 'En Rita...' Samantha keek naar de

snelheidsmeter, die op 132 km/u stond, en liet het gaspedaal een stukje omhoogkomen. ‘Rita vond het een goed idee om Fred... een beetje te pesten, om haar eigen woorden te gebruiken. Om mij een beetje te pesten. Bij wijze van straf omdat ik met Walter omging en jullie een paar dagen lang iets minder zag.’

Ze ging achter een zwarte Porsche rijden.

‘Ze zei tegen Fred dat ik gemakkelijk te versieren was, dat hij het gewoon moest proberen en dat ik het juist zou willen. Niet alleen dat, maar ze zei dat ik hem ook leuk vond. Fred, dus.’

‘Samantha...’

‘Heb je geen zin om haar te neuken?’ Ze imiteerde Rita’s stem. ‘Ik weet dat ze op je geilt.’ Samantha schudde haar hoofd. ‘En in de campingwinkel kon hij natuurlijk zijn gang gaan. Er was niemand die wilde zien wat er gebeurde.’

Ze gaf richting aan en haalde de Porsche in. Jarl Inge pakte de handgreep boven het zijraam vast.

‘Je wéét wat er in de winkel gebeurde,’ zei Samantha terwijl ze gas gaf en nog drie auto’s inhaalde. ‘En daarna kreeg Rita natuurlijk last van een slecht geweten. Ze kwam naar me toe en zorgde voor me, hielp me de volgende dag toen ik voor de zangwedstrijd naar Oslo moest. Ze was de beste vriendin ter wereld.’

Samantha liet het gaspedaal weer los. ‘Dat dacht ik in elk geval.’

Ze reden een tijdje zwijgend verder.

‘Rita heeft al die jaren met haar slechte geweten geworsteld,’ ging ze verder. ‘Toen ze die dag bij me op bezoek kwam, wilde ze haar hart luchten. Ze wilde vergiffenis, denk ik, zodat het gemakkelijker voor haar zou worden.’

Ze voelde dat hij nog steeds naar haar keek.

‘Het was maar een grap, blijkbaar. Ze dacht dat Fred het niet echt zou doen of zou kunnen. Ze kende hem tenslotte bijna niet.’

De auto achter hen knipperde met zijn lichten. Samantha beseftte dat ze al een tijdje links reed. Ze stuurde naar de rechterbaan.

‘Wat...’ Jarl Inge schraapte zijn keel. ‘Wat heb je tegen haar gezegd?’

‘Tegen Rita? Ik heb gezegd dat ze naar de hel kon lopen. Alles wat er in mijn leven misgegaan is, is daar begonnen en om dan zoveel jaar later te horen dat mijn beste vriendin hem die avond bijna de winkel in geduwd heeft?’

Haar ogen versmalden.

‘Je denkt dat je iemand kent.’ Ze keek met een beklemmend gevoel in haar borstkas naar Jarl Inge. ‘Rita vertelde me nog iets.’ Haar stem begon te trillen. ‘Namelijk dat ze niet alleen was. Jij was daar ook en het was jouw voorstel. Je hebt de woorden in haar mond gelegd. Je hebt Fred op zijn schouder geslagen voordat hij naar binnen ging. Je hebt hem succes gewenst.’

Jarl Inge probeerde iets te zeggen, maar Samantha was hem voor. ‘En dat heb je al die jaren met je meegedragen zonder ook maar iets te zeggen. Daar wil ik je voor bedanken. Ik wil jullie bedanken omdat jullie mijn leven geruïneerd hebben.’

Emma hing op de bank met haar armen op haar rug vastgebonden. 'Waar is Samantha?' vroeg ze. Haar stem trilde en ze probeerde kalm adem te halen.

Walter Kroos gaf geen antwoord. Misschien had hij Samantha ook iets aangedaan, bedacht Emma. Maar ze had geen andere geluiden in de woning gehoord en ze had Samantha's auto ook niet op de oprit gezien.

'Jij bent degene die ik afgelopen nacht gezien heb,' zei ze. Het voelde minder gevaarlijk om hem in het Engels te beschuldigen. 'Je probeerde Rita Alvberg in het water te dumpen en dat zijn de kleren die je droeg.' Ze knikte naar het droogrek.

Walter wilde nog steeds niet met haar praten. Hij liep met een bezweet voorhoofd voor de bank heen en weer. Dit was absoluut geen onderdeel van het plan, dacht ze, waar dat ook uit bestond. Emma verschoof om een iets comfortabelere houding te vinden. Ze had een brandende wond op haar linker knie en de rechterkant van haar gezicht was gevoelloos.

'Wat doe je hier?' vroeg Emma. Haar ademhaling was snel en hijgerig.

Walter gaf geen antwoord. Hij ging in een fauteuil zitten, maar stond meteen weer op, liep naar het raam en keek tussen de gordijnen door naar buiten. Er was iets vertrouwds aan de beweging.

Emma keek om zich heen. Op de salontafel stonden twee glazen met een opgedroogde wijnrand. Ze keek weer naar Walter. Zijn kleding hing in de kamer te drogen. Hij was geen

indringer, maar een gast. En Samantha was geen slachtoffer, maar een bondgenoot. Ze hadden samen een plan opgesteld voordat hij uit de gevangenis ontsnapte. Ze moesten contact gehad hebben.

Emma wist zeker dat Blix had geprobeerd haar te bellen, en Anita misschien ook. Hoe langer het duurde voordat een van hen contact met haar kreeg, des te bezorgder ze zouden worden. Dat gaf een beetje hoop. Aan de andere kant had ze niemand verteld dat ze naar Samantha zou gaan. Het was een ingeving geweest. Niemand wist waar ze was, tenzij iemand haar had gezien.

Door dat besef versnelde haar ademhaling. De gedachten tolden door haar hoofd en ze probeerde rationeel na te denken.

Rita Alvberg was vermoord nadat Walter was ontsnapt. Het halve dorp had geholpen bij de pogingen om haar te vinden. Pas toen er in het water was gezocht, had Walter geprobeerd om Rita daar te dumpen, dagen nadat ze als vermist was opgegeven.

Waar was ze in de tussentijd geweest?

Hier?

Het zou een hele prestatie zijn om een lijk van deze woning naar het meer te vervoeren. Iedereen had hem kunnen zien, ook al was het midden in de nacht. Hij had in elk geval niet gereden, want dat zou ze gehoord hebben. Het leek haar onwaarschijnlijk dat Walter Rita vanaf de woning helemaal naar het meer had gedragen, dus moest Rita ergens anders zijn geweest tijdens de dagen waarop ze vermist was. Een plek dicht bij het water.

Ze keek weer naar het droogrek en de capuchontrui die eraan hing.

Ineens huiverde ze.

Op de trui stond CAMPING OSEN.

Samantha keek even naar het grote, mooie Mjøsa-meer dat links van hen lag. Het regende nu minder hard.

‘Dat is niet waar,’ zei Jarl Inge naast haar. ‘Ik was die avond niet op de camping.’

Samantha begon te lachen. ‘Waarom zou Rita zoiets verzinnen?’

‘Om... iemand anders de schuld te kunnen geven.’

Samantha duwde haar hoofd tegen de neksteun en lachte honend. ‘Je had haar die avond toen ze naar mijn huis kwam moeten horen. Ze loog niet. Ze vertelde dat ze in therapie was geweest en was aangemoedigd om haar excuses aan te bieden en al haar kaarten op tafel te leggen. Misschien is dat ook een idee voor jou,’ snauwde ze. ‘Het duurt nog even voordat we thuis zijn.’

Jarl Inge gaf geen antwoord.

‘Die avond op het podium in Oslo stortte ik in voor de ogen van heel fucking Noorwegen,’ ging Samantha verder. ‘Rita vertelde me dat ze jou belde en je vroeg om naar Oslo te komen. Jullie hadden beiden evenveel verantwoordelijkheid voor wat er gebeurd was, zei ze. Je kreeg je vader zover om mee te gaan en jullie kwamen me ophalen. Of ontken je dat ook?’

‘Nee, maar...’

‘Nee, maar wat?’

‘Ze...’ Hij zweeg even. ‘Rita was degene die...’

Toen hij niet verderging, niet in staat was om te bedenken wat hij moest zeggen, snoof ze. ‘Je hebt je hele leven gelogen, Jarl Inge. Je doet het zonder erover na te denken.’ Ze zuchtte. ‘En ik ben zelf ook bijna zo geworden. Ik lieg al... bijna twintig jaar over Fred. Zowel over de verkrachting als... over dat andere. Dat is vermoeiend. Ik ben het ongelofelijk zat. Ben jij het niet zat?’

Hij bleef zwijgen.

‘Langzamerhand begon ik te beseffen waarom je de waarheid over Fred nooit verteld hebt. Je besepte waar mijn haat vandaan kwam en wist dat jij daar verantwoordelijk voor was. Als de waarheid bekend werd, zou iedereen erachter komen wat je gedaan had.’

Samantha wachtte even voordat ze verderging.

‘En je was natuurlijk heel behulpzaam om me alles te geven wat ik nodig had om het te kunnen vergeten.’ Samantha’s spuugdruppels raakten het stuur terwijl ze praatte. ‘Daar word je trouwens ook voor bedankt,’ snauwde ze. ‘Je hebt een junk van me gemaakt en dat is nooit meer verdwenen. Je kunt geen pleister op een wond plakken en denken dat die zomaar weggaat. Wonden laten littekens achter die nooit verdwijnen. Die zijn rood, vurig en diep.’

Het was een goed gevoel om eindelijk te kunnen vertellen wat ze wist. Ze voelde zich kalmer, lichter.

De stilte tussen hen duurde een hele tijd.

‘Wat... wil je dat ik zeg?’ zei Jarl Inge uiteindelijk. ‘Sorry? Het was de bedoeling niet?’

‘Dat zou een goed begin zijn,’ snauwde Samantha. ‘Maar daar is het nu te laat voor.’

‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Als je dat niet beseft, dan ben je nog stommer dan ik dacht.’

Jarl Inge zweeg. ‘Je weet het dus al een jaar?’ zei hij na een tijdje.

‘Zoiets.’

‘En je vertelt het nu pas?’

Samantha staaarde naar de weg.

‘Je bent bij me op bezoek geweest,’ ging hij verder. ‘Je nam spullen voor me mee, cadeautjes. We hebben zelfs geneukt in de bezoekkamer. En dat heb je allemaal gedaan terwijl je eigenlijk woedend was?’

‘Dat klopt,’ beaamde Samantha.

‘Dat is volkomen ziek. Waarom?’

‘Waaróm? Omdat... ik tijd nodig had om te bedenken hoe ik het moest aanpakken.’

‘Je deed alsof er niets aan de hand was.’

‘Ja.’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik moet je nageven dat je een verdomd goede actrice bent. Jezus.’

Ze passeerden de afslag naar Espa. Normaal gesproken stopte Samantha hier bij het tankstation om chocoladebroodjes te kopen, maar vandaag niet.

‘Waarom vertel je me dit nu?’ vroeg hij chagrijnig. ‘Ben je erachter hoe je het moet aanpakken?’ Hij imiteerde haar stem. ‘Ga je tegen mij ook zeggen dat ik naar de hel kan lopen? Is dat wat je bedacht hebt?’

Samantha glimlachte, maar gaf geen antwoord.

Ze reden inmiddels door een bos en het verkeer stroomde soepel door.

‘Misschien vind je het helemaal niet erg dat Rita dood is?’

‘Dat klopt,’ antwoordde ze. ‘Dat vind ik absoluut niet erg.’

Hij draaide zijn gezicht, waarop een verontruste en ernstige uitdrukking was verschenen, naar haar toe en keek een hele tijd onderzoekend naar haar. ‘Je weet wat er met haar gebeurd is,’ constateerde hij.

Samantha perste haar lippen op elkaar en keek naar hem. ‘Ja,’ zei ze vervolgens.

De spijt en de twijfel kwamen opzetten zodra hij de parkeergarage uit gereden was en namen toe met elke kilometer die hij achter zich liet. Het voelde als verraad tegenover Iselin om Merete alleen achter te laten, zoals hij zo vaak had gedaan toen ze nog een gezin waren.

Blix keek in de achteruitkijkspiegel, stuurde naar de linkerbaan en voerde zijn snelheid op tot het punt waarvan hij wist dat het de aandacht van de verkeerspolitie in burgerauto's net niet zou trekken.

De ruitenwissers gleden snel over de voorruit. Achter het bos aan zijn linkerkant lag de gevangenis. Hij zocht naar de rode Volvo van Samantha Kasin nadat hij de afslag was gepasseerd, maar zag alleen een oude bestelwagen.

Tijd was een onvoorspelbare factor in de gevangenis. Ze kon nog steeds voor de poort op Jarl Inge Ree staan te wachten, of ze konden al bijna in Osen zijn.

De autoradio stond zo zacht dat hij niet hoorde wat er tussen de muziek en de reclameblokken werd gezegd. Hij zette het geluid harder om het nieuws te horen. Het moordonderzoek in de provincie Innlandet en de geïntensiveerde zoekactie naar Walter Kroos vormden nog steeds het belangrijkste nieuws. De verslaggever ter plaatse kon vertellen dat er bij een verlaten boerenbedrijf twintig kilometer ten noorden van Osen een actie plaatsvond, maar dat de politie terughoudend was met informatie.

Het item was afgelopen en hij zette de radio uit.

Hij miste zijn telefoon.

In de gevangenis had het tijd gekost om eraan te wennen dat hij de mogelijkheid niet had om contact met anderen op te nemen wanneer hij dat wilde en dat hij geen toegang tot internet had. Nu voelde hij zich lamgeslagen. Als bleek dat de politie op het punt stond om Walter Kroos te arresteren, dan kon hij net zo goed omkeren en terugrijden.

De auto's voor hem remden en even later stond het verkeer helemaal stil. Blix stuurde zo ver mogelijk naar links om te zien wat er voor hem op de weg gebeurde.

Hij zag zwaailichten.

Blix vloekte in stilte. Er was blijkbaar een ongeluk gebeurd.

Langzaam, veel te langzaam, reden ze verder, om even later weer stil te staan.

De auto voor hem liet een gat van tien, vijftien, twintig meter vallen. Blix toeterde. De vrouw achter het stuur keek in de achteruitkijkspiegel en stak haar middelvinger op.

Blix controleerde de brandstofmeter. De auto, een hybride, had geen stroom meer en hij zag dat hij minder dan een halve tank benzine had.

Eindelijk passeerde hij de plaats van het ongeval. Een Mazda was naar alle waarschijnlijkheid tegen de vangrail gebotst en stond schuin op de rijbaan.

De file loste op en Blix kon eindelijk weer gas geven.

Even later zag hij een paar honderd meter voor zich een rode auto. Blix wierp een blik in de spiegel en trapte het gaspedaal iets verder in. Hij haalde de auto in en constateerde al snel dat het geen Volvo was, maar ging niet langzamer rijden.

De spoorbaan liep parallel aan de snelweg. De hogesnelheidstrein kwam naast hem rijden en sloeg af naar

Gardermoen. Blix bleef naar het noorden rijden. Hij wist niet wat hem te wachten stond, maar had het gevoel dat hij haast had.

Het regenwater vulde de bandensporen op de weg. Door de hoge snelheid trilde het stuur. Samantha staarde naar haar handen, die nog steeds trilden zoals ze hadden gedaan sinds die dag vorige week toen de bel van de campingwinkel ineens had gerinkeld.

Ze was druk bezig geweest in het kantoor.

Eigenlijk was de winkel niet open geweest, ze was alleen vergeten de deur op slot te doen nadat ze een paar zakken met etenswaren die over datum waren naar buiten had gebracht. Ze stond snel op, liep de winkel in en bleef abrupt staan toen ze zag wie het was.

‘Hallo,’ zei Rita voorzichtig. ‘Ik... zag je auto staan, dus vermoedde ik dat je hier zou zijn.’

Samantha zei niets.

‘Heb je het druk?’ vroeg Rita. ‘Ik was aan het wandelen en... bedacht dat ik bij je langs kon gaan.’

‘Wat wil je?’ vroeg Samantha. De woede die ze sinds vorig jaar voelde was niet minder geworden.

‘Heb je gehoord dat... mijn moeder overleden is?’ begon Rita.

Samantha knikte. ‘Dat is verdrietig.’

Ze besepte wat Rita wilde. Ze hoopte op sympathie en mededogen zodat er een grotere kans was dat ze weer vrienden zouden worden.

‘Ik heb je niet op de begrafenis gezien.’

‘Dat was vast omdat ik er niet was,’ antwoordde Samantha.

Ze was inderdaad van plan geweest om te gaan, maar toen het zover was had ze zich er niet toe kunnen zetten om het te doen. Ze had het vooruitzicht om na afloop naar Rita toe te gaan, zoals de gewoonte was, niet kunnen verdragen.

Rita’s wangen waren rood en ze deed een paar voorzichtige stappen naar haar toe. Haar schoenen waren nat en veroorzaakten vieze afdrukken op de vloer. Ze zag het. ‘O, sorry,’ zei ze. ‘Ik... er ligt geen mat bij de deur.’

Samantha gaf geen commentaar.

‘Ik ben vanaf het huis van mijn moeder door het bos gelopen,’ ging Rita verder.

Toen Samantha nog steeds geen antwoord gaf, zuchtte Rita. ‘Hoe lang blijf je boos op me?’

‘Ik ben niet boos op je.’

‘Natuurlijk ben je dat wel. Je hebt me de vorige keer dat we elkaar zagen verteld dat ik naar de hel kon lopen en nu lukt het je nauwelijks om naar me te kijken.’

‘Ik ben niet boos op je,’ herhaalde Samantha. ‘Ik ben woedend.’

Ze keken elkaar aan.

‘Je vindt dus dat ik je moet vergeven?’ ging Samantha verder. ‘Dat ik jullie moet vergeven, hoewel jullie een verstandelijk gehandicapte man opgestookt hebben om me te verkrachten? Hoewel mijn zangcarrière voorbij was? Hoewel mijn leven kapotgemaakt is?’

‘Markus vertelde dat je nog steeds een relatie met Jarl Inge hebt,’ zei Rita. ‘Het is je dus duidelijk gelukt om hém wel te vergeven.’

‘Markus...’ Samantha glimlachte en schudde haar hoofd.
‘Markus zegt veel rare dingen.’

Ze draaide zich om, liep de winkel in en hoorde dat Rita haar achternakwam. Samantha liep voor de stelling langs en bleef staan op de plek waar ze die dag de mop had neergezet. Ze hoorde dat Rita achter haar aan kwam.

Samantha kon de vochtige warmte in de winkel van die avond nog steeds op haar huid voelen. Door het dweilen had ze nog meer getranspireerd.

‘Hier is het gebeurd,’ zei ze met een scherpe ondertoon. ‘Hier probeerde hij me te kussen.’ Ze draaide zich om. ‘Hier duwde hij me tegen de kast.’

Ze duwde Rita met gestrekte armen tegen de stellingkast, alsof ze wilde demonstreren hoe het precies was gegaan. Een paar conservenblikken en flessen barbecuesaus vielen op de vloer. Een fles barstte.

‘Hier dwong hij me op de vloer,’ ging Samantha verder. ‘Je herinnert je vast nog dat ik die dag een rok droeg.’

‘Samantha...’ Rita ging rechtop staan.

‘Misschien kun je je voorstellen hoe gemakkelijk dat voor hem was toen hij boven op me kwam liggen. Dat kun je nú in elk geval; destijds deed je dat blijkbaar niet.’

Rita keek naar de grond. Er lagen vier blikken gepelde tomaten bij haar voeten. Ze bukte zich om ze op te pakken.

‘Laat liggen,’ zei Samantha.

Rita pakte er toch een op.

‘Laat liggen, zei ik!’ Samantha trok het blik uit haar hand en hield het zo stevig vast dat haar knokkels wit werden. Ze zette

het terug in de kast, maar liet de andere blikken op de vloer liggen.

‘Het was stom van ons,’ zei Rita met een stem die nauwelijks te horen was. ‘We waren jong en dom. We dachten niet na.’

‘Jullie dachten niet na.’ Samantha schudde haar hoofd en bukte zich om de kapotte fles op te pakken.

‘Luister,’ zei Rita. ‘Ik heb al een keer gezegd dat het me spijt en ik zeg het nog een keer. Het spijt me uit het diepst van mijn hart, maar als je vindt dat ik daarnaast ook nog voor je door het stof moet kruipen, dan kun je dat vergeten. Je bent jaren geleden verkracht, Samantha, en het duurde maar zo’n vijf seconden. Het is mogelijk om een beetje begrip te tonen en te beseffen dat het niet de bedoeling was. Het is mogelijk om die kwestie achter je te laten en verder te gaan. Vanwege onze vroegere vriendschap, en voor jezelf. Maar als je dat niet wilt, dan moet je dat voor jezelf weten. Ik heb betere dingen met mijn leven te doen.’

Rita draaide zich om en begon weg te lopen.

Samantha liep achter haar aan. Uit de glazen fles die ze vasthield drupte barbecuesaus. Ineens sloeg ze met de fles naar Rita. Ze raakte haar slaap en de bodem viel uit de fles. Rita draaide rond en viel tegen de stelling zodat er meer blikken en glazen potten op de vloer vielen.

Samantha hief de kapotte fles opnieuw en stak ermee alsof het een zwaard was. Rita opende haar mond wijd. Het glas boorde zich in haar hals en bleef vastzitten. Ze kreeg een bange en gepijnigde uitdrukking op haar gezicht en zakte langzaam op de vloer.

Samantha keek naar Jarl Inge.

Hij was bleek geworden en staarde met open mond naar haar, alsof hij niet wist wat hij moest zeggen.

‘Zet de auto aan de kant,’ zei hij uiteindelijk met zijn hand op de deurgreep.

Samantha negeerde hem.

‘Laat me eruit!’

‘Waarom dat?’

‘Jezus, Samantha, je hebt twee mensen vermoord!’

‘Jij hebt er minstens tien keer zoveel vermoord,’ antwoordde ze. ‘Iedereen die je de afgelopen vijftien tot twintig jaar in een junk veranderd hebt.’

‘Dat is niet hetzelfde.’

‘Niet?’

‘Ik heb niemand doodgeslagen of onder water gehouden tot hij... tot hij...’

‘Je hebt de spuiten regelrecht in hun handen gelegd.’

‘Het is een vrije wereld,’ zei hij. ‘Wat mensen met hun leven doen moeten ze zelf weten. Jij daarentegen...’ Hij stopte, liet de deurgreep los en keek weg. ‘Je bent verdomme nog zeker in je hoofd dan ik dacht. Ze zouden je moeten opsluiten.’

Samantha minderde vaart en nam de afslag naar Elverum en Trysil.

Jarl Inge ging rechtop zitten en veegde het zweet van zijn bovenlip. ‘Waarom vertel je me dit allemaal?’ vroeg hij.

‘Omdat je medeplichtig bent,’ antwoordde ze. ‘En omdat je je mond gehouden hebt. Daarnaast ben je de enige die ik vertrouw.’

Hij keek naar haar. Zijn mond ging open alsof hij iets wilde zeggen, maar hij bedacht zich blijkbaar.

‘Weet niemand anders dit?’ vroeg hij even later.

De dubbele achterwielen van een vrachtwagen voor hen spoten een film olieachtig regenwater op de voorruit. Samantha zette de ruitenwissers sneller.

‘Niemand,’ antwoordde ze. ‘En niemand gaat er ook achter komen.’

Jarl Inge streek weer met zijn hand over zijn mond. ‘Wat... heb je met Rita gedaan nadat je haar in de winkel...?’

‘Ik heb haar in de koelruimte getrokken,’ antwoordde Samantha. ‘Daar heb ik haar in een oude slaapzak gestopt, waarna ik alles opgeruimd heb en de vloer geboend heb. Ik wilde de winkel al jaren renoveren en dit was een goed moment om het te doen. Opnieuw schilderen, de winkel een opknapbeurt geven, een frisse start maken.’

Jarl Inge kreunde. ‘Je hebt haar daar laten liggen terwijl... hoe lang?’

‘Ik heb de dagen niet geteld.’

‘Maar tot afgelopen nacht dus?’

‘Ja.’

‘Jezus.’

Ze naderden de afslag naar Løiten. Aan beide kanten van de weg groeiden bomen.

‘Het laatste wat je gedaan hebt voordat je mij ophaalde, was dus proberen om Rita in het water te dumpen?’

Samantha haalde haar schouders op. ‘Iedereen denkt dat het Walter was,’ zei ze.

Jarl Inge was altijd al een open boek geweest. Ze kon zien dat hij geschokt en bang was, maar ook gerustgesteld. Er was niets wat erop wees dat hij Walter ervan verdacht dat hij haar had geholpen, of dat hij vermoedde wat hem te wachten stond.

De vrouw op de bank was achter in de twintig, jonger dan Walter in eerste instantie had gedacht. Ze veranderde weer van houding, keek in zijn ogen en stelde hem een nieuwe vraag waarin ze een paar Duitse woorden verwerkte.

Walter stond op, pakte een wollen sok van het droogrek en liep naar haar toe. Ze besepte wat er ging gebeuren en draaide haar hoofd weg terwijl ze tegelijkertijd haar lippen op elkaar perste. Hij pakte haar kaak met één hand vast en dwong haar zo haar mond open te doen. De paniek straalde uit haar ogen. Hij propte de sok zo ver naar binnen dat ze kokhalsde, maar op het moment dat hij haar losliet spuugde ze hem uit.

De rol tape lag op de salontafel. Hij pakte hem, propte de sok weer in haar mond en tapete hem vast. Het grootste deel van de sok hing buiten haar mond. Ze schreeuwde en protesteerde achter de tape, maar er kwam bijna geen geluid meer uit haar mond.

Hij trok haar aan haar benen van de bank en sleepte haar door de keuken naar de trap en vervolgens de kelder in. Hij hoorde haar achter zich jammeren en haar hoofd op de traptreden bonken.

Hij sleepte haar verder naar de kelderruimte die het verst bij de woonkamer en de keuken vandaag lag. Er zat een sleutel in de deur, die hij omdraaide en uit het slot haalde, waarna hij weer naar boven ging.

Het kleed op de keukenvloer was gekreukt. Hij trok het recht, kwam overeind en luisterde. Hij hoorde geen geluiden uit de kelder komen. Walter liep naar het aanrecht, vulde een

glas met water en voelde zijn hartslag kalmeren terwijl hij dronk.

De kraan drupte. Hij draaide hem steviger dicht, zette het glas in de afwasmachine en controleerde of er geen andere tekenen waren dat er gasten in de woning waren. Toen hij tevreden was met wat hij zag liep hij naar de zitkamer.

Zijn kleding was bijna droog. Hij vouwde die op – met militaire precisie, zoals zijn vader hem had geleerd – terwijl hij dacht aan alles wat er de afgelopen nacht verkeerd was gegaan.

Het was zijn idee geweest dat hij het lijk weg zou brengen. Hij was voortvluchtig en het was slechts een kwestie van tijd voordat hij opgepakt zou worden. In het nieuws werd al gespeculeerd dat hij degene was die Rita had vermoord en als hij sporen achterliet die dat vermoeden zouden bevestigen, dan zou Samantha misschien vrijuit gaan.

Hij had nooit gedacht dat ze in staat zou zijn om iemand te doden.

Niet op die manier, oog in oog met iemand, en niet zonder zijn hulp. Hij was tenslotte naar Osen gekomen om bij haar te zijn als Jarl Inge uit de gevangenis kwam zodat ze samen met hem konden afrekenen.

Wat er met Rita was gebeurd, was anders. Het was een impulsieve daad, maar toch was Samantha volkomen kalm geweest. Ze had geen tekenen van spijt vertoond. Het enige probleem was dat er door Rita's verdwijning heel veel politieagenten en journalisten naar het dorp waren gekomen. Bovendien was hij erin geslaagd om er een puinhoop van te maken toen hij haar in het water zou dumpen.

Hij klapte het droogrek in, bracht het naar de badkamer en stopte zijn kleding in een van de laden onder de wastafel.

Hij keek weer naar de gang en de kelderdeur.

Wat moesten ze met de journalist doen?

Walter besloot dat Samantha dat maar moest bepalen.

Ze zou niet lang meer wegblijven.

De vloer was koud en hard. Het kon hier niet meer dan vijftien graden zijn. Een diepvrieskist vulde haar gezichtsveld, verder weg stond een hoge kast. Emma zag ook een muizenval, op de vloer in de dichtstbijzijnde hoek. De veer was gespannen.

Emma probeerde haar schouder, bekken en dijbeen te ontlasten, maar belandde al snel weer in dezelfde positie. De sok in haar mond smaakte naar oude, natte wol. Zodra ze zich inspande, maakte het gebrek aan zuurstof haar duizelig.

Ze keek naar het kelderraam, waar geen gordijn voor hing, in de hoop iemand buiten te zien. Iemand die haar ook kon zien.

De minuten kropen voorbij. Na een tijdje was het moeilijk om gefocust te blijven. Ze had geen idee hoe lang ze hier al lag. Alle pogingen om haar handen los te wurmen waren tevergeefs geweest. De tape zat te strak rond haar polsen. Ze had geprobeerd om de tape rond haar enkels tegen de zoom van haar spijkerbroek te wrijven, maar dat had ook niets opgeleverd.

Ze dacht aan Anita en Blix, die allebei hadden gezegd dat ze voorzichtig moest zijn, maar dat was gewoon een terloopse opmerking geweest. Hoewel Walter Kroos zich blijkbaar in Osen bevond, was het niet bij haar opgekomen dat hij gevaarlijk voor haar zou kunnen zijn. Niet midden op de dag.

Ze draaide zich opnieuw om en dacht aan haar zusje. En aan Martine, die nu waarschijnlijk op school was.

De gedachte aan haar nichtje zorgde ervoor dat Emma op haar zij rolde om de stellingkast die aan de muur was bevestigd beter te kunnen zien. De planken stonden vol met blikken, plantenpotten en kerstdecoraties. Ze kon proberen iets kapot te maken en de scherven gebruiken om de tape door te snijden.

Ze kronkelde centimeter na centimeter dichterbij. Ondanks de kou droop het zweet van haar af. Ze pauzeerde en wachtte tot ze rustiger ademhaalde voordat ze met kleine bewegingen per keer verder schoof. Toen ze er eindelijk was, koos ze een plantenpot en manoeuvreerde haar benen naar de onderste plank. Met een nieuwe krachtsinspanning lukte het haar om tegen de pot te schoppen, die bijna omviel.

Ze deed een nieuwe poging.

Deze keer lukte het; de pot viel om en het lukte haar om hem met haar voeten van de plank te schuiven. De pot viel op de betonnen vloer, maar brak niet.

Ze schoof nog een stukje dicht naar de kast. Op de plank erboven stond nog een pot, maar die was zo ver weg dat ze er met haar voeten niet bij kon. Emma vloekte inwendig terwijl ze diep en snel door haar neus in- en uitademde. Ze sloot haar ogen en concentreerde zich op het kalmeren van haar hartslag.

Emma opende haar ogen weer toen ze voetstappen op de verdieping boven zich hoorde. Ze spande de spieren van haar buik en hals en duwde haar bovenlichaam overeind. Het lukte haar om een kartonnen doos van de plank te schuiven, waardoor er een paar oude kabels en een verlengsnoer uit vielen.

Emma liet zich teleurgesteld zakken.

Er was niets waarmee ze zichzelf kon bevrijden.

Aan beide kanten van de weg verrees donker sparrenbos met hoge bomen die op herfstkleurige heidegrond groeiden. Blix had de radio weer aangezet en hoorde nog een nieuwsbericht voordat hij Osen bereikte. De politieactie bij het boerenbedrijf had niets opgeleverd en was beëindigd. Verder was er geen nieuws.

Het was drukker geworden en het was onmogelijk om snel te rijden. Hij was de vierde auto in de rij. De weg bood weinig mogelijkheden om in te halen. In het midden van een open veld zag hij de blauwe zwaailichten van een controlepost. Het verkeer in noordelijke richting werd niet gecontroleerd, maar passeerde in een langzaam tempo. Alle auto's die uit de richting van het dorp kwamen werden tegengehouden door zwaarbewapende politieagenten. De laadruimte van een bestelwagen werd gecontroleerd terwijl Blix er langsreed. Een vrouw in de auto erachter werd opgedragen om de kofferbak te openen.

Na nog een kwartier achter het stuur opende het landschap zich. De weg liep langs een rivier en de bebouwing werd dichter. In de verte weerspiegelden de grijze wolken in een meer.

De camping was met een bord aangegeven en Blix sloeg af. Een groot bord verwelkomde hem in het Noors, Duits en Engels. Het was inmiddels twee uur geweest, dus had hij nog een uur de tijd voordat hij terug moest om voor het eind van zijn verlof binnen te zijn, maar dan zou hij Meretes auto voor de gevangenis moeten parkeren.

De ramen van het receptiegebouw waren donker. Onder het uitstekende dak stonden een stuk of vijf mensen te schuilen voor de regen. Een man droeg een jack met het logo van de nieuwszender NRK Nyheter op het rugpand.

Blix reed langs hen het campingterrein op en passeerde rijen caravans voordat hij bij een gedeelte met trekkershutten kwam.

Hij wist niet in wat voor auto Emma reed, maar er was maar één hut waar een auto voor stond; een kleine grijze Audi. Blix parkeerde erachter, stapte uit en keek in de Audi terwijl hij hem passeerde. Op de passagiersstoel zag hij een energiereep en een fles water liggen. Dat paste bij Emma.

Blix liep naar de deur van de hut en klopte aan. Geen reactie. Door de smalle kier tussen de deur en het kozijn kon hij zien dat de deur op slot was. Hij probeerde hem toch te openen, waarna hij om de hut heen liep en door de ramen naar binnen keek. Op het aanrecht zag hij een glas en een telefoonlader, op de tafel in de zitkamer stonden twee half opgebrande kaarsen en een MacBook.

Blix had de motor stationair laten draaien. Hij ging weer achter het stuur zitten en reed terug naar het receptiegebouw. De verslaggever van NRK en een van de auto's waren weg. Blix parkeerde op de vrijgekomen plek en stapte uit.

‘Hallo,’ zei hij terwijl hij tussen de journalisten heen en weer keek. ‘Ik ben op zoek naar een collega van jullie, Emma Ramm van news.no. Ze is niet in haar hut.’

Het leek er niet op dat de journalisten hem herkenden. Een jonge vrouw deed een stap naar voren. ‘Ik heb vanochtend met haar gepraat,’ zei ze.

Blix besloot tot een leugentje om bestwil en vertelde dat hij zijn telefoon op het dak van de auto had gelegd en vervolgens

was weggereden. ‘Hij ligt ergens tussen Oslo en Osen,’ zei hij met een scheve glimlach. ‘Kan ik een telefoon van een van jullie lenen?’

‘Ik heb haar nummer,’ zei de jonge vrouw, waarna ze het opzocht en hem haar telefoon gaf.

Blix hield de telefoon bij zijn oor en draaide zich half om. Het enige wat hij hoorde was een belsignaal. Hij controleerde het nummer op het display en probeerde het opnieuw, maar het resultaat was hetzelfde.

Een politieauto reed langzaam het terrein op. Twee agenten keken aan weerszijden naar buiten. Blix draaide zijn rug naar hen toe. ‘Ik word meteen naar haar voicemail doorgeschakeld,’ zei hij terwijl hij de telefoon teruggaf. ‘Bedankt voor het lenen.’

De vrouw glimlachte naar hem.

Blix wees naar de deur van het receptiegebouw. ‘Zijn ze dicht?’

‘Het is buiten het seizoen,’ antwoordde de journalist.

‘Ben je hier bekend?’ vroeg Blix.

‘Redelijk,’ antwoordde de vrouw.

‘Weet je waar ik Samantha Kasin, de eigenares, kan vinden?’

‘Volgens mij woont ze in Osenløkka,’ antwoordde de journalist met een knikje in de richting van de woonwijk. ‘Ik kan het voor je opzoeken.’ Ze zocht op haar telefoon, vond het adres en vertelde hem hoe hij moest rijden.

Blix ging weer achter het stuur zitten. Terwijl hij reed maakte hij zijn stropdas los, deed hem af en legde hem op de passagiersstoel.

Het was harder gaan regenen.

Samantha rende door de dikke druppels over het grind naar de voordeur terwijl ze haar huissleutels tevoorschijn haalde.

‘Schiet op,’ zei Jarl Inge achter haar. ‘Ik word zeiknat.’

In de gang stootte hij tegen haar aan. Samantha draaide zich om en keek met een geïrriteerde blik naar hem. Ze trok haar schoenen afwezig uit en hing haar jack op.

In de zitkamer zag alles er normaal uit. Het was stil in de woning.

‘Ik wil een koud biertje,’ zei Jarl Inge. Hij liep langs haar naar de keuken.

‘Ik ook,’ zei Samantha.

De kussens lagen slordig op de bank. Ze liep ernaartoe, pakte het dichtstbijzijnde kussen op, schudde het op en legde hem op de juiste plek. Haastig pakte ze het volgende kussen, maar bleef ermee in haar hand staan.

In de kier tussen twee zittingen lagen vier steentjes. Er zaten ook een paar donkere vlekken op de overtrek. Samantha voelde er met haar vinger aan. De vlekken waren in de stof getrokken en plotseling besepte ze dat het bloed was.

Ze hoorde dat Jarl Inge een blikje bier uit de koelkast pakte en het opende.

Samantha draaide het kussen en keek om zich heen in een poging te begrijpen wat Walter had gedaan terwijl zij weg was. Er lag ook wat grind op de vloer. Ze hurkte, pakte het op en verstijfde.

Onder de bank lag een kleurige sportschoen met blauwe veters.

Ze bukte zich en keek onder de bank.

Het waren twee schoenen.

Ze voelde haar hartslag in haar slapen bonken.

Samantha herkende ze. Ze had ze nog maar een paar dagen geleden van dichtbij gezien, na de wandeling met Emma Ramm.

Er lag ook wat zand op de vloer, min of meer een voetspoor. Samantha volgde het naar de gang. Het spoor stopte bij de ingang van de keuken, waar Jarl Inge een stoel naar achteren schoof. De poten schraaptten over de vloer. Hij ging zitten en bracht het blikje bier naar zijn mond.

Hij verstrengelde zijn handen in zijn nek en duwde zijn schouderbladen naar achteren. 'Heb je mijn telefoon hier ergens?' vroeg hij.

Op de keukenvloer lag ook grind.

'Hallo?' zei Jarl Inge.

'Hmm?'

'Mijn telefoon,' zei hij. 'Je zei dat je hem hier hebt. Ik wil de jongens bellen om te vragen of ze hiernaartoe komen.'

Samantha liep de keuken in. 'Ik heb geen nieuwe telefoon voor je gekocht, Jarl Inge.' Ze pakte het blikje dat voor hem stond en voelde dat het al meer dan halfleeg was.

Hij keek haar ongelovig aan.

'Dacht je serieus dat ik daar geld voor heb?' Samantha nam een slok en schudde het blikje een beetje. 'Bedankt trouwens dat je voor mij ook een biertje gepakt hebt.' Ze liep naar de

koelkast en haalde er een blikje uit, dat ze met een snelle beweging opende, waarna ze haar hand in haar broekzak stak, er een grijs pilletje uit haalde en dat in het blikje liet vallen. Ze hoorde de inhoud schuimen, maar draaide het blikje toch een paar keer rond voordat ze het voor Jarl Inge op de tafel zette. 'Ik ga iets te eten uit de vriezer halen,' zei ze.

Walter zat in de gang tussen de voorraadruimte en het keldertoilet. Hij hield er rekening mee dat de journalist er alles aan zou doen om los te komen en hier kon hij tenminste horen wat ze aan het doen was, waarna hij binnen een paar seconden bij haar kon zijn.

Hij hoorde voetstappen en de stemmen van Samantha en Jarl Inge op de verdieping boven hem. Tot nu toe leken ze rustig en beschaafd met elkaar te praten.

Walter had gevraagd wat ze het eerst zouden doen als ze thuis waren. Zijn eerste gedachte was geweest dat Jarl Inge seks met haar zou willen. Dat had hij vanochtend ook tegen Samantha gezegd, maar ze had erom gelachen.

‘Als ik Jarl Inge alles verteld heb, zal hij daar geen behoefte meer aan hebben.’ Ze knipoogde naar hem. ‘Voor zover ik hem ken wil hij als eerste een biertje en dat komt perfect uit.’

Walter hoopte dat het niet te lang duurde om hem de pil te geven. Ze moesten nu ook een plan voor de journalist bedenken.

Hij hoorde voetstappen op de keukenvloer, waarna de deur naar de kelder openging.

Walter stond snel op. Door de lichte voetstappen beseftte hij dat het Samantha moest zijn en hij liep haar tegemoet. Ze hield haar wijsvinger voor haar lippen. ‘Wat is er in vredesnaam aan de hand?’ fluisterde ze. ‘Is Emma Ramm hier?’

‘Ik had geen keus,’ fluisterde Walter terug. ‘Ze kwam hiernaartoe en zag me.’

Samantha schudde haar hoofd. ‘Waar is ze?’ Ze beet op haar onderlip terwijl Walter de situatie uitlegde.

‘Dan weet ze dat ik ook...’ Ze zweeg en dacht even na. ‘We kunnen haar met niemand laten praten.’

Ze keken elkaar een paar seconden aan. Walter beseftte wat het inhield.

‘Jij zult het moeten regelen,’ zei ze. ‘Zo stil mogelijk. Ik waarschuw je wanneer je naar boven kunt komen. Het duurt nog een kwartier of zo.’

Samantha draaide zich om om weer naar boven te gaan, maar bedacht zich. ‘Ga naar binnen en haal vlees voor me uit de vriezer,’ fluisterde ze.

Walter begreep het niet.

‘Ik heb tegen Jarl Inge gezegd dat ik iets voor het eten uit de vriezer ging halen,’ zei ze en ze gebaarde naar hem dat hij de gang in moest lopen. Hij liep naar de deur en opende hem voorzichtig.

Emma Ramm staarde naar hem.

Ze was naar de stellingkast tegen de muur geschoven en was erin geslaagd om wat van de inhoud naar beneden te laten vallen, maar de tape zat nog steeds om haar polsen, enkels en mond.

Hij klapte het deksel van de vrieskist open. Die was bijna leeg. Op de bodem lagen een paar pizza’s en een diepvrieszak met gehaktballetjes. Hij pakte de gehaktballetjes, sloot de vrieskist, keek weer naar Emma en liep de kamer uit.

Samantha wachtte voor de deur, pakte de zak aan en liep naar de trap.

Walter keek naar Emma.

Zo stil mogelijk.

Ze zou zich verzetten. Er zouden dingen kunnen vallen, breken. Hij trok de deur dicht en deed hem op slot. Het was beter om te wachten tot Jarl Inge in slaap was gevallen, redeneerde hij. Misschien lukte het om bij haar hetzelfde te doen als bij hem; haar dwingen een GHB-pil te slikken en te wachten tot ze bewusteloos was. Daarna kon hij haar in de vriezer leggen. Dat was een aangename manier om dood te gaan.

Hij ging weer op de vloer zitten wachten.

Buiten hoorde hij geluiden. Hij kwam overeind en rekte zich uit om uit het kelderraam te kunnen kijken.

‘Verdomme,’ fluisterde hij tegen zichzelf.

Een auto stopte en een in kostuum geklede man stapte uit.

Het regenwater stroomde uit de dakgoot boven de ingang. Blix bleef uit de buurt en belde aan. In de tochtal klonk een zoemer.

Hij belde nog een keer en gebruikte de deureklopper, maar het duurde nog even voordat hij binnen een beweging zag. De deur ging op een kier open en Samantha Kasin keek hem aan.

‘Ik ben op zoek naar Jarl Inge Ree,’ zei Blix. ‘Is hij hier?’

Samantha kreeg een verbaasde uitdrukking op haar gezicht.

‘Ik ben een vriend van hem,’ legde Blix uit. ‘En van Emma Ramm. Mag ik binnenkomen?’

‘Dat... komt op dit moment niet zo goed uit,’ zei Samantha.

Binnen klonk een stem: ‘Wie is dat?’

Samantha had nog geen antwoord kunnen geven toen Jarl Inge Ree achter haar opdook. ‘Blix?’ zei Jarl Inge. ‘Wat doe jij hier in vredesnaam? Ben je ontsnapt?’

‘Ik moet met je praten,’ antwoordde Blix. ‘Met jullie allebei.’

‘We zijn net thuisgekomen...’ begon Samantha, maar ze werd onderbroken door Ree.

‘Dit is Alexander Blix,’ zei hij. Hij gebaarde met het blikje bier naar hem. ‘De politieman uit de gevangenis.’ Ree onderdrukte een boer, liep langs Samantha en opende de deur helemaal. ‘Kom binnen.’

Samantha leek het er niet mee eens te zijn, maar deed toch een stap opzij. Blix wist dat zijn schoenen nat waren en afdrukken op de vloer zouden achterlaten, maar wilde ze niet

uittrekken. Een ongeschreven regel bij de politie was dat je een onbekende plek nooit op je sokken betrad.

Ze liepen de keuken in. Ree dronk het blikje bier leeg, zette het op het aanrecht en ging naar de koelkast om een nieuw blikje te pakken. Hij liep onzeker, alsof hij over het dek van een deinend schip liep. 'Wil jij er ook een?' vroeg hij.

Blix schudde zijn hoofd en ging aan de tafel zitten. 'Ik moet nog terugrijden.'

Ree had moeite om de rugleuning van de stoel vast te pakken en ging langzaam tegenover hem zitten. Samantha leunde met over elkaar geslagen armen tegen het aanrecht.

Het bier schuimde over de rand toen Ree het nieuwe blikje opende. Hij zoog het op en veegde zijn bovenlip met zijn handrug af. 'Wat doe je hier in vredesnaam?' Hij smakte terwijl hij praatte, alsof hij een droge mond had. 'Moest je niet naar een begrafenis of zo?'

'Het gaat om Walter Kroos,' zei Blix. 'Hij is in Osen. Hij is vannacht gefilmd toen hij probeerde om het lichaam van Rita Alvberg in het meer te dumpen.'

Ree knipperde met zijn ogen, waarna hij eerst naar Samantha en vervolgens weer naar Blix keek. 'Wat zei je daar?' vroeg hij.

Blix bestudeerde Ree. Hij had blijkbaar al veel gedronken. Het leek alsof hij zich moest concentreren om te kunnen praten. 'Walter Kroos is in Osen,' herhaalde Blix.

Ree keek weer naar Samantha. 'Walter Kroos...' mompelde hij. 'Maar...'

'Wie heeft hem gefilmd?' onderbrak Samantha hem.

‘Emma Ramm,’ antwoordde Blix. ‘Dat is onder andere waarom ik hier ben. Ik maak me zorgen om haar. Ze neemt haar telefoon niet op als ik bel.’

‘Maar wat heeft dat met ons te maken?’ vroeg Samantha.

Rees pupillen waren klein geworden, zijn oogleden bewogen langzaam. Samantha was bleek.

‘Emma heeft verslag gedaan van Walters ontsnapping en de moord op Rita Alvberg,’ zei Blix terwijl hij naar Ree bleef kijken. ‘Ik denk dat hij in Noorwegen is om jou te vermoorden.’

Het leek alsof Ree elk moment in slaap kon vallen.

‘Dat is volkomen belachelijk,’ zei Samantha.

Blix zei niets en keek haar onderzoekend aan. ‘Emma is hier eerder geweest,’ zei hij. ‘Ze heeft met je gepraat over...’

De zwaartekracht trok Rees hoofd naar de tafel, maar hij werd op tijd wakker, zodat hij niet vooroverviel.

‘Is alles in orde met je?’ vroeg Blix.

‘Ik... voel me niet zo goed,’ antwoordde Ree.

Emma lag op haar rug met haar benen tegen de stellingkast. De vriezer bromde en achter het kelderraam stroomde het regenwater door de regenpijpen van het dak. De geluiden maakten het moeilijk om te volgen wat er in het huis gebeurde, maar ze dacht dat ze de deurbel had gehoord.

Ze schopte zo hard als ze kon tegen de stellingkast, maar er zat niet veel kracht in de trap. Ze besepte dat er niet veel meer nodig was om iets van de planken te laten vallen, zodat het brak en ze hopelijk iets scherp had om de tape mee door te snijden.

Ze schopte weer tegen de kast.

Boven haar rinkelde iets, maar de kast was aan de muur geschroefd en Emma kon er niet voldoende beweging in krijgen. Ze probeerde het nog een paar keer, maar realiseerde zich dat het niet zou werken.

Ze ontspande en probeerde kalm door haar neus in en uit te ademen terwijl ze haar negatieve gedachten verdrong. Ze kon het niet opgeven, mocht het niet opgeven.

Ze keek naar de planken en kwam een stukje overeind.

Aan het eind van de onderste plank stak een spijker uit het hout. Het was niet meer dan een halve centimeter, maar misschien was het voldoende om een scheur in de tape te maken.

Emma schoof er centimeter voor centimeter naartoe. Telkens als ze haar rechtervoetzool op de vloer zette, voelde ze een pijnscheut in haar verstuikte enkel. Haar trui schoof naar

boven en de huid van haar rug schuurde over de koude, ruwe vloer.

Het duurde lang voordat ze er eindelijk was.

Ze had opnieuw een pauze nodig om haar ademhaling onder controle te krijgen voordat ze haar benen optilde. Ze probeerde ze zo te houden dat de tape rond haar enkels recht boven de spijker was. Vanaf waar ze lag was het moeilijk te zien of ze de juiste plek had. Ze moest het gewoon proberen en begon haar benen heen en weer te bewegen, maar had geen idee of het effect had.

Het zweet stroomde van haar voorhoofd en droop langs de tape die over haar mond geplakt zat omlaag. Ze werd opnieuw duizelig, maar stopte deze keer niet. Ze bleef doorgaan met heen en weer bewegen terwijl ze haar benen tegen de plank duwde. Ze móést hieruit zien te komen.

Ineens had ze het gevoel dat de afstand tussen haar enkels groter was geworden, groot genoeg om haar enkels een stukje verder uit elkaar te krijgen. Ze bleef schuren en voelde dat de tape steeds lossers ging zitten.

Ineens scheurde de tape.

De vrijheid die Emma daardoor kreeg maakte haar opgetogen. Ze ging zitten en kon zich gemakkelijker tegen de kast positioneren om precies hetzelfde met de tape rond haar polsen te doen. Met haar rug naar de kast was het moeilijk om te zien waar de spijker was en ze moest het op gevoel doen. Daar. Ze had hem gevonden.

Ze stopte en luisterde.

Er klonken voetstappen in de gang.

Walter Kroos kwam hiernaartoe.

Emma duwde de tape tegen de spijker en begon snel heen en weer te bewegen.

De koelkastdeur stond op een kier. Samantha duwde hem dicht terwijl ze naar Jarl Inge bleef kijken.

‘Wat is er met je aan de hand?’ vroeg Blix.

Jarl Inge mompelde iets onverstaanbaars en tastte met zijn handen alsof hij iets zocht om zich aan vast te houden. Zijn hand raakte het blikje bier, dat omviel. Met een bliksemsnelle beweging pakte Blix het blikje en zette het rechtop, maar hij kon niet voorkomen dat het schuim over de tafel stroomde.

Blix pakte de servethouder die op de tafel stond en kwam tegelijkertijd overeind. Zijn stoel raakte de muur achter hem. Jarl Inge hield de tafel vast, maar zijn bovenlichaam zwaaide heen en weer.

‘Hij moet een beetje water drinken,’ zei Samantha. Ze pakte een glas uit een van de bovenkastjes, draaide de kraan open en voelde in haar zak. Daar zat nog een pil in.

‘Wil jij ook een glas water?’ vroeg ze.

‘Nee,’ antwoordde Blix. Hij begon het schuim met servetten op te deppen.

Ze vulde het glas en hield het Jarl Inge voor, die met opengesperde ogen naar haar keek. ‘Heb...?’ mompelde hij. ‘Jezus... heb je...’

Ze duwde het glas in zijn hand, maar het lukte hem niet om het vast te houden. Samantha hielp hem het glas naar zijn mond te brengen, maar hij was niet in staat zijn lippen rond de rand te houden. Het water dat ze in zijn mond schonk, stroomde over zijn kin en hals.

Ze zette het glas neer.

‘Ik denk dat we een dokter moeten bellen,’ zei Blix. Hij verzamelde de drijfnatte servetten. ‘Wat heeft hij vandaag binnengekregen?’

Jarl Inge probeerde iets te zeggen, maar kon geen woord uitbrengen.

‘Ik weet het niet,’ zei Samantha. ‘Ik heb hem nog nooit zo gezien.’ Ze voelde dat Jarl Inge geen kracht meer in zijn lichaam had. Zij was degene die hem rechtop hield.

‘Ik heb geen telefoon,’ zei Blix met een vragende blik naar haar.

Samantha wist niet wat ze moest antwoorden. Haar hart bonkte in haar borstkas. ‘Help me hem naar de bank te brengen,’ zei ze. ‘Hij valt zo meteen.’

Blix liep naar de andere kant van de tafel. Samantha wierp een snelle blik op de keukenmessen, maar ze had geen tijd om er een te pakken. Blix pakte Jarl Inges arm vast en Samantha ging aan de andere kant van de stoel staan, waarna ze hem samen overeind trokken.

‘Hij lijkt onder invloed.’

‘Dat zou me niet verbazen,’ zei Samantha. ‘Maar ik heb hem niets anders dan bier zien drinken.’

Ze zeulden Jarl Inge de keuken uit. Zijn voeten sleepten over de vloer. Hoewel ze met zijn tweeën waren, was het lastig om het krachteloze lichaam mee te trekken. Jarl Inge haalde zwaar adem. Ze brachten hem naar het bankstel en zetten hem op de driezitsbank. Blix legde Jarl Inge op zijn zij en kwam overeind.

‘Het gaat echt niet goed met hem,’ zei hij. ‘Je moet een ambulance bellen.’

Samantha wist niet wat ze moest doen.

‘Blijf jij zo lang bij hem,’ zei ze en ze haastte zich de keuken in. Ze herinnerde zich niet wat ze met haar telefoon had gedaan. Hij lag niet op het aanrecht en niet op de tafel. Ineens beseftte ze dat ze vergeten was hem mee te nemen uit de auto.

Heel even overwoog ze om naar buiten te gaan en hem te halen, maar ze was niet van plan om iemand te bellen. Als ze naar buiten ging, was het alleen om tijd te winnen.

Haar ademhaling versnelde en ze voelde dat ze in paniek raakte. Misschien was het beter om de autosleutels mee te nemen, in haar auto te stappen, weg te rijden en te proberen zo ver mogelijk te komen.

Misschien kon ze ervoor zorgen dat Walter naar boven kwam om haar te helpen. Samen konden ze...

Ze hoorde een geluid in de kelder.

Het volgende moment stond Blix in de deuropening van de keuken. ‘Waar ben je mee bezig?’ vroeg hij. ‘Waarom bel je niet?’

Eindelijk scheurde de tape en was ze vrij.

Emma trok de tape, die vastzat aan de boorden van haar trui, weg. Daarna probeerde ze, terwijl ze opstond, het eind van de tape waarmee de sok in haar mond zat te vinden. Ze rukte de tape weg, spuugde de sok uit en haalde diep adem om zo veel mogelijk zuurstof in haar longen te krijgen.

Het slot knarste en de deurkruk ging naar beneden.

Emma keek snel om zich heen en pakte een plantenpot die op de derde plank in de stellingkast stond.

Het volgende moment ging de deur open en kwam Walter binnen. Ze sloeg de pot met alle kracht die ze in zich had tegen hem aan, maar omdat ze geen tijd had om te mikken raakte ze hem niet goed. Walter weerde de slag af en kwam op haar af.

Emma sloeg nog een keer.

Door de krachtsinspanning gaf ze een schreeuw, maar Walter was snel en sterk. Hij weerde de klap af en pakte de pot vast terwijl hij haar tegelijkertijd naar achteren duwde, waardoor Emma over de doos met kabels struikelde en tegen de hoge kast achter haar viel. Daarna ramde hij de pot hard en met een plotselinge beweging tegen haar gezicht. Haar neusbot kraakte en de pijn verlamde haar.

Walter gooide de pot van zich af, die eerst het deksel van de vrieskist en daarna de muur onder het kelderraam raakte, waarna hij op de grond terechtkwam. Hij hield zijn hand op haar mond, legde zijn andere hand op haar keel en duwde haar tegen de kast.

Emma's knie schoot naar boven en raakte zijn kruis. Walter klapte dubbel en liet haar los. Dat gaf Emma voldoende tijd om al haar krachten te verzamelen en hem weg te duwen. Ze vergat dat ze een geblesseerde enkel had en schopte hem. Walter struikelde over de doos en viel naar achteren. In een poging om te blijven staan tastte hij naar iets om zich aan vast te houden. Zijn rechterhand raakte de deur, maar hij miste het handvat. Met zijn linkerhand trok hij tijdens zijn val een paar blikken van de planken, waarna hij kreunend op zijn rug belandde.

Emma zag haar kans schoon.

Ze bukte zich terwijl ze het bloed uit haar neus voelde stromen, pakte een blik op, hief het boven haar hoofd en gooide het zo hard mogelijk naar Walter. Hij rolde om en ontweek het blik. Emma pakte een mand met tijdschriften en slingerde die naar hem toe. Deze keer raakte ze hem, maar alleen zijn ter bescherming uitgestoken handen.

Emma haalde hijgend adem terwijl ze alles wat ze kon vinden naar hem toe bleef gooien: een plastic fles limonade, een taartplateau, een ketel. Een zak suiker scheurde toen hij de vloer raakte. Walter probeerde zich zo goed mogelijk te beschermen tegen alles wat ze naar hem toe smeed, maar raakte niet gewond.

Ze probeerde hem te schoppen, maar Walter zag de trap aankomen en pakte haar voet vast. Emma bleef staan en hinkte op het andere been terwijl Walter haar naar zich toe trok en op de grond gooide.

Binnen een seconde was de situatie omgedraaid.

Walter zat boven op haar.

Hij negeerde Emma's zwaaiende armen en legde zijn handen weer rond haar hals. Emma probeerde te schreeuwen, maar kon het niet. Ze kreeg geen lucht.

Ze vocht om los te komen en probeerde zijn handen weg te trekken, maar het was alsof ze op slot zaten. Ze voelde de druk tussen haar slapen met de seconde groter worden. Emma zag de verwilderde blik in Walters ogen en beseftte dat hij door zou gaan tot ze stopte met vechten. Tot ze stopte met ademen.

Zodra Blix in de woning was vermoedde hij dat er iets mis was. Nu zag hij het in Samantha Kasins ogen terwijl hij naar haar keek. Voordat hij iets kon zeggen, hoorde hij gedempte geluiden op een andere plek in de woning. ‘Zijn hier anderen?’ vroeg hij.

Samantha gaf geen antwoord.

‘Ik kan verder zelf wel voor Jarl Inge zorgen,’ zei ze. ‘Bedankt voor je hulp.’

Er klonken meer geluiden. Het kabaal kwam vanuit de kelder en hij hoorde iets wat op een half verstikte schreeuw leek.

Blix keek vragend naar Samantha. ‘Wat was dat?’

Ze gaf geen antwoord, liep naar het aanrecht, liet haar hoofd zakken en staarde naar hem vanachter de lok die voor haar gezicht was gevallen.

Blix liep naar de gang en probeerde de dichtstbijzijnde deur. Een trap leidde naar de kelder. Ineens trok Samantha een mes van de magneetstang en rende naar hem toe. Blix kon nog net opzijspringen. Samantha draaide rond en stak met het mes. Blix deinsde naar achteren, de kamer in. De volgende keer dat ze naar hem uithaalde, pakte hij haar pols vast en probeerde het mes los te wringen.

Samantha schopte naar hem en raakte zijn lies. Blix kromp ineen. Ze trok haar arm los, schreeuwde en viel hem opnieuw aan. Het mes sneed in zijn bovenarm. Blix deinsde nog een stuk naar achteren en legde zijn hand op de bloedende jaap.

Samantha zwaaide met het mes en dwong Blix naar achteren. Hij steunde tegen een leunstoel en liep eromheen zodat die tussen Samantha en hem in stond.

Ze draaide haar hoofd half opzij. ‘Walter!’ riep ze.

Op dat moment pakte Blix de armleuningen van de stoel vast, trok hem een stukje naar zich toe, spande zijn benen en duwde hem met een snelle beweging tegen Samantha aan. Ze wankelde naar achteren en zwaaide met haar armen om in evenwicht te blijven. Blix kantelde de stoel, zodat de rugleuning naar voren stak, en smeed hem tegen haar aan. Ze gaf een gil, viel naar achteren en probeerde zich om te draaien om houvast te hebben, maar belandde met haar slaap op de tafel. Samantha viel op de vloer en bleef roerloos liggen. Langzaam gleed het mes uit haar hand.

Blix verspilde geen tijd met controleren hoe ze eraan toe was. Hij rende de gang in en de trap af.

De achterste deur in de keldergang stond open. Het was een chaos in de ruimte. Twee mensen vochten op de vloer. Emma lag onder. Ze sloeg met haar armen en schopte met haar benen. Walter Kroos drukte met zijn hele gewicht op haar en kneep haar keel met twee handen dicht.

Blix rende naar hem toe en gaf een schop tegen zijn heup. Walter viel op zijn zij, maar liet niet los. In plaats daarvan trok hij Emma met zich mee zodat ze als een schild met haar rug naar Blix toe lag.

Hij hief zijn been opnieuw en trapte met de hak van zijn schoen tegen Walters knie. Zijn schreeuw echode tegen de muren. Emma’s bewegingen verslaptten. Blix pakte haar schouders beet terwijl hij Walter tegelijkertijd in zijn gezicht schopte. Met hernieuwde krachtsinspanning trok hij Emma

naar zich toe, waardoor ze achterovervielen en op hun rug belandden.

Emma snakte naar adem. Walter spuugde bloed en kwam moeizaam overeind. Hij kon maar op één been staan. Blix stond eveneens op en pakte het eerste het beste wat hij zag, een ketel. Hij hield hem bij het hengsel vast en zwaaide ermee in het rond. De bodem raakte Walters hand. Bij de volgende zwaai probeerde Blix zijn hoofd te raken, maar hij schampte Walter alleen.

Walter deinsde naar achteren, tegen de hoge kast aan. Plotseling hief hij zijn handen boven zijn hoofd. ‘*Bitte!* Stop!’ riep hij.

Blix verstevigde zijn greep rond het hengsel en bleef staan. Achter hem schraapte Emma haar keel en haalde rاسpend adem.

Walter zei iets in het Duits wat Blix niet verstond.

‘Ga liggen!’ riep Blix in het Engels terwijl hij met zijn vrije hand naar de vloer wees. Walter zakte met geheven armen op zijn knieën en steunde op één hand terwijl hij plat op zijn buik ging liggen. Blix zette de ketel neer, liep naar hem toe, duwde zijn knie in Walters nek en trok zijn handen op zijn rug.

Daarna keek hij naar Emma. ‘Gaat het een beetje?’

Ze had haar knieën tegen haar borstkas getrokken en hield een hand op haar keel. ‘Ja,’ antwoordde ze hees.

Blix keek om zich heen. ‘Ik heb iets nodig om hem mee vast te binden.’

Emma stond moeizaam op en zocht steun bij het deurkozijn. ‘Ik kan tape halen,’ zei ze.

‘Nee, jij blijft hier,’ zei Blix scherp. ‘Samantha is boven.’ Hij pakte een van de kabels die op de vloer lagen, bond hem rond Walters polsen en trok hem strak aan, waarna hij zijn benen op dezelfde manier vastsnoerde.

‘Waar is je telefoon?’ vroeg hij toen hij klaar was.

‘Die is kapot.’ Ze schraapte haar keel. ‘Maar hoe... hoe...’

Er was geen tijd om het uit te leggen. Blix pakte haar arm en nam haar mee de ruimte uit. Onderaan de trap bleef hij staan om te luisteren.

Er klonken geluiden op de verdieping boven hen.

‘Jij blijft hier,’ zei Blix tegen Emma, waarna hij de trap op liep.

Op het moment dat hij boven was ging de voordeur open. Een man in een politie-uniform trok zijn wapen toen hij Blix zag. Achter hem deed een andere agent hetzelfde.

Blix deed zijn handen omhoog en vertrok zijn gezicht van de pijn die dat in zijn gewonde arm veroorzaakte.

‘Het is Blix!’ werd er geroepen.

Een in burger geklede man met een politielegitimatie rond zijn hals drong zich naar voren.

Het was Nicolai Wibe.

‘Ik heb Walter Kroos vastgebonden,’ meldde Blix zonder zijn handen te laten zakken. ‘Hij ligt in de kelder, de derde deur aan de rechterkant.’ Hij maakte een gebaar met zijn hoofd en deed een stap bij de deuropening vandaan. De agenten passeerden hem zonder hun wapens in de holsters terug te stoppen.

‘Emma Ramm is beneden!’ riep Blix hun na.

Hij draaide zijn hoofd toen hij een beweging in de kamer zag. Samantha steunde tegen de tafel, bloedde uit een hoofdwond en leek versuft.

‘Zij heeft hem verborgen gehouden,’ zei Blix.

Twee agenten kregen het bevel om haar te bewaken. Blix liet zijn handen zakken en waarschuwde hen dat Jarl Inge Ree bewusteloos op de bank lag.

Wibe kwam naar hem toe. Hij leek niet goed te weten wat hij moest zeggen. ‘Je bloedt,’ constateerde hij.

‘Het is niet ernstig,’ antwoordde Blix.

Een gezette man leek het commando te voeren. Hij stak zijn hand uit om Blix te begroeten.

‘Arvid Borvik,’ zei hij. ‘De ambulance is onderweg.’

Achter hem kwam Emma langzaam de trap op. Ze bleef naast Blix staan en legde een hand op zijn schouder.

‘Gard Fosse heeft gebed nadat hij Merete gesproken had,’ legde Wibe uit.

Blix knikte.

‘Hij was bang dat je het voor jezelf aan het verpesten was,’ ging Wibe verder. ‘Een surveillancewagen heeft je auto hier aangetroffen.’

Blix stond op het punt het uit te leggen, maar bedacht zich. Hij zag dat Emma frisse lucht nodig had en liep samen met haar naar buiten. Een windstoot sloeg koude regen in hun gezicht.

Voor de woning stonden surveillancewagens met zwaailichten en daartussen een ambulance. Een vrouw in een rood met fluorescerend groen jack kwam met een deken naar

Emma toe. Ze legde hem over haar schouders en nam haar mee naar de ambulance.

Emma ging in de deuropening zitten.

Blix keek op zijn horloge en begon te rekenen. Als hij meteen vertrok, kon hij op tijd in de gevangenis terug zijn, dacht hij, waarna hij naast Emma ging zitten.

Epiloog

Hoewel de aangekondigde uitspraak pas over ruim een uur zou plaatsvinden, stonden er al veel mensen voor de ingang van de rechtbank. Journalisten verdrongen zich rond Emma toen ze arriveerde.

‘Wat denk je over Blix’ kansen om vrijgesproken te worden?’

‘Denk je dat de arrestatie van Walter Kroos en zijn Noorse minnares eraan kan bijdragen dat de rechters milder over hem oordelen?’

‘Denk je dat Blix, als hij vrijgesproken wordt, nog een toekomst als politieagent heeft?’

Emma bleef staan. ‘Ik wil de uitspraak van de rechtbank afwachten voordat ik mijn mening geef,’ zei ze.

Advocaat Einar Harnes wachtte in het gerechtsgebouw. Hij gaf haar een hand en nam haar mee naar een wachtkamer. Blix stond op en glimlachte toen hij haar zag.

Ze begroetten elkaar met een omhelzing die iets langer dan anders duurde.

Hij rook lekker en zag er goed uit, dacht Emma. Zijn haar was geknipt en hij was geschoren. Het nieuwe kostuum paste hem beter. Het had een slankere snit waardoor hij er jonger uitzag.

Ze gingen zitten.

‘Ik kom zo terug,’ zei Harnes. ‘Ga er in de tussentijd niet vandoor.’

Emma lachte, maar zodra hij de deur achter zich had dichtgedaan, ontstond er een beklemmende stilte tussen hen.

Blix pakte de karaf die op tafel stond en vulde een plastic beker met water voor haar. Hij pakte zijn eigen beker en draaide die een paar keer rond, hoewel hij leeg was.

‘Hoe is het met je?’ vroeg ze.

‘Goed,’ antwoordde Blix meteen. ‘Of... zo goed als mogelijk is, denk ik. Ik weet het eigenlijk niet.’

‘Je bent zenuwachtig.’

‘Ik zou liegen als ik dat zou ontkennen.’

‘Je kunt vanmiddag op vrije voeten zijn.’

‘Ja...’

Als dat niet zo was, dan werd hij vanmiddag naar Ullersmo teruggebracht. Naar zijn cel. Naar nieuwe dagen achter slot en grendel, nieuwe jaren samen met Gruwel, de Nederlander, Jakobsen, Nyberget. Ook voor Emma was die gedachte te pijnlijk om toe te laten. Ze kon zich nauwelijks voorstellen hoe het voor Blix moest zijn.

‘Ik heb een brief van Jarl Inge Ree gekregen,’ zei Blix.

Emma beseftte dat hij over iets anders wilde praten.

‘Ik dacht dat hij niet het type was om brieven te schrijven.’

‘Het was geen lange brief,’ vertelde Blix. ‘Hij wilde me alleen bedanken, denk ik. Hij schreef dat hij ervoor zou zorgen dat er een fles cognac of zo voor me de gevangenis in gesmokkeld zou worden.’

Emma glimlachte. ‘Wat ga je doen als het goed afloopt?’ vroeg ze. Ze nam een slokje water.

‘Ik weet het niet,’ antwoordde hij. ‘Ik heb het mezelf niet toegestaan om daarover na te denken.’

‘Heb je helemaal geen idee?’

‘Nee.’

Ze zwegen even.

‘En jij?’ vroeg hij. ‘Ben je weer fulltime aan het werk?’

Emma kneep een beetje in haar vingers. ‘Ik... heb in principe mijn laatste artikel geschreven.’

Blix keek naar haar. ‘Ben je gestopt bij news.no?’

‘Ik ben gestopt als journalist.’

‘Waar...’ Blix stopte midden in het woord.

‘Ik kan niet doorgaan op deze manier,’ zei Emma. ‘Het is veel te vaak veel te dichtbij geweest. Als ik haar had gehad, dan weet ik zeker dat het inmiddels allang grijs zou zijn.’ Ze trok even aan de pruik.

Blix glimlachte, maar werd al snel weer ernstig. ‘Weet je het zeker?’

‘Nee,’ zei Emma met een glimlach. ‘Maar ik wil graag iets ouder worden dan ik nu ben. Ik wil graag yoga doen en brood bakken en... ik wil de Zweedse grens oversteken om goedkope drank in te slaan.’

‘Je wilt dus een huis en kinderen, zoals alle anderen?’

Emma aarzelde even. ‘Ik denk dat ik nooit zoals alle anderen word.’

Blix leunde naar achteren. ‘Wat ga je in plaats daarvan doen?’

Ze spreidde haar armen. ‘Misschien word ik buschauffeur.’

‘Buschauffeur?’

Emma lachte om zijn verraste gezicht.

‘Ik bedoel het niet letterlijk, maar... iets anders in elk geval. Ik heb een paar verzoeken gekregen om meer boeken te schrijven, maar ik weet niet of ik daar wel zin in heb.’

Blix sloeg zijn ene been over het andere. ‘Wat zei Anita Grønvold ervan?’

‘In eerste instantie dacht ze dat ik maar wat kletste,’ zei Emma. Ze lachte weer. ‘Daarna was ze stomverbaasd. Ik denk dat ze er zelfs een beetje verdrietig over was.’

‘Dat is misschien niet zo vreemd.’

‘Ik mag altijd terugkomen, heeft ze gezegd, maar... ik weet dat dat niet gaat gebeuren.’

Blix keek even naar zijn handen. Hij vond de lucht in de kamer maar drukkend. ‘Hoe gaat het?’ vroeg hij, waarna hij zijn keel schraapte. ‘Nadat... Nu je die beslissing genomen hebt?’

‘Vrij goed, eigenlijk. Ik voelde me meteen lichter.’

‘Dan is het de juiste beslissing.’

‘Ja. En het is ook gewoon fijn om niet te weten wat er morgen gaat gebeuren.’

‘Op dit moment kan ik het daar niet helemaal mee eens zijn, Emma.’

‘Nee, dat... begrijp ik. Sorry.’

Ze zwegen een tijdje.

‘Hier zijn we dan,’ zei Blix. ‘We weten allebei helemaal niets. Nergens over.’

Emma glimlachte. ‘Dat is toch iets wat we in elk geval wel weten.’

‘Socrates zou trots op ons zijn.’

Ze lachte.

Aan de muur schoof een digitale klok een cijfer verder en vervolgens nog een.

‘Over wie of wat heb je je laatste artikel geschreven?’ vroeg Blix.

‘Arvid Borvik,’ zei Emma. ‘Over het onderzoek en zijn schorsing.’

‘Het is me de laatste tijd niet gelukt om de krant te lezen. Hoe heeft hij het opgenomen?’

‘Hij is nog steeds van mening dat hij geen fouten gemaakt heeft.’

‘Niets doen kan ook verkeerd zijn,’ zei Blix. ‘Als hij zijn werk gedaan had nadat Samantha Kasin verkracht was, dan hadden er twee mensen nog in leven kunnen zijn.’

Door het raam stroomde grijs licht naar binnen en de hemel dreigde met regen. Buiten het gebouw klonk het geruis van autobanden.

‘Is Walter Kroos al terug in Duitsland?’

Emma schudde haar hoofd. ‘Hij zit nog steeds in voorlopige hechtenis, maar hij schijnt volledig mee te werken. Samantha wordt momenteel onderworpen aan een psychiatrisch onderzoek. De psychische schade na wat er in de zomer van 2004 gebeurd is, was blijkbaar ernstiger dan velen in de gaten hadden of wilden zien. Er is zelfs een kans dat ze nooit berecht wordt.’

Stemmen en het geluid van voetstappen in de gang drongen door tot de kamer waar ze zaten. Een vrouw riep naar een man die Svein heette.

Er verstreek wat tijd zonder dat een van hen iets zei.

‘Heeft Merete het je vergeven?’

Blix keek naar de vloer. ‘Voor dat met de auto? Ja. Voor al het andere...’ Hij maakte zijn zin niet af. ‘Ik denk dat ze vandaag komt,’ zei hij uiteindelijk. ‘Maar ik weet het niet zeker.’

Het werd opnieuw stil.

‘Hoop je nog steeds dat jullie elkaar terug kunnen vinden?’

Blix keek naar haar. ‘Nee,’ zei hij met een vluchtige glimlach.

‘Weet je dat zeker?’

Blix verschoof op zijn stoel. Ze hadden nog nooit op deze manier over Merete gepraat. Het lag niet in zijn aard om open en eerlijk te praten over iets wat pijnlijk of moeilijk was. ‘Ik denk dat ik haar iets te vaak teleurgesteld heb,’ zei hij ten slotte. Hij hield de plastic beker zo stevig vast dat er een scheur in kwam.

Net voor tien uur werd er op de deur geklopt. Advocaat Einar Harnes kwam binnen.

‘De rechter is er klaar voor,’ zei hij.

Blix haalde diep adem, stond op en schoof de stoel onder de tafel. Hij had nog een moment nodig en hield de rugleuning vast terwijl hij met een lege blik voor zich uit staarde.

‘Goed,’ zei hij uiteindelijk. ‘Hoe eerder het achter de rug is, hoe beter.’

Dit eBook is voorzien van een watermerk met
identificatiecode :

VhVcE11MVAQAYV00ADILPwk1UX0AXwRJV0tXIwQuA
3VdfQ8iXChSfQF3 - 645bc59f7a9d1